

T.C.
BAŞBAKANLIK
DEVLET ARŞİVLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı
Yayın Nu: 137

ARŞİV BELGELERİNE GÖRE
OSMANLI'DA KADIN

İSTANBUL 2015

PROJE YÖNETİCİSİ

Doç. Dr. Uğur ÜNAL

Devlet Arşivleri Genel Müdürü

PROJE SORUMLULARI

Durali GÜRAĞAÇ

Genel Müdür Yardımcısı

Dr. Önder BAYIR

Daire Başkanı

Mümin YILDIZTAŞ

Yayın İşleri Koordinatörü

YAYINA HAZIRLAYANLAR

Dr. Ersin KIRCA

Kevser ŞEKER

BELGE FOTOĞRAFLARI

Osman Furkan KESKİN

GRAFİK-TASARIM

Barış HACİNOĞMANOĞLU

BASKI

BİON MATBAACILIK

Orta Mah. İbrahimağa Cad. No:18 Kısmet İş Merkezi B Blok K:3/8

Bayrampaşa, İstanbul - Türkiye

Tel: +90 212 567 62 62 / bionmatbaa.com

ISBN: 978-975-19-6454-0

ÖNSÖZ

Arşiv belgeleri, tanzim edildiği zamanın şahididir. Bununla beraber tarih araştırmacıları, kesin yargı için tek başına bu belgelerle yetinmezler; hatırat, kronik ve vakanüvis tarihleri gibi diğer kaynakları da destekleyici unsur olarak değerlendirirler. Aynı zamanda bir araştırma çerçevesinde var olduğu bilinen arşiv belgelerine ulaşılmamış ve iyi tetkik edilmemişse neticesinde yapılacak yayının veya verilen hükmün kadük, eksik ve hatta yanlış olacağını da muhatap kitle bilir.

Osmanlı Arşivi, 95 milyona varan belge ve 400 bin civarındaki defter koleksiyonu ile devasa bir kaynaktır. Söz konusu belge ve defterlerin daha iyi şartlarda ve her gün daha fazlasının bilim insanlarının hizmetine sunulması için Genel Müdürlüğümüze bağlı tüm birimler yoğun bir gayret içerisinde dirler. Tarihin ve özellikle de Osmanlı tarihinin en iyi şekilde anlaşılması yolunda gerçekleştirilen bunca emek ve gayret için tüm personelime teşekkür ediyorum. Söz konusu emek ve gayret yayın faaliyetlerimizde de kendisini göstermektedir. Hazırlamakta olduğumuz belgesel ve bilimsel nitelikli yayınların hem bilim insanlarımıza hem de tarih meraklılarına hitap edecek tarzda ortaya çıkmasına gayret edilmektedir.

Osmanlı kadınının toplumdaki konumu ve sosyal hayattaki yeri öteden beri hep tartışlagelmıştır. Bu alanda yapılan yayınların, söylenen sözlerin ekseriyetle birbiriyle çelişkili ve çoğunda duygusal ve taraflı kanaatlerin ortaya konulduğu da bir gerçektir. Bu hususta da daha sağlıklı bilgilere ulaşmak için Osmanlı Arşivi kayıtlarına dikkat çekmek gerekiyordu. Genel Müdürlüğümüzün Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı bünyesinde hazırlanan «Arşiv Belgelerine Göre Osmanlı'da Kadın» adlı işbu çalışma bu amaçla hazırlanmıştır. Elbette ki elinizdeki kitap Osmanlı kadını hakkında hazırlanmış nihai bir çalışma değildir. Osmanlı kadınının toplumdaki konumunu ve yerini ortaya koyabilecek arşivimizde mevcut on binlerce belgeden sadece 154 adedi bu kitap için seçilmiş, transkribe edilmiş ve özetlenmiştir. Söz konusu belgeler içerisinde hüküm niteliği taşıyan Mühimme Defterleri ve Şer'ie Sicili kayıtlarına da yer verilmiştir. Kitapta ayrıca Osmanlı kadınının yaşantısına dair muhtelif kaynaklardan bir hayli minyatür, gravür ve fotoğraf derlenmiş ve belgelerle bütünleştirilmeye çalışılmıştır.

Kitabın hazırlanmasında emeği geçen tüm personelimize yeniden teşekkür eder, ilgililere faydalı olmasını temenni ederim.

Doç. Dr. Uğur ÜNAL
Devlet Arşivleri Genel Müdürü

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	3
İÇİNDEKİLER	5

Evlenme ve Boşanmalarda Kadının Durumu

1	Şartlı Evlilik	12
2	Boşanmada Mehir Karşılığı Olarak Eşya Alınması	14
3	Anlaşmalı Boşanma	16
4	Yeniden Evlenen Kadının Çocuğu Babasına Vermesi	18
5	Nikah Akdinde Kadının Bizzat Hazır Bulunması	20
6	Kadınların Evlenmeye Zorlanmaması	22
7	Evlenmede Denklik Olmamasının Boşanma Sebebi Sayılması.....	24
8	Müslümanlığı Seçen Kadının Gayr-ı Müslim Kocasından Boşanması.....	26
9	Kadın Tarafından Verilen Boşanma Senedi	28
10	Kadınların ve Velilerinin İsteği Hilafına Cebrî Evliliklere Müsaade Edilmemesi	30
11	Evliliklerde Başlık Parası Alınmaması, Kızların Dengi Olmayanlarla Zorla Evlendirilmemesi.....	34
12	Düğünlerde ve Doğumlarda Aşırı Harcama Yapılmaması	38
13	Kocasını Terkeden Halime Adlı Kadının Geri Dönüş Şartları	42
14	Siirtli Sito Adlı Kadının Başka Bir Memlekete Giden Kocası Adına Borçlanabileceği	44
15	Hukuk-ı Aile Kararnâmesi'nin Nikâh ve Boşanma İle İlgili Hükümleri	46

Kadınların Mülkiyet ve Miras Hakları

16	Kadınlar Arasında Mülk Satışı	52
17	Fatma Adlı Kadının Mülküne Yapılan Müdahalenin Engellenmesi	54
18	Hâce Hatun Adlı Kadına Mirastan Düşen Hissesinin Hakkıyla Verilmesi	56
19	Ev Satışında Aldatılan Kerime Hanım'ın Davasının Görülmesi	58
20	Cenani Adlı Kadının İzmir Voyvodalık Cizyesindeki Hissesi	60
21	Hac Yolunda Vefat Eden Nazife Hatun'un Mirası	62
22	Goncafer Kadın'ın Hissesini Kendi Rızasıyla Başkasına Devri	64
23	Kadınların Kefaletinin Kabul Edilmesi	66
24	Ayşe Hanım'ın Kozlu Madeni'ndeki Hissesi	70
25	Maden Hissesine Sahip Kadınlara Berat Verilmesi	72

Kadınlara İlgili Düzenleme Ve Yasaklamalar

26	Kadınların Mescid-i Aksâ ve Kudüs'te Uygunsuz Davranışlarda Bulunmamaları	78
27	Müslüman Kadınların Kıyafetlerine Dair Düzenlemeler	80

28	Ermeni Kızların Avrupalılarla Evlenme Yasağı.....	84
29	Kadınların Açık Renk ve Büyük Yakalı Feracelerle Çarşı Pazarda Dolaşmamaları.....	86
30	Kadınların Boğaziçi'nde Yabancı Şirketlere Ait Vapurlarda Seyahat Etme Yasağı.....	90
31	Kadınların Ramazan'da Sokaklarda Uygunsuz Davranışlarda Bulunmamaları	92
32	Kadınların Beyoğlu'nda Açık Faytonlarla ve İnce Örtülerle Gezmemeleri	94
33	Kadın ve Kızların Nüfus Sicillerinde Yaş Düzeltme İşlemleri.....	96
34	Nüfus Sayımlarında Kadınların Da Yazılması.....	98
35	Müslüman Kadınların İslâmiyet Şiarına Aykırı Kıyafetlerle Gezmemeleri.....	100
36	Beyrut'ta İslâm Kadınlarının Sinemalara Girmelerinin Yasaklanması	104
37	Kadın ve Erkeklerden Oluşan Karma Musikî Heyetinin Konser Vermesinin Yasaklanması.....	108
38	İslâm Kadınlarının Tiyatro Sahnelerine Çıkmalarının Engellenmesi.....	110

Çalışma Hayatında Kadın

39	Kadınlara Toplum Düzenini Bozacak İşlerin Yaptırılmaması.....	114
40	Üsküdar'da Kadın Güvenlik Görevlisine Hâne Kiralanması.....	116
41	Kadın Eğitime Maaş Tahsisi	118
42	Askerî Dikimevinde Çalışan Kadınlar ve Kadın Yöneticiler	120
43	Dârülaceze'de Kadın Hizmetli İstihdamı	124
44	İsparta'da Kadın ve Kızların Halı Tezgâhlarında İstihdamı	128
45	Mudanya İskelesinde Kadın Güvenlik Görevlisi İstihdamı	130
46	Sınır Kapılarında Kadın Güvenlikçi İstihdamı	132
47	Kadın Hapishânelerinde Kadın Kolcu ve Gardiyan İstihdamı	134
48	Ebe Mektebi'nden Mezun Şehver Hanım'ın Sicili.....	136
49	Bursa'da İpek Fabrikalarında Çalışan Kadın İşçilerin Çalışma Ortamları ve Ücretlerinden Şikayetleri.....	138
50	Bursa'da Halı ve İpek Fabrikalarında Çalışan Kadın İşçilerin Grevi.....	142
51	Kadınların İstihbarat Memurluklarında İstihdam Edilmeleri	146
52	Üç Kadının Bir Araya Gelerek Şirket Kurması.....	148
53	Kadınların Doktor, Eczacı ve Diş Hekimi Olmalarının Önünün Açılması.....	152
54	Adli Tıp Kurumu'nda Çalışanların Çoğunluğunu Kadınların Oluşturduğu	154
55	Bahriye Dikimhânesi'nde Çalışan Kadın İşçiler	156

Kadın Dernekleri ve Faaliyetleri

56	Muhadderât-ı Osmaniyye Cemiyet-i Hayriyesi	162
57	Osmanlı Kadınları Şefkat Cemiyeti	164
58	Ermeni Maârifperver Kadınlar Cemiyeti.....	168
59	Teâlî-i Vatan Osmanlı Hanımlar Cemiyeti	170
60	Osmanlı Hilâl-i Ahmer Cemiyeti'nin Kadınlar Şubesi	172
61	Yahudi Koçvil-Giovi Goviel [?] Kadınlar Cemiyeti.....	174

62	İstihlâk-ı Millî Kadınlar Cemiyeti	178
63	Osmanlı Kadınlar Cemiyet-i Hayriyesi.....	182
64	Müdafaa-i Milliye Cemiyeti Kadıköy Merkezi Hanımlar Şubesi	184
65	Kadınları Çalıştırma Cemiyet-i İslâmiyesi.....	186
66	Suriye Nisvan Umûr-ı Hayriye Cemiyeti.....	194
67	Müslüman Kadını Birliği	198
68	Beynelmilel Kadınlar Müessesesi-i Hayriyesi	200
69	Beynelmilel Anneler Cemiyeti İslâm Merkezi	202
70	Ortaköy Kadın Cemiyeti.....	204
71	Anadolu Kadınları Müdafaa-i Vatan Cemiyeti.....	206
72	Vahdet-i Nisvân Cemiyeti	210
73	Osmanlı Türk Hanımları Esirgeme Derneği.....	212
74	Dul Kadın ve Yetim Çocuklara İmdad Cemiyeti.....	214

Kadınların Kollanıp Gözetilmesi

75	Bursa'da Bir Kadına Tecavüz Eden Kişilerin İdam Edilmesi	218
76	Kamer Hatun'a Maaş Tahsisi.....	220
77	Boğdanlı Esir Kadınların Kurtarılması	222
78	Bender Kalesi'ndeki Kadın ve Çocukların Korunması	224
79	Amcaları Tarafından Alınan Çocukların Annelerine Verilmesi	226
80	Hasta ve Yaşlı Kadına Günlük Yiyecek Tahsisi	230
81	Üçüz Çocuk Doğuran Kadına Maaş Bağlanması.....	232
82	Evi Yanan Emine Hatun'a Ev Tahsisi	234
83	Şerife Hanım'ın Koca Zulmünden Kurtarılması.....	236
84	Kadınlara Babalarından Maaş Bağlanması	240
85	Babiâli Civarında Toplanan Kadınların Şikâyetlerinin Giderilmesi.....	242
86	Kötü Yola Düşen Kadınların Dikimhânelerde İstihdamı	244
87	Çocuklu Kadın Mahkûmların Tayinâtlarının Artırılması	246
88	Kadın Mahkûmların Çocukları İle Birlikte Olması	248
89	Savaş Sebebiyle Açlık ve Sıkıntı Çeken Kadınlar.....	252

Kadın ve Eğitim

90	Kız Çocuklarına Kur'an Öğretmek Üzere Muallime Tayini.....	258
91	Evinde Kız Çocuklarına Kur'an Öğreten Sade Hoca Hanıma Mektep Yapılması	262
92	Kasımpaşa'daki Kız Mektebine Kur'an Muallimesi Tayini	264
93	Piyano Hocası Refia Hanım'ın Maaşına Zam Yapılması.....	266
94	Kız Öğretmen Okulu [Dârümuallimât] Mezunlarından Hamide Hanımın Muallime Tayini	268
95	Kız Sanâyi Mektebi Nizamnâmesi.....	270

96	Matmazel Esmeralda Servantes'in Osmanlı Kadınlarıyla İlgili Görüşleri.....	276
97	Edirne, Adana ve Üsküp Kız Rüşdiye Mekteplerine Muallime Tayini.....	288
98	Muallime Fatma Hanım'ın Sicil Kaydı	290
99	Dârülaceze'deki Kadınlara Dokuma Sanatı Öğretilmesi	292
100	Okul Öncesi Çocuklara Eğitim Veren Madam Yeksima'ya Ruhsat Verilmesi	294
101	İlkokullarda Muallime Olarak İstihdam Edilen Kadınlar	298
102	Tahsil İçin Cenevre'de Bulunan İki Gayrimüslim Kadına Maaş Tahsisi	300
103	Dârülfünûn'da Hanımlara Mahsus Konferanslar	302
104	Gülhane Parkı'nın Salı Günleri Kız Öğrenciler İle Hanımlara Tahsisi	306
105	Dârülfünûn'da Hanımlar İçin Açılan Resim Atölyesi	308
106	Dârülfünûn'da Hanımlara Yönelik Düzenli Serbest Konferanslar İçin Teşekkür	310
107	İsviçre'de Tıp Tahsili Yapan Hanımlar	312

Kadın, Suç Ve Ceza

108	Uygunsuz Davranışları Görülen Kadınların Sürgün Edilmeleri	318
109	Ermenilerin Dinî İnançlarına Aykırı Davranan Kadına Sürgün Cezası	320
110	İstanbul'da Uygunsuz Davranışlarda Bulunan Bazı Kadınların İzmit'e Sürülmesi.....	322
111	Bir Kadın Hapishânesi İnşası.....	324
112	Hafif Suç İşleyen Kadınlar İçin Çağaloğlu'nda Bir Hânenin Hapishâne Olarak Kullanılması	328
113	Kaza ve Nahiyelede Tutuklanan Kadınların İmam ve Muhtarların Evinde Muhafaza Edilmesi.....	332
114	Küçükçekmece'de Bir Kadın Hapishânesi Açılması	334
115	Kadın Ticaretiyle Uğraşanlar Hakkında Alınan Tedbirler.....	336

Kadınların Taltifleri

116	Kız Öğretmen Okulu Müdiresi Refia Hanım'a Şefkat Nişanı Verilmesi	340
117	Başarılı Hizmetlerde Bulunan Ebelerin Nişan Verilerek Taltifi Edilmeleri Nişanı Verilmesi.....	342
118	Kız Sanâyi Mektebi Müdire ve Ustaları Olan Hanımlara Şefkat Nişanı Verilmesi.....	346
119	Çorum İnas Mektebi Muallimesi ve Muavinesine İftihar Madalyası Verilmesi.....	348
120	Adana'da Bazı Hanımlara Hicaz Demiryolu Madalyası Verilmesi.....	352
121	Boyabatlı Bazı Kadınlara Tahlisiye Madalyası Verilmesi.....	356
122	Asker İçin Yardım Toplayan Hanımlara Teşekkür	358
123	Osmanlı Donanması'na Yardım Eden Hanımlara Madalya Verilmesi.....	360
124	Asker Ailelerine Yardımcı Hanımlar Cemiyeti Üyesi Bazı Kadınlara Madalya Verilmesi	362
125	Yaralı Askerlerin Bakımını Yapan Hastabakıcı Kadınların Madalya ile Taltifi	366
126	IV. Ordu Bölgesi Hastanelerinin Kurulmasına Katkı Sağlayan Kadınlara Şefkat Nişanı Verilmesi	368
127	Yaralı Askerleri Tedavi Eden Hanımlara Tunç Hilâl-i Ahmer Madalyası Verilmesi	370
128	Nakış Muallimesi Ulviye Hanım'a Sanayi Madalyası Verilmesi	374

Edebî ve Kültürel Hayatta Kadın

129	Hattat Şerife Rabia Hanım'a Maaş Bağlanması.....	380
130	Vefat Eden Şaire Leyla Hanım'ın Maaşından Bir Kısımın Şaire Şeref Hanım'a Tahsisi	382
131	Kendisine Maaş Bağlanan Şaire Şeref Hanım'ın Padişaha Sunduğu Kaside.....	386
132	Kendisine Şefkat Nişanı Verilen Şaire Zehra Hanım'ın Teşekkür Yazısı ve Kasidesi	390
133	Amerikalı Entelektüel Bayanların Fatma Âliye Hanım Hakkındaki Görüşleri	394
134	Hanımlara Mahsus Gazete	396
135	Veliahd Yusuf İzzeddin Efendi'nin "İlim-Sanayi ve Kadın"a Dair Görüşü	400
136	Gazeteci Nezihe Hanım'ın Uygun Bir Göreve Tayini	402
137	Müslüman Kadınların Tiyatroda Sahneye Çıkmalarının Yasaklanması.....	406

Kadın ve Sağlık

138	Hanımlara Kaplıca Tahsisi	412
139	Mekteb-i Tıbbiye'den Mezûn Olmayanlara Ebelik Yaptırılmaması.....	414
140	Mahpus Kadınlar İçin Hastane Yapılması.....	416
141	Kadınlara Mahsus Yeni Bir Hastane Yapılması	418
142	Haseki Nisâ Hastanesi'nin Şehremaneti'ne Bağlanması	420
143	Kadın Hastalıkları ve Ebelik Bilimi Kongresi'ne Temsilci Gönderilmesi	424
144	İstanbul Akıl Hastanesi'nin Kadınlar Dairesinin Genişletilmesi.....	426
145	İstanbul'da Bir Doğumhâne Açılması.....	428

Kadınlar ve Hayır Eserleri

146	Menteşe'de Valide Sultan Darüşşifası'na Doktor Tayini.....	432
147	Mihrimah Sultan'ın Edirnekapı'da Bir Hamam Yaptırması.....	434
148	Tokat'ta Balaban Hatun'un Tamir Ettirdiği Mescidin Camiye Çevrilmesi	436
149	Adana'da Sarı Kadın Evkafı Tevliyetinin Tevcihi.....	438
150	Kethuda Şûhî Kadın Nükûd Vakfı'na Mülk Satışı.....	440
151	Nazperver Kadın'ın Küre Kazasındaki Hayır Eserleri	444
152	Kastamonu'da Arife Kadın'ın Bina Ettirdiği Numaniye Medresesi	446
153	Hâce Bahri Ayşe Hatun Evkafı	450
154	Silivri'de Hatice Ruhşah Kadın Vakfı'nın Tevliyeti.....	452
155	Dizin	455

Jean Baptiste Vanmour'un "Türk Düğünü" isimli tablosundan.

S. H. Levie, Jean Baptiste Vanmour'un tabloları 1671-1737 : Amsterdam'daki

Devlet Müzesi Koleksiyonlarından, Amsterdam/İstanbul 1978, Sayfa: 208-209

EVLENME VE BOŞANMALARDA KADININ DURUMU

[illegible][illegible][illegible][illegible][illegible]

ŞARTLI EVLİLİK

Oruç bin Halil'in, eşi Dilferîd bin Abdullah'ı bir aydan fazla bırakıp giderse bâyin talâkla¹ boşanmış olacaklarına dair mahkeme kaydı

15 Kasım 1535

Sebeb-i tahrir-i sicil budur ki, Dilferid binti Abdullah şer'-i şerif-i Nebevi'ye [zevci Oruc bin Halil'i] ihzâr edip dedi ki işbu zevcim Oruc bin Halil beni kor gider dedikde mezbûr Halil şart edip dedi ki eğer bir aydan ziyade kor gidersem zevcem Dilferîd benden bâyin talâk boş olsun dedikde mezbûr Oruc'un ikrârı hâtunu talebiyle tescil olundu. Tahriren fi evâsıt-ı Cemâziyelevvel fi sene 942.

Şuhûdü'l-hâl: Ali bin Halil ve Seyf bin İlyas ve Esvet Mustafa bin Abdullah ve Mustafa bin Mehmed ve Bâli bin Aslıhan.

(Üsküdar Şeriye Sicili d. 09, Cilt: 4, İSAM Yayınları, İstanbul 2010, sayfa: 341, hüküm no: 855)

¹ Bâyin Talâk: Yeniden bir mehir tesbit ederek nikâh kıymadıkça karı ile koca arasındaki evlilik bağı kesip onları birbirinden ayıran ve nikâhtan doğan karşılıklı hak ve görevlere derhal son veren boşama türü.

BOŞANMADA MEHİR KARŞILIĞI OLARAK EŞYA ALINMASI

Döçine binti Yorgi'nin boşandığı kocası Dimo levendden 12 filori tutarındaki mehrine karşılık kayın vâlidesi Tesfine'den çarşaf, yastık, takı, bohça ve sair eşya aldığına dair mahkeme kaydı

3 Aralık 1579

Oldur ki Filingiri nâm karyeden Döçine binti Yorgi nâm zimmiye meclis-i şerife karye-i Tuzla'dan Hıristori nâm zimmi muvâcehesinde iddi'â edip zevcim Dimo levend beni tezevvüc ettiği zamanda on iki filori mehir tayin edip mezkûr zevcim ile muhâla'a ettiğimiz zamanda analığı Tesfine nâm zimmiye meblağ-ı merkûmun bana edâsına kefil olup mezkûr Dimo vefat ettikten sonra merkûme Tesfine meblağ-ı merkûma tuta iki ak çarşaf ve iki yastık ve bir nakışlı küçük yastık ve iki çift küpe ve bir altun isdikan ve bir gümüş lef ve bir bohça ve bir kuşak verdikten sonra mezbûre Tesfine mürd olmakla vârisi olan işbu mezbûr Hıristori zikr olunan esbâbları alıp bana vermekte inâd eder taleb ederin dedikde gıbbe's-suâl ve'l-inkâr Talyano v. Mihal ve Foka Reis v. Nikefor nâm zimmiler edâ-i şehâdet-i şer'iyye edip fi'l-vâki mezbûr Döçine'nin mehri olan on iki filoriyi zevci mezbûr Dimo ile hul' ettikleri zamanda mezkûre Tesfine kefil olup meblağ-ı merkûma tuta zikr olunan esbâbları mezbûre Döçine'ye verdi dediklerinde mâ cerâ bi't-taleb ketb olundu. Hurrîre fi 13 Şevvâli'l-mükerrem sene 987.

Şuhûdü'l-hâl: Muslihiddin bin Abdullah, Behrâm bin Abdullah, Nasûh bin Hamza, Nikola v. Marça, Duka v. Andriye ve gayruhüm

(Üsküdar Şeriye Sicili d.51 Cilt: 8, İSAM Yayınları, İstanbul 2010, sayfa: 76, hüküm no: 31)

[illegible][illegible]

ANLAŞMALI BOŞANMA

Hatice Hâtun binti Lütfullah'ın kocası Kasım bin Memi ile bin yüz akçe mehr-i müeccel ve iddet nafakası karşılığında anlaşarak boşandıklarına dair

12 Mart 1618

Mahmiye-i Kostantiniyye mahallâtından Uncuzâde mahallesinde sâkine Hatice Hâtun binti Lütfullah adlı kadın Kasım bin Memi adlı kocasıyla muhâla'a yaptı. Kocası da nikâhında taahhüd ettiği râyic fi'l-vakt bin yüz akçe mehr-i müeccel ve iddet nafakası karşılığında onunla muhâla'a yaptı. Kadın, yeni bir akit yapılmadan ve yeniden mehir ödenmeden eski kocasına helâl olmayacak şekilde ondan ayrılmış oldu. Sonra her biri umumen bütün dava, mütâlebât, yemîn ve muhâsamâtdan ve husûsan zevciyyetle alâkalı davadan yekdiğerinin zimmetini ibrâ-yı âm ile kesin olarak ibrâ etti. Cerâ zâlike ve hurrire fi'l-yevmi'l-hâmis aşere min şehri Rebî'ilâhir sene 1027.

Şuhûdü'l-hâl: Resûl bin Ramazan, Mehmed bin Mahmud, Mehmed bin Timur, Yusuf bin Bayram

(İstanbul Şeriye Sicili d.03 Cilt: 13, İSAM Yayınları, İstanbul 2010, sayfa: 185, hüküm no: 223)

YENİDEN EVLENEN KADININ ÇOCUĞU BABASINA VERMESİ

Boşandığı Abdi bin Hacı Ahmed'deki nafakasını tamamen alan Fatma binti Sefer'in yeniden evlendiği için yanındaki çocuğunu babasına teslim etmesine dair mahkeme kaydı

23 Haziran 1618

Mahmiye-i İstanbul'da merhûm Hâfız Paşa odaları sâkinelerinden Fâtıma binti Sefer nâm hâtun mahfil-i kazada, zevc-i mutalliki olan râfî'ü hâze'l-kitâb Abdi bin el-Hâc Ahmed mahzarında takrîr-i kelâm edip, bundan akdem mezbûr Abdi bana bin akçe mehr-i müeccelim teslim edip, beni talâk-ı bâyin ile tatlik etdikde, ben dahi iddetim münkaziye olunca kendi nefsim ile benden tevellüd edip hacrimde olan Bayram nâm sagîr için yevmî sekiz akçe nafaka takdir etmiş idim. El-hâletü hâzihi iddetim münkaziye olup, tarih-i kitâba gelince mürûr eden nafaka-i mefrûzayı mezbûr Abdi'nin yedinden bi't-tamâm ahz u kabz edip ve nefsimi zevc-i âhara tezevvüc etmemle sagîr-i mezbûru dahi teslim edip, zevciyyete müte'allik davadan birbirimizin zimmetini ibrâ-yı âm ile ibrâ etdik dedikde, gıbbe't-tasdik mâ hüve'l-vâki bi't-taleb ketb olundu. Hurrire fi'l-yevm-i evâhiri Cemâziyelâhir li-sene seb'a ve işrîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl: İbrahim bin Receb, Arslan bin Mehmed, Sinan bin Abdullah, Murad bin Mehmed ve gayruhüm.

(İstanbul Şeriye Sicili d.03 Cilt: 13, İSAM Yayınları, İstanbul 2010, sayfa: 371, hüküm no: 548)

[illegible][illegible]

الحمد لله على ما سألني
في علمه عظيمه
والله اعلم بالصواب

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

[illegible][illegible][illegible][illegible]

NİKAH AKDİNDE KADININ BİZZAT HAZIR BULUNMASI

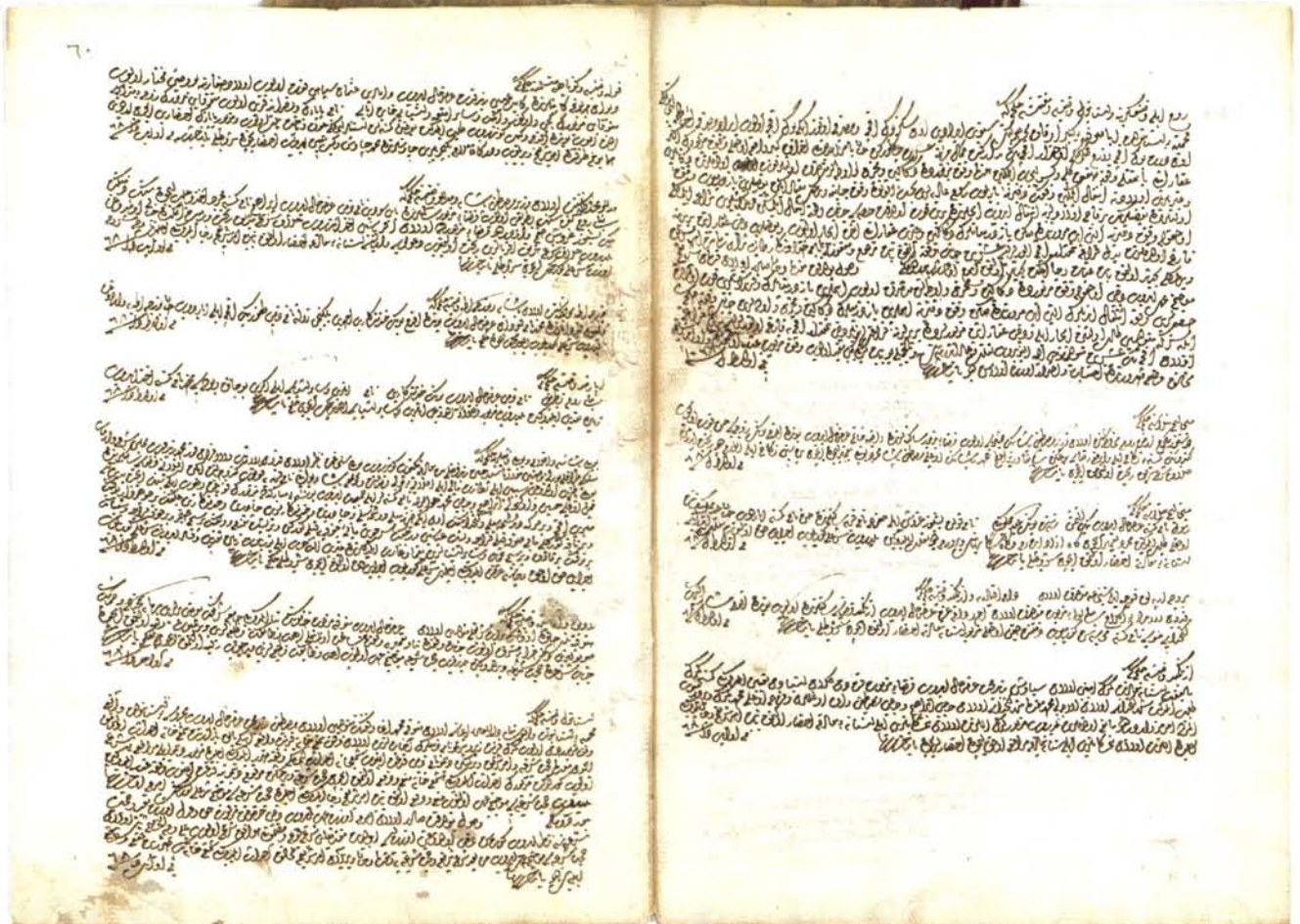
İstanbul'da Mihrimah Sultan mahallesinden Emine Hâtun binti Mahmud'un mahkemede bizzat hazır bulunarak Mustafa bin Ramazan ile evlenmesine dair mahkeme kaydı

1618

Mahmiye-i Kostantıniyye mahallâtından merhume Mihrimah Sultan mahallesinde sâkine Emine Hâtun binti Mahmud adlı kadın meclis-i şer'-i şerifde hâzır olup kendisini hâzır bi'l-meclis hâfız-ı kitâb Mustafa bin Ramazan ile üç bin üç yüz akçe mehr-i müeccel ile nikâhladı. O da mehr-i mezkûr ile Emine Hâtun ile evlendi. Tarih-i mezbûrda cereyân etti.

Şuhûdü'l-hâl: Ahmed bin Ömer, Mustafa bin Hamza, el-Hâc Ali bin Abdullah

(İstanbul Şeriye Sicili d.03 Cilt: 13, İSAM Yayınları, İstanbul 2010, sayfa: 383, hüküm no: 569)

KADINLARIN EVLENMEYE ZORLANMAMASI

Eşinin ölümünden sonra kimseyle evlenmeye niyeti olmayan Raziye Hanım'ın Vezir-i azam Mehmed Paşa'nın oğlu Mustafa tarafından nikâh konusunda rahatsız edilmemesi için Mihaliç kadısına yazılan hüküm

2 Temmuz 1657

Mihaliç monlâsına hüküm ki

Düstûr-ı mükerrem Erzurum muhâfazasında olan Vezir Mustafa Paşa'nın hemşiresi olup kaza-i mezbûr sâkinelerinden Râziye Hanım arz-ı hâl idüp bundan akdem bunun zevci Hasan fevt olup kendünün kimesneye nikâh ile varmağa rızası yoğiken sâbika Vezir-i A'zam Mehmed Paşa'nın oğlu Mustafa Paşa mücerred bunu ta'ciz için "ben seni nikâh ile alırım" deyu rencide idermiş. Hilâf-ı şer'-i şerif rencide olunmamak için yazılmışdır.

Fi evâsıt-ı L. [Şevval] [10]68

محمديه استانبول و با شيعي الحاج محمد بن مصطفی
 حاج محمدي استانبول و زکریا اردبیلی محله مرده استانبول
 نام کنه طرندند محصوراتی الذکر و کمال اردبیلی محله مرده استانبول
 ابرهیم بن حسین و ابرهیم بن عبدالباقی مجلسی شرح ضریح
 ایلدیزخان تاتارلان سلیمان جابر ابن عبدالباقی اولده بولیو اوق
 زینتین استراق ایدوب حنی نایض
 مؤلف زبور الحاج محمد باغنه هدا کتاب ایدوب مؤلف
 تاشلی الاکول اولو اخلاق الاصل و فقره کلام ایدوب مؤلف
 بن عبد الوهاب محضه بالکاله اقدار و فقره کلام ایدوب مؤلف
 زبور الحاج محمد موصوف زبور حنی حذض ایدوب بعده اذاد
 سنده ابکی سنده نامه دین کندوبه حذض ایدوب زبور حنی دخی
 اولوق اوزده زبور حنی کتابه قطعی ایدوب زبور حنی مقر
 کتابه زبور حنی قبول الیلدی دیدکره موصوف زبور حنی مقر
 مرقعی جمیع کلماته تصدیق و تحقیق اتکین مافق و افق
 گنبد اولندی فی البوم النافی من شهر ربيع الاول الاخر سنه ۱۲۸۱
 حنی جواد

[illegible][illegible][illegible]

EVLENMEDE DENKLİK OLMAMASININ BOŞANMA SEBEBİ SAYILMASI

Kasımpaşa'da Havvâ binti Ahmed'in evlendikten sonra Çingene olduğunu anladığı ve dengi olmadığı gerekçesiyle boşadığı kocası İbrahim bin Ahmed'den daha önceki anlaşması sebebiyle herhangi bir para talebinde bulunamayacağına dair mahkeme kaydı

12 Haziran 1676

Vilâyet-i Anadolu'da medine-i İznikmid kazasına tâbi Değirmenderesi nâm karye sâkinelerinden olup hâlâ bi-tariki'l-müsâfere kasaba-i Kasımpaşa'da Yahya Kethüdâ odalarında sâkine Havvâ binti Ahmed nâm hâtun meclis-i şer'-i şerifde Kıbtî taifesinden bâ'is-i hâze'l-kitâb İbrahim bin Ahmed nâm kimesne mahzarında üzerine dava ve takrîr-i kelâm edip tarih-i kitâbdan iki sene mukaddem Kıbtî olduğu malum olmamağla iki bin akçe mehr-i müeccel üzerine nefsimi tezvîc ve inkâh ettiğimden sonra mezbûr İbrahim'in ba'de'd-duhûl Kıbtî olduğu ma'lûmum olup benim küfvüm olmadığına binâen bundan akdem mahmiye-i İstanbul'da Bâb nâibi olan Abdullah Efendi bin Mustafa huzûrunda mezbûr İbrahim ile müterâfi'ân olup fesh-i akd-i nikâha tâlib olduğumda mûmâileyh Abdullah Efendi dahi akd-i mezbûru fesh etmekle mehr-i müeccelim olan meblağ-ı mezbûr iki bin akçe mezbûr İbrahim'in zimmetinde kalmağın hâlâ suâl olunup mehr-i müeccelim olan meblağ-ı mezbûrun aliverilmesi matlûbumdur dedikde gıbbe's-suâl mezbûr İbrahim cevâbında kaziyye minvâl-i muharrer üzere olduğunu ikrâr, lâkin medine-i mezbûra bin seksen beş senesi şehri Ramazan-ı'nın on yedinci günü ber vech-i muharrer zimmetimde mütekarrir ve ma'kûdun-aleyh mehr-i müecceli olan meblağ-ı mezbûr iki bin akçeden benim zimmetimi şuhûd mahzarında ibrâ ve iskât etmiş idi deyû def' ile mukâbele edicek gıbbe'l-istintâk ve'l-inkâr mezbûr İbrahim'den def'-i mezbûrunu mübeyyine beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden olup mahmiye-i mezbûrede Harâccî Muhyiddin mahallesi cami-i şerifinde imâm olan Hasan Efendi bin Mustafa ve müezzin olan Mehmed Halife bin Mustafa nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olup istişhâd olunduklarında fi'l-hakîka müdde'îye-i mezbûre Havvâ sâbikan zevci olan mezbûr İbrahim zimmetinde mütekarrir ve ma'kûdun-aleyh mehr-i müecceli olan meblağ-ı mezbûr iki bin akçeden mezbûr İbrahim'in zimmetini bin seksen beş senesi Ramazan-ı Şerif'inin on yedinci günü bizim huzûrumuzda ibrâ ve iskât etmiş idi biz bu husûsa bu vech üzere şahidleriz, şehâdet dahi ederiz deyû her biri edâ-i şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde ba'de't-ta'dil ve't-tezkiyye şehâdetleri makbule olmağın mücebince müdde'îye-i mezbûre bi-vech mu'ârazadan men' olunup mâ vaka'a bî't-taleb ketb olundu. Fî selh-i Rebî'ilevvel li-sene seb'a ve semânin ve elf.

Şuhûdû'l-hâl: Hüseyin Beşe bin Mehmed, Soğanlı Mustafa, Eyyûb bin Mehmed, Ebûbekir bin () ve gayruhüm.

(İstanbul Şeriye Sicili d.18 Cilt: 18, İSAM Yayınları, İstanbul 2010, sayfa: 446, hüküm no: 470)

MÜSLÜMANLIĞI SEÇEN KADININ GAYR-I MÜSLİM KOCASINDAN BOŞANMASI

Tekirdağı Hora ahalisinden olup misafir olarak Galata'da bulunan Erakine binti Vilaho kendi isteğiyle Hanife ismini alıp Müslüman olduğundan gayr-i müslim olan kocasından boşanması için kocasının Galata mahkemesine getirilmesi

9 Eylül 1790

Çavuş mübaşeretiyle mesfûrun ihzârîcin buyuruldu

Fi selh-i Z[ilhicce] [1]204

Ma'rûz-ı da'i-i Devlet-i Aliyyeleridir ki

Bahr-i Sefid'de vâki Tekfurdağı'na tâbi Hora ahalisinden olup Galata'da misafireten sâkine Erakine binti Vilaho nâm Nasraniye tarih-i ilâm günü bi-hidayeti'llahi Teâlâ cemî' edyân-ı bâtıladan teberri ve şeref-i İslâmla müşerreffe ve ityân-ı kelimeteyn-i şehâdeteyn edip bi't-taleb ismi Hanife tesmiye olunup lâkin mezbûrenin hâl-i küfründe zevci Morfo nâm zimmi zikrolunan Tekfurdağı'nda mütemekkin olmakla beynlerinde olan nikâhın tefriki zevc-i merkûmun huzuruna tevkif olunduğu Galata bâb-ı mahkemesinde tescil ve huzur-ı âlilerine ilâm olundu. El-emr li men lehül-emr.

Fi 28 Zilhicce 1204

[Mühür]
Mehmed Sâdık

باعث خبر حروف اولدور که
 اشوبی که بکوز طغوز سنه شهر بیع الاغرا و ازین زوج خواجگان دیوان چلبوز و کوز صرغی
 سید محمد علی افندی بنموده اولون و ابطه زوجینک استخصال اتمولن بن داغنه و خلد طایفه
 اولدوغ اجدد ذمت منقر و معفو علیه اولون کسان بیک انچه هر موی و نفقه عذت معینه
 و معونت سکام کنی اوزریه اولون اوزده زوج سوحالبه غالب اقرب ذیل کسک اسدی بکر اولون
 حصود کلین طایفه لرنه مخالفه صحبه شرعیه ایدخلع اولدوغ اولون خلع مزبوری قبول ایدر که
 ابتدا زوجینک اشونارغ تمک کلمه به دکن بنموده حریان ایدن اخذ واعطا و معامت شتی به
 و سار حقوق شرعیه به شلقه عامه دعاوی و مطالبات و کافر ایمان و محاصراتن بن ذیح
 موی اید غالب اقرب ذمتی ابرام عام دفع الخصام ابرام و اسقاط ایدر که اولون خاص منکوره ناز
 و سار عام دعاوی بنم ذمتی ابرام و اسقاط ایدر هر بریز بر وجه محرو آخرک ابراسخی قبول ایدر که بنام
 اولون اوزده کرک بنم و کرک بروم ازی حصار کزک هر بریز ایدر بنم و کتب و موی و موی ایدر
 غالب ازی برینه اعطا اولون حردی غر شهر جادی اولون سنه و ایش و الف

محمد علی
 مدنی

المصالح
 فاطمه

OSMANLI ARŞIVI		
HAT		
1653	3	

بیک انچه هر موی و نفقه عذت معینه
 و معونت سکام کنی اوزریه اولون اوزده
 زوج سوحالبه غالب اقرب ذیل کسک اسدی
 بکر اولون خلع مزبوری قبول ایدر که
 ابتدا زوجینک اشونارغ تمک کلمه به دکن
 بنموده حریان ایدن اخذ واعطا و معامت
 شتی به و سار حقوق شرعیه به شلقه عامه
 دعاوی و مطالبات و کافر ایمان و محاصراتن
 بن ذیح موی اید غالب اقرب ذمتی ابرام عام
 دفع الخصام ابرام و اسقاط ایدر که اولون
 خاص منکوره ناز و سار عام دعاوی بنم
 ذمتی ابرام و اسقاط ایدر هر بریز بر وجه
 محرو آخرک ابراسخی قبول ایدر که بنام
 اولون اوزده کرک بنم و کرک بروم ازی
 حصار کزک هر بریز ایدر بنم و کتب و موی
 و موی ایدر غالب ازی برینه اعطا اولون
 حردی غر شهر جادی اولون سنه و ایش و الف

KADIN TARAFINDAN VERİLEN BOŞANMA SENEDİ

Mektûbî-i Sadâret Halifelerinden Seyyid Mehmed Said Galib Efendi'den boşanan Fatma Hanım'ın mehrini aldığına ve hiçbir alacağının kalmadığına dair boşandığı kocasına verdiği senet

24 Kasım 1794

Bâ'is-i tahrîr-i hurûf oldur ki

İşbu bin iki yüz dokuz senesi şehri-i Rebîülâhîr evâhîrinde zevcim hâcegân-ı Divân-ı Hümâyûn'dan ve Mektûbî-i Sadriyazamî hulefâsından Seyyid Mehmed Said Galib Efendi'yle beynimizde olan râbîta-i zevciyyetin istihsâl-i inhilâlîne ben râğıba ve hal'a tâlibe olduğum ecilden zimmetinde mütekarrer ve ma'kûdun-aleyh olan seksen bin akçe mehr-i mü'eccel ve nafaka-i iddet-i mu'ayyenem ve me'ûnet-i süknâm kendi üzerime olmak üzere zevcim mûmâileyh Galib Efendi ile zeyl-i temessükde isimleri tahrîr olunan huzûr-ı müslimîn müvâcehelerinde muhâla'a-i sahiha-i şer'iyye ile hal' olduğumda ol dahî hal'-i mezbûru kabul eyledikten sonra ibtidâ-i zevciyyetden işbu tarih-i temessûke gelinceye değin beynimizde cereyân eden ahz u itâ ve mu'amelât-ı şettâya ve sair hukuk-ı şer'iyyeye müte'allika âmm-i de'âvî ve mutâlebât ve kâffe-i eyman ve muhâsamâtdan ben zevc-i sâbık mûmâileyh Galib Efendi'nin zimmetini ibrâ-i âmm-ı râfi'ül-hisâm ile ibrâ ve ıskât eylediğimde ol dahî husûs-ı mezkûra dair ve sair âmm-i davadan benim zimmetimi ibrâ ve ıskât birle her birimiz ber-vech-i muharrer âharın ibrâsını kabul eylediğimize binâen sened olmak üzere gerek benim ve gerek pederim efendi hazretlerinin mühürlerimiz ile mahtûm işbu temessük ketb ü imlâ ve mûmâileyh Galib Efendi yedine itâ olundu. Hurrire fi gurre-i şehri-i Cumâdelûlâ sene tis'a ve mieteyn ve elf.

el-ma'lûme

Fatıma

Es-Seyyid el-Hac Mehmed Emin, peder-eş

Şuhûd-ı hâl

Bâkî Efendi an Hulefâ-yı Mektûbî-i Sadr-ı âli,
es-Seyyid Abdulhalim Efendi Halife-i Râbî' Muhasebe-i Cizye,
Mir Ahmed Nuri an-Hâcegân-ı Divân-ı Hümâyûn
Mehmed Emin Efendi an-Kâtib-i Muhasebe-i Evvel
Osman Ağa, Câbî-i Evkaf-ı Kara Mustafa Paşa
Mehmed Said Efendi, an-Hulefâ-i Mektûbî-i Sadr-ı âli
Mustafa Ağa tâbî-i Halife-i Mâlikâne
Ve gayruhum

KADINLARIN VE VELİLERİNİN İSTEĞİ HİLAFINA CEBRÎ EVLİLİKLERE MÜSAADE EDİLMEMESİ

Osmanlı memleketlerinde tarafların rıza ve talepleriyle belirlenen mihir karşılığında ve şahitler huzurunda yapılan evliliğin muteber sayıldığı, küçük yaşta olan erkek ve kızların evliliklerine velilerinden başkasının müdahalesinin asla caiz olmayacağı, bu hususlara dikkat edilmesi kadıların önemli görevleri arasında olduğu halde Ankara ve Çankırı sancaklarında bazı kadıların buna aykırı uygulamalara göz yumması ve bazı yöneticilerin de, paraya tama' etmeleri sebebiyle genç kızların isteği hilâfına hile ve zorlama yoluyla evlilikler yaptırıldığı öğrenildiği, böyle zulme sebep olan şeriata ve kanunlara aykırı evliliklere göz yumulmaması, bu hususlara aykırı hareket edenlerin cezalandırılmaları için şöhetleri ile birlikte İstanbul'a bildirilmesine dair Ankara ve Çankırı yöneticilerine gönderilen ferman

21 Ocak 1814

Ankara ilhâkan ber-vech-i muhassıllık Kengiri sancakları mutasarrıfı vezirim Abdurrahman Paşa [dâme] iclâlehuya ve Ankara ve Kengiri sancaklarında vâki kazaların kuzât ve nüvvâbına ve müftilerine ve a'yân ve zâbitân ve vücûh-ı ahali ve iş erlerine hüküm ki

Memâlik-i Mahrusetü'l-mesâlik-i şahanemde kâin kaza ve kasabât ve kurâ ve nevâhi sükkânına tezevvüc ve te'ehhül emr-i meşru' olup şühûd mahzarında icâb ve kabûl birle tesmiye-i mehr iderek tarafeynin rızâ ve talepleriyle ve sagîr ve sagîrelerin dahi velilerinin izn ü rızâlarıyla akd ve tezvîc olunmaları muktezâ-yı şer'-i metin idüğü bedihâtndan ve sair ve saire bulunanların tezvîc ve tezevvüclerine velilerinden mâadâ kimesne tarafından ve sagîr ve sagîre olmayanların tezvîc ve tezevvüclerine hiç ferd cânibinden müdahale olmaması lâzımeden ve bu hususa dikkat-i hükkâm ve zâbitânın mütehattim-i zimmetleri olduğu vâzihâtndan iken bu bâbda iğmaz ve tama'-ı hâma tebaiyet ile erâzil-i ricâlden birisini tahrik ve iğfal birle bîkr ve seyyibe-i muhadderâtndan bir hatuna "bana gelecektir" deyu hükkâm ve mütesellim ve voyvoda kapularına inhâ etdirdüp o makûleler dahi hilâf-ı şerî'at-ı garrâ inhâ birle hükkâm ve zâbitân taraflarından mübâşirler isrâsıyla muhadderâtndan olan hatunu celb ve söyletme tabiri ile mahkemeye davet ve tarafeyni getürdüp "ben bu hatunu tezevvüce talep ederim ol dahi beni kabul edecektir" deyu iddia eyledikde tezvîcini talep eylediği bîkr ve seyyibe ne ise "seni filanın oğlu ister sen dahi razı mısın" dedikde ol dahi "razı değilim" deyu cevap ederse evvela oğlan tarafına sor niçin hevâna ittibâ' ile bu hatuna iftira eyledün diyerek bahane ile onu tecrîm ve hatun tarafını dahi "sen bana söz verip de şimdi niçin nükûl etdin" deyu vesile ederek hatun tarafını tecrîm edüp hilâf-ı şer'-i şerîf böyle bir emr-i mekruhu zulme sebep eyledikleri ve nice muhadderâtın bu vechile perde-i ismetini çâk eyledikleri zâhir ve bu husus şer'-i şerîfin hilâfı olarak hetk-i ırza sebep-i müstakil idüğü bedihî ve bâhir olmakla ba'de'l-yevm bu makûle hilâf-ı şeriat-ı garrâ ve münâfî'-i rızâ harekât-ı nâ-bercâdan keff-i yed ve mücânebet olunarak o makûle tezvîc ve tezevvüc edecekleri sagîr ve sagîre ise velilerinden mâadâ kimesne tarafından ve sagîr ve sagîre oldukları halde hiç ferd cânibinden vechen mine'l-vücûh müdahale olunmamak ve emr-i meşru' olduğu üzere tenkîh ve tezvîc hususları icra olunup a'yân ve zâbitân ve sair

ehl-i örf taraflarından müdahale olunmamak ve hilâf-ı şeriat-ı garrâ bu makule harekât-ı nâ-meşru'aya cesaret ederi olur ise te'dibât-ı meşru'alarının icrası için keyfiyet Dersâadet'ime tahrir ve inhâya mübaderet kılınmak hususu bundan akdem şeref-riz-i sudûr eden emr-i şerifimle Kengiri Sancağı'nda vâki kazaların hükkâm ve zâbitânına tenbih ve te'kid olunmuş ise de bu esnada işbu kız söylencesi hususunu Ankara Sancağı'nda dahili kazalar ahalisinden bazıları dahi i'tiyâd ile hilâf-ı şer'-i şerif bazı harekete ictisâr olunmakda idüğü bu defa istihbâr ve tahkik olunup liva-i mezbûr ahalisi beyinde ol vechile tahaddüs eden harekât-ı nâ-meşru'anın men' ü def'i şer'-i şerif muktezâsından olmakla sen ki vezir-i müşârunileyhsin, ba'de'l-yevm Ankara ve Kengiri sancakları kazaları sekenesinden tezvic ve tezevvüc edecekler sagir ve sagire ise velilerinden mâadâ kimesne tarafından ve sagir ve sagire oldukları suretde hiç ehad cânibinden kat'a müdahale olunmayup tezevvüc ve tehkih hususlarının muktezâ-yı şer'-i şerif üzere icrasıyla mukaddemâ şeref-riz-i sudûr eden emr-i münifimin tenfizine ikdâm ve dikkat eylemek fermânım olmağın tenbihen ve te'kidten işbu emr-i şerifim ısdar ve () ile irsâl olunmuşdur. İmdi mukaddema şeref-sudûr eden emr-i şerifim mücebince amel ü hareket olunarak fîmâ-ba'd gerek Ankara ve gerek Kengiri sancaklarında tezevvüc ve tenkih hususunda o makule hilâf-ı şeriat-ı garrâ ve mugayir-i rızâ vaz' u hareket vuku'a gelmemesini lâzım gelenlere tenbih ve te'kid birle tekevvün eden işbu fesad ve bid'atın bi-eyyi veçhin kâne men' ü def'iyle tezevvüc ve tenkih hususunun şer'-i mübine tatbik olunmağla ve hilâf-ı şeriat-ı garrâ vaz'a cesaret ederi olur ise lâzım [gelen] te'diblerinin icrası için isim ve şöhetleriyle keyfiyetleri Dersâadet'ime tahrir ve inhâya ihtimâm ve mübâderet eylemek irâde-i şahanem muktezâsından idüğü malumun oldukda ber-vech-i meşrûh amel ü harekete ve şeriat-ı mutahharanın icrasına dikkat ve hilâfından mübâ'adet eylesin. Ve siz ki mevlânâ ve a'yân ve sair mûmâileyhimsiz, mazmûn-ı emr-i şerifim sizin dahi meczûmunuz olarak müceb ve muktezâsıyla amel ü hareket birle ba'de'l-yevm taht-ı hükûmetinizde vâki kazalarda o makule harekât-ı nâ-meşru' vuku'undan mucânebet ve her halde şer'-i şerifin ve irâde-i seniyyemin icrasına dikkat ve hilâfını vaz'a cesaretden mübâ'adet eylemeniz bâbında.

Evâhir-i Muharrem [12]29

Soldan Sağa: 1- Yozgatlı İslam Kadını, 2- Ankaralı Hristiyan Esnaf Kadını, 3- Ankaralı İslam Esnaf Kadını

[illegible]

EVLİLİKLERDE BAŞLIK PARASI ALINMAMASI, KIZLARIN DENGİ OLMAYANLARLA ZORLA EVLENDİRİLMEMESİ

Ehl-i İslâmdan evlenmek isteyenlerin denkleri olan kadınlarla mehr-i mu'accel ve mü'eccel¹ ile uyuşarak ve anlaşarak evlenmeleri gerekir iken Sivas Sancağı dahilinde bulunan köylerde başlık parası adı altında yüksek meblağlarda para ödenmedikçe nikâh akdi yapılmadığı ve bunun âdet haline getirildiği, bu sebeple bir çok kişinin evlenemediğinin öğrenildiği; şeriata ve padişahın rızasına aykırı bu gibi işlerin ortadan kaldırılmasının her açıdan önemli olduğuna, adı geçen köylerdeki kızların maddî ve sosyal durumları da dikkate alınarak belirlenecek mehirleri karşılığında evlendirilip bundan başka, başlık parası adı altında ayrıca bir para alınmamasına, kız tarafından da yine mehr-i muaccel miktarından ziyade çeyiz tedarik etme düşüncesiyle evlilik işinin geciktirilmemesine, her hangi bir özür veya sebebe mebni evlilik istemeyen kızların dengi olmayan birisiyle şeriata aykırı olarak cebren evlendirilmemesine, böyle durumların padişahın da rızasına aykırı sayılacağına dair fermanın Sivas'ta ilgili kişilerin huzurunda okunduğu ve cümlelerin de buna "sem'an ve tâaten –işittik itaat ettik" diyerek sicille kayıt olunduğuna dair Sivas Kadısı Seyyid Abdullah'ın arzı

2 Kasım 1831

Der-i devlet-mekine arz-ı dâi-i kemîneleridir ki

Ehl-i İslâmdan ber-muktezâ-yı sünnet-i seniyye te'ehhül murad edenler küfuvleri olan nisâyı mehr-i mu'accel ve mü'eccel-i misli ile bi't-terâzi tezevvüc eylemeleri lâzım iken Sivas Sancağı dahilinde bulunan karyelerde izdivâc etmek murad edenler taraflarından nisâ canibine başlık nâmıyla sekiz yüz ve bazen bin ve bin beş yüz kuruş mikdarı akçe i'tâ olunmadıkça akd-i nikâh olunmaması âdet hükmüne girmiş olduğundan içlerinden adimül-iktidar olanlar bu sebeble bi'z-zarûr te'ehhül edemeyerek bu cihetle kurâ-yı merkûmede olan ricâl ve nisvânın ekseri tûl müddet tenâküh ve tenâsülden mahrum oldukları bu defa bi'l-ihbar tahkik olunmuş olduğu beyânıyla bu keyfiyet şer'-i şerifin hilâfı ve rıza-yı meyâmin-irtizâ-yı hazret-i mülûkâneye münâfi' ve mugâyir olarak şu emr-i mekruhun men' ü defi şer'an ve diyâneten ehemmiyetli ü elzem ve rivayet olunduğuna göre kurâ-i merkûmede bulunan taife-i nisvânın hâl ü şân ve servet ü sâ mânlarına nazaran mehr-i misli yüz ve yüz elli nihayet iki yüz elli kuruşa reside olacağı emr-i gayr-ı mübhem olmakdan nâşi bundan böyle kurâ-yı merkûme ahalisinden te'ehhül murad edenlerin muktedirce bulunanları küfuvleri olan nisâyı iki yüz elli ve mütevassıtül-hâl olanları yüz elli ve bunların mâdûnu yüz kuruş mehr-i mu'accel takdir ve i'tâsıyla tezevvüc edip bundan ziyade başlık nâmıyla bir akçe ve bir habbe i'tâ olunmaması ve nisâ câniblerinden dahi minvâl-i

¹ Mehir: İslâm hukukunda erkeğin evlenirken kadına verdiği veya vermediği taahhüd ettiği para, takı veya maldır. Mehir Mehr-i muaccel ve mehr-i müeccel olmak üzere iki çeşittir. Mehr-i Muaccel: Evlenme sırasında erkeğin kadına verdiği veya vermeyi taahhüd ettiği para, takı ve maldır. Mehr-i Müeccel: Nikâh esnasında belirlenen ve erkeğin kadına peşin olarak vermeyip sonradan ödemeyi taahhüd ettiği mehirdir. Ayrıca boşanma ve erkeğin ölümü durumunda mehr-i müeccelin kadına ödenmesi gerekmektedir. (Mehmet Zeki Pakalın, Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü, MEB yayınları, İstanbul 1983, C. II, s. 444)

muaharrer üzere ahz olunacak mehr-i mu'accel mikdarından ziyade cihâz tedarik ve istishâb etmek dâiyesiyle tezevvüc maslahatında imrâr-ı vakt vuku'a gelmemesi esbâbının istihsâline mübâderet ve şu kadar ki işbu irâde-i hümayûn yalnız mehr-i mu'accel ve mü'accel hakkında yekdiğerin istihkâk ve tahammülünden haric ittihâz olunan âdet-i redienin men' ü zecrine münhasır olup zinhâr bu vesile ile mesela ahar özr ve sebebe mebnî tezevvüc istemeyen nisvâna küfüvvü olmayan Zeyd ve Amr'a cebren tezvîc ve akd-i nikâh eylemek misillü mugayir-i şer'-i şerif zulüm ü ta'addiye dahi kat'an rıza-yı hümayûn-ı şahane olmadığı âşikâr olduğuna binâen işte ona göre infaz-ı irâde-i seniyyeye ihtimâm ve dikkat olunması tenbihâtını ve suret-i irâde-i seniyyeyi kurâ-i merkûme ahalisine ifade ve tefhîm birle mücib ve muktezâsı üzere amel ü hareket olunması hususuna ikdâm ve gayret olunması irâde-i seniyye muktezâsından idüğü ve hilâf-ı şeriat-ı garrâ ve mugayir-i emr ü rıza vaz' u hâlet vuku'una bir vechile rıza-yı hümayûn olmayıp ber-vech-i meşrûh amel ü hareket ve dâimen ve müstemirren icrasına itina ve dikkat ve hilâf-ı vaz'a irâe-i ruhsatdan tevakkî ve mübâadet olunması bâbında dergâh-ı muallâm kapıcıbaşlarından Sivas Sancağı mütesellimi atûfetli Seyyid Sâ'id Ağa kullarına ve bu dâilerine ve saire hitaben şeref-efzâ-yı sudûr buyurulan fermân-ı celilü'l-unvan medine-i Sivas'a lede'l-vürûd ve cümle lâzımü'l-huzur muvâcehesinde bi't-ta'zîm feth ü kırâet ve mazmûn-ı münifi karîn-i iz'an olmağın bi'l-cümle sem'an ve tâ'aten merasimine eda ve sicill-i mahfûza sebt ü kayd birle kurâ-i merkûme ahalisine suver-i emr-i âli ile ağa-yı mûmâileyh cânibinden neşr olunup bi'l-cümle şükr ü senâ ederek devam ve bekâ-yı ömr-i devlet ve kıvâm-ı ferr ü şevket-i hazret-i tâcdârâne ed'îye-i hayriyesine müdâvemet ve muvâzabet kılındığı ol ki vâkiü'l-hâl bi'l-iltimas pây-e-i serîr-i a'lâya arz ve ilâm olundu. Bâkiü'l-emr hazret-i men lehü'l-emr. Hurrire fi'l-yevmi'l-hâmis aşer min şehir-i Cumâdelûlâ li-sene seb'a ve erba'in ve mieteyn ve elf.

El-abdü'd-dâi li-Devleti'l-Aliyyeti'l-Osmaniyye

Müftüzâde Es-Seyyid Abdullah El-Kadı

Be-medine-i Sivas

Soldan Sağa, Sivaslı Türk Kadını, Sivaslı Kürd Kadını, Sivaslı Ermeni Kadını

Les Costumes Populaires de la Turquie, Constantinople 1873, Sayfa: 194

DÜĞÜNLERDE VE DOĞUMLARDA AŞIRI HARCAMA YAPILMAMASI

İzmir’de ve bazı kazalarında düğün yapmak ve kız alıp vermek halka ağır bir yük haline geldiği, bunun mutedil bir usule konulması gerektiği, hatta İzmir’in Karaburun Kazası’nda düğün ve çeyiz meşakkatinden dolayı üç yüzden fazla kızın evlenememiş olduğu, bu konuda halka gerekli nasihatlerin yapıldığı, Ermeni ve Yahudi milletlerinde dahi âdetlerinin üzerinde olarak bu gibi düğünlerde fazlaca masraf yapıldığından bahisle ruhanî temsilcilerinin de bundan yakındıkları, bunun üzerine İzmir Valiliğinin düğün, sünnet ve doğumlarda yapılan merasimler esnasında adet haline gelen aşırı harcamalara getirdiği sınırlandırmaları havi genelge

17 Mart 1856

Ma’rûz-ı çâker-i kemîneleridir ki

Tafsil-i keyfiyet leffen takd im kılınan mazbata ve suret-i lâyiha müfâdından malum-ı âli-i dâverileri buyurulacağı üzere İzmir’de ve bazı kazalarında düğün etmek ve kız alıp vermek halka bir bâr-ı sakil olduğundan saye-i maâli-vâye-i hazret-i şahanede bir usul-i mu’tedileye konulması farızadan olduğuna ve hatta İzmir kazalarından Karaburun Kazası’nda şu düğün ve cihaz tehyie ve ihzarı beliiyesinden üç yüzden mütecâviz bâkire ve bekâr kız bulunduğu mebnî icra-yı iktizâsı için her tarafa tenbihât-ı lâzıme gönderildiği misillü Ermeni ve Yahudi milletlerinde dahi âdetlerinin fevkinde olarak bu misillü düğünlerde ziyade hasar olduğundan bahisle resmen icabı vechile müzekkireler yazılması milleteyn-i merkûmeteyn rüesâsı ve metropolid ve hahambaşısı taraflarından ihtar ve iltimas kılındığından âyin-i mezhebiyelerine sekte getirilmeksizin rüesâ-yı millet ma’rifetiyle tesviye-i muktezâsına himmet eylemeleri varaka-i mahsusa ile tenbihen ihtar ve beyân olunmuş ve bi-mennihi Teâlâ bunun dahi saye-i şevket-vâye-i hazret-i şahane ve âsâr-ı nâfia ve hayriyesi görölerek ed’iye-i mahsusa-i hazret-i Hilâfet-penâhi cümle tarafından bir kat daha tezkâr ve tekrar olunacağı derkâr bulunmuş olmakla ol bâbda emr u fermân hazret-i men lehü’l-emrindir.

Fi 19 B [Receb] [12]72

Vali-yi Eyalet-i
İzmir
[Mühür]
Süleyman

Hıtan ve nikâh ve cemiyet-i sürda emsal gayreti gütmek veyahud familya ve müte'allikâtdan suret-i teşvikde bir cebr-i maneviye görmek âdet-i nâ-meşrû'ası halkı daire-i kudret ve vüs'atinin haricinde vadi-i gadr ve müzâyakada bırakmakda olup hâlbuki bunda hâlen ve istikbâlen mazarratdan ve ekser kudreti olmayan zevâtın idaresini yolundan çıkarmakdan başka bir şey olmadığı münsif ve müteemmil indinde muhtac-ı berâhin değildir. Bu yolda memnû'iyet ve ıslâh tarafına gidilmesi herkesin kudretince izhâr-ı servet ü sâ mân ile alıp vermek arzusunda bulundukları peder ve mâderlerinden mahrumiyet-i lütf ve mürüvveti tecvîz demek olmayıp ancak adem-i takayyüd cihetiyle derkâr olan bunca telefât ve hasarâtın mübeddel-i sermaye-i bekâ olarak saye-i ihsân-vâye-i hazret-i şahanede imtidâd-ı saadet-hâlin semt-i sühûletini aramak demek olacağı âşikâr ve peder ve mâderin mebzûl olacak semâhat ve fütüvvetini enzâr-ı halkda te'min edecek esbâb-ı nâfia ve hayriye bedidâr bulunduğu mücerred herkesin şu mazarratdan kurtarılması zımnında verilen kararı mutazammın lâyahıdır.

Ba'd-ezin cemiyet-i nikâhda bulunacak müte'allikât ve komşu ve saireye öteden beri âdet olduğu üzere kahve ve şerbet verilip ondan gayrı yemek yedirmek ve hediye vermek külliyyen memnû' tutulacaktır.

Cemiyet-i nikâhda bulunacak hutbehân hoca efendilere âdet-i kadim üzere it'âsı caiz olan şey verilecektir ve akıb-i nikâhda mu'tâd olan nişan boğçasının irsâlinde tekellüfât-ı zâideye kalkışılmayıp düzce bir yağlık ile iktifa olunup onun mukabilinde güvey tarafından gönderilecek şeyler külliyyen men' olunacaktır.

Gelin odasının bir takım sırmalı ve yaldızlı çevreler ve havlular ve boğçalar ve bunun emsali şeylerle ba'demâ tezyini külliyyen men' olunacağından arus denilip meşru' olan yalnız bir köşeye gelin oturacak mahallin tezyiniyle Dârülhilâfeti'l-Aliyye'de olduğu misillü iktifa olunarak evladına in'âm murad edenler şu edecekleri masarîf-ı havâiyye karşılık emlak ve irâd veyahud mücevherât misillü âtide işe yarayacak şeyler vermesi lâzım gelecektir.

Gelin tarafından tekellüfât-ı külliye ile öteye beriye it'âsı câri olan boğçalar külliyyen memnû' tutulup yalnız vâlideyne hâline çespân bir kat çamaşır gibi bir hediyecik ile iktifa kılınacaktır.

Bi'l-cümle cemiyet ve düğünlerde bundan sonra uzun uzadıya külfetli ta'âm vermek ve sair suretle masraf etmek caiz olmayıp yalnız zifâf gecesi velime ta'âmı ile iktifa edilip med'uv olan zevât tarafından dahi hediye getirilmesi memnû' tutulacaktır.

Çocuk tevellüdünde askı ve altın ve sair suretle hediye vermek gibi âdetler bir nev' halkı ısrâr demek olduğuna ve ebeveynin asacakları altın ve saire kifayet edeceğine mebnî ba'd-ezin bu dahi memnû' tutulacaktır ve sünnet düğünlerinde dahi akraba ve ta'allukâtına ve ehîbbâsına bir ta'âm ile iktifa med'uv olan taraflarından bir şey verilmeyecektir.

Bunu tasavvur ile halka ilânından murad ducâr olunan masarîfât-ı zâideden herkesi kurtarmak ve bu yüzden dahi memleketde bir eser-i hayr olarak veli-nimet-i bi-minnetimiz padişahımız efendimiz hazretlerine hayır dua aldirmek kaziyyesi olup bu tenbihâtın hilâfında olarak hareket eden her kim olur ise olsun usul-i mer'î ihlâline sa'y eylemiş olunacağından hey'et-i meclis ol zât hakkında davacı olacağı cihetle ona göre hareket edilecektir.

42

KOCASINI TERKEDEN HALİME ADLI KADININ GERİ DÖNÜŞ ŞARTLARI

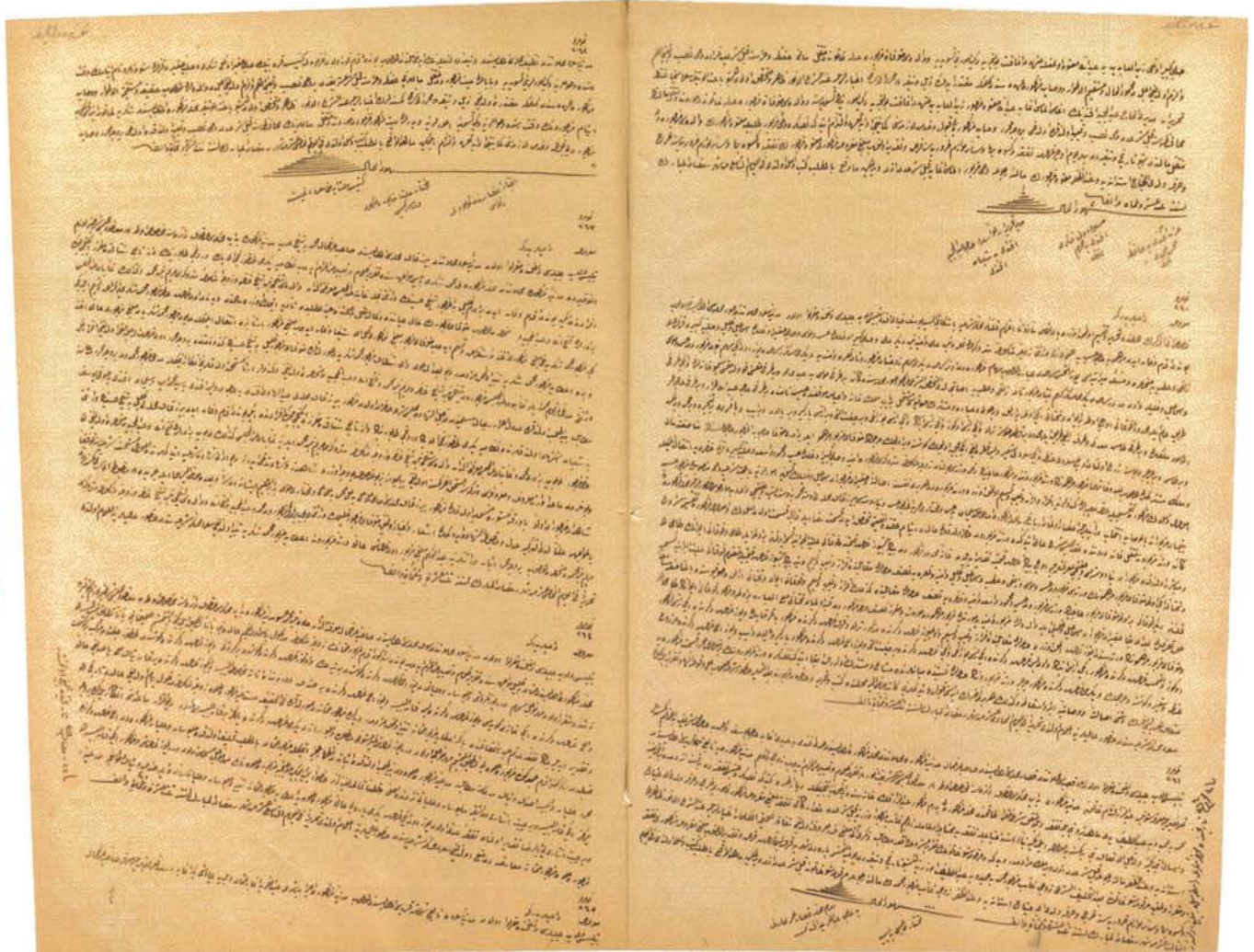
Eruh kazası halkından Hüseyin kızı Halime'nin terkettiği kocası Şeref bin Hacı Süleyman'a kendisini sürekli tehdit etmemek, maişetini düzenli olarak temin etmek ve Siirt merkezde ikamet ettirmek şartlarıyla geri dönmesine ve kocasına itaat etmesi gerekliliğine dair Siirt Mahkemesinin kaydı

10 Ocak 1896

Ma'rûz-ı dâ'ileridir ki,

Bitlis Vilâyet-i Celilesi dahilinde kâin Siird Sancağının Müdde'i-i Umûmî Mu'avinliği'nden icâb-ı şer'isini icrâ etmek zımında bin üç yüz on bir sene-i Rûmî'nin şehri- Kânûn-ı Evvel'inin yirmi beşinci günü tarihiyle müverrah ve iki yüz seksen numaralı mahkeme-i şer'iyyeye muhavvel tahrirât üzerine livâ-i mezkûr Bidâyet Mahkemesi Hukuk Dairesi'ne mahsûs odada ma'kûd meclis-i şer'-i münîr-i lâzımü't-tevkîrde medîne-i Siird'e tâbi Eruh kazasının kurâsından nefis-i Eruh karyesi ahalisinden Şeref bin Hacı Süleyman yine kaza ve karye-i mezkûre sâkinelerinden mu'arrefetü'z-zât Halime binti Hüseyin Kumî nâm hâtûn muvâcehesinde takrîr-i kelâm ve ta'bîr anî'l-merâm edip mezbûre Halime ile'l-ân taht-ı nikâhında olup zevce-i menkûha-i medhûlün bihâm olduğu hâlde dört beş mâhdan beri haberim olmadığı hâlde nezdinden gaybûbet eyleyip onu bi't-ta'kîb aldığım haber üzerine nefis-i Siird'de zâbîta-i livâdan Nisâ Tevkifhânesi'nde bulmamla ber-nehc-i şer'i bana tebaiyyet ve itaatını talep ederim dedikde mezbûre Halime dahi cevâbında mezbûr Şeref zevci-i dâhili olduğunu ikrâr edip lâkin hemîşe beni tehdit ve bilâ sebep seni öldürürüm demesiyle berâber kisve ve sair levâzım-ı zaruriyece bana bakmamakla nezdine bunun için havfımdan gidemiyorum, fakat nefis-i Siird'de ikâmet etmek üzere ve bir daha tehdidâtıma kalkışmamak ve nafaka ve sair levâzımât-ı zaruriyemi hâline nazaran te'diyeye mu'teber kefil irâe ederse kendisine itaat u inkiyâd edeceğim dedikde mezbûr Şeref'den ber-vech-i muharrer mu'teber kefil kaleb olundukda şûrût-ı mezkûrenin te'minâtını hâvî Mahkeme-i Şer'îye'ye verdiği kefâlet senedinin zirini imzâ eden medîne-i mezkûre mahallâtından Şeyh Halef mahallesi ahasilinden Şükrü bin Hacı Salih'in husûs-ı mezkûra tekeffülünde mu'teber olduğuna dair mahallesinden huzûr-ı şer'e memhûr ilmuhaber takdim ve bi'z-zât mezkûr Şükrü huzûr-ı şer'de şerâit-i mezkûrenin te'minâtına şifâhen taahhüd etmekle mücebince zevci mezbûr Şeref'e itaat u inkiyâda hukûk-ı zevciyyete mürâ'ata tenbih olunup ibâ ederse icbâr olunması lâzım geleceği livâ-i mezkûr mahkeme-i şer'iyyesinde tescil ve huzûr-ı âlilerine i'lâm olundu.

Fi'l-yevmi'r-râbî ve'l-ısrın min şehri Recebi'l-ferd li-senetin selâsete aşer ve selâse mietin ve elf.

SİİRTLİ SİTO ADLI KADININ BAŞKA BİR MEMLEKETE GİDEN KOCASI ADINA BORÇLANABİLECEĞİ

Siirt'in Kassar mahallesinden Sito binti Abdürrezzak'a, kendisini babasının evine bırakarak sepetçilik yapmak üzere başka bir memlekete gitmiş olup uzun süredir haber alınamadığı eşi Mehmed bin Hamido adına genel ihtiyaçlarına mukabil aylık 45 kuruş borçlanabileceğine dair mahkeme kaydı

27 Şubat 1896

Fi 3 Muharrem sene [1]314 tarihinde muhızır Şükrü vasıtasıyla tebliğ olunmuştur.

Bitlis Vilâyet-i Celilesi dahilinde makarr-ı livâ olan Siird kasabası mahallâtından Kassar mahallesi ahalisinden sahîbe-i arzuhâl medîne-i mezkûre mahallâtından mahalle-i mezkûre ahalisinden Hamdi Efendi bin Abdi Ağa bin Hacı Yusuf ve Ahmed bin Hacı Mehmed Şerif bin Ahmed nâm kimesneler tarifleriyle mu'arrefe Sito binti Abdürrezzak nâm hâtûn medîne-i mezkûre Bidayet Mahkemesi Hukuk Dairesi'ne mahsûs odada ma'kûd meclis-i şer'-i şerif-i enverde takrîr-i kelâm ve ta'bîr anî'l-merâm edip "zevc-i dâhilim medîne-i mezkûreye tâbi Tillo karyesi ahalisinden Mehmed bin Hamido bin Abdüllatif yedi mâhdan beri beni bilâ-nafaka ve bilâ menfık-ı şer'i fukarâ takımından mahalle-i mezkûreli pederim mezkûr Abdürrezzak'ın hânesinde bırakıp sepetçilikle diyâr-ı âhara gitdikden sonra cins-i nafakadan bir nesne nezdinde bırakmadığına ve irsâl etmediğine ve li-eclî'l-infâk beni bir kimesneye havale eylemediğine binâen eşedd-i ihtiyacla nafakaya muhtâce olmamla zevcim gâib-i mezbûr üzerine kıbel-i şer'den mikdâr-ı kâfi nafaka-i meblağ-ı mefrûz-ı mezkûru umûruma harc u sarfa ve lede'l-ihtiyac istidâne ve inde'z-zafer malına rücû'a kıbel-i şer'den izin vermek muradımdır" dedikde merkûme Sito Hâtûn'un takrîr-i meşrûha vâkı'a mutâbık zikir-i âti meblağ kadr-i ma'rûf olduğu sikât-ı sahîhatü'l-kelimât ihbârlarıyla inde'ş-şer'i'l-enver zâhir ve mukarrer olmağın merkûme Sito Hâtûn'u ba'de't-tahlîfî'ş-şer'i zevci gâib-i mezbûr Mehmed bin Hamido bin Abdüllatif üzerine işbu tarih-i vesikadan yevmiye altmışar paradan şehriye kırk beş kuruş farz ve takdir olup meblağ-ı mefrûz-ı mezkûru nafaka ve kisve bahâ ve sair levâzım-ı zaruriyesine harc u sarfa ve lede'l-ihtiyac istidâne ve inde'z-zafer zevci gâib-i mezbûr Mehmed'in malına rücû'a merkûme Sito Hâtûn'a kıbel-i şer'den izin verilmeğın mâ hüve'l-vâkı bi't-taleb ketb ve imlâ olundu.

Fi'l-yevmi's-sâlis aşer min şehri-i Ramazani'l-mübârek li-senetin selâsete aşer ve selâse mietin ve elf.

Şuhûdü'l-hâl:

İmam-ı mahalle-i Kassar Ömer Arif bin Hacı Abdülferid Efendi

Muhtârı İsa bin Yasin

HUKUK-I AİLE KARARNÂMESİ'NİN NİKÂH VE BOŞANMA İLE İLGİLİ HÜKÜMLERİ

Hukuk-ı Aile Kararnâmesi'nin nikâh ve boşanma ile ilgili uygulanacak hükümlerini içeren yirmi maddelik nizamnâme

31 Aralık 1917

Hukuk-ı Aile Kararnâmesi'nin Münâkehât ve Müfârekâta Müt'eallik Bazı Aksâmının Suret-i Tatbikine Mütedâir Nizamnâme

Madde 1: İzdivac etmek isteyen hâtıb ile mahtûbe evvel emirde mahtûbenin mukim olduğu mahalle veya karye hey'et-i ihtiyariyesine bi'l-mürâcâ'a bir kıt'a nikâh ilmuhaberi istihsâline mecburdur.

İşbu ilmuhaberde tarafeynin hüviyet ve mahall-i ikamet ve milliyet ve mezheb ve tâbiyet ve akd-i nikâha ehliyetleri ile mâni-i nikâh hâlleri mevcut olup olmadığı ve tarafeynin sinn ve mezheblerine göre velilerinin izin veya muvâfakatları inzimâm edip etmediği hususları münderic bulunmak lâzımdır. Tarafeynin mâni-i nikâh hâlleri mevcut veya velilerinin izin veya muvâfakatları gayr-ı munzamm olsa bile hey'et-i ihtiyariye ilmuhaber vermekden imtinâ' edemez.

Madde 2: Madde-i sâbika mücebince istihsâl edilen ilmuhaber hâtıb ile mahtûbenin tezkire-i Osmaniyye veya hüviyet varakalarıyla birlikde herhangi birinin ikametgâhı mahkemesine ve tarafeyn İsevî ise kezâlik herhangi birinin ikamet ettiği mahaldeki reis-i ruhânîye i'tâ olunur.

Madde 3: Mahkemece nikâh ilmuhaberiyle evrak-ı müteferri'ası bi't-tedkik noksan bir cihet görüldüğü suretde li-ecli'l-ikmâl ashâbına iade edileceği gibi tarafeynden birinin ehliyet-i lâzıme haiz olmadığı veya mâni-i izdivâc bir hali bulunduğu anlaşıldığı takdirde akd-i nikâh talebi esbâb-ı mucibeyi muhtevî bir karar ile red olunur. Bu suretde esas muamele fihrist defterine kayd ve karar-ı müttehiz dahi zabıtnâmeyle derc edilir.

Madde 4: Nikâh ilmuhaberinde velinin adem-i muvâfakatı münderic olduğu takdirde tarafeynin müracaat-ı vâkı'asından bahisle adem-i muvâfakatı esbâbını ve bu bâbdaki itirazatını bildirmek üzere mahkemece tayin olunan günde bizzat veya bi'l-vekâle isbat-ı vücud etmesi lüzumunu mübeyyin veliye bir (ihbarnâme) tebliğ ve yevm-i muayyende hâzır bulunmaları tarafeyne tefhim olunur.

Madde 5: Mahkemece icra kılınan tedkikât neticesinde nikâh evrakının nevâkısdan âri ve tarafeynin mevânî'-i izdivacdân hâli olduğu tebeyyün ettiği suretde keyfiyet nüfus idaresinden bi'l-isti'lâm evrak-ı mezkûre mündericâtının sicill-i nüfus kaydına muvâfakatı anlaşıldıktan sonra akd-i nikâhın icra edileceğinden bahisle bu bâbda bir diyeceği olanların tarih-i ilândan itibaren on gün zarfında itirazlarını mahkemeye arz eylemeleri lâzım geleceği ilân olunur.

Mahtûbenin mahall-i ikameti mahkemenin daire-i kazası haricinde ise oraca dahi ilân-ı keyfiyet edilmek üzere keyfiyet mahall-i mezkûr mahkemesine bildirilir.

Madde 6: İlannâmelerin bir nüshası mahkeme divanhânesine ta'lik olunacağı gibi diğer bir nüshası da gazetelere derç veya memerr-i nâs olan mahallere ilsâk edilir. İlannâme gazete ile neşr edilmiş ise o

gazetenin bir nüshası ve ilsâk suretiyle vuku bulan ilanâtda tarih-i ilsâkı mübeyyin muhızır tarafından bi't-tanzim mahâll-i ilsâkda hâzır bulunanlara imza etdirilecek zabıt varakası dosyasında hıfz olunur.

Madde 7: Gerek veli ve gerek sair alâkadârân cânibinden akd-i nikâh hakkında itiraz olunduğu takdirde hâtıb ile mahtûbe veya vekilleri muvâcehesinde mu'terizlerin ve tarafeynin beyânât ve ifâdâtı ve bunları isbat için muhbir mevcut ise onların ihbârâtı istimâ' ve beyânât-ı vâkı'ayı müeyyid evrak bulunduğunda bunlar da tedkik edildikten sonra mahkemece akd-i nikâhın icrası caiz olup olmadığına dair bir karar ittihâz olunur. Zabıt kâtibi tarafından tutulacak zabıtnâmeye mu'teriz ile tarafeynin ve muhbirlerin ifâdâtı müteselsilen kayd ve verilecek karar dahi esbâb-ı mucibesıyla beraber işbu zabıtnâme zirine tahrir edilir.

Madde 8: Akd-i nikâh hakkında serd olunacak itirâzât tarafeynin adem-i ehliyetine veya hâtıbın adem-i kifâ'etine veyahud ruza'a gibi tarafeyn beyninde mevânî'-i nikâhdan birinin vücuduna müte'allik olabilir. Hususât-ı mezkûre haricinde vuku bulacak itirâzât nazara alınmaz.

Madde 9: Gerek üçüncü madde mücebince re'sen akd-i nikâh talebinin reddine ve gerek yedinci maddeye tevfikân veli veya sair alâkadârânın itirazâtı üzerine icra-yı akdin cevâz veya adem-i cevâzına mütedâir mahkemece ittihâz olunacak mukarrerât turuk-ı kanuniyeye tâbi olmadığı gibi ba'de'n-nikâh esbâb-ı kanuniyeye binâen akdin fesâdını iddiaya da mâni' değildir. Şu kadar ki mukarrerât-ı mezkûrenin tarafeynden birini iltizâmen veya kasd veya garaza müsteniden sudûru iddiasında bulunanlar istikâ' an-il-hükkâm tarikine tevessül edebilirler.

Madde 10: Mahkemece akd-i nikâhın cevâz-ı icrasına karar verildiği takdirde tarafeynin veya vekillerinin talebine göre huzur-ı mahkemede veya tayin edecekleri diğer bir mahalde ale'l-usul akd-i nikâh icra edilir. İkinci şıkda mahkeme ve nüfus daireleri müstahdemini, mekteb muallimleri, mahallât e'imme ve muhtârânı gibi sıfat-ı resmiyeyi haiz olan veyahud mu'teberân-ı ahaliden bulunan bir zât mahkeme tarafından izinnâme-i mahsus ile nâib tayin ve meclis-i akde i'zâm olunur.

Madde 11: İseviler tarafından akidlerinin icrası zımında ikinci madde mücebince muktezi evrakı bi'l-ibrâz rüesâ-yı ruhâniyeye müracaat vuku'u hâlinde rüesâ-yı mûmâileyhimce ahkâm-ı mezhebiyeleri dairesinde kable'n-nikâh lâzım gelen merasim ifâ kılındıktan sonra akd-i nikâh için tayin olunan vakit ve mahallin beyânıyla meclis-i akde bir memur-ı mahsus i'zâmı lâ-ekal yirmi dört saat evvel mahalli mahkemesine ihbar olunur. İşbu ihbarnâme üzerine mahkeme tarafından madde-i sâbıkada gösterildiği vechile sıfat-ı resmiyeyi haiz zevâtdan veya mu'teberân-ı mahalliye miyânından izinnâme ile bir memur-ı mahsus tayin ve meclis-i akde i'zâm edilir.

Madde 12: Rüesâ-yı ruhâniyenin akd-i nikâhdan imtinâ'ları üzerine tarafeyn mahkemeye müracaatla nikâhlarının icrasını talep etdikleri takdirde ifâdât-ı vâkı'aları zabt ve tahrir ve rüesâ-yı mûmâileyhim tarafından esbâb-ı imtinâ'ı hâvi evvelce verilmiş veyahud bilâhare istifsâr-ı vâkı'a cevaben irsâl edilmiş olan varaka mündericâtı mahkemece musib ve muvâfık görülürse müracaat-ı vâkı'a üçüncü madde ahkâmına tevfikân red olunur.

Madde 13: İstifsarnâme tarih-i tebliğinden itibaren bir ay zarfında cevap verilmediği veyahud esbâb-ı imtinâ'ı muhtevî varaka veya cevabnâme mündericâtı vârid ve musib görülmediği takdirde

mahkemece akd-i nikâh edileceğinden bahisle beşinci madde mücebince ilânât-ı mukteziye icra ve muamelât-ı müteâkibe-i saire ifa olunur.

Madde 14: Hâkim veya nâibi veya memur-ı mahsus meclis-i nikâhda mahzar-ı şu hûdda tarafeynin icab ve kabulünü bi'l istimâ' bir akidnâme tanzim eder. İşbu akidnâmede zevceynin ve ebeveynlerinin isim ve san'at ve mahâll-i ikamet ve millet ve mezheb ve tâbiyetleri ve mu'arreflerin ve akid şahidlerinin ve nikâh bi'l-vekale icra edilmiş ise vekiller ile vekâlet şahidlerinin kezâlik isim ve san'at ve mahâll-i ikametleri ve tesmiye olunan mehrin mikdarı ve esna-yı akidde dermiyân edilen şürût tahrîr ve bu şerâit haricinde zevceyn arasında başkaca tanzim edilmiş bir mukâvele mevcut ise bunun bir suretinin akidnâmeye rabt olunduğu da derç ve ziri hâzırın ile birlikde imza veya tahtim olunur.

Madde 15: Akidnâmeler iki nüsha olarak bi't-tanzim bir nüshası münâkehât ve müfârakât için tutulacak sicill-i mahsusa aynen kayd ve mahkeme tarafından keyfiyet-i kayd zirine işaret edildikten sonra dosyasında hıfz ve diğer nüshası nüfus idaresine tevdi' olunur ve taleb vuku'unda birer suret-i musaddakası alâkadârâna verilir.

Madde 16: Sahteliği sâbit olmadıkça müseccel akidnâmelerin mazmunlarıyla bilâ- beyyine amel olunur.

Madde 17: Zevcesini bâyinen tatlik eden zevc tarih-i tatlikden ve raci'an ikâ'-ı talâk eden zevc müddet-i iddetin inkizâsından itibaren on beş gün zarfında keyfiyeti akd-i nikâhın icra olunduğu mahal hâkimine tahrîren veya şifahen ihbara mecburdur. İhbar-ı şifahide mahkemece bir zabıtnâme tanzim olunarak ziri kendisine imza veya tahtim etdirilir. Zevc-i mutallik nikâhın icra olunduğu mahal mahkemesinin daire-i kazası haricinde mukim ise bulunduğu mahal mahkemesine ihbar-ı keyfiyet eder. Mahkeme-i mezkûrece bu bâbda tutulacak zabıtnâme mahâll-i nikâh mahkemesine irsâl olunur. Her iki suretde dahi hâdise-i talâk akd-i nikâhın fihrist defteriyle sicill-i nikâh defterindeki hâne-i mahsusa bi'l-kayd zabıtnâme dosyasında hıfz ve keyfiyet nüfus idaresine iş'âr edilir.

Madde 18: Zevceyn beynini tefrika veya akd-i nikâhın feshine veyahud zevceynin ayrı yaşamalarına hüküm eden mahkeme, keyfiyeti madde-i sâbika mücebince sicill-i mahsusuna kayd eder.

Nikâh başka bir mahkeme ma'rifetiyle akd edilmiş veyahud tefrika hakem hey'eti tarafından karar verilmiş olduğu takdirde hükmü i'tâ veya hakemleri tayin eden mahkeme hükmün bir suret-i musaddakasını li-ecli't-tescil mahâll-i nikâh mahkemesine tebliğ eyler.

Madde 19: İşbu nizamnâme 31 Kânûn-ı Evvel sene [1]333 tarihinden itibaren mer'îdir.

Madde 20: İşbu nizamnâmenin icrasına adliye nazırı memurdur.

Sadırazam	Adliye Nazırı Halil
-----------	------------------------

İBB Atatürk Kitaplığı Krt 006299

KADINLARIN MÜLKİYET VE MİRAS HAKLARI

KADINLAR ARASINDA MÜLK SATIŞI

Emine binti Nasrullah'ın İstanbul Haraççı mahallesindeki evini yüz bin akçe bedelle
Fâtıma binti Ali'ye sattığı

17 Mayıs 1618

Emine binti Nasrullah adlı kadın meclis-i şer'-i şerifde, işbu akdin sudûruna kadar sâhibi ve mâliki olduğu, elinde ve taht-ı tasarrufunda bulundurduğu, mahmiye-i Kostantiniyye mahallâtından Haraççı mahallesinde kâin, tahtânî iki bâb ev, altında iki bölmesi olan bir ev, iki selâmlığı, su kuyusunu, bahçeyi ve helâyı hâvî, bir taraftan Asiye binti () mülkü, diğer taraftan Haraççı Mescidi müezzine vakfedilmiş ev, öbür taraftan Şeyhi Efendi'nin zevcesi mülkü, diğer taraftan Süleyman bin Mehmed ve Mustafa Çavuş ve İbrahim Çelebi mülkleri ve öbür taraftan da tarîk-i âm ile mahdûd mülk menzilinî cümle tevâbî' ve levâhıkı ile birlikte râyic fi'l-vakt yüz bin akçe semen-i mu'ayyen-i makbûz ile hâfızatü hâze'l-kitâb Fâtıma binti Ali'ye sattığını ikrâr etti. Fâtıma binti Ali de satın aldı. Müşteri tarafından ikrârı tasdiğe vekâleti Seyyid Mustafa bin Seyyid () ve Süleyman bin Ahmed şehâdetleriyle sâbit olan vekil Melahat Hâtun binti Abdullah tarafından tasdik edildi. Teslim-i mebi' ve kabz-ı semen eylediler. Cerâ zâlike ve hurrîre fi'l-yevmi's-sâni ve'l-ısrîn min Cumâdelûlâ sene 1027.

Şuhûdü'l-hâl: Ahmed Efendi bin Hasan müderris, Hamza bin Mehmed, Ahmed bin Ahmed, Seyyid Mustafa, Ali bin Veli, Mehmed bin Ömer, Ali bin Veli ve gayruhüm

(İstanbul Şerîye Sicili d.03 Cilt: 13, İSAM Yayınları, İstanbul 2010, sayfa: 250, hüküm no: 335)

FATMA ADLI KADININ MÜLKÜNE YAPILAN MÜDAHALENİN ENGELLENMESİ

İzdin Kazası'nda Fatma adlı kadının, kocasından intikal eden bahçesine, Zülfikâr ve Ali adlı kişiler tarafından yapılan müdahalenin engellenmesine dair hüküm

30 Eylül 1618¹

Bâ-hatt-ı Hilmi.

İzdin ve Badra kâdılarına hüküm ki:

İzdin kazasından Fâtıma nâm hâtûna zevci Mahmûd'dan intikâl edip kırk-elli seneden beri mülkiyyet üzere tasarruf olunan mülk bağçeye âhardan Zülfikâr ve Ali nâm kimesneler dahledip; "Ceddimiz Ramazan Hoca'nın vakfıdır." deyu nizâ' itmeleriyle şer'le görülüp vakıf-nâmeye nazar olundukda zikrolunan bağçe vakıf-nâmede mukayyed bulunmayıp min-ba'd vakfa alâkası olmadığı zâhir olmakla mülkiyyet üzere hüküm olunup huccet-i şer'iyeye verilip kat'-ı nizâ' olmuşken mezbûrlar yine dahl ü tecavüzden hâli olmadıkları ilâm olunmağın imdi; bir defa şer'le görülüp fasl olunup huccet-i şer'iyeye verilen davanın tekrar istimâ'ı memnû'dur. **Buyurdum ki:**

Vusûl buldukda, mezbûrlar ol vechile nizâ' iderler ise bu bâbda olan huccet-i şer'iyeye nazar eyleyip göresiz; mazmûnı muvâfık-ı şer' olup alâ-vechi'l-hasn sâbit olduktan sonra mukarrer tutup mücebi ile amel edip min-ba'd hilâfına cevâz ve bu bâbda olan huccet-i şer'iyeye muhâlif davasın istimâ' eylemeyip hâli üzere ibkâ edip mezbûreye zabt u tasarruf etdüresiz. Şöyle ki; mezbûrlar kanaat etmeyip bu bâbda verilen hüccet-i şer'iyeye muhâlif kanaat etmeyip bundan sonra tekrar nizâ' iderler ise südde-i saadetime havale eylesin ki, geldiklerinde ahvâlleri Divân-ı Hümayûn'umda kâdi-askerlerim huzûrunda hakk üzere görülüp ihkak-ı hakk oluna.

¹ 313 numaralı hükmün baş tarafındaki [Yev]mü'l-Ahad, fi 10 L., sene: [102]7 tarihi esas alınmıştır.

[illegible]

HÂCCE HATUN ADLI KADINA MİRASTAN DÜŞEN HİSSESİNİN HAKKIYLA VERİLMESİ

Mirastan hakkına düşen payı almak üzere Bolu'ya giden Hâce Hatun, diğer hisseye sahip olan Üsküdârî Şemsi Paşa oğlu tarafından tehdit ve cebir ile az bir hisseye razı edilerek eline huccet verildiği, Şemsi Paşa oğlunun mahkemeye getirilmesi ve adı geçen hanımın hakkına düşen hissenin alınmasına dair hüküm

21 Mayıs 1629

[Yev]mül-isneyn fi 28 N [Ramazan] sene [10]38

Yazıldı

Ba hatt-ı Mahmud Efendi

Bolu ve () kadılarına ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yan () zîde mecdühuya hüküm ki:

Hadice nâm hatun südde-i saadetüme arzuhâl edip, bundan akdem mezbûrenün kız karındaşı olan Saliha nâm hatun fevt olup, verâset-i mezbûreye ve ammisi oğlu olup bi'l-fi'l ber-vech-i arpalık Bolu Sancağı'na mutasarrıf olan Üsküdârî Şemsi Paşa oğluna münhasır olup, babası müteveffâ Hacı Ahmed'in Bolu'da olan evleri ve kulları ve câriyeleri ve mülk yerleri ve çiftliklerde olan yüz seksen müd terekese ve beş altı yüz koyunu ve kara sığır ve su sığır inekleri ve öküzleri ve mülk çayırıları ve bir bâb değirmeni ve bir su kafesi ve bağ ve bağçesi ve sair emvâl ü erzâkının nısf hissesi şer'an mezbûreye aid olup, hakk-ı sarihi iken hakkını almağa Bolu'ya varıp, babasının evlerinde otururken mezkûr Şemsi Paşa oğlu mezbûrenin üzerine kırk elli nefer adamla kethüdasın gönderip, zevci Yusuf'u tutup, habs edip, "Elbette benimle sulh ol olmazsanız sizi katl ederüm" deyu külli zulm ü ta'addi edip, "Cüz'i şeyle sulh oldum" deyu eline bir huccet alıp, mezbûreye hakkın vermeyip, bu bâbda davasına muvâfık Şeyhülislâm'dan elinde fetva-yı şerife olduğun bildirip, mücebince amel olunup, mezkûr Şemsi Paşa oğlunun fuzûlen zabt eylediği zikr olunan emlâk ve erzâk ve kul ve câriye ve davarın şer'an mezbûreye aid olan nısf hissesi alıvirülmek bâbında hükm-i hümayûnum rica etmeğin şer'le mahallinde hakk üzere görölüp, elbette ve elbette mezbûrenün hakkı icrâ olunup, girü muhalefet edip, hakkı ol cânibde icrâ olunmaz ise irsâl olunan mübaşir ile Asitâne-i Saadetime ihzâr olunmak emrüm olmuştur. Buyurdum ki;

Vusûl buldukta siz ki kâdılarsız bu bâbda sâdır olan fermân-ı celilül-kadrim üzere amel edip dahi husus-ı mezbûra merkûm Yusuf Kâdi'yi ve sair kaziyede medhali olmayan bir ferdi bir vechile dahl ü taarruz etdirmeyip ve siz müstakillen mezkûr Şemsi Paşa oğlunu şer'-i şerife ihzâr eyleyip, mukaddemâ bir defa muktezâ-yı şer' üzere fasl olunmayan hususların onat vechile hakk ve adl üzere teftiş ü tefahhus ve bu bâbda olan fetvasına nazar edip göresiz. Arz olunduğu üzere mezkûr Şemsi Paşa oğlunun mezbûreye vech-i meşrûh üzere zulm ü ta'addisi mukarrer olup ve bu bâbda mezbûrenin elinde olan fetvası davasına muvâfık ise ol bâbda muktezâ-yı şer'-i kavim ve davasına muvâfık fetvası mücebince amel edip, mezkûr Şemsi Paşa oğlu mezbûrenin şer'le müteveccih olan hakkından her ne kabz itmiş ise ba'de's-sübût hükm edip, elbette ve elbette bi-kusûr alıverip, bir vechile ta'allül ü niza' etdirmeyesiz. Şöyle ki bu defa dahi muhalefet edip, mezbûrenin hakkı ol cânibde icrâ olunmaz ise irsâl olunan mübaşir ile Ordu-yı Hümayûnuma gönderesiz ki ahvâlleri Divan-ı Hümayûn'umda vezir-i a'zamım huzurunda görölüp, ihkak-ı hakk oluna ve sen ki husus-ı mezbûra mübaşir tayin olunan () mezbûrenün hakkın icra itmede ziyade ikdâm ve ihtimâm eylesin. Eğer vermekde ta'allül ederse mezbûr Şemsi Paşa oğlunu Ordu-yı Hümayûn'uma getürüp, bir vechile ta'allül ve niza' itdirmeyesin."

259
 111-
 104-
 260
 260
 260

[illegible]

EV SATIŞINDA ALDATILAN KERİME HANIM'IN DAVASININ GÖRÜLMESİ

Ranya isimli kadının, kendisini aldatarak evini değerinden çok düşük fiyata satın aldığını iddia eden ve söz konusu evini geri almak isteyen Kerime Hanım'ın davasının görülmesine dair hüküm

14 Ocak 1631¹

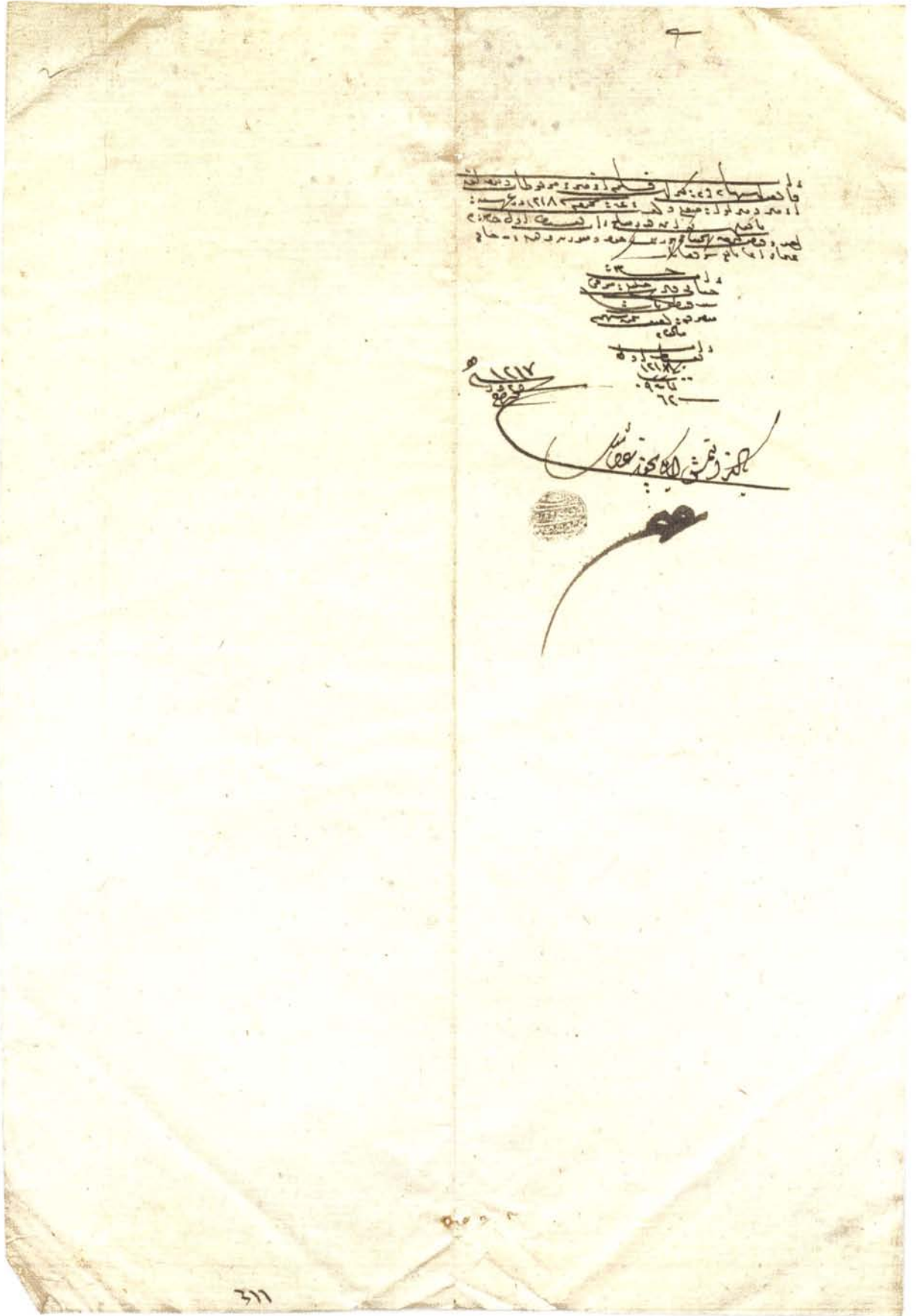
Bâ-hatt-ı Hamid Efendi.

Rûmili kâdi-askerine ve İstanbul kâdisına hüküm ki:

Dârende Kerime südde-i saadetüme gelip; Mahmiyye-i Galata'da vâki Bereketzâde nâm mahallede beş yük akça kıymetli mülk menzilin; "yüz seksen bin akçadan ziyadeye değmez." deyu Ranya nâm zimmiyye tağrîr etmekle yüz seksen bin akçaya bundan iştirâ edip ba'dehû bu, âhar diyâra gidip yirmi sene devrinden sonra gelip mezbûre dahi mürde olmakla menzil-i mezbûru evlâdları zabtedip zikrolunan menzilinün [bedeli] beş yük akça iken ol mikdâr akça ednâ bahâ ile satılıp gabn-ı fâhiş ile fûrûht olunmakla yüz seksen bin akçeyi mezbûra reddedip menzil-i mezbûru almak istedikde mezbûr ta'allül etmekle şeyhül-İslâmdan istiftâ olundukda; "Gabn-i fâhiş ile bey' olduğu isbât olıcak, menzil-i mezbûru almağa kâdirdür." deyu fetvâ-yı şerife verilip ba'dehû düstûr-ı ekrem, müşîr-i efhamım, Vezir-i a'zamım Hüsrev Paşa edâma[illâhü] Teâlâ iclâlehûnun huzûrunda ihzâr olundukda; ehl-i hıbre ve üstâd mi'mâr ile üzerine varılıp menzil-i mezbûr ne mikdâr akçeye mütehammildür; keşfolunup sıhhati ile [tayin] olunmak fermânum olmuşken sâbıkâ Rûmili Kâdi-askeri olan a'lemül-ulemâ'il-mütebahhirin Mehmed edâma'llâhü Teâlâ iclâlehûnun huzûruna varduklarında; "Zaman mürûr itmiş." deyu menzil-i mezbûru, iştirâ eden mezkûra hükmedip bu dahi istiftâ olundukda; "Hükmi nâfiz olmaz." deyu fetvâ-yı şerife dahi verilip istinâfına emr-i şerifim rica etmeğin buyurdum ki:

Hükmi-i şerifimle vardukda, mezbûru ihzâr edip hakk üzere teftiş ve elinde olan fetvâlarına nazar edip göresiz; menzil-i mezbûr gabn-ı fâhiş ile ve elinde olan fetvâları davasına mutâbık ise mücebince amel edip şer'le müteveccih olan mülk menzilin hükmedip aliverip tasarruf etdüresiz. Min-ba'd fetvâ-yı şerife ve emr-i hümayûnuma muhâlif ta'allül ü inâd etdürmeyesiz.

¹ 257 numaralı hükmün baş tarafındaki [Yev]mü'l-İsneyn, fi 10 C., sene: [10]40 tarihi esas alınmıştır.

CENANİ ADLI KADININ İZMİR VOYVODALIK CİZYESİNDEKİ HİSSESİ

Seyyid Mustafa Paşa'nın eşi Cenânî Kadın'ın İzmir voyvodalık cizyesinden hisse sahibi olduğu ve bu hisseden dolayı gelir elde ettiğine dair

23 Nisan 1803

Berây-ı faiz-i eshâm-ı cizye-i gebrân-ı kalem-i İzmir an merbûtât-ı voyvodalık-ı İzmir ve mirlivâ-i Sığla vâcib an gurre-i Muharrem sene 1218 der uhde-i () ba-kefâlet-i () ki in kadar meblağ berây-ı taksit-i evvel hisse-i m. ahz ve kabz kerde ber-müceb-i memhûr temessük-i hod ve suret-i defter an yed-i Hacı Osman Ağa tâbi-i ser kassâbân.

Berây-ı hisse-i

Cenânî Kadın halile-i müteveffâ Seyyid Mustafa Paşa mutasarrıfa-i nısf-ı sümün-i sehm mâlikâne

Berây-ı taksit-i evvel

Sene 1218

Kuruş

Altmış iki buçuk

62,5

Yalnız altmış iki buçuk kuruş

25 Za 1217

[Mühür]

بادشاه

بنام و ذریع
شاید که انکس و جود مینویسند و بجهت نصفی از اوقاف مذکوره به ارباب خود

نوکند
کند
مرا
فدند
نعم افتم

خداوندگار سخی نصفی در راه بادشاهی نوکند است ارسال بدی بر قطعه شقه سنده بر سه سکنه زنده اولوب طایفه حجه متوفیه اولوب
نقطه فانک موم جدم بایزده اوقافه حبر بر سنده و خداوندگار عاری عیبه رحمة الیاری اوقافی قدر زنده حیات فرشته
کانه جفتکند و فانی در زنده ظهور اموال و شایسته معرفت شعله فروخت اولوب بخی اولوب اوبه ایکی بک بودور غرض
نصفی متوفیه مویله بانک زوجه اجابت بدی نصف و بکری دخی اوبه و نبرد اولوب افند اوقاف مذکوره ارباب قدر اولوب
محتاج بقبر اولوب محله صرفا و نسی ازنا و نقصانک بر قطعه و نسی اسرا اتمکله منظور معلوم خود شاه اری بودوبه بجوت
عرض و نسیم قدری متوفیه مویله بانک مخفاتی کعبه بوجه اولوبتی بودند مقدجه اخبار اولوب مشارالیه قول زنده طرف جا کرد
استدلالی مادی مکتوب باز نشیبه ازک وصول زنده اولوبتی بودوبه اشعار اتمش المظله مشارالیه انشاسی و جیره
نعم مذکور نصفی متوفیه مویله بانک زوجه اعطا و نصف اخر بک دخی تقدیر صرفا و نسیه بوجه اوقاف مزبوره ارباب قدر
اولوبی منوط اراده سینه ملوکانه اری اوج محاط علم عاکبای بودوبه امد فله نوکند کرامتو مرا بانو
فدند و نعم افتم بادشاه حضرت زکیر

OSMANLI ARŞIVI		
HAT		
1524	36	

HAC YOLUNDA VEFAT EDEN NAZİFE HATUN'UN MİRASI

Hac yolunda vefat eden Bursalı Nazife Hatun'un mirasının yarısının kocasına verilmesi yarısının ise Yıldırım Bayezid Vakfı'na gelir olarak kaydedilmesine dair Sultan II. Mahmud'un Hatt-ı Hümayunu

1813

Benim vezirim,

*Müşârunileyhin inhâsı
vechile meblağ-ı mezbûrun nısfı
zevcine itâ ve nısf-ı âharı evkaf-ı
mezkûreye irâden kayd oluna.*

Şevketli, kerâmetli, mehâbetli, kudretli veli-nimetim efendim padişahım

Hüdavendigâr Sancağı Mutasarrıfı Nurullah Paşa kulları kapukethüdasına irsâl eylediği bir kıt'a şukkasında Bursa sâkinelerinden olup tarık-i hacda müteveffiye olan Nazife Hatun'un merhum Yıldırım Bayezid Han Evkafı'ndan Harir Bostanı'nda ve Hüdavendigâr Gazi aleyhi'r-rahmetü'l-Bârî evkafı karyelerinden Çeltik Karyesi'nde kâin çiftliğinde ve hânesi derûnunda zuhur eden emvâl ve eşyası ma'rifet-i şer'le fûrûht olunup semeni olan on iki bin bu kadar kuruşun nısfı müteveffiye-i mûmâileyhânın zevcine isabet edeceği ve nısf-ı diğeri dahi öteden beri oligeldiği üzere evkaf-ı mezkûreye irâd kayd olunarak muhtac-ı tamir olan mahallere sarf olunmasını inhâ ve muhallefâtının bir kıt'a defterini isrâ etmekle manzûr-ı meâli-mevfûr-ı şahaneleri buyurulmak için arz ve takdim kılındı. Müteveffiye-i mûmâileyhânın muhallefatı külliye'lüce olduğu bundan mukaddemce ihbar olunup müşârunileyh kullarına taraf-ı çâkeriden isti'lâmı hâvî mektub yazılmış ise de onun vusûlünde evvel keyfiyeti bu vechile iş'ar etmiş olmakla müşârunileyhin inhâsı vechile semen-i mezkûrun nısfı müteveffiye-i mûmâileyhânın zevcine itâ ve nısf-ı âharının dahi tamirâta sarf olunmak için evkaf-ı mezbûreye irâd kayd olunması menût-ı irâde-i seniyye-i mülûkâneleri idüğü muhât-ı ilm-i âlileri buyuruldukda emr u fermân şevketli, kerâmetli, mehâbetli, kudretli veli-nimetim efendim padişahım hazretlerininindir.

سعادتمندم اوقدم حضرت
 ایکی قطعه زات شریف ایدم سوزی بابت غرضش موجدی لوسم متصرفه سی غنجه و قادیون جاردی لاری طغره متعلق اولوب فرمودلند حسن
 متصرفه اولدیغی سیم فرمودی آخره فراغ و تصرف ایددی معلوم اولمیشله انا و حال معوضنده بیقه مخصوصه شادری ترغیب ایدم اقدما
 بنه قالی معلوم مروتلردم سینه لری بیورلدنقه اهروراده اوقدم حضرت لیکه رچر
 رادوم محمد
 علی

GONCAFER KADIN'IN HİSSESİNİ KENDİ RIZASIYLA BAŞKASINA DEVRİ

Hisse sahibi Goncafer adlı kadının tasarrufundaki hissesini kendi rızasıyla bir başkasına devrettiğine dair.

23 Kasım 1857

Saadetli efendim hazretleri

İki kıt'a berât-ı şerif ile senevî bin kuruş mü'ecceleli sehim mutasarrıfesi Goncafer Kadın câriyeleri tarafımıza müte'allik olup mezbûre kendi hüsn-i rıza ve tayyib-i ihtiyarıyla mutasarrıfe olduğu sehim-i mezbûru âhara ferâğ ve kasr-ı yed eylediği malumumuz olmakla ifade-i hâl-i ma'rûzunda nemika-i mahsusa-i senâverî terkîmine ibtidâr kılındı. Bi-mennihi Teâlâ malum-ı mürüvvet-lüzum-ı seniyyeleri buyuruldukda emr u irâde efendim hazretlerindir.

Fi 5 R[ebîülâhîr] [12]74

Şeyhizâde Es-seyyid Mehmed İlmî

بِحَقِّهِ يَا وَاعِظِي

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

نومرو

عمومی ۸۶۹۵۵

۹۹ غلامی

[illegible]

KADINLARIN KEFALETİNİN KABUL EDİLMESİ

Kadınların kimlik tespitlerinde sıkıntı yaşanması sebebiyle üzerinde mühürlerinin yer aldığı resmi belgeleri zaman zaman inkâr edebildikleri, kefalet senetlerinin kendilerinden habersiz olarak düzenlendiği veya bir suretle kandırılarak ya da eşlerinin veya velilerinin baskısı neticesi kefil oldukları gibi gerekçeleri beyan ederek kefil oldukları borçları ödemekte sorun çıkardıkları sebeple kadınların kefaletinin kabul olunmaması yönünde daha önce Şura-yı Devlet’çe bir karar alınmış olduğu ancak bu kararın isabetli olmadığına anlaşıldığı, meselenin Şura-yı Devlet Nâfia ve Maârif Dairesi’nde tekrar görüşülerek emlak sahibi kadınların kefaletlerinin kabul olunması yönünde yeni bir karar alındığı, sözkonusu kararın ilgili birimlere bir genelge ile bildirilmesi gerektiğine dair Dahiliye Nezâreti’nin yazısı

6 Şubat 1909

Ticaret ve Nâfia Nezâreti

Ziraat Bankası

Numara

Umumî: 86425

Hususî: 99

Ma’rûz-ı çâker-i kemîneleridir

Şûrâ-yı Devlet Tanzimat Dairesi’nin 19 Kânûn-ı Evvel [1]304 tarihli buyuruldu-i âli ile Maliye Nezâret-i Celilesi’ne tebliğ buyurulup o zaman nezâret-i acizice sureti celb olunan kararında nisânın tayin ve tarif-i şahıslarınca müşkilât olduğuna ve bilâhare mühürlerini inkâr ederek kendilerinin haberi olmaksızın medyun tarafından tahtim edilmiş veya kendileri birer suretle iğfal olunarak mühürlenmiş olmak veya zevc veya velilerinin tahakküm ve iğfaliyle neticesi bilinmeyerek kefalet edilmiş bulunmak gibi bir takım a’zâr serdiyle tesviye-i düyûndan imtinâ’ ederek emr-i tahsilin te’hirine bâdî olacakları beyânıyla emvâl-i emîriye için kabul-i kefaletleri caiz olmadığı musarraha olduğundan erbâb-ı ziraatden bulunan taife-i nisânın uhdelerindeki emvâl-i gayr-ı menkûleleri rehin ile Ziraat Bankası’ndan istikrâz ve istifade edebilecekleri ve başka müstakrizlere kefaletleri caiz olmayacağı mukaddemâ ta’minen bank şubâtına tebliğ ile şimdiye kadar o suretle ifa-yı muamele olunmakta olup ancak iş’ârât-ı vâkî’aya nazaran ekser mahallerde ve bâ-husus Musul ve Suriye vilâyetlerinde arazinin kısm-ı a’zamı zükûr ve inâs beyninde müştereken ve şâyî’an tasarruf olunması bu gibi husus-ı şâyî’anın bankaca te’minât olarak kabulü ale’l-usul umum hissedarların yekdiğerine kefil olmalarına mutavakkıf olup karar-ı mezkûr icabınca inâsın kefaletleri kabul edilememesi cihetle bu gibiler istikrâz ve istifadeden mahrum kalmakta olduklarından ve taife-i nisânın kefaletlerinin adem-i kabulüne dair ahkâm-ı kanuniyede memnû’iyet olmadığı gibi kadınlar bizzat ve bi’l-rıza bankaya müracaatla bazı müstakrizlere kefalet ettiklerinde işbu kefaletlerini hâvi alınacak istikrâz senedleri ale’l-usul Mukavelât Muharrirliği’nden tasdik olunacağına göre taife-i nisânın yalnız muamele-i ikrâziyece yekdiğerine ve zükûrdan olan hissedarlarına kefaletlerinin kabulü hususunun arz ve istizânı mezkûr banka idaresinden ifade olunmakla ol bâbda emr u fermân hazret-i veliyyü’l-emrindir.

Fî 16 Cemâziyelâhir [1]326 ve fî 1 Temmuz [1]324

**Ticaret ve Nâfia Nazırı Bende
Zihni**

عدد ۲۲۱
عصم

[illegible]

Bâb-ı Âli

Dâire-i Umûr-ı Dahiliye

Mektûbi Kalemi

Aded:

Umum 321

Fi 15 Muharrem [1]327 ve fi 25 Kânûn-ı Sâni [1]324

Taife-i nisâmın usul ve nizâmı dâiresinde kefaletlerinin [kabulü]

İnâsın bey' ü şirâ ve icâr ve isticâr ve şehadet gibi bi'l-cümle muamelâtı icraya şer'an salâhiyetleri derkâr olduğu ve istediklerine kefalet etmelerine dahi mâni' bulunmadığı halde bunların kabul-i kefaletleri münasib olamayacağı hakkında vaktiyle Şûrâ-yı Devlet'ce ittihâz olunan kararda isabet görülememekle beraber bu suret hâlen ve maslahaten dahi gayr-ı caiz bulunduğundan ashâb-ı emlâkdan taife-i nisânın şerâit-i kefaleti hâiz oldukları halde usul ve nizâmı dâiresinde kefaletlerinin kabulü lâzım geleceği Ticaret ve Nâfia Nezâret-i Aliyyesi'nin iş'arı üzerine Şûrâ-yı Devlet Nâfi'a ve Maârif Dâiresi'nden bâ-mazbata inbâ olunduğu beyânıyla icra-yı icâbı şeref-vârid olan 8 Kânûn-ı Sâni [1]324 tarihli tezkire-i sâmiyede izbar buyurulmuş ve keyfiyet ta'mimen tebliğ ve iş'âr kılınmış olmakla oraca da ber-muceb-i karar ifâ-yı muktezâsına

Fi () Muharrem [1]327 ve Fi () Kânûn-ı Sâni [1]324

Nâzır-ı Umûr-ı Dahiliye

مویں تک اند
 سارہ :
 مویہ :
 اہامہ :
 استقامت :

AYŞE HANIM'IN KOZLU MADENİ'NDEKİ HİSSESİ

Ereğli havzasının Kozlu sahasında bulunan üç yüz yetmiş dokuz numaralı maden ocağının üç hissesinden birinin Ayşe Hanım'a devri hakkında Şûrâ-yı Devlet mazbatası

2 Aralık 1918

Şûrâ-yı Devlet

Mazbata

Ticaret ve Ziraat Nezâreti'nin Şûrâ-yı Devlet'e havale buyurulan 24 Teşrin-i Evvel [1]334 tarih ve iki yüz otuz dört numaralı tezkiresi Maliye ve Nâfia Dairesi'nde kırâet olundu.

Meâlinde Ereğli havza-i fahîmesinin Kozlu sahasında kâin üç yüz yetmiş dokuz numaralı ocağın üç hisse itibarıyla uhdesinde bulunan bir hissesini zevcesi tâbi'ât-ı Osmaniyye'den Ayşe Hanım'a devr ü ferâğ edeceği beyânıyla muamele-i ferağiyenin icrası Kozlu'da mukim Alaaddin Kapudan tarafından bâ-arzuhâl istid'â edildiği ve mezkûr hissenin ferağını mâni bir hâl olmadığı Ereğli Maden-i Hümâyûnu Müdüriyeti'nden bâ-tahrirât iş'âr olunmuş ve Ereğli havza-i fahîmesi dahilindeki maden ocaklarından âhara devr ü ferâğ edilmek istenilen ocak veya hisselerin muamele-i ferağiyelerinin bi'l-istizân teferru' edecek şahıs tebaa-i Osmaniyye'den olduğu hâlde Bâbîâlî'den alınacak emir ve me'zûniyet üzerine ve tebaa-i ecnebiyeden olduğu takdirde ise şeref-sâdır olacak irâde-i seniyye-i hazret-i Padişahî üzerine icrası Şûrâ-yı Devlet ve Meclis-i Vükelâ kararı icabından bulunmuş olduğundan bahisle muamele-i ferağiyesinin icrası istizân olunmuştur. Mezkûr bir hissenin mâni-i ferâğ bir hali olmadığı nezâret-i müşârunileyhâca tasdik kılınmasına nazaran muamele-i ferağiyenin icrası hususunun nezâret-i müşârunileyhâya tebliği tezekkür kılındı fermân.

[İmzalar]

Fi 27 Safer [1]337 / fi 2 Kânûn-ı Evvel [1]334

الحاج زيار الكلباني
معاون مدير مكتب
٥

معروفه
 چاکر کشید لرید که
 آید به روی زلفه غریب قره آغاج قضانه نیاز حلاله قیاری کند در کوی قبل طوغه بابا ابد بر معارف
 کانه اولوب استیازی عجب میانه یاشا کر بری مدح و مصلحه فائزله شکی عید لرینه اعالی جریسه و نه سکر قطعه فرموده
 فرماده غل غریبک تا در سید فرماده السین اهدی حق معارفه نظامدارست قره لغور بی ماده سه توفیقاً وضع اولوب
 تبلیغ اوزرینه مدت معینه مرور اید بکی حالت خرابی تا در اید بکمرنده لمودی عیارین شخصی خصوصی مقام علمی فحیمه لرینه
 در دست عرصه و شمار اید در عیارینه عاف فرماده غریبک مدت معینه طرفین تا در اید بکی قسم مدینه رای مقصود
 از بیک استغلا وقوع عکاسه و مدار استغلا توفیه اید بیک و لغوره از میرده تابعه اید بیکه نسبت لرینه طبعه اید بیک
 معذرت مشرور و عتک حکومت سیه بر قبولید فتح جسته کیدیلک و به بجهای فرماده غریبک استغلا و فرماده السین اعطای
 موطنها لرینه ولوب سال الزام اعطای غلوب با عیاری استغلا و فرماده السین اعطای سیه بر قبولید فرماده غریبک استغلا
 نظامه محرر آئی مدت معینه و بی مرور اید بیکه بکمرنده بناو معذرت مروده نایب الحاریر قبولید فرماده غریبک استغلا
 و فرماده السین اعطای خصوصیه سیه سالی فحیمه لرینه عرصه اید بیکه مبارک فائزله طبعه اید بیکه مروده و فرماده السین اعطای

بجاری و بی نظری
 ۷

باز بھ جی جو ابنامہ دہ ہالادہ کی نوشہ و معذرت اسیلہ تار تھک در جی معضیہ در

MADEN HİSSESİNE SAHİP KADINLARA BERAT VERİLMESİ

Mediha ve Mevhibe Hanım'lara ait Aydın Vilâyeti dahilinde Garbî Karaağaç Kazası'nda sekiz yerde bulunan krom madeni hisselerine dair beratın verilmesi

21 Şubat 1920

Ticaret ve Ziraat Nezâreti
Maadin Müdüriyet-i Umumiyesi
Aded
10/5

*Yahya Hayati Paşa kerimleri Mevhibe ve Mediha Hamm'lara aid
maden hisselerinin fermân-ı âlî harçları hakkında*

Huzur-ı Sâmi-i Cenâb-ı Sadâret-penâhi'ye

Ma'rûz-ı çâker-i kemîneleridir ki

Aydın Vilâyeti dahilinde Garbî Karaağaç kazasında Niyazlar, Salde, Kayadibi, Teke, Dereköy, Kırılı, Doğanbaba, Eğdir mevkilerinde kâin olup imtiyâzı Yahya Hayati Paşa kerimleri Mediha ve Mevhibe Hanım'larla şürekâsı uhdelerine ihale buyurulmuş olan sekiz kıt'a krom madenin fermân-ı âlî harcının te'diyesiyle fermân-ı âlisinin ahzı hakkında Maadin Nizamnâmesi'nin kırk dokuzuncu maddesine tevfikân vâki olan tebliğ üzerine müddet-i muayyene mürûr etdiği hâlde harçlarını te'diye eylemediklerinden dolayı hisselerinin feshi hususu makam-ı sâmi-i fahimânelerine derdest-i arz ve iş'âr ise de hisselerine aid fermân harcının müddet-i muayyenesi zarfında te'diye edilmemesi hitâm-ı müddetden bir ay mukaddem İzmir'in işgali vuku'a gelmiş ve hâdise-i işgalden tevahhuş edilerek bi'z-zarure İzmir'den tebâ'üd edilmekden münba'is bulunmuş olmakla işbu mazeret-i meşrûanın Hükûmet-i Seniyyece kabulüyle fesih cihetine gidilmeyerek verecekleri fermân harcının istifâ ve fermân-ı âlinin i'tâsı mûmâileyhimâ tarafından vilâyet-i müşârunileyhâya i'tâ kılınıp bâ-tahrirât isrâ kılınan arzuhâlde istirhâm kılınmakda olmasına ve kırk dokuzuncu madde-i nizamiyede muharrer altı ay müddet-i muayyene dahi mürûr eylemiş bulunmasına binâen mazeret-i mesrûde sâbit olur ise kabulüyle fermân harcının istifa ve fermân-ı âlinin i'tâsı hususunun pişgâh-ı sâmi-i fahimânelerine arz ile istizânına müsâberet kılınmağın ol bâbda ve her hâlde emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fi Rebiülâhir [1]338 ve fi 7 Kânûn-ı Sâni [1]336

Ticaret ve Ziraat Nazırı
[İmza]
Mehmed Hâdi

۱۵۱۱

مدرسه علمیه خواجه نصیرالدین طوسی

Şûrâ-yı Devlet

Mazbata

Ticaret ve Ziraat Nezâreti'nin Şûrâ-yı Devlet'e havale buyurulan 7 Kânûn-ı Sâni [1]336 tarihli ve 10/5 numaralı tezkiresi Maliye ve Nâfia Dairesi'nde kırâet olundu.

Mezkûr tezkirede Aydın Vilâyeti dahilinde Garbî Karaağaç kazasında Niyazlar, Salde, Kayadibi, Teke, Dereköy, Kırılı, Doğanbaba, Eğdir mevkilerinde kâin olup imtiyâzı Yahya Hayati Paşa kerimleri Mediha ve Mevhibe Hanım'lar ile şürekâsı uhdelerine ihale buyurulmuş olan sekiz kıt'a krom madeninin fermân-ı âli harcının te'diyesiyle fermân-ı âlisinin ahzı hakkında Maadin Nizamnâmesi'nin kırk dokuzuncu maddesine tevfi kan vâki olan tebliğ üzerine müddet-i muayyene mürûr etdiği hâlde harçlarını te'diye eylemediklerinden dolayı hisselerinin feshi hususu derdest-i iş'âr ise de hisselerine aid fermân harcının müddet-i muayyenesi zarfında te'diye edilmemesi hitâm-ı müddetden bir ay mukaddem İzmir'in işgali vuku'a gelmiş ve hâdise-i işgalden tevahhuş edilerek bi'z-zarure İzmir'den tebâ'üd edilmekden münba'is bulunmuş olmakla işbu mazeret-i meşrû'anın Hükûmet-i Seniyyece kabulüyle fesih cihetine gidilmeyerek verecekleri fermân harcının istifâ ve fermân-ı âlinin i'tâsı mûmâileyhimâ tarafından vilâyet-i mezkûreye i'tâ olunup irsâl kılınan arzuhâlde istirhâm olunmasına ve kırk dokuzuncu madde-i nizamiyede muharrer altı ay müddet-i muayyene dahi mürûr eylemiş bulunmasına binâen mazeret-i mesrûde sâbit olur ise kabulüyle fermân harcının istifa ve fermân-ı âlinin i'tâsı zımında keyfiyetin Şûrâ-yı Devletçe tezekkürü dermiyân kılınmıştır.

İcabı teemmül olundu. Ber-müceb-i iş'âr-ı nezâret maadin-i mezbûre ashâbının müddet-i muayyene-i nizamiye zarfında bi'l-müracaa fermân harcını te'diye edememeleri esbâb-ı mücbireden ve mazeret-i meşrû'adan mütevellid bulunduğu sâbit olduğu takdirde fermân harcının istifa ve fermân-ı âlinin i'tâsı lâzım gelir. Bu dairede Ticaret ve Ziraat Nezâreti'ne tebliğât ifası tezekkür kılındı ol bâbda.

[İmzalar]

Fi 30 Ca [Cemâziyelevvel] [1]338 / fi 21 Şubat [1]336

İBB Atatürk Kitaphğı Krt 010681

KADINLARLA İLGİLİ DÜZENLEME VE YASAKLAMALAR

١٩١
 قد سألني كذا وكذا في كذا وكذا
 لقصه وبقصه فاقول اني رأت وعلمت ان كذا وكذا
 حصة طرية واربعين ريال وبقية فاذن له وبقية
 انما كان زانية فمعه كذا وكذا وقصه عن عبد الله
 مباركة ومباركة وبقية فاذن له وبقية فاذن له
 وقد سألني كذا وكذا في كذا وكذا وقصه عن عبد الله
 لحيه مخفية لاني كذا وكذا وقصه عن عبد الله
 مقابر لاني كذا وكذا وقصه عن عبد الله
 ووراء لاني كذا وكذا وقصه عن عبد الله
 صق لاني كذا وكذا وقصه عن عبد الله
 جراتي وبقية فاذن له وبقية فاذن له
 فله وبقية فاذن له وبقية فاذن له
 لاني كذا وكذا وقصه عن عبد الله
 لاني كذا وكذا وقصه عن عبد الله
 شرفه وبقية فاذن له وبقية فاذن له
 بالكلية من دوني وبقية فاذن له وبقية فاذن له
 فماتت وبقية فاذن له وبقية فاذن له
 اوضاعه وبقية فاذن له وبقية فاذن له
 منتصرا لاني كذا وكذا وقصه عن عبد الله
 صك كذا وكذا وقصه عن عبد الله

KADINLARIN MESCİD-İ AKSÂ VE KUDÜS'TE UYGUNSUZ DAVRANIŞLARDA BULUNMAMALARI

Ziyaret ve ibadet maksadıyla Mescid-i Aksâ'ya gelen bazı kadınların etrafı kirlettikleri, ferraşların bunların pisliğini temizlemekte çok zahmet çektikleri, Hz. Meryem'in kabri ve Hz. İsa'nın ayak izinin olduğu yere gelen gayr-ı müslim kadınların dine aykırı davranışlarda bulunduğu, Kudüs'te Araplardan biri öldüğünde kadınlarının gece mahalle aralarında feryad u figan ettikleri ve mezar başında karalar sürünüp üç gün ağıt yaktıkları bildirildiğinden bu gibi uygunsuz davranışlara müsaade edilmemesi hakkında emir

16 Eylül 1565

Yazıldı. Fi 4 Safer sene 973
Mezbûr Monla Sıyamî'ye verildi.
Fi 20 Safer sene minh

Kudüs-i Şerif beyine ve kadısına hüküm ki:

Dârende Monla Sıyamî-i Rumî nâm kimesne gelip Kudüs-i Şerif mücâvirlerinden olup Kudüs-i Şerif'de Mescid-i Aksâ'da bazı hâtûnlar ziyaret ve ibâdet nâmına mücerred seyr için gelip Harem-i Şerif'de oturup tebevül ve tekâzaları için Harem'den taşra varmayıp bayram ve cum'a namazlarında ve gayrı vakitte müslimânlara müzâyaka verip etdikleri mülevvesâtı çıkarmakda farrâşları ziyade zahmet çekip ve karar-ı hazret-i Meryem radiyâ'llâhu-anhâ ve Kadem-i Hazret-i İsa *aleyhi's-salâtu ve's-selâmda* ve sair mevâzi'-i mübareke ve müteberrekeke kezâlik avretler ve kefer avretleri ile kefer taifesi gelip cem' olup şer'e muhâlif vaz'larının nihâyeti olmayıp ve Kudüs-i Şerif'de olan evlâd-ı Arab'dan biri müteveffâ oldukda avretler gece ile cem' olup etrâf-ı mahalleye meyyitleri olduğun ilân için muganniyeler ile mahallâtı gezüp ilân-ı savt edip ve defne varduklarından sonra üç güne değin Arab avretleri mekâbir üzerinde cem' olup envâ-ı savt ile sagular edip yüzlerine kara sürüp halka olup horos deper gibi devrân edip ve bevâblar kapuları beklemeyip etrâfında olan medâris evlerinde sâkin olanlar yedikleri ta'âmdan sofralarında kalan fazlayı Harem-i Şerif'e döküp ve Sahratullah'ın etrafı hucurât olup bazı hindî taifesi avretleriyle hucurâtda ve Harem-i Şerif içinde ve Harem'in sair mevzî'inde sâkin olup gece ile Harem-i Şerif'de tebevül idüp ve bazı fellâh taifesi avretleri ile bâzâra yoğurt ve süd ve sair nesne getürdüklerinde bâzâra doğrudur" deyu Harem-i Şerif içinden geçip şer'a mugâyir yol edip bi'l-cümle mahrûsa-i mezbûrede şer'-i şerife mugâyir evzâ'ın nihâyeti yokdur; men'le memnû' olmazlar deyu bildirip buyurdum ki:

Hükm-i şerifim varıcak zikr olunan husûslara bizzât mukayyed olup Mescid-i Aksâ'da ve Sahratullah-i Müşerrefe'de ve sair makam-ı müteberrekeke ve belde-i tayyibede ve mekâbirinde şimdiye değin idgeldikleri münkerât u menhiyyâtı bi'l-külüye men'ü def edip ricâl ü nisâdan aslâ bir ferde şer'-i şerife muhâlif vaz' etdirmeyip Mescid-i Aksâ'nın ve Sahratullah-ı Müşerrefe'nin haremlerinde ve sair makamât-ı müteberrekeke mülevvesâtdan pâk ü tâhir tutdurup eyyâm-ı saadet-i hümayûnumda zikr olunduğu üzere evzâ'a rızâ-yı şerifim yokdur. Şöyle ki, şer'e ve emr-i hümayûnuma muhâlif iş olduğu istimâ' oluna, mansıbınız alınmağla konulmaz. Ana göre mukayyed olasın ve bu hükm-i hümayûnumu sen ki kadısın, sicillâta kayd eylesen ki daima sen ve senden sonra gelen kadılar mazmûnu ile amel eyleyip âna muhâlif iş olmak ihtimâli olmaya. Şöyle bilesin.

[illegible][illegible]

MÜSLÜMAN KADINLARIN KIYAFETLERİNE DAİR DÜZENLEMELER

Devlet ricalinin Edirne’de bulunmasından dolayı İstanbul’da bazı kadınlar bunu fırsat bilip zînetlerini gösteren süslü elbiseler ve yabancı kadınlar gibi şapkalar taktıkları bunların namuslu kadınlara da kötü örnek olacağı, bu tür sonradan icad olunan kıyafetlerin mal ve para israfına sebep olduğu, durumu yerinde olmayan erkeklerin, karılarının giyiminden ayırt edilmeye başlandığı, bundan böyle kadınların büyük yakalı ferace, uzun yemeni ve bir parmaktan fazla şerit giyinmemeleri bu hususta mahalle imamlarına ve terzilere ve şeritçilere gerekli uyarıların yapılması ve bu tarz giyinen kadınlara müsamaha gösterilmemesine dair ferman

11 Haziran 1726

Sah.

Hâtunların feracelerine ve başlarına tahdid fermânıdır.

Akzâ kuzâtü’l-müslimîn evlâ vülâtü’l-muvahhidîn ma’denül-fazli ve’l-yakîn râfi’-i a’lâmi’s-şerî’ati ve’d-din vâris-i ulümü’l-enbiyâ’i ve’l-mürselin el-muhtas bi mezîdi inâyeti’l-meliki’l-Mu’in mevlânâ İstanbul kadısı -zidet fezâiluhû- ve iftiharül-ümerâ’i’l-ekâbir müstecmi’u cemî’i’l-me’âli ve’l-mefâhir el-muhtas bi mezîdi inâyeti’l-meliki’l-Kâdir bi’l-fi’l dergâh-ı mu’allâm yeniçerileri ağası olan () Ağa -dâme ulüvvuhû- iftiharül-emâcidi ve’l-ekârim câmi’u’l-mehâmidi ve’l-mekârim el-muhtas bi mezîdi inâyeti’l-meliki’l-Dâim hâssa bostancıbaşı olan () -dâme mecduhû- tevkî’-i refî’-i hümayûn vâsil olıcak ma’lûm ola ki Dârü’l-hilâfetü’l-aliyye -hamâhallâhu Teâlâ ani’l-âfet ve’l-beliyye- pây-ı taht-ı cihân-bâni ve âb-ı Rûy-i memâlik-i Osmânî olup mecma’-ı ulemâ ve makarr-ı sulehâ-i edyân olmakla memâlik-i saireden rüchânı olduğu gibi sükkânının dahi merâtib-i nâsa göre elbise-i mu’tâde ve kıyâfet-i hasbe’l-âdeleri ruhsat-ı şer’iyyeye mutâbık ve kavânin-i hikmet-ihtivâyâ muvâfık olmakla bilâd-ı saire ahalisinden imtiyâzı lâzime-i nâmus-ı devlet iken, seferler takribi ile devlet Edirne’de bulunup umûr-ı mühimmeye iştigâl ile tesâmüh olunmakla bazı yaramaz avretler intihâz-ı fırsat ve sokaklarda halkı idlâl kasdına izhâr-ı zîb ü zînet ve libâslarında gûnâ-gûn ihdâs-ı bid’at ve kefare avretlerine taklid serpûşlarında u’cûbe heyetler ile nice üslûb-ı ma’yûb ibdâ’ ve âdâb-ı ismet bi’l-küllîye meslûb olacak mertebe kıyâfetler ihtirâ’ etmeleriyle, bundan akdem men’ olunmuş iken, mesâlih-i mehâmm-ı nizâm-ı memâlik-i İslâm’a iştigâl esnâsında eslâfınızdan adem-i takayyüdden nâşi yine hetk-i perde-i nâmusdan tehâşi etmeyip ve türlü türlü heyet-i şenî’ ve kıyâfet-i fazîhaya mütesaddi ve birbirini görerek bu hâleti ehl-i ırz ve ismet olanlara da âdet olmak mertebelerine mü’eddi olmakla ümmet-i Muhammed’i idlâl ve ifsâda sebep ve ehl-i ırz ve ve sâhibe-i ismet olanlara dahi icâd-ı kıyâfetden nâşi şenâ’atleri sirâyetine bâdi olduğundan mâadâ nisvân kocalarına teklif-i hâm ve muhill-i edeb olan bid’at-i seyyieleri üzere elbise-i nev-zuhûr tedarikine ikdâm ederek zi-kudret olanları zükûr ve nisâyâ harâm olan isrâf-ı mâl ve itlâf-ı menâl ile ve kudreti olmayanlar ve olup da bu hâlete rızâ vermeyenler eyyâm-ı mübârekeke zevcelerinden müfâratat edecek rütbelere

vardığı zâhir ve âşikâr ve kâr-ı kadim olan elbise ve akmişe kâsid ve bi-îtibâr olduğundan ehl-i sükda ve sair ahali-i belde zaruret ve ihtiyac vukû'una bâ'is olacağı bedidâr olup bu emr-i münkerin nehî lâzım ve bu güne nisvânın sû-i edeblerini men' şer'an ve kânûnen mühim olmağın, ba'de'l-yevm nisvân taifesi bir şibrden ziyade kebîr yakalı ferace ve üç değirmi mikdârı hadd-i i'tidâlden ziyade yemeni ile sokağa çıkmayıp ve bir parmakdan ziyade şerid isti'mâl etmemek üzere mahalle imâmlarına muhkem tenbih ve te'kid ve bu güne bida'-i fâhişenin amelesi olan terzilere şeridçilere dahi zecr ve teşdid eyleyip ve ederler ise yakaları kat' olunmakla tenbih ve inzâr ve bundan sonra dahi mütenebbih ve müteyakkız olmayıp kirâren müşâhede olunursa, ahz ve diyâr-ı âhara nefy ü iclâ ile te'dib olunacakların mahalle imâmlarına tenbih ve tefhîm ve siz ki yeniçeri ağası ve bostancıbaşı mûmâileyhimâsız, bu makûle heyet-i fâhişe ile rast geldiğiniz nisvân taifesinden hilâf-ı emr-i şerif hareketlerine müsâmaha ve i'râz-ı ayn ve himâye ile mazmûn-ı emr-i âlişânı tenfiz ve icrâda bir türlü tekâsülünüz istimâ' olunacak olur ise muâhez ve mu'âkab olacağınızı yakînen bilip ana göre basîret üzere hareket ve bu husûsda ziyade ihtimâm ve dikkat ve bu fermân-ı âli mehâkimle sicillâta kayd ve sebt ve düstûr'l-amel olup min ba'd eslemeyenlerin cezâ-i sezâları tertib ve nisvândan kâ'inen men kân mütenebbih olmayanları ta'zir ve te'dib eyleyip, müsâmaha ve tekâsülden ihtirâz ve müslime ve kâfire ve sâliha ve fâcireyi kıyâfet-i nâ-meşrû'adan men' ve zecr ve mesâğ-ı şer'î olmayan bid'atlerini men' ü def' eylemeniz bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmuştur. Buyurdum ki vusûl buldukda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sudûr olan fermân-ı vâcibü'l-ittibâ' ve lâzımü'l-imtisâlimin mazmûn-ı itaat-makrûnuyla âmil olup hilâfından gâyetü'l-gâye ihtirâz ve ictinâb eyleyesiz. Şöyle bilesiz, alâmet-i şerife i'timâd kılasız. Tahrîren fi evâili Şevvâli'l-mükerrem sene semân ve selâsine ve mi'e ve elf. Be makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse.

(İstanbul Şeriye Sicili d.24 Cilt: 21, İSAM Yayınları, İstanbul 2010, sayfa: 97, hüküm no: 31)

Levni'nin bir minyatürü

سلطان

[illegible]

وَقَدْ كَرِهَ اللَّهُ لِي أَنْ أَسْأَلَكَ شَيْئًا فَاسْتَغْفِرُكَ

C.ADL 49/2954

ERMENİ KIZLARIN AVRUPALILARLA EVLENME YASAĞI

Kanunen yasak olmasına rağmen kızını Avrupalılara nikahlayan Torondo isimli Ermeni Kadın'ın Tekirdağ'a sürülmesi hakkında Ermeni Patriği'nin yazısı ve sadrazam buyuruldusu.

24 Mayıs 1821

Mersûmenin nefy ü iclâsıçün hüküm buyuruldu. Fî 21 Ş. [Şaban] [12]36

Devletli, inayetli, merhametli sultanım hazretleri sağ olsun.

Ermeni taifesinden Beyoğlu sâkinelerinedn Toronda nam nasrâniyye kendi halinde ırzıyla mukayyed olmayıp türlü nâ-hemvâr hareketinden mâ'adâ milletimizden Efrenc tâifesine kız verip almak bâ-ferman-ı âlî memnu' iken adem-i itâ'at ile kızını Efrenc tâifesine nikah etmiş olduğunu taraf-ı kullarına haber verdiklerinden husus-ı mezkur sâirine dahi sirayet olmamak için mersûmenin tedibi muktezi olmağla merâhim-i aliyyelerinden murcûdur ki: Mersûme yasakçı kulları marifetiyle ahz ve Tekfurdağı'na nefy [ü] iclâ olunup itlâkîçün memhur arzuhal-i kulları ile ferman-ı âlileri sâdır olmadıkça itlak ve sebili tahliye olunmamak içün bir kıt'a ferman-ı âlî-şân inayet ve ihsan buyurulmak bâbında emr [u] ferman devletli, inâyetli, merhametli sultanım hazretlerindir.

Bende

Bogos Rahib,

Patrik-i Ermeniyân-ı İstanbul ve Tevâbiuhâ, hâlâ

قائم شاه
اسلامبول عورتلری تبدیلروده کوردیورم فرجه
لری غایت بندر حمله محله اما ملرینه محله
خبر امر کوندره سن فرجه لری یاقه لری
قیطایله سونلر و اجی رخلر حزانی رخی
داو مقوله فرجه کیم سونلر و شما قلمری
اوله اتمه سونلر محرم مجوهراتلری و یمنی
رخی گور و نولر و ضابطه نه تنه این
اوله قارلمره راست کلدکده عطورنی و یاقه
سنی کسوتلر سنلر راست کلور سن کسوتلر
اکو تبدیلده راست کلور سن کسوتلر سن

بیم فریم
ناله نفعی جارشو بازار آجی رنگ فرجه لری
ادب رنگ اینکری مسوم و منظوم اولدی فیما بعد آجی
فرجه و حد زیم یاقه قیوب هر کس رضی او بیلد او مسی
اقتضا ایدلمره تنبه و ترزی لره دخی بو مقوله ادب سنلر
و لری میوب شهید منع و یصاغ این سن بو مقوله شیدو الر
الاق باقلمق یقار کسلرک و بعض ادب سنلر نفی بلاد
ایله مک لازم ایکن بخون یاقه یورسون هر کیم اولد
اولسون منع دلبنه و دفع ایوب خلقی او بیلد کزدره سن

KADINLARIN AÇIK RENK VE BÜYÜK YAKALI FERACELERLE ÇARŞI PAZARDA DOLAŞMAMALARI

Kadınların çarşı ve pazarlarda açık renkli ve büyük yakalı feracelerle gezmeleri, giyimlerine mücevherlerini göstermeyecek şekilde dikkat etmeleri, terzilerin de kadın kıyafeti dikerken bu kurala göre hareket edmelerine dair Sultan III. Selim'in hatt-ı hümayûnları

1797

Kaymakam Paşa

İslâmbol avretlerini tebdillerde görüyorum. Ferace ve hotozları gayet beddir. Cümle mahalle imamlarına mahalle mahalle emir gönderesin. Feracelerin yakalarını kıt eylesünler. Açık renkler, hazanî rengi ve o makûle ferace giymesünler ve yaşmakları öyle etmesünler. Mücevherâtları ve yemeni rengi görünüyor. Ve zâbitâna tenbîh edesin öyle karılara rast geldikde hotozunu ve yakasını kessünler. Sen de rast gelürsen kesesin. Ben de eğer tebdilde rast gelürsem kesdiririm.

[1797]

Benim Vezirim

Nisâ taifesi çarşı pazarda açık renk feraceler ile gezüb edepsizlik etdikleri mesmû'um ve manzûrum oldu. Fîmâ-ba'd açık renk ferace ve hadden ziyade yaka giymeyüb herkes ırz u edebîyle olmasını iktizâ edenlere tenbîh ve terzilere dahî bu makûle edepsiz esvabları diktirmeyüb şedîd men ve yasâğ idesin. Bu makûle şeylere aralık aralık bakılmak ve yakalar kesilmek ve bazı edepsizleri nefy-i bilâd eylemek lâzım iken niçin bakmıyorsun. Her kim olur ise olsun men' ve elbette def eyleyüb halkı edebîyle gezdiresin.

Fi 21 Ramazan [1]211

1 Metinde "betdir" şeklinde geçmektedir.

بادشاه

نایاب
کرامت

شکرت کردار مایل قدرند ولی نعمت افند
بود دفعه چاکرینه خطابا باض از دینه شرفانده صدر اول خط لهای بزرگی ضمیمه نسا طائفه سی جارش و باز کرده اجن و نیک فرجه
کروب ادب و نیک اندک اندک می رسید و منظور شاهانه لری بیرون فیه ابد اجن و نیک فرجه و حدون زیاده با فیه کیموب هر کس ادب
افضا ایدر تبه و در دیر دخی بر مقوله ادب و نیک اندک اندک می رسید و منظور شاهانه لری بیرون فیه ابد اجن و نیک فرجه و حدون زیاده با فیه کیموب هر کس ادب
با فیه و نیک اندک اندک می رسید و منظور شاهانه لری بیرون فیه ابد اجن و نیک فرجه و حدون زیاده با فیه کیموب هر کس ادب
چو نایاب دخی بیرون فیه ابد اجن و نیک فرجه و حدون زیاده با فیه کیموب هر کس ادب
و باز کرده با دیان و نایاب لری بیرون فیه ابد اجن و نیک فرجه و حدون زیاده با فیه کیموب هر کس ادب
اول فیه و نیک اندک اندک می رسید و منظور شاهانه لری بیرون فیه ابد اجن و نیک فرجه و حدون زیاده با فیه کیموب هر کس ادب
بسیار عمل طوبی و نیک اندک اندک می رسید و منظور شاهانه لری بیرون فیه ابد اجن و نیک فرجه و حدون زیاده با فیه کیموب هر کس ادب
و نیک اندک اندک می رسید و منظور شاهانه لری بیرون فیه ابد اجن و نیک فرجه و حدون زیاده با فیه کیموب هر کس ادب
نظامت الی ما شاء الله تعالی مستقر و نیک اندک اندک می رسید و منظور شاهانه لری بیرون فیه ابد اجن و نیک فرجه و حدون زیاده با فیه کیموب هر کس ادب
نسا طائفه نیک اندک اندک می رسید و منظور شاهانه لری بیرون فیه ابد اجن و نیک فرجه و حدون زیاده با فیه کیموب هر کس ادب
و مقوله و نیک اندک اندک می رسید و منظور شاهانه لری بیرون فیه ابد اجن و نیک فرجه و حدون زیاده با فیه کیموب هر کس ادب
بر روی و نیک اندک اندک می رسید و منظور شاهانه لری بیرون فیه ابد اجن و نیک فرجه و حدون زیاده با فیه کیموب هر کس ادب
چاکر لری و نیک اندک اندک می رسید و منظور شاهانه لری بیرون فیه ابد اجن و نیک فرجه و حدون زیاده با فیه کیموب هر کس ادب
تبی و نیک اندک اندک می رسید و منظور شاهانه لری بیرون فیه ابد اجن و نیک فرجه و حدون زیاده با فیه کیموب هر کس ادب
کیموب و نیک اندک اندک می رسید و منظور شاهانه لری بیرون فیه ابد اجن و نیک فرجه و حدون زیاده با فیه کیموب هر کس ادب
نزد چاکر و نیک اندک اندک می رسید و منظور شاهانه لری بیرون فیه ابد اجن و نیک فرجه و حدون زیاده با فیه کیموب هر کس ادب
مقار تبه و نیک اندک اندک می رسید و منظور شاهانه لری بیرون فیه ابد اجن و نیک فرجه و حدون زیاده با فیه کیموب هر کس ادب
بر وسیله و نیک اندک اندک می رسید و منظور شاهانه لری بیرون فیه ابد اجن و نیک فرجه و حدون زیاده با فیه کیموب هر کس ادب
و نیک اندک اندک می رسید و منظور شاهانه لری بیرون فیه ابد اجن و نیک فرجه و حدون زیاده با فیه کیموب هر کس ادب
نیک اندک اندک می رسید و منظور شاهانه لری بیرون فیه ابد اجن و نیک فرجه و حدون زیاده با فیه کیموب هر کس ادب
مستبان اول فیه و نیک اندک اندک می رسید و منظور شاهانه لری بیرون فیه ابد اجن و نیک فرجه و حدون زیاده با فیه کیموب هر کس ادب
دخی و نیک اندک اندک می رسید و منظور شاهانه لری بیرون فیه ابد اجن و نیک فرجه و حدون زیاده با فیه کیموب هر کس ادب
نیک اندک اندک می رسید و منظور شاهانه لری بیرون فیه ابد اجن و نیک فرجه و حدون زیاده با فیه کیموب هر کس ادب

Benim vezirim, devamına dikkat oluna.

Şevketli, kerâmetli, mehâbetli, kudretli veli-nimetim efendim padişahım

Bu defa çâkerlerine hitaben beyaz üzerine şeref-yâfte-i sudûr olan hatt-ı hümayûnları mazmûnunda nisâ taifesi çarşu ve pazarda açık renk feraceleriyle gezüp edepsizlik etdikleri mesmû' ve manzûr-ı şahaneleri buyurulmağla, fimâ-ba'd açık renk ferace ve hadden ziyade yaka giymeyüp herkes edebiyle olmasını iktizâ edenlere tenbih ve terzilere dahi bu makule edepsiz esvablar dikkatilmeyüp şedid men' ve yasak olunması ve bu makule şeylere aralık aralık bakılup ve yakalar kesilüp ve bazı edepsizler nefy olunmak lâzım idüğü ve her kim olur ise olsun elbetde men' olunup halk edebiyle gezdirilmesi emr u fermân-ı cihan-bânileri buyurulmuş olmakla karin-i iz'ân-ı çâkerânem olmuşdur. Nisâ taifesinin bu esnada bed renk ferace ve hadden ziyade yaka ile çarşu ve pazarlarda bi-edebâne ve laabâliyâne geşt ü güzârları çâkerlerinin dahi manzûrum oldukca şer'an ve nizâmen men' ü def'i vâcibeden olan mevâddan olduğundan bu hâletin men'ine dair lâzım gelen vesâilin istihsâlini birkaç günden berü leyl ü nehar tefekkür ve men' ü yasak olundukda işâ'a olunacak yasak temel tutup bir dahi bozulmamak ve iğmaz olunmayacağını herkes bilüp ve korkup hilâfi harekete cesaret edememek suretlerini etrafiyla teemmül ve tedbirde iken bâlâda mezkûr hatt-ı şerif-i mehâbet-redif-i mülûkânelerinin sünûh ve sudûr ve vürûd u zuhûru mahz-ı kerâmet ve ol bâbda verilecek nizamın ilâ mâşâallahu Teâlâ müstekarr olmasına müceb-i takviyet olmakla duâ-yı bekâ-yı eyyâm-ı ömr ü devlet-i mülûkâneleri tekrar be-tekrar yâd u tezkâr kılınmışdır. Fi'n-nefsi'l-emr nisâ taifesinin açık renk ve âdetden ziyade büyük yakalar ferace iktisâsına alışıup ve birbirine taklid ile bi-edebâne harekete cesaret eyledikleri ve o makûle ferace dikmekden terziler her ne kadar memnû' ise bazı nisâ taifesi terzileri itmâ' ile hafiyyeten diledikleri gibi ferace kesdirdikleri bedihi ve bâhir olduğuna binâen bu defa şeref-efzâ-yı sudûr olan hatt-ı hümayûn-ı şevket-makrûn-ı mülûkânelerinde derc buyurulan emr ü tenbih-i padişahâneleri üzere çâkerleri derhal mazmûn-ı hatt-ı şerifleri derciyle bu bâbda iktizâ eden vesâyâ ve tenbihâtı vaz' ve yasağı hâvi kuzât-ı erba'aya ve yeniçeri ağası ve bostancıbaşı ve cebecibaşı ve topçubaşı ve kapudan paşa ve sair lâzım gelenlere müşedded ve müekked fermanlar neşr ettiğimden mâadâ açık renk ve âdetden ziyade kebir yakalı ferace ile geşt ü güzâr edenlerin her kim olur ise olsun ferace ve yakalarını kesmelerini taraf-ı çâkerânemden gezen tebdiller kullarına bizzat nezd-i çâkerâneme getürdüp tenbih ve yeniçeri ağası ve bostancıbaşı kullarına dahi tebdiller ihracı te'kid olunduğu ve işbu yasak, yasak-ı kat'î olup mugayir-i tenbih hareket eden nisâ taifesinin her kim olur ise olsun küçük ve büyük ve hatır ve gönüle bakılmayarak yakaları kat' olunacağına binâen bu vesile ile zâbitân ve memurîn taraflarından bir güne kusur ve hata vâki olmaması zâbitâna ve terzi esnafı bundan böyle nisâ taifesine açık renk ve âdetden ziyade yakalı ferace dikmemeleri kethüdaları ma'rifetiyle esnaf-ı merkûmeye ve o makule ferace alınıp satılmaması hususu dahi bezzâzistan kethüdalarına tenbih olunmak hususu lâzım gelenlere etrafiyla tefhîm olunduğu ve herkes edebiyle gezdirilmesi hususlarına dikkat olunması emr u fermân-ı şahanelerinden müstebân olduğuna binâen hademe-i devletin ve ahâd-ı nâsın elbise ve esvablarına dair mukaddema verilen nizam ve yasağın dahi tecdid ve te'kid için dahi başka başka buyuruldular tastir ve bu husus dahi tebdillere tenbih olunmuş olduğu ve bu nizamın ilâ mâşâallahu Teâlâ icrasına sâ'id-i bendegânem teşmir kılınacağı malum-ı hümayûnları buyuruldukda ferman şevketli, kerâmetli, mehâbetli, kudretli veli-nimetim efendim padişahım hazretlerindir.

[illegible]

KADINLARIN BOĞAZİÇİ'NDE YABANCI ŞİRKETLERE AİT VAPURLARDA SEYAHAT ETME YASAĞI

Kadınların Üsküdar'a gidip geldikleri gibi Boğaziçi'nde işleyen devlet vapurlarına binebilecekleri ancak bu vapurlarda tesettüre uygun tarzda erkek ve kadın mahallerinin ayrı tutulması ve hiçbir şekilde uygunsuz hareket olunmaması hususuna kaptanlarca dikkat edilmesi bununla beraber Boğaziçi'nde yolcu taşıyan yabancı şirketlere ait vapurlarda kadınların seyahat etme yasağının devamına dair irâde

13 Ocak 1851

Atûfetli efendim hazretleri

Taife-i nisânın Boğaziçi'ne işleyen vapur-ı hümayunlara rükûblarına dair Meclis-i Vâlâ'nın melfûf tezkire ile beraber manzûr-ı âli buyurulmak için takdim kılınan mazbatası meâinden müstefâd olduğu vechile bunların Üsküdar'a gidip gelmeleri misillü Boğaziçi vapur-ı hümayunlarına dahi rükûbları saye-i şevket-vâye-i hazret-i mülûkânede müsterihen âmed ü şüdlerini mücib olacağı ve zikrolunan vapur-ı hümayunlarda tesettürü müstelzim olmak üzere lâzım gelen mahaller kafes ile tefrik olunup bir günâ uygunsuzluk vuku bulmamasına kapudanları tarafından dahi dikkat ve itina olunması tezekkür olunmuş ve bu suret muvâfık-ı maslahat görünmüş olup fakat bunların el-hâletü hâzihi Boğaziçi'ne işlemekte olan ecnebi vapurlarına rükûbu münasebet olmayacağı cihetle onlar hakkında olan memnû'iyetin muhafazasına dikkat ile beraber bu ruhsatın yalnız Devlet-i Aliyye vapurlarına münhasır tutulması münasib olacağından bundan dolayı iktizâ eden mahallere tenbihât-ı lâzıme icra olunması sureti dahi hâtıra gelmiş ise de ol bâbda her ne vechile emr u fermân-ı hazret-i pâdişâhi müte'allik buyurulur ise ona göre harekete mübâderet olunacağı beyânıyla tezkire-i senâverî terkîm kılındı efendim.

Fi 9 Ra [Rebiülevvel] [12]67

Ma'rûz-ı çâker-i kemîneleridir ki

Hâme-ârâ-yı ibcâl olan işbu tezkire-i sâmiye-i âsafâneleriyle zikrolunan mazbata ve tezkire meşmûl-i nigâh-ı ma'âli-iktinâh-ı hazret-i Padişâhi buyurulmuş ve istizân-ı sâmi-i âsafileri vechile memnû'iyet-i mezkûrenin muhafazasına dikkat ile beraber zikrolunan ruhsatın yalnız Devlet-i Aliyye vapurlarına münhasır tutulması münasib olacağından bundan dolayı iktizâ eden mahallere tenbihât-ı lâzıme icra olunması şeref-rîz-i sünûh ve sudûr buyurulan emr u irâde-i seniyye-i cenâb-ı mülûkâne muktezâ-yı âlisinden olarak evrak-ı merkûme yine savb-ı savâb-hây-ı Sadâret-penâhîlerine iade olunmuş olmakla ol bâbda emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fi 10 Ra [Rebiülevvel] [12]67

بسم الله الرحمن الرحيم

حَضْرَتِ

در ماه شریفه ایلم سازد و نه یازده افراد اسلامیه ملک عبادت و طاعت و فطنه منکرانه بخاسته بخیر فاعده دیانه نمنج بر وظیفه
مقدس اولیاده بود و فطنه ملک همین تغییر برایم آجملاب ضایع با بر و شمعهای خنودی بخیریه بدل مقدرت و سعی اینده و به جک
بوده ایسه در ماه شریفه بعضه کسانک نامشروع بر اشتقاده به سلوک ایو کت دایله کهری تیار و محضر و ساز ایدونه بر رنده اخلاصه
و عادات اسلامیه مغایر بعضه لعیان احد و طائفه فاده بعضه ملک و ایلم مبارکه شد صیاق عرب لرله و مانبا زخافنده
بر صورت منکره و نه مورد کشت و کتار ایلم حرکات ناجاده بولنه قدری و حریت مشرعی سو شمعهای آجملک اول قدری جزم بوملاو دخی
تقریضات احوال و حرکاتک مع صدور و ظهوری و ادین محضر و ضی مغایر اداب اوینزرت موقع احباب وضع بدلیسی و کجه من استایلک
تیار و در و نه برینک بقعه از دایم محضر ایلم بر و نه نفسک محرقه باعث وینز و نه بر فاجیک و فی و فاء اولوقت سایع ایشی ایدون جزم جیون
بوکی نهاده و نه وضو تیری ایلم ادین محضر ایلم بر و نه نفسک محرقه باعث وینز و نه بر فاجیک و فی و فاء اولوقت سایع ایشی ایدون جزم جیون
عدم و قوی امر و نه هر در و نه نفسک محرقه باعث وینز و نه بر فاجیک و فی و فاء اولوقت سایع ایشی ایدون جزم جیون
ضایع شهابیچ ایلم ادین محضر ایلم بر و نه نفسک محرقه باعث وینز و نه بر فاجیک و فی و فاء اولوقت سایع ایشی ایدون جزم جیون

KADINLARIN RAMAZAN'DA SOKAKLARDA UYGUNSUZ DAVRANIŞLARDA BULUNMAMALARI

Müslümanların Ramazan ayında diğer zamanlardan daha fazla ibadet ve dua ile meşgul olmaları ve günahlardan kaçınmaları gerekirken bu ayda bazı kadınların arabalarla ve yaya olarak sokaklarda ahlak sınırlarını aşacak davranışlar sergiledikleri, konu ile ilgili her türlü tedbirin alınması ve gerekli kişilere tenbihâtda bulunulmasına dair II. Abdülhamid'in emri

15 Haziran 1885

Mâbeyn-i Hümayûn Başkitâbeti

Hususiye

Ramazân-ı şerifde eyyâm-ı saireden ziyade efrâd-ı İslâmiyenin ibâdât ve tâ'ata muvâzebetle münkerâtıdan mücânebet eylemeleri kaide-i diyânete mütehattim bir vazife-i mukaddese olduğu halde bu vazifenin ehemmiyetini takdir ile isticlâb-ı rızâ-yı Bârî ve istihsâl-i hoşnudi-i peygamberiye bez-i makderet ve mesâi edenlere diyecek yok ise de Ramazan-ı şerifde bazı kesânın nâ-meşrû bir istifadeye sülûk ile küşâd eyledikleri tiyatro mahallerinde ve sair oyun yerlerinde ahlâk ve âdât-ı İslâmiyeye mugayir bazı lu'biyyât icra ve taife-i nisâdan bazılarının dahi eyyâm-ı mübareke-i şehri siyâmda arabalarla ve mâşiyen sokaklarda bir suret-i münkere ve mezmûmede geşt ü güzâr ile harekât-ı nâ-becâda bulundukları ve hürriyet-i meşrû'ayı su-i istîmâl etmekte oldukları cihetle bu misillü dâ'i-i ta'rizât ahvâl ve harekâtın men'-i sudûr ve zuhuru ve oyun mahallerinde dahi mugayir-i âdâb oyunların mevki'-i icraya vaz' edilmemesi ve geçen sene İstanbul'daki tiyatrolardan birinin bağteten inhidâmı birçok nüfusun mecrûhiyetine bâis ve bunlardan birkaçının dahi vefatı ol vakit şâyî olmuş idüğü cihetle seyircilerin bu gibi tehlikeden masûniyetleri için oyun mahallerindeki ebniyyenin dahi erbâb-ı vukûf ma'rifetiyle bi'l-muayene gerek bu bâbda ve gerek sair muamelât-ı nâ-meşrû'a ve gayr-ı lâyikanın adem-i vuku'u emrinde her türlü takayyüdâtın icrası zımnında icab edenlere tenbihât-ı müessire-i münasibe ifası hususunun savb-ı sâmi-i Sadâret-penâhîlerine tebliği muktezâ-yı emr u fermân-ı cenâb-ı şehriyâriden olmakla ol bâbda emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fi 2 Ramazan [1]302 ve Fi 3 Haziran [1]301

**Bende
Ali Rıza**

بدر کورانی

باش کتاب داره

بعضه مخدرات اسلامیه زن بو کو ندرده اجهه بطوریه بیه بن اوغلی صاده کی کبی محمدیاس
اولونه محالدرده کز دطری کو یلکده اولسیدن سبب حالک مغ تگری سبب
استغالی اتجی دایره بیه مدبرینه استعار اولیفته دایره بن اوغلی نصرقلعه
دار اولونه تذکره لری العرصه نظره عالی اولری کچلدرده کاغذ خانه بی شریف
معالی ردیف حضرت بادشاهی شرف وقوع بودیقی وقت بعضه فادینلر
غیر مستوره دینلر چک صورته یوز لرینه انچه بر تول اولر غصه اولد قلمی و نعت
بی منتقد شوکتاب اقتدر حضرت علیه بر لکده ذات سانی صده یزنهایری دفی مشهوره
جو یسه اولد قلمینه دیوبابده اغماصه عیله ابریه چک اولوراج معاذ الله تعالی امیر
مستحکم اسلامیه دله اولونه مرئوسن بسنونه نسیانه ایدیه چکی محفوظ بو نمه بنه
بوصالک دوانه میدانه دیلایمک ایچونه ایجاب ایدیره تغییرات نوزده مؤثره
بغای شرفضاد اولونه اراده سین حضرت خلوتنهای اقتضای علیسنه
اولفله اولبابده اسر و فرما نه حضرت مع اولر کده اجماعه یز ما یلایح
کرا حضرت
نریا

KADINLARIN BEYOĞLU'NDA AÇIK FAYTONLARLA VE İNCE ÖRTÜLERLE GEZMEMELERİ

Bazı Müslüman kadınların Beyoğlu'nda açık faytonlar ile gezdikleri ve örtüsüz denecek şekilde yüzlerini ince bir tül ile örttükleri görüldüğünden bu gibi uygunsuzlukların önlenmesi hakkında irâde

30 Mart 1891

Yıldız Saray-ı Hümayûnu Başkitâbet Dairesi

Bazı muhadderât-ı İslâmiyenin bugünlerde açık fayton ile Beyoğlu caddesi gibi memerr-i nâs olan mahallerde gezdikleri görülmekte olmasıyla şu münasebetsiz hâlin men'-i tekerrürü esbâbının istihsâli Altıncı Daire-i Belediye Müdüriyeti'ne iş'âr olunduğuna dair Beyoğlu Mutasarrıflığı'ndan vârid olan tezkire lede'l-arz manzûr-ı âlî oldu. Geçenlerde Kağıdhâne'yi teşrif-i ma'âlî-redif-i hazret-i Padişahi şeref-vuku bulduğu vakit bazı kadınların gayr-ı mestûre denilecek surette yüzlerine ince bir tül örtmüş olduklarını veli-nimet-i bî-minnetimiz şevket-meâb efendimiz hazretleriyle birlikde zât-ı sâmi-i Sadâret-penâhileri dahi müşahede buyurmuş olduklarına ve bu bâbda igmâz-ı ayn edilecek olur ise mazallâhu Teâlâ usul-i müstahsene-i İslâmiyeden olan emr-i tesettürün büsbütün nisyân edileceği melhuz bulunmasına binâen bu hâlin devamına meydan verilmemek için icab edenlere tenbihât-ı lâzime ve müessire ifası şeref-sâdır olan irâde-i seniyye-i hazret-i hilâfet-penâhi iktizâ-yı âlisinden olmakla ol bâbda emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fi 20 Şaban [1]308 / fi 18 Mart [1]307

Serkâtib-i Hazret-i Şehriyâri
Bende
Süreyya

[illegible]

Page 1

KADIN VE KIZLARIN NÜFUS SİCİLLERİNDE YAŞ DÜZELTME İŞLEMLERİ

Nüfus siciline yaşları büyük veya küçük yazılmış olan kadın ve kızların yaş düzeltme muamelelerinin, mahalle ve köy ihtiyar meclisleri tarafından gerçek yaşlarını gösterir verilecek ilmuhaber üzerine ve idare meclislerince tahkikât icrasından sonra yapılmasının vilâyetlere ve mutasarrıflıklara tebliğ edilmesi

27 Haziran 1895

Dahiliye Mektubî Kalemi Müsveddâtına Mahsus Varakadır

Konya Vilâyet-i Behiyyesi'ne ve Umum Vilâyât ile müstakilen idare olunan Mutasarrıflıklara muharrerât ve Şehremânet-i Celîlesi'ne tezkire

Sicill-i nüfusa sinnleri dün veya efzûn yazılmış olan zükûr ve inâsın tashih-i sinnleri maddesinin kur'a meclislerine hasrı hakkındaki karar inâs nüfusunun akd-i izdivâc ve icra-yı velimleri muamelâtınca bazı müşkilâtı mûcib olduğuna dair Konya Vilâyeti'nden /vilâyet-i behiyyelerinden vâki olan iş'âr üzerine bi'l-muhabere şeref-vârid olan 21 Mayıs [1]311 tarihli tezkire-i sâmiyede Şûrâ-yı Devlet Tanzimat Dairesi'nden kaleme alınıp Meclis-i Mahsus-ı Vükelâ'da mütâlaa olunan mazbatada taife-i nisânın tashih-i sinn için kur'a meclislerine müracaatında bir güne faide olmadıktan başka te'ehhül ve tenâsül muamelâtını işkâl edeceğinden gerek dul ve gerek kızlar için mahalle veya karye ihtiyar meclisleri tarafından sinn-i hakikisini mübeyyin verilecek ilmuhaberler üzerine mecâlis-i idarece tahkikât-ı nizâmiye ba'de'l-icra ifa-yı muktezâsı muvâfık-ı maslahat görüldüğü beyân olunduğu cihetle ol vechile ifa-yı muamele olunması emr u izbâr buyurulmuş ve suret-i karar ta'mimen vilâyât ile elviye-i müstakileye tebliğ kılınmış olmakla oraca da ona göre ifa-yı muktezâsı bâbında.

Fi 4 Muharrem [1]312 / fi 15 Haziran [1]311

Battalı nüfusa

قبریه معاصرتی سیرتک تعریف مسوئله مخصوص و رد و

تاریخ تیشیغی	تاریخ تیشیغی	اورده لور و کلا قیاسیه و لور و کلا مسودی
عرق	عرق	تاریخ تیشیغی
۱۳۳۲	۱۳۳۲	۱۳۳۲
<p> ۱- ایشیغی ۲- ایشیغی ۳- ایشیغی ۴- ایشیغی ۵- ایشیغی ۶- ایشیغی ۷- ایشیغی ۸- ایشیغی ۹- ایشیغی ۱۰- ایشیغی ۱۱- ایشیغی ۱۲- ایشیغی ۱۳- ایشیغی ۱۴- ایشیغی ۱۵- ایشیغی ۱۶- ایشیغی ۱۷- ایشیغی ۱۸- ایشیغی ۱۹- ایشیغی ۲۰- ایشیغی ۲۱- ایشیغی ۲۲- ایشیغی ۲۳- ایشیغی ۲۴- ایشیغی ۲۵- ایشیغی ۲۶- ایشیغی ۲۷- ایشیغی ۲۸- ایشیغی ۲۹- ایشیغی ۳۰- ایشیغی ۳۱- ایشیغی ۳۲- ایشیغی ۳۳- ایشیغی ۳۴- ایشیغی ۳۵- ایشیغی ۳۶- ایشیغی ۳۷- ایشیغی ۳۸- ایشیغی ۳۹- ایشیغی ۴۰- ایشیغی ۴۱- ایشیغی ۴۲- ایشیغی ۴۳- ایشیغی ۴۴- ایشیغی ۴۵- ایشیغی ۴۶- ایشیغی ۴۷- ایشیغی ۴۸- ایشیغی ۴۹- ایشیغی ۵۰- ایشیغی ۵۱- ایشیغی ۵۲- ایشیغی ۵۳- ایشیغی ۵۴- ایشیغی ۵۵- ایشیغی ۵۶- ایشیغی ۵۷- ایشیغی ۵۸- ایشیغی ۵۹- ایشیغی ۶۰- ایشیغی ۶۱- ایشیغی ۶۲- ایشیغی ۶۳- ایشیغی ۶۴- ایشیغی ۶۵- ایشیغی ۶۶- ایشیغی ۶۷- ایشیغی ۶۸- ایشیغی ۶۹- ایشیغی ۷۰- ایشیغی ۷۱- ایشیغی ۷۲- ایشیغی ۷۳- ایشیغی ۷۴- ایشیغی ۷۵- ایشیغی ۷۶- ایشیغی ۷۷- ایشیغی ۷۸- ایشیغی ۷۹- ایشیغی ۸۰- ایشیغی ۸۱- ایشیغی ۸۲- ایشیغی ۸۳- ایشیغی ۸۴- ایشیغی ۸۵- ایشیغی ۸۶- ایشیغی ۸۷- ایشیغی ۸۸- ایشیغی ۸۹- ایشیغی ۹۰- ایشیغی ۹۱- ایشیغی ۹۲- ایشیغی ۹۳- ایشیغی ۹۴- ایشیغی ۹۵- ایشیغی ۹۶- ایشیغی ۹۷- ایشیغی ۹۸- ایشیغی ۹۹- ایشیغی ۱۰۰- ایشیغی </p>		

NÜFUS SAYIMLARINDA KADINLARIN DA YAZILMASI

Nüfus sayımında sadece erkek nüfusunun değil kadın nüfusunun da yazılması ve toplam nüfusun müslim ve gayr-ı müslim iki kalem olarak bildirilmesine dair

12 Haziran 1897

Tesrî-i Muamelât Komisyonu'nun Telgraf Müsveddâtına Mahsus Varakadır

Tarih-i Tebyizi: 30 Mayıs 1313

Kastamonu Vilâyet-i Aliyyesi'ne

12 Nisan [1]313 tarihli tahrirât-ı aliyyeleriyle gönderilen cedvel vilâyetin zükûr olarak nüfus-ı umumiyesi itibarıyla tanzim olunduğundan evvelce iş'ar olunduğu vechile inas dahi dahil olmak üzere henüz dahil-i tahrîr edilmemiş olanların nazar-ı dikkate alınıp nüfus-ı umumiyesi mikdarı neye balîğ oluyor ise müslim ve gayr-ı müslim iki kalem olarak serî'an iş'ar buyurulması komisyon ifadesiyle matlûbdur ol bâbda.

سید محمدی و قلمی
۸۱۴ ۸۰۹۸۶

مؤلفہ انیس حفیظہ

[illegible]

حسن علی و ملا علی قزوینی

[illegible][illegible]

اعداد شمار سورہ کی صورت ہے۔

اعتماد سوره که مجتوبه -
 حمید بیدم اولی ازین طائفه است که سوره ای حمیدین حمید اعظم بختیاری
 میسر و امید و غایب است از این است که اولی ازین طائفه است که سوره ای حمیدین حمید اعظم بختیاری
 به حدیثی که در آن است که سوره ای حمیدین حمید اعظم بختیاری

MÜSLÜMAN KADINLARIN İSLÂMİYET ŞİARINA AYKIRI KIYAFETLERLE GEZMEMELERİ

Müslüman kadınların örtünmesi İslâm dininin önemli kurallarından biri olması sebebiyle eskiden beri giymekte oldukları ferace ve çarşafların bir süredir bazıları tarafından tesettür kaidelerine aykırı bir şekle sokulduğu, çarşafların adi entari biçiminde ve feracelerin kolsuz ve münasebetsiz surette dikildiği, yaşmakların gayet ince ve saçları tamamen gösterecek vaziyette kullanılmakta olduğu, bazı kadınların da ferace yerine Osmanlı subaylarının ceketlerine benzer ceket ve manto giydikleri, tesettür zamanı gelmiş olan bazı kızların da açık ve düzgün olmayan kıyafetlerle gezdirildiklerinin görülmekte olduğu, İslâmiyet'e yakışmayacak bu gibi davranışların devamının asla caiz olmayacağı, bu gibi durumların kesin olarak engellenmesi gerektiğine dair hükûmetin kararı ve ilannâme suretleri

24 Ocak 1904

Muhadderât-ı İslâmiye'nin Kıyafetleri Hakkında Meclis-i Mahsus-ı Vükelâ Mazbatasıyla İlannâme Müsveddesi Suretidir

Fi 6 Zilkade [1]321 / fi 11 Kânûn-ı Sâni [1]319

Resmiye numarası: 10986

Defter numarası: 314

Tezkire-i Resmiye-i Sadâret suretidir

Devletli efendim hazretleri

Muhadderât-ı İslâmiyenin şîâr-ı İslâmiyet'e münâfi kıyafette gezmeleri zımnında ber-mantûk-ı emr u fermân-ı hümayûn-ı hazret-i Hilâfet-penâhi taraf-ı âli-i hazret-i Meşihat-penâhiden tanzim ve takdim olunup karin-i pesend-i âli buyurulan ilannâme müsveddesinin Meclis-i Mahsus-ı Vükelâ'da bi'l-kırae takdimi şeref-sâdır olan irâde-i seniyye-i cenâb-ı Padişahi iktizâ-yı celilinden bulunduğunu mübelliğ tezkire-i hususiye-i devletleri meclis-i mezkûrda lede'l- mütâlaa kaleme alınan mazbata melfûfuyla arz ve takdim kılınmış olmakla mündericâtı hakkında her ne vechile irâde-i seniyye-i hazret-i hilâfet-penâhi müte'allik ve şeref-sudûr buyurulur ise mantûk-ı âlisi infaz olunacağı beyânıyla tezkire-i senâverî terkîm olundu efendim.

Fi 6 Zilkade [1]321 / Fi 11 Kânûn-ı Sâni [1]319

**Sadriazam
Ferid**

Meclis-i Mahsus-ı Vükelâ mazbatası suretidir

Muhadderât-ı İslâmiyenin şîâr-ı İslâmiyet'e münâfi zi ve kıyafette gezmeleri zımında bermantûk-ı irâde-i seniyye-i cenâb-ı hilâfet-penâhi taraf-ı Meşihat'den tanzim ve takdim olunup karin-i pesend-i âli buyurulan ilannâme müsveddesinin meclis-i bendegânemizde kırâetiyle takdimi şeref-sâdır olan emr u fermân-ı hümayûn-ı hazret-i Padişahi iktizâ-yı celilinden bulunduğunu mübellîg 3 Zilkade [1]321 tarihli tezkire-i hususiye mezkûr ilannâme müsveddesiyle beraber miyâne-i çâkerânemizde lede'l-mütâlaa müsvedde-i mezkûre mündericâtı ahkâm-ı şer' -i şerife ve kerâmet-efzâ-yı sünûh ve sudûr buyurulan irâde-i diyânet-ifade-i hazret-i hilâfet-penâhi mantûk-ı âlisine muvâfık olduğundan mezkûr müsvedde mücebince gazetelerle ilân-ı keyfiyet etdirilmesi ve Şehremânet ve Zabtiye Nezâretlerine icra-yı tebligât olunması hususunun Dahiliye Nezâreti'ne havalesi tezekkür ve tensib ve müsvedde-i mezkûre leffen arz ve takdim kılınmış olmakla ol bâbda ve kâtibe-i ahvâlde emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emr efendimizindir.

Fi 6 Zilkade [1]321 ve fi 11 Kânûn-ı Sâni [1]319

Sadriazam Ferid	Şeyhülislâm Cemaleddin	Adliye Nazırı Abdurrahman	Serasker Rıza	Şûrâ-yı Devlet Reisi Sâ'id	Hariciye Nazırı Tevfik	Dahiliye Nazırı Memdûh
Bahriye Nazırı Celâl	Tophâne-i Âmire Müşiri Zeki	Maliye Nazırı Reşad	Evkâf Nazırı Gâlib	Ticaret ve Nâfia Nazırı Zihni	Maârif Nazırı Haşim	Sadâret Müşteşarı Tevfik

İlannâme Müsveddesi suretidir

Cümleye malum olduğu üzere taife-i nisânın mestûriyeti şeriat-i garrâ-yı Ahmediyenin cümle-i ahkâm-ı münifesinden olup bu emr-i vâcibü'l-itinaya imtisâlen muhadderât-ı İslâmiyenin mine'l-kadim iktisâ etmekde olduğu ferace ve çarşablar bir müddetden beri bazıları tarafından kaide-i tesettüre muhalif bir şekle konularak mesela çarşablar adi entari biçiminde ve feraceler kolsuz ve münasebetsiz resimde yapıp ve yaşmaklar da gayet ince ve saçları tamamen gösterecek vaziyetde isti'mâl olunup bazı kadınların dahi ferace yerine zâbitân-ı asâkir-i şahane caketlerine mümâsil caket ve manto iktisâ eyledikleri ve tesettür zamanı gelmiş olan bazı murâhika kızların da açık ve gayr-ı me'lûf bir kıyafetde gezdirildikleri görülmekde olduğuna ve şîâr-ı İslâmiyet'e yakışmayacak bu gibi ahvâlin devamı asla caiz olmadığına mebnî bunun katiyyen men'i kerâmet-efzâyı sünûh ve sudûr olan irâde-i diyânet-ifade-i hazret-i halifet-penâhi iktizâ-yı âlisinden bulunmuş ve taife-i nisâdan âdâb-ı şer' iye ve şeâir-i İslâmiyeye muhalif zi ve kıyafetde gezenler olduğu vesâit-i mu'temene ile bi't-tahkik anlaşıldığı hâlde velileri hakkında tedâbir-i zecriye icrasıyla hükm-i emr u fermân-ı hümayûnun infazı mukarrer olup ol bâbda lâzım gelenlere tebligât-ı ekide ifa kılınmış olmakla ilân-ı keyfiyete ibtidâr olundu.

Mukabele olunmuştur

Kulları
Refik

Kulları
Mehmed

Abd-i memlûkleri
Tahsin

Şemsiyeli Bir Türk Kadını,
İBB Atatürk Kitaphı, Krt 4032

36

BEYRUT'TA İSLÂM KADINLARININ SİNEMALARA GİRMELERİNİN YASAKLANMASI

Beyrut'ta İslâm kadınlarının sinemaya girmelerinin yasaklanması hususunun âlimler ve halkın ileri gelenlerince talep ve istida edildiği, Şeyhülislâmlık makamının da Beyrutluların bu talebini onayladığına dair Dahiliye Nezâreti'nin Beyrrut Vilâyeti'ne telgrafı

21 Ocak 1913

Bâb-ı Âli

Hariciye Nezâreti

Umûr-ı Siyasiye Müdüriyet-i Umumiyesi

Tercüme Şubesi

Atebe-i Ulyâ-yı Hazret-i Padişahi'ye 24 Kânûn-ı Evvel [1]328 tarihli ve Beyrut ulema ve vücûhundan yirmi bir kişinin imzalarıyla takdim kılınan arabıyyü'l-ibare telgrafnâmenin tercümesidir

Muhadderât-ı İslâmiyenin sinematografhâneye girmemelerini umum ulema ve vücûhu talep ve istid'â eyledikleri hâlde Beyrut Valisi Edhem Bey meşrû' ve vâcibü'l-icra olan bu talebi is'âf etmek istemiyor. Halbuki Emirü'l-Mü'minin Ömer bin El-Hattab hazretleri gördükleri lüzuma binâen asr-ı saadetinde muhadderât-ı İslâmiyenin camiye girmelerini men' buyurmuşlardı. Beyrut muhadderât-ı İslâmiyesinin sinematografhâneye girmemeleri şer'an vâcib olduğundan ve erkân-ı devlet ise ahkâm-ı şeriyenin emr-i muhafazasıyla mükellef bulunduklarından mebd'e-i ıslahat olmak üzere bu ahkâm-ı şeriyenin icra ve infazı hususunu istirhâm eyleriz fermân.

خلاصه

واغلیه نظارت جلیله

 وزارت معارف
 تحریرات علمی
 ع ۹۵

دولتیو افقہم حضرتی
 معذرات اسلامیہ تک سینه مالکون غراف او بوزن محنته منع و خولری خندہ علما و وجہ محلیہ طب فذنب وقوع بولاسہ رجائک والی بکندی طرفدن
 اسعاف اولغہ فیدرہن شکایتہ بعض افادہ برہ عاوی برودنہ محمد جمیل و رفقای امضایہ جلیکین تفراتی مہ مطونا سوی عالیہ دینہ تبار قمتغہ
 ایجاب حالک سرعت ایفا سنہ حمت بیورسی سیافندہ تذکرہ ناوری ترفیم اولندی افقہم ۸ صفر ۱۲۸۳ کالو بھجے
 محمد علی

لہ

Bâb-ı Fetvâ

Daire-i Meşihat-i İslâmiye

Tahrirât Kalemî

Aded

95

Dahiliye Nezâret-i Celîlesi'ne

Devletli efendim hazretleri

Muhadderât-ı İslâmiyenin sinematograf oyun mahalline men'-i duhûlleri hakkında ulema ve vücûh-ı mahalliye tarafından vuku bulan ricanın vali beyefendi tarafından is'âf olunmadığından şikâyetle bazı ifadeyi hâvî Beyrut'dan Muhammed Cemil ve rüfekâsı imzalarıyla çekilen telgrafnâme matviyyen sûy-ı alilerine tesyâr kılınmakla icab-ı hâlin sür'at-i ifasına himmet buyurulması siyâkında tezkire-i senâverî terkîm olundu efendim.

Fi 8 Safer 1331 ve fi 3 Kânûn-ı Sâni 1328

Şeyhülislâm
Mehmed Cemaleddin

کتابخانه
مکتب قلمی
۶۸

داخلیه نظارت حبلیه

دوئل افندم حضرتی
اسماعیل حق بک طرفین بایزیده کث داوان موسیقی عثمانی خان در سخا سی منفعت تخصیص ابرکات اوزره
کمانی کوثر خواننده زهر الحوری شرف و عودی عرفان غزلون و دیگر ارکات موسیقی را بدین مرکب بهجت غزلون
کانون دلاک اون کجی کونی بایزیده تورک او جانی قوتقرنس سالوننده و قادین ارکات بوزلرجه سامعین قاروشونده
اجرای آهنگ ایدلیدی اوراق حادنه مصداق نظر تاسف دلش و بوتون بلاد اسلامیه نک توجیه نظر امیش اولدیغی
دارالخلافه العلیه ده ادا و شعائر اسلامیه به مالکلیه مخالف اولان واری متاثر و غیاری تحیر ایدیه جکی طبعی بونان بوقیل
شیرک کر ایمیسی و بونک دعیات صنعتیه بک پارلاق برنگامل میله باد ایدیلرک اوراق حادنه نشر ایلر سی غرض غفلت
عالم اسلامه قارشی حائر بولدیغی موقع مقدسک شرفک اعلانه و بویکی مغایر آداب اسلامیه اولدن دولای تماد با وقوع
بولنده اولان شکایاتک ده تالیسه بادی اولدیغی مسلم بوشل لیدیغی جسته محاذ بر عدیه سی درکار بونان بوشل
وقوعات غیر مرصیه نک عدم تکراری سبابتک استکالی دار الحکومه اسلامیه دن فاده بوشل و امانی اسلامیه
بر دوره خزن الم کچر مکه و لیدیغی و خالق و معالی اسلامیه نک نشر و تبلیغ ایدیه اوغراش لیدیغی شوهره ده بویجهیات
اسلامیه بی رنجیده ایدیه بک حالانک صدوری و اوراق حادنه نشری من کل الوجوه غیر عاجز بوشل اولدیغندن
اقتضای حالک ایضاً سیده برابر بعد ازین اوراق حادنه بویکی شیرک نشر و انمائی صنعتیه مطبوعات محرمه مدبریتینه
اولم لازمه اعطای بولسی هم حبلیه دیا تبیر و در بدین نظر در افندم
حسین احمد
حسین احمد

KADIN VE ERKEKLERDEN OLUŞAN KARMA MUSİKÎ HEYETİNİN KONSER VERMESİNİN YASAKLANMASI

Bayezid'de açılan Musiki-i Osmanî Hanımlar Dershânesi'nin kadın erkek musikîseverlerden oluşan heyetinin yine kadın erkek dinleyiciler huzurunda konser verdiği, bütün İslâm coğrafyasının herşeyiyle takip ettiği Hilâfet'in merkezi İstanbul'da adap ve İslâm kurallarına külliye aykırı olduğu, dostları üzmesi, düşmanları sevindirmesi tabîi olan bu tür icraatların bir daha tekrarlanmaması gerektiği ayrıca meselenin sanat hayatında pek parlak bir gelişme adıyla anılarak gazetelerle neşredilmesinin Hilâfet merkezinin İslâm âlemine karşı haiz olduğu şerefini ihlâl edeceğine, bu gibi İslâm adabına aykırı işlerin önlenerek gazetelerle ilân etdirilmesi hakkında şeyhülislâmın yazısı

16 Aralık 1919

Bâb-ı Fetvâ

Daire-i Meşihat-i İslâmiye

Mektubî Kalemî

Aded

68

Dahiliye Nezâret-i Celîlesi'ne

Devletli efendim hazretleri

İsmail Hakkı Bey tarafından Bayezid'de küşâd olunan Musiki-i Osmanî Hanımlar Dershânesi menfaatine tahsis edilmek üzere kemânî Kevser, hânende Zehra, tanburî Şeref ve üdi İrfan Hanım'lardan ve diğer erkek musikî erbâbından mürekkep bir hey'et tarafından Kânûn-ı Evvel'in on ikinci günü Bayezid'de Türk Ocağı Konferans Salonu'nda ve kadın erkek yüzlerce sâmi'in karşısında icra-yı ahenk edildiği evrak-ı havâdisde müsâdif-i nazar-ı teessüf olmuş ve bütün bilâd-ı İslâmiyenin tevcih-i nazar eylemiş olduğu Dârü'l-Hilâfeti'l-Âliyye'de âdab ve şea'ir-i İslâmiyeye bi'l-külliyye muhalif olan ve yârî müteessir ve ağyârî mütehâyir eyleyeceği tabîi bulunan bu kabil şeylerin tekerrür etmesi ve bunun da hayat-ı san'atda pek parlak bir tekâmül nâmiyle yâd edilerek evrak-ı havadisle neşr edilmesi makarr-ı Hilâfet'in âlem-i İslâma karşı haiz bulunduğu mevki'-i mukaddesin şerefine ihlâlîne ve bu gibi mugayir-i âdâb-ı İslâmiye ahvâlden dolayı mütemadiyen vuku bulmakda olan şikâyetin da tevâlisine bâdi olacağı müsellemler bulunmuş olduğu cihetle mehâzir-i adidesi derkâr bulunan bu misillü vukuât-ı gayr-ı marziyenin adem-i tekerrürü esbâbının istikmâli Dârü'l-Hikmeti'l-İslâmiye'den ifade olunmuş ve ahali-i İslâmiyenin bir devre-i hüzn ve elem geçirmekde olduğu ve hakâik ve ma'âli-i İslâmiyenin neşr u ta'mimi ile uğraşıldığı şu sırada böyle hissiyât-ı İslâmiyeyi rencide edecek hâlâtın sudûru ve evrak-ı havadisle neşri min külli'l-vücûh gayr-ı caiz bulunmuş olduğundan iktizâ-yı hâlin ifasıyla beraber ba'd-ezin evrak-ı havadisle bu gibi şeylerin neşr olunmaması zımında Matbûât-ı Umumiye Müdüriyeti'ne evâmîr-i lâzime itâ buyurulması himem-i celile-i diyânet-perverilerinden muntazardır efendim.

Fi 22 Rebiülevvel 1338 ve 16 Kânûn-ı Evvel 1335

Şeyhülislâm

[İmza]

İbrahim el-Haydari

الحال في سنة ١٢٠٠ هـ

İSLÂM KADINLARININ TİYATRO SAHNELERİNE ÇIKMALARININ ENGELLENMESİ

Bazı yerlerde Müslüman hanımların tiyatro sahnelerine çıkarılması için teşebbüsde bulunulduğuna dair haberlerin geldiği, İslâm hükümlerine ve şiarına aykırı olan bu gibi hususlarda hükûmetin kayıtsız kalamayacağı ve kolluk kuvvetlerinin böyle durumlara müdahalesinin vazifesi olduğuna dair

3 Ekim 1920

Dahiliye Nezâreti Kalem-i Mahsus Müdüriyeti

Tarih: 3 Teşrin-i Evvel [1]336

Polis Müdüriyet-i Umumiyesi'ne

Şehremanet-i Aliyyesi'ne

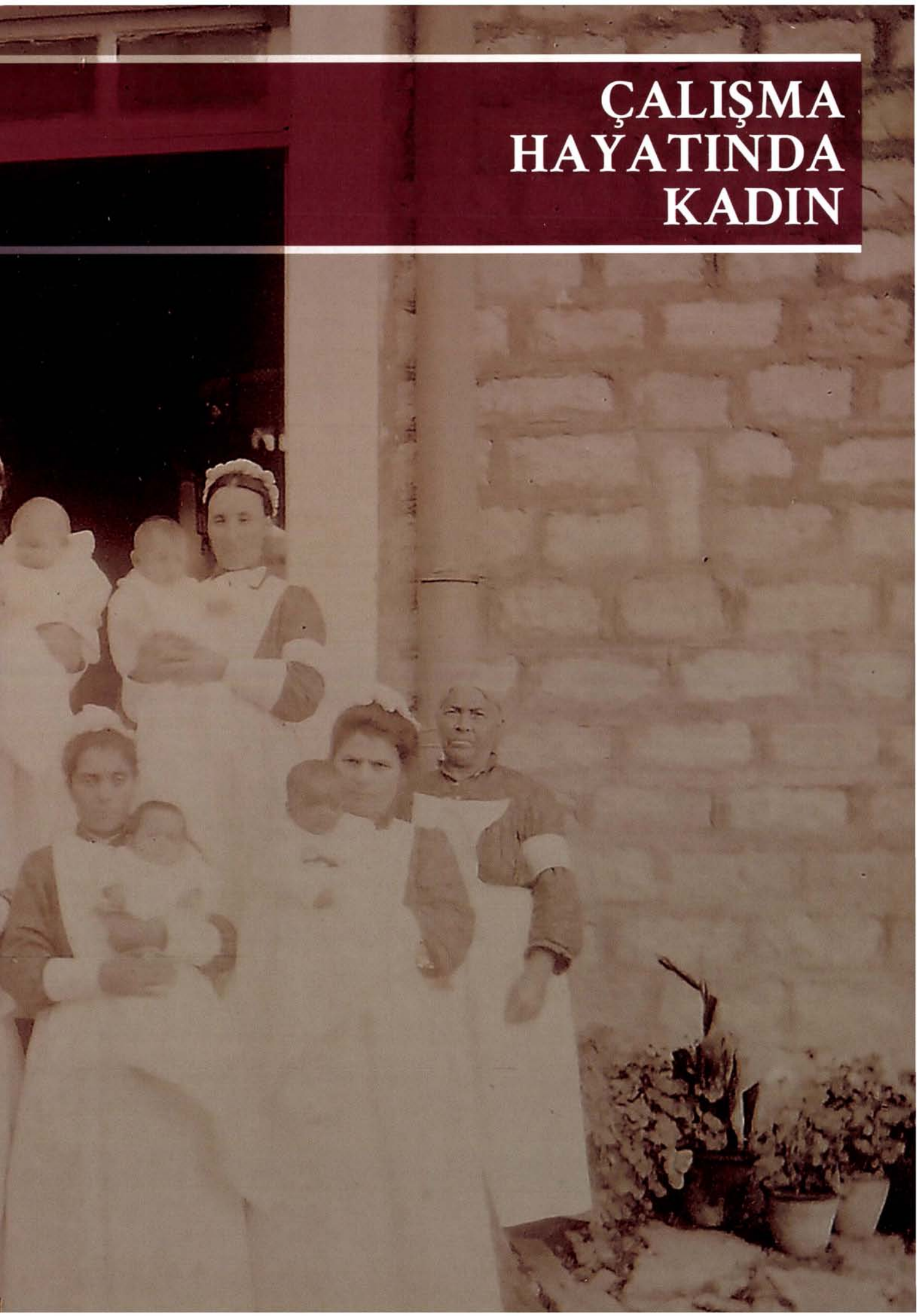
Bazı yerlerde İslâm hanımlarının tiyatro sahnelerine çıkarılması için teşebbüsde bulunulduğu haber veriliyor. Ahkâm-ı diniye ve şeâir-i İslâmiye ile gayr-ı kâbil-i te'lif olan bu misillü ahvâlin vuku'una hükûmetçe hiçbir zaman nazar-ı bi-kaydı ile bakılamayacağından Polis Müdüriyet-i Umumiyesi'ne de tebliğ olunduğu üzere şâyed bu yolda bir teşebbüs vâki olacak olur ise derhal men'i lüzumu tavsiye ve bu hususda ihmal ve lâ-kaydisi görülecek* memurîn-i zâbitânın mes'ul edileceği beyân olunur ol bâbda.

* Emanet'e memurinin

Dârülaceze'de Çalışan Kadın Görevliler
BOA Y.EE.d 409

ÇALIŞMA HAYATINDA KADIN

KADINLARA TOPLUM DÜZENİNİ BOZACAK İŞLERİN YAPTIRILMAMASI

İstanbul'da bazı dükkânlarda çamaşırcı kadınlar peyda olup bazı leventler bu kadınların dükkânlarına gidip fesat çıkmasına sebep olduklarından bu tür dükkânların kapatılması ve vakıf dükkânlarının çamaşırcı kadınlara kiraya verilmemesi hakkında hüküm

29 Mayıs 1571¹

Yazıldı.

İstanbul kadısına hüküm ki:

Hâlâ mahrûse-i mezbûrda bazı dükkânlarda câmeşuyî avretler peyda olup bazı leventdâd ol sebep ile dükkânlarına varıp gelip nice fesâda bâ'is olduğu istimâ' olunmağın min-ba'd ol asl câmeşuyî avretler dükkânlarda olmayıp ref' olmak emr edip buyurdum ki:

Vusûl buldukda aslâ te'hir ve terâhi etmeyip mahrûse-i mezbûrda vâki olan eğer selâtin ve eğer sâyir evkâf amme-i mütevellileri ihzâr edip her birine gereği gibi tenbih ü te'kid eylesin ki ânun gibi vâkıflarında câmeşuyî avretler var ise aslâ te'hir etmeyip ihrâc edip ve min-ba'd avretlere dükkân vermeyip ol vechile câmeşuyîlik ve sen dahi tenbihden sonra dâyimâ yoklayıp görüp ânun gibi emre mugâyir ânun gibi dükkânda câmeşuyî avret göresin hakkından gelip ve ba'de't-tenbih ânun gibilere dükkân veren hangi mütevellî olur ise arz eylesin ve bu hükm-i şerifimi sicill-i mahsusa kayd etdirip hâliyâ ve min-ba'd mazmûn-ı hümayûnı ile amel eyleyip hilâfına cevâz göstermeyesin ve bu husûs yoklanıp görülür şöyle ki ba'de'l-yevm bir dükkânda câmeşuyî avret buluna özri makbûl olmaz âna göre mukayyed olup emr-i şerifimin icrâsında mukayyed olup dakika fevt etmeyesin.

¹ Defterin 328. Sayfasının başındaki 4 Muharrem 979 tarihi esas alınmıştır.

[illegible]

ÜSKÜDAR'DA KADIN GÜVENLİK GÖREVLİSİNE HÂNE KİRALANMASI

Üsküdar kolcusu kadının iskânı için kiralanan hâne ile iki karakolun kira bedelinin ödenmesi hakkında irâde

8 Mayıs 1851

Atûfetli efendim hazretleri

Maliye nazırı atûfetli efendi hazretlerinin manzûr-ı meâlî-mevfûr-ı cenâb-ı Padişahî buyurulmak üzere arz ve takdim kılınan bir kıt'a takrîrine Meclis-i Vâlâ'dan yazılan zeylde gösterildiği vechile Çengelköyü'nde kâin şehriye altmış kuruş icaresi olan zabtiye karakolhânesi dik olduğuna mebnî onun terki ve kaydının terkini ile altmış altı senesi Kânûn-ı Sâni'sinden itibaren biri seksen ve diğeri yirmi kuruş mahiyeli iki karakolhâne ile Üsküdar kolcusu hatunun iskân için dahi ellîşer kuruş aylıklı bir hâne isticâr olunmuş olmasıyla bu suretde terk olunan karakolhâne icarî bulunan altmış kuruşun üzerine yeniden tahsis ve ilâvesi icab eden doksan beş kuruşun dahi mâh be mâh zabtiyeler hâsılâtından tesviyesi tezekkür olunmuş ise de ol bâbda her ne vechile emr u irâde-i hazreti-i hilâfet-penâhi şeref-sudûr buyurulur ise ona göre harekete ibtidâr olunacağı beyânıyla tezkire-i senâverî terkîm kılındı efendim.

Fi 6 Receb [1]267

Ma'rûz-ı çâker-i kemîneleridir ki

Hâme-pîrâ-yı ta'zîm olan işbu tezkire-i sâmiye-i vekâlet-penâhileriyle takrîr-i mezkûr manzûr-ı âli-i cenâb-ı Padişahî buyurulmuş ve tezekkür ve istizân buyurulduğu üzere mezkûr altmış kuruşun üzerine yeniden tahsis ve ilâvesi icab eden doksan beş kuruşun dahi mâh be mâh zabtiyeler hâsılâtından tesviyesi müte'allik ve şeref-sudûr buyurulan emr u irâde-i seniyye-i hazret-i şahane icab-ı celîlinden olarak mezkûr takrîr yine savb-ı sâmi-i asafilerine iade kılınmış olmakla ol bâbda emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fi 7 B [Receb] [12]67

مالیه تفت رت جلیله سنه

ک

ایر وید سوتاق
سوتاقی هوز تولد ایتمه اولم رقه بوی نه بر قریه جو خفته با قوه اوزن الحقه و تسلیح اولمده اولان زنجیه
زینب نام خانم قریه سید عرفه سید معصیه ای فام سیه تر حاله مجلسه وارد اولان مصطفی
مصطفی عطفه زینب جو خدیجه نه لفا تیار قلمده اولمده اجزای ایجابیه موقوفه محمد بهیه لریده
اشکانه توفیقاً

OSMANLI ARŞIVI		
A.) MKT.MHM		
238	81	

KADIN EĞİTMENE MAAŞ TAHSİSİ

Tırhala'da sokakta bulunan yeni doğmuş bir kız çocuğuna Zeynep isimli bir kadının
kırk beş kuruş maaşla mürebbiye tayin olunmasına dair

5 Mayıs 1862

Maliye Nezâret-i Celîlesi'ne

Henüz tevellüd edip sokakda bulunan bir kız çocuğuna bakmak üzere zenciye Zeyneb nâm hatuna kırk beş kuruş maaş tahsisi ifadesine dair Tırhala Meclisi'nin vârid olan mazbatasını manzûr-ı atûfileri buyurulmak için leffen tesyâr kılınmış olmakla emsaline tevfikân icra-yı icabı mütevakkıf-ı himmet-i behiyyeleridir.

6 Za.[Zilkade] [12]78

2048

[illegible]

ASKERİ DİKİMEVİNDE ÇALIŞAN KADINLAR VE KADIN YÖNETİCİLER

İstanbul'un Sultanahmet semtinde askerî kıyafet üretimi yapan ve çalışanlarının tamamı gelir seviyesi düşük kadınlardan oluşan dikimevine tahsilli bir kadın postabaşı ve bir kadın yardımcı tayini

2 Nisan 1894

Makam-ı Seraskeri
İstihkam ve İnşaat Dairesi
Aded
2038

Maârif Nezâret-i Celîlesi'ne

Devletli efendim hazretleri

Dersââdet'de bulunan âcizât, muhâcirât ve muhadderâtın sâhibe-i san'at olanların hem zaruret ve sefaletden vikâyelerine medâr ve hem de san'atlarınca terakkîlerini müstelzim olmak üzere asâkir-i şahane melbusâtını dikmelerine ve san'atlarıyla iştigâllerine mahsus olarak bâ-irâde-i merhamet-ifade-i hazret-i hilâfet-penâhi Sultanahmed'de elbise anbarı pişgâhında müceddeden bina ve ihdâs olunan ve vilâdet-i hümayûn-ı hazret-i hilâfet-penâhiye müsâdif olan bu yevm-i mesudda bâ-irâde-i seniyye-i cenâb-ı Padişâhi resm-i küşâdı icra kılınan nisâ terzihânesine ol bâbdaki nizamnâmesi mücebince dört yüz kuruş maaşlı kadın bir postabaşı ile üç yüz kuruş maaşlı bir de muavine tayin olunacağına ve bunların okuryazar ve oldukça müsinne olmaları ve sâlihât ve muhadderâtın bulunmaları muktezî ve meşrût bulunduğuna binâen nezâret-i celîleleri idaresinde bulunan mekâtib-i mahsusasından neş'et eden ve evsâf-i matlûbeyi haiz olanlardan hidemât-ı mezkûre için ikisinin bi'l-intihâb isimlerinin iş'arı hususuna himem-i aliyye-i âsafâneleri masrûf buyurulmak bâbında emr u fermân hazret-i men lehül-emrindir.

Fî 16 Şaban [1]311 ve fî 10 Şubat [1]309

Serasker
Bende
[İmza]
Rıza

[illegible]

Maârif-i Umumiye Nezâreti Mektubî Kalemi Müsveddâtına Mahsus varakadır

Taraf-ı Âlî-i Cenâb-ı Seraskerî'ye

Înâyet-efzâ-yı sünûh ve sudûr buyurulan irâde-i merhamet-ifade-i hazret-i hilâfet-penâhî hükm-i celiline tevfikân Sultanahmed'de elbise anbarı pîşgâhında müceddeden bina ve ihdâs olunan nisâ terzihânesi için okuryazar takımdan ve salihât ve muhadderâtın olmak üzere dört yüz kuruş maaşlı kadın bir postabaşı ile üç yüz kuruş maaşlı bir de muâvinenin nezâret-i acizice bi'l-intihâb isimlerinin inbâsı hakkında şeref-vârid olan 16 Şaban [1]311 tarihli tezkire-i aliyye-i cenâb-ı sipehsâlârleri Mekâtib-i Rüşdiye İdaresi'ne lede'l-havale mezkûr postabaşılık hizmetine Leyli Kız Sanâyi Mektebi'nden üç yüz dört senesinde sınıfının birincisi olarak aliyyü'l-âlâ derecede neş'et etmiş ve muhadderâtın bulunduğu mahallesi tarafından verilen ilmuhaberden anlaşılmış olan Azîme ve muâvineliğine de mekteb-i mezbûrdan aliyyü'l-âlâ derecede neş'et edip kezâlik sâhibe-i iffet ve namus olduğu mahallesi tarafından tanzim ve itâ olunan ilmuhaberden anlaşılan Düriye Hanım'ların intihâb ve tayine şâyân bulunduklarının cevaben savb-ı âlî-i safderânelerine izbârı ifade ve mezbûrlar taraf-ı sâmi-i âsafânelerine i'zâm ve firistâde kılınmış olmakla ol bâbda.

Fi 26 Ramazan [1]311 / fi 21 Mart [1]310

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله الذي جعل في خلقه
الغنى والفاخر

عطر فخری
افتم
چهره فخری
دار العجزة خدمه سر عجزه موجوده نك كرتيل سناسا اولد بقد نه مرتطبه نه وتنظیفانك صورده مطلوب ده اهر مننده خدم نك تربیده دار العجزة هفت
داره سنه لزوم كوتورله ویدیس دكور داوی انا سا اولد و نه نفر خدم نك موجوده علاوه سناسا كوتورله اولد بقد نه بجهه لوزله سناسا سناسا
بوز البشعره سنه معسنه تقصیلیم استخدی خدمه داره داخله نك ربه بجهه سنك نكده سن مقرر بجهه عرسه و تقصیم اوتورله اولد بجهه لوزله سناسا سناسا
سنه جناب خدمه نك شرفونج وهد وریو ریلوایر منطوقه عاكس انفا اولد بجهه بیا بیل نكده سناسا وری تربیل قلدی افتم
اصحابه ایاكده افتم
صه اعظم
صه

صه اعظم
صه

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله الذي جعل في خلقه
الغنى والفاخر

عطر فخری
افتم
چهره فخری

مردود بجهه فخری ریلوایر
دار العجزة خدمه سر عجزه موجوده نك كرتيل سناسا اولد بقد نه مرتطبه نه وتنظیفانك صورده مطلوب ده اهر مننده خدم نك تربیده دار العجزة هفت
داره سنه لزوم كوتورله ویدیس دكور داوی انا سا اولد و نه نفر خدم نك موجوده علاوه سناسا كوتورله اولد بقد نه بجهه لوزله سناسا سناسا
بوز البشعره سنه معسنه تقصیلیم استخدی خدمه داره داخله نك ربه بجهه سنك نكده سن مقرر بجهه عرسه و تقصیم اوتورله اولد بجهه لوزله سناسا سناسا
سنه جناب خدمه نك شرفونج وهد وریو ریلوایر منطوقه عاكس انفا اولد بجهه بیا بیل نكده سناسا وری تربیل قلدی افتم
اصحابه ایاكده افتم
صه اعظم
صه

DÂRÜLACEZE'DE KADIN HİZMETLİ İSTİHDAMI

Dârülaceze'de bakılanların çoğalmasi sebebiyle erkek hizmetliler ile birlikde kadın hizmetlilerin de temizlik işlerinde istihdam edilmesi hakkında irâde

8 Şubat 1897

Bâb-ı Âli

Daire-i Umûr-ı Dahiliye

Mektubi Kalemî

Aded

4305

Huzur-ı Âli-i Hazret-i Sadâret-penâhi'ye

Ma'rûz-ı çâker-i keminelere ki

Dârülaceze hademesi aceze-i mevcudenin kesretine nazaran nisbet kabul etmeyecek derecede az ve zaten acezenin ekseri bakmağa muhtac ve müsinn ve sabî ve alîl bir takım bî-vâyegândan ibaret olması hasebiyle bunlara iki bâb hastahâne kifayet etmeyip ayrıca koğuşlar açtırılarak emr-i tedavilerine itina olunmakda ise de tahâret ve nezâfetin suret-i matlûbede devamı ve aceze ve hastagânın hizmetlerine lâıyık vechile bakılarak istirahatlerinin te'miniyle zât-ı şevket-simât-ı hazret-i zıllullâhiye bir kat daha davât-ı hayriye isticlâbı zımında idare-i mezkûre eczahânelerinde havancılık ve nisvândan vefiyât vuku'unda gasl vezâifi o miyânda ifa etdirilmek üzere hademe-i mevcudeye on neferi zükûr ve beşi inâs olmak ve maaşları emsali gibi yüz ellîşer kuruşdan verilmek üzere müceddeden on beş nefer hademenin istihdamı lüzumuna ve ifade-i saireye dair dâr-ı mezkûr hey'et-i daresinden verilen 25 Teşrîn-i Sâni [1]312 tarihli mazbata leffen takdim kılınmış ve yedisi zükûr ve üçü inâs olarak on nefer hademe ilâvesi kâfi ve münasib görünmüş ise de iktizâsının ifası re'y-i rezîn-i Sadâret-penâhilerine mutavakkıdır. Ol bâbda emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fi 10 Şaban [1]314 ve 2 fi Kânûn-ı Sâni [1]312

Nazır-ı Umûr-ı Dahiliye

Bende

[İmza]

Memduh

Bâb Âli
Daire-i Sadâret
Amedi-i Divan-ı Hümâyûn
2613

Atûfetli efendim hazretleri

Dârûlaceze hademesi aceze-i mevcudenin kesretiyle mütenâsib olmadığından emr-i tathîrât ve tanzifâtın suret-i matlûbede icrası zımnında hademenin tezyidine Dârûlaceze hey'et-i idaresinden lüzum gösterilmiş ve yedisi zükûr ve üçü inâs olarak on nefer hademenin mevcudine ilâvesi münasib görülmüş olduğundan bahisle bunlara emsali misillü şehri yüz ellîşer kuruş maaş tahsisiyle istihdamı hususuna dair Dahiliye Nezâret-i Celîlesi'nin tezkiresi melfûflarıyla arz ve takdim olunmuş olmakla ol bâbda her ne vechile irâde-i seniyye-i cenâb-ı hilâfet-penâhî şeref-sünûh ve sudûr buyurulur ise mantûk-ı âlisi infaz olunacağı beyânıyla tezkire-i senâverî terkîm kılını efendim.

Fi 21 Şaban [1]314 / fi 12 Kânûn-ı Sâni [1]312

Sadrîazam
[İmza]
Rifat

Ma'rûz-ı çâker-i kemîneleridir ki

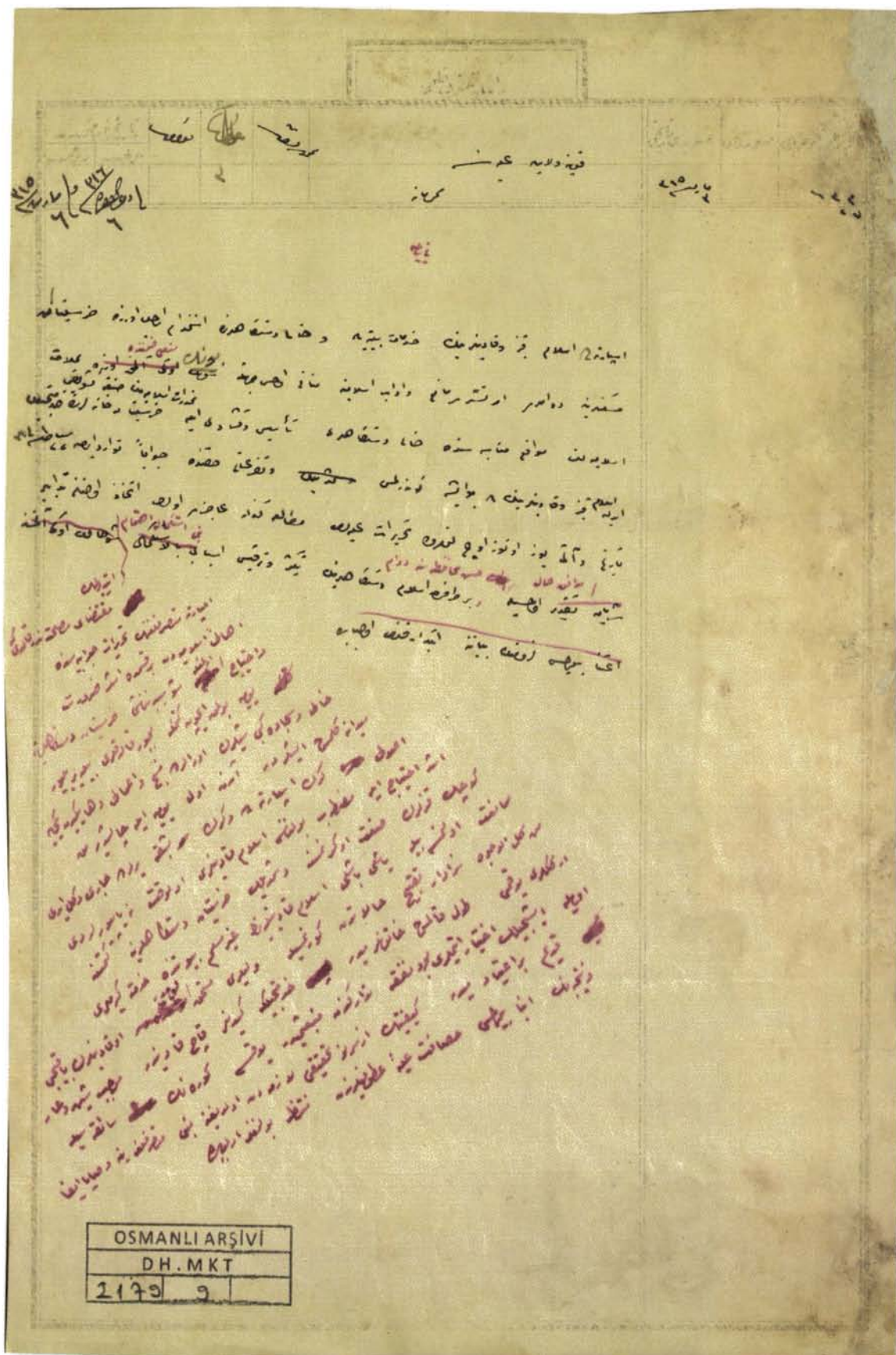
Resîde-i dest-i ta'zim olup melfûflarıyla manzûr-ı âli buyurulan işbu tezkire-i sâmiye-i Sadâret-penâhîleri üzerine mücebince irâde-i seniyye-i cenâb-ı hilâfet-penâhî şeref-müte'allik buyurulmuş olmakla ol bâbda emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fi 6 Ramazan [1]314 ve fi 27 Kânûn-ı Sâni [1]312

Serkâtib-i Hazret-i Şehriyârî
Bende
Tahsîn

Dârülaceze,
BOAYEE.d 409

ISPARTA'DA KADIN VE KIZLARIN HALI TEZGÂHLARINDA İSTİHDAMI

Isparta'da Müslüman kadın ve kızların Hristiyan evlerinde ve halı tezgâhlarında çalışmaları İslâm geleneklerine uygun olmadığından bu hâlin engellenmesi ve uygun mahallelerde halı tezgâhları açılmak suretiyle Müslümanlara ait tezgâhların çoğaltılması gerektiğine dair

17 Şubat 1899

Dahiliye Mektubi Kalemi

Konya Vilâyet-i Aliyyesi'ne

Mahremâne

Yazıla

Isparta'da İslâm kız ve kadınlarının hidemât-ı beytiyyede ve halı destgâhlarında istihdam edilmek üzere hristiyan meskenlerine devamları emr-i tesettüre mâni ve âdâb-ı İslâmiyet'e münâfi olması cihetle bunun men'i zımnında mahallât-ı İslâmiyenin mevâki'-i münasibesinde halı destgâhları te'sis ve küşâdı ile muhadderât-ı İslâmiyenin sanâyi'e teşviki hristiyan hânelerinde hizmetçilik eden İslâm kız ve kadınlarının da bu işe gönderilmesi ve teferruâtı hakkında cevaben tevârüd eden 22 Şubat [1]314 tarih ve altı yüz otuz üç numaralı tahrirât-ı aliyyeleri mütâlaa-güzâr-ı acizi oldu. İttihaz olunan tedâbir muvâfık-ı hâl olmasıyla hüsn-i muhafazasına devam ve bir taraftan İslâm destgâhlarının teksir ve terakkîsi esbâbını istikmâle ihtimâm etdirilmek muktezâ-yı maslahatdandır. Kaldı ki Isparta Mutasarrıflığı'nın tahrirât-ı cevabiyesinde ahali-i İslâmiyeden bir kısımda eşedd-i zaruret ve ihtiyaç olmakla şu sebepten nâşi hristiyan destgâhlarına yevmiye bulmak için gitmeğe mecbur kaldıkları bildiriliyor. Halı ve seccade gibi şeylerin oralarda nesc ve imali daha yeniden yeniye meydana gelmiş işlerdir. Ondan evvel yevmiye ile çalışdırmak usulü gerek Isparta'da ve gerek başka yerlerde câri değil idi. Eşedd-i ihtiyac ile muztarib bulunan İslâm kadınları ol vakit ne yapıyorlardı. Küçük kızların san'at öğrenmesine ve şimdilik hristiyan destgâhlarına gitmesine mümâna'at olunsa bile yaşlı başlı İslâm kadınlarının gayr-ı müslim büyütmünde hizmete girmeleri min külli'l-vücûh sezâvâr-ı takbih hâlâtdan görünmesiyle velileri müstehak-ı levmdir. O kadınların bakıcı erkekleri yok mu, dul kalmış hatunlar mıdır, hizmetçiliğe gidenler kaç kadındır, mûcib-i şeyn ü ar öyle işçilik etmeleri mücerred nafaka tedarikinden münba'is midir, yoksa görenek sâikasıyla kadim bir i'tiyâd mıdır? Keyfiyetin ez-ser-i nev tahkiki lâzımeden olduğuna mebnî mutasarrıflığa yine vesâyâ ifâ ve neticenin inbâ buyurulması hasâfet-i aliyye-i atûfilerinden muntazar bulunmakla ol bâbda.

Fi 6 Zilkade [1]316 ve fi 6 Mart [1]315

MUDANYA İSKELESİNDE KADIN GÜVENLİK GÖREVLİSİ İSTİHDAMI

Bursa havalisinin önemli bir mevkii olan Mudanya iskelesine yoğun yolcu akışı olduğundan yasadışı silah, zararlı yayın ve kaçak mücevherat gibi eşyaların kadınlar vasıtasıyla kaçırılmakda olduğu, şübhe edilen kadınların üstünü aramak üzere aylık üç mecidiye maaş karşılığında bir kadın güvenlik görevlisi istihdam edilmesine dair

10 Eylül 1901

Rüsûmat Emaneti

Cemiyet-i Rüsûmiye

Aded

243

Bursa havalisinin iskelesi olmak münasebetiyle ehemmiyet-i mevki'yesi bulunan Mudanya iskelesine kesretle yolcu gelip giderek gerçi eşya-yı memnû'adan bir şey imrâr edilmemesine dikkat edilmekte ise de eslihâ-i memnû'a ve evrak-ı muzır ve mücevherât gibi eşya kadınlar vasıtasıyla kaçırılmakda olduğu istihbâr kılınmış olduğundan bahisle haftada üç dört defa gelen vapur yolcularından şübhe edilen kadınların üstünü taharrî etmek üzere şehri üç mecidiye ücretle bir kadın kolcu istihdamı mucib-i muhassenât olacağı Dersaadet mülhakatı Rüsûmat Nezâreti'nden iş'âr kılınmış ve ma'rûzû'l-mikdar meblağın mecidiye kıymet-i hakikiyesiyle bedeli sene-i hâliye müteferrika tertibinden tesviyesi mümkün bulunan elli yedi kuruşun daimi'ül-vuku masârıfıdan olmasına nazaran makam-ı âli-i vekâlet-penâhilerinden istizân-ı sarfı lüzumu Cemiyet-i Rüsûmiye'den ifade olunmuş olmağın ol bâbda emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fi 21 Cemâziyelevvel [1]319 ve fi 23 Ağustos [1]317

Rüsûmât Emini

Ahmed Nazif

Sadâret Mektubî Kalemi

Rüsûmât Emanet-i Celilesi'ne

Sureti bâlâda muharrer tahrîr mücebince Rüsûmât Emanet-i Celilesi'nden ifa-yı muktezâsına himmet buyurulmak.

Mudanya iskelesinde şehri üç mecidiye ücretle bir kadın kolcu istihdamı hakkında

Fi 27 Cemâziyelevvel [1]319 / fi 28 Ağustos [1]317

بسم الله الرحمن الرحيم

SINIR KAPILARINDA KADIN GÜVENLİKÇİ İSTİHDAMI

Kadınların da kaçakçılığa aracılık ettikleri anlaşıldığından kadınları aramak için sınır kapılarında birer kolcu kadın istihdam edilmesi hakkında Rûsûmât Emaneti'ne yazılan yazı

12 Eylül 1905

Sadâret-i Uzmâ

Mektubi Kalemi

Tarih-i tebyîzi: 12 Receb [1]323 / 30 Ağustos [1]321

Rûsûmât Emanet-i Celîlesi'ne

Şehr-i hâlin birinci günü Şarkî Rumeli'den me'zûnen gelen Razlık'ın Godlova karyeli Daskal Yuvan veledi Mihail'in hemşiresi ile dördü inâs ikisi zükûr olmak üzere altı çocuğun muamele-i kabuliyesi icra kılınmış ise de üzerinde eşya-yı memnû'a bulunduğu hâl ve etvârından anlaşılan mezkûr Mihail'in hemşiresinin koynundan üç cild bulgarca kitab ile iki aded fotografi ve evrak-ı saire çıkarılarak taife-i nisânın kaçakçılığa vesâtat eyledikleri bu suretle de tahakkuk eylediğinden nisvânın taharrisi için bir kolcu kadının i'zâmı mahallinden bildirildiğine ve merâkiz-i rûsumiyede taife-i nisânın taharrisi için kolcu kadın bulundurulmakda olmasına nazaran hatt-ı imtiyâz üzerindeki kapılarda mevcut rûsumât idarelerine de birer kolcu kadın tayini lâzımeden bulunduğu dair vârid olan 5 Receb [1]323 tarihli ve 1510 numaralı tezkire-i aliyye-i Seraskeri matviyyen savb-ı devletlerine tesyâr kılınmakla mündericâtına nazaran icabının icra ve inbâsına ve melfûfun iadesine himmet.

<div style="text-align: center;"> <div>مکتوبی قلبی مخصوص حضرت</div> <div>۵</div> </div>									
<div> <div>مکتوب</div> <div>۱۸</div> </div>	<div> <div>مکتوب</div> <div>۱۸</div> </div>	<div> <div>مکتوب</div> <div>۱۸</div> </div>	<div> <div>مکتوب</div> <div>۱۸</div> </div>	<div> <div>مکتوب</div> <div>۱۸</div> </div>	<div> <div>مکتوب</div> <div>۱۸</div> </div>	<div> <div>مکتوب</div> <div>۱۸</div> </div>	<div> <div>مکتوب</div> <div>۱۸</div> </div>	<div> <div>مکتوب</div> <div>۱۸</div> </div>	<div> <div>مکتوب</div> <div>۱۸</div> </div>
<div> <div>مکتوب</div> <div>۱۸</div> </div>									

KADIN HAPİŞHÂNELERİNDE KADIN KOLCU VE GARDİYAN İSTİHDAMI

Kadınlara mahsus hapishâne ve tevkifhânedede çalışan iki kadın kolcuya ilaveten istihdam edilecek iki kadın gardiyana verilecek maaşın Adliye Nezâreti bütçesine eklenmesine dair

8 Nisan 1908

Mektubî Kalemî'ne Mahsus

Evrak sıra numarası: 18

Dosya numarası: 500

Tarih-i Tebyizi: 26 Mart [1]324

Ne üzerine kaleme alındığı: Tezkire-i buyuruldu

Adliye Nezâret-i Celîlesi'ne tezkire

Hâme-pirâ-yı tekrîm olan 15 Mart [1]324 tarihli ve sekiz numaralı tezkire-i aliyye-i nezâret-penâhileri cevabıdır. Nisâya mahsus hapishâne ile tevkifhânedede müstahdem iki nefer kolcu kadına ilavesi iktizâ eden iki kadın gardiyan için emsali vechile i'tâsı icab eden maaşın nezâret-i âcizî muvâzenesine müceddeden zammı lüzumu taraf-ı âli-i dâverîlerinden mukaddemâ vuku bulan iş'âr üzerine Dahiliye Nezâret-i Celîlesi'ne ba-tezkire izbâr olunarak bu bâbda henüz bir cevap vürûd etmemesine ve bu kere de nezâret-i müşarunilehâya te'kid-i keyfiyet edilmiş olmakla ol bâbda.

Battalî Dahiliye Nezâreti'ne yazılandadır.

EBE MEKTEBİ'NDEN MEZUN ŞEHVER HANIM'IN SİCİLİ

Mekteb-i Fünûn-ı Tıbbiye-i Şahane'ye bağlı Ebe Mektebi'nden me'zûn olan ebe
Şehver Hanım'ın sicil kaydı

6 Şubat 1909

Sicill-i Umumi

Şehver Hanım, balıkçı esnafından Fazlı Ağa'nın kerimesidir.

Bin iki yüz doksan beş sene-i hicriyesinde sene-i maliye 1293 Dersaâdet'de tevellüd ettiği nüfus tezkire-i Osmaniyyesi suret-i musaddakasında muharrerdir.

Ulûm-ı ibtidâiyeyi Fındıklı'da Dereiçi nâm sıbyân inâs mektebinde ve fenn-i vilâdeyi de Mekteb-i Fünûn-ı Tıbbiye-i Şahane'ye merbût Kâbile Mektebi'nde tahsil ile bi'l-imtihan isbat-ı ehliyet ederek 13 Teşrin-i Sâni [1]320 tarih ve bin dokuz yüz yetmiş üç numaralı bir kıt'a kâbile şهادetnâmesini ahz eylemiştir.

Bin üç yüz yirmi dört senesi şehr-i Saferü'l-hayrının dördünde 16 Mart [1]322 dört yüz kuruş maaş ve harcırah-ı nizamîsiyle Konya Vilâyeti dahilinde vâki Niğde sancağı kâbileliğine bi't-tayin şehr-i mezkûr selhinde 11 Nisan [1]322 işe mübâşeret etmiştir.

Mûmâileyhânın mezkûr kâbileliğe tayin ve mikdar-ı maaşı muvâfık-ı kuyûd olup fenn-i kîbâle şهادetnâmesiyle nüfus tezkire-i Osmaniyyesi suret-i musaddakaları asıl tercüme-i hâliyle şubece hıfz edilmiştir.

Fi 14 Muharrem [1]327 / fi 24 Kânûn-ı Sâni [1]324

BURSA'DA İPEK FABRİKALARINDA ÇALIŞAN KADIN İŞÇİLERİN ÇALIŞMA ORTAMLARI VE ÜCRETLERİNDEN ŞİKAYETLERİ

Mesai saatlerinin fazlalığı, ücretlerinin düşüklüğü ve çalışma koşullarının ağırlığından şikâyet eden Bursa'daki altmıştan fazla ipek fabrikasında çalışan 1200 kadın işçinin, durumun tahkik edilerek elde edilecek neticeye göre gereğinin yapılması

3 Eylül 1909

Atebe-i Ulyâ-yı Cenâb-ı Tâcdân'ye

Ma'rûz-ı câriyeleridir

Cenâb-ı Hak padişah-ı hürriyet-perver ve şehinşah-ı adalet-güster efendimiz hazretlerini her türlü avarız-ı kevniyeden masûn buyursun âmin.

Sevgili padişahımız! Ma'rûzatımız mühim, ve halâsımız inâyet-i celil-i hazret-i hilâfet-penâhilerine menûtdur. Zaman-ı istibdatda bütün zavallılar kâfe-i mağdurlar zenginlerin, müteeffizân ve mütegalibelerin kahr u zulümleri altında ezildikleri hâlde zebûn-ı esâret olduklarını söylemek için bir merci' bulamadıklarından daha sarihi her merci'ler esâreti âmir bulunduklarından ya esâret zinciri altında mahv olurlar veyahud metin ve mukavim bir vücuda sahib iseler beşeriyetin tahammülü fevkinde her türlü ıztırab ve işkencelere serfûru ederek ömür-i tabiilerini bir sefalet-i müessire ile ikmâl edip ölürler idi. Şimdi hamd olsun Meşrutiyet idareye meşrutiyet-perver, milleti düşünür bir padişah-ı zîşâna mâlik olduğumuzdan arz u şikâyata cür'etyâb oluyoruz.

Şikâyât-ı câriyemiz saik-i zaruretle mecburen intisab ettiğimiz ipek fabrikaları direktörlerinin acimizden bi'l-istifade tatbik ettikleri insaf ve merhametden âri adaletsizliklere mütedairdir. Şöyle ki,

Bursa'mızın mahsulât-ı mühimmesinden en birincisi koza ve ipek mahsulü olduğundan nefis-i Bursa kasabasında kış ve yaz sefalet-i dâime içinde altmışı mütecâviz ipek fabrikaları mevcuttur. Fabrika ameleleri muhtac-ı iâne İslâm ve Hıristiyan kızlarından intihâb edilir. Fabrikatörler esasen derya-yı sefalete gark olan biz biçarelere istihdam edilip kesb-i istihkâk edeceğimiz ücurâta mahsûben bir lira veya daha ziyade para i'tâsı suretiyle zincir-i esâretlerine arzuları vechile bağladıktan sonra yevmiye üç kuruş mukabilinde kışın nısfü'l-leyl sayılan saat onda yazın saat sekizde işbaşına davet ve on altı saat tahammül-fersâ ameliyatda istihdam ederek yine karanlık zamanlarda avdetimize müsaade etmektedirler. Havâic-i zaruriye-i beşeriyemizi bir başka vasıta ile te'min etmekteki acimizden nâşi bu tâkat-sûz emr-i gayr-ı meşru'aya itaate mecbur oluyoruz. Halbuki en büyüğümüz yirmi beş yaşında bulunan biz biçareler ekseriyetle memleketimizin nihayetlerinde bulunan fabrikalara sabahleyin karanlığında azimetimiz hininde ve gerek akşamdan sonra hânelerimize avdet zamanında bazı eşirrä ve serhoşların tecavüzât-ı namus-şikenânesine ve saadet ve istikbalimize ma'tûf tehlikelere ma'rûz kaldığımız ve kadınlığımızla kış günlerinde karlar içinde ve uyuşturucu soğuklar karşısında cüz'î bir ücret mukabilinde maişet arkasında koştuğumuz bazı hâdim-i insaniyet olanların bâ'is-i teessürü olduğundan istirdâd-ı hürriyet-perver bu insaniyete, insafa mugayir ve tahammül edilmez işkencelerin izâlesi emrinde birçok konferanslar,

nutuklar verildiği ve matbûatta makaleler yazıldığı hâlde menfaatinden başka bir şey düşünmeyen efendilerimiz harekât-ı bî-insafânelerini tebdil etmemiş ve mağduriyet-i fevkalâde-i câriyânemizden tahlisimize medâr olacak her türlü tedâbire müracaat ettiğimiz hâlde kâffesinde me'yûs olduğumuz cihetle nâcâr veli-nimetimiz ve şehinşah-ı adalet-siret efendimiz hazretlerine ilticaya mecbur olduk. Şâyed cidden merhamete lâyık olan vaziyet-i sefilâne-i ma'rûzamızın tahakkuku emrinde bütün fabrikatörlere kaide olmak üzere ifa edilen hizmete göre munsıfâne bir ücret itâsı ve ba'de's-şafak fabrikaya azimetle karanlık basmazdan evvel hânemize avdete müsaade edilmesi hakkında irâde-i adalet-mu'tâde-i hazret-i hilâfet-penâhileri şeref-sudûr buyurulursa bütün âlem-i insaniyetin dağ-ı derûnu olan sefaletimizden tahlis buyurulacağımız muhakkak olduğundan kadınlığımıza, pek cüz'î bir menfaat mukabilinde ifasına mecbur tutulduğumuz tahammül-sûz hizmetin te'siriyle ducâr olduğumuz sefalet-i uzmâya merhameten ba'demâ bütün ipek fabrikalarının insaniyet ve adalet dairesinde amele istihdam etmelerine ve kadınların ahvâl-i hususiyelerinin dahi nazar-ı dikkate alınmasına irâde-i şahanelerinin bî-dirîğ buyurulmasını bin iki yüz fabrika amele kızları nâmına istirhâma cür'et-yâb olduk. Ol bâbda emr u fermân ve lutf u ihsân padişah-ı meşrutiyet-perver efendimiz hazretlerindir.

Fi 21 Ağustos [1]325 / fi 17 Şabanü'l mu'azzam [1]327

Bursa fabrikalarında müstahdem bin iki yüz umum kızlar nâmına

Kostanbay fabrikasında câriyeleri
Zehra
Serpuk
Kadinko

Köleyan fabrikasında câriyeleri
Kamile
Kuhar

Rapik fabrikasında câriyeleri
Ayşe
Akabi
Hablazon

Boduroğlu Agop'un fabrikasında
câriyeleri
Fatma
Rapik
Vasiliki

Boduroğlu Simon'un fabrikasında
câriyeleri
Hace Marliye

Boduroğlu Simonik Ağa
fabrikasında câriyeleri
Emine
Marliko
Lotisa

Mösyö Pol fabrikasında
müstahdem câriyeleri
Elmas
Anik
Anastasya

Kırmızıyan Karabet Ağa
fabrikasında müstahdem
câriyeleri
Meryem
Hace Akabi

Dingilyan fabrikasında
müstahdem câriyeleri
Gülsüm
Maryem

Hacı Minas fabrikasında
müstahdem câriyeleri
Fatma
Peruzar
Elisabet

Agobhan fabrikasında
müstahdem câriyeleri
Tenzile
Elbis

Osman Fevzi Efendi fabrikasında
câriyeleri
Fatma
Bayzar

Balayan fabrikasında
müstahdem câriyeleri
Ayşe
Eleni
Maryem

Zakarya fabrikasında müstahdem
câriyeleri
Virjin
Serpuihi

Sadâret-i Uzmâ
Mektubi Kalemi

Kasr-ı Hümayûnda imza olunmuşdur.

Nâfia Nezâreti'ne telgraf

Bursa'da adedi altmış mütecâviz ipek fabrikalarında çalışan taife-i inâs üçer kuruş ücretle günde on dört saatden ziyade işlemeğe icbâr edildiklerinden ve sıhhatleri muhtel olmakda bulunduğundan bahisle şikâyet ediyorlar. Ücretin cüz'iyetinden ziyade saat-i mesâi dikkati câlib olduğu ve Kavala tütün fabrikalarında çalışan zükûr ve inâs işçiler tarafından iki sene evvel vuku bulan müracaat üzerine gerek ücret ve gerek saat-i sa'y ve amelce ta'dilât-ı lâzime icra edildiği cihetle memurîn-i nezâretten münasibinin seri'an Bursa'ya i'zâmı ipek fabrikalarındaki işçilerin sinleri ve tahammül-i bedeniyeleri hakkında tedkikât-ı mükemmelenin ifasıyla istihsâl olunacak netayice göre tahdid-i saat-i mesâi esbâbının istikmâli tavsiye olunur.

Fi 21 Ağustos [1]325

عزیز

خداوند کا۔ دراصل اس کی بجائے ناسخ و فسخ کا تصور ہے۔

011

[illegible]

BURSA'DA HALI VE İPEK FABRİKALARINDA ÇALIŞAN KADIN İŞÇİLERİN GREVİ

Bursa'da bulunan halı ve ipek fabrikalarında çalışan kadın işçilerin çalışma saatlerinin fazlalığı ve ücretlerin düşük olması sebebiyle greve gittikleri, grevin sonlandırılması için daha önce Hüdavendigâr Vilâyetince fabrikatörlerle işçiler arasında arabuluculuk yapılması

20 Şubat 1911

Ticaret ve Nâfia Nezâreti

Sanâyi İdare-i Umumiyesi

Aded:511

Hüdavendigâr [Vilâyeti'nden] vârid olan 8 Ağustos [1]326 tarihli telgrafnâme suretidir.

Zeyl 5 Ağustos [1]326 6662/498 telgraf. Bursa ipek fabrikaları amelesinin tatil-i eşgâli el-ân ber-devam olup maa-hâzâ muhalif-i sükûn ve intizam hiçbir hâl yoktur. Amelenin metâlibi evvelce de arz olunduğu üzere saât-i mesâinin tahdidi ve ücurât-ı yevmiyenin tezyîdi gibi iki mühim noktaya mümassdır. Filvaki zaman oluyor ki amele on dört on beş saat çalıştırılıyor. Fakat hemen yine aynı ücret yani yevmiye yüz paradan altı kuruşa kadar para veriliyor. Bu sebebdan nâşidir ki fabrikalara devam eden amelenin hemen kâffesini hiç olmazsa ziyâsızlıktan ve ifrat-ı mesâiden ve kıllat-i istirahatden mütevellid fakrû'ddeme müptelâdan, ameleden kısm-ı a'zâminin kadın ve genç kızlarla çocuklardan mürekkeb olduğu nazar-ı dikkate alınırsa bu hallerin ahvâl-i ictimaiye ve sıhhiye-i memlekete ne dereceye kadar sui te'sir ettiği anlaşılır. Bunlardan başka hele kışın amelinin geceleyin dağ mahallerinde ve yine karanlıkta fabrikaya koşmalarında pek çok mehâzir-i inzibâtiye dahi vardır. Vâkı'a meclis-i umumi-i vilâyetin geçen seneki in'ikâdında intizam-ı mesâi ve tezyîd-i ücurât için ahvâl-i mahalliye ile pek münasib bir talimât yapılarak Ticaret ve Nâfia Nezâreti'ne ve oradan da Şûrâ-yı Devlet'e takdim edilmiş ve fakat bu talimâtın serbesti-i amel kaidesine mugâyeretinden bahisle red ile cevap alınmış idi. Kemâl-i teessüfle arz ederim ki bu hâlin devamı âti¹ için dahi hatar-alûd olmaktan hâli kalmayacaktır. Bu bâbda vilâyetçe her ne suretle bir usul ittihâz edilse müsmir ve nâfi' olamaz. Çünkü ittihâz edilecek usule muvâfakat etmeyenler hakkında yapılacak muamele bulunmuyor. Bu muzır hâlin çare-i indifâ'ı ancak mebhûs nizamnâme lâyihasının tatbikindedir. Tekrar bi't-tedkik fabrikalarca da kabul olunabilecek ahkâm ilâvesi suretiyle bir an evvel mevki-i icraya vaz'ı emrinde masrûfi-i inâyet-i celile-i nezâret-penâhîlerini suret-i mahsusada istihâm eylerim.

¹ Metinde altı şeklinde geçmektedir.

9

Dahiliye Nezâreti

Muhaberât-ı Umumiye Dairesi

Hüdavendigâr Vilâyet-i Behiyyesi'ne

13 Kânûn-ı Sâni [1]326 tarihli ve 965 numaralı tahrirât-ı behiyyeleri cevabıdır. Bursa ipek fabrikasında müstahdem inâs işçilerin ücret-i yevmiyeleri ve saat-ı mesâileri hakkında devletçe bir günâ talimât vaz'ı muvâfık-ı hâl ve maslahat olamayacağı Şûrâ-yı Devlet'in ol bâbdaki kararnâmesinde muharrer olup ancak hidemât-ı umumiye ile mükellef müessesâta mensub olmayan amelenin dahi tatil-i eşgâl hakkında suret-i meşrû'da istifade etmelerini te'minen bazı ahkâm-ı kanuniye vaz' edilmesi ve bir de amelelikde kullanılan sıbyân ve mürâhıkların suret-i istihdamlarına müte'allik bazı usul ve kavâ'id-i nizamiyenin tatbik ve icrasına bi't-tecrûbe lüzum görüldüğü takdirde bu cihetin icabına bakılması şûrâ-yı mezkûrun cümle-i mukarrerâtından bulunmasına binâen vilâyet-i behiyyeleriyle bu gibi fabrikalar bulunan diğer vilâyât ile icra-yı muhâberât edilmekte olduğundan tanzimi hayli tedkikâta muhtaç olan bu yolda bir nizamnâmenin ikmâline kadar fabrikatörlerle amele arasında tavassutda bulunularak her iki tarafın hukuk ve menâfi'ine muvâfık bir suret-i tesviyenin te'mini lüzumu Ticaret ve Nâfia Nezâret-i Celilesi'nden bâ-tezkire-i cevabiye vuku bulan iş'âr üzerine tebliğ olunur ol bâbda.

Fi 7 Şubat [1]326

و انچه نف ز - حیدر

[illegible]

۵۹۰۵		داخله نظاری مغایرات عمومیه دائره سی		شعبه ۵	
لاری و مودسی	مودسی	میشی	اسان برین پریشی میریت مجتهد		
	میشی				
لاری و مودسی	مودسی	میشی			
لاری و مودسی	مودسی	میشی	اسان برین پریشی میریت مجتهد		
لاری و مودسی	مودسی	میشی	اسان برین پریشی میریت مجتهد		

KADINLARIN İSTİHBARAT MEMURLUKLARINDA İSTİHDAM EDİLMELERİ

Emniyet ve asayişle ilgili olduğu için kadınların istihbarât memurluklarında istihdam edilmelerinin caiz olduğuna dair

26 Şubat 1912

İstanbul Polis Müdüriyet-i Umumiyesi

Tahrirât Kalemi

Aded

411

Dahiliye Nezâret-i Celîlesi'ne

Ahîren teşkil buyurulan istihbarat memurlarının keyfiyet-i tayin ve istihdam ve azline dair memuriyet-i aciziye tevdi' buyurulan talimât-nâmenin altıncı maddesinde istihbâr memurlarının her nev' mesâlik erbabından intihâbı caiz olacağı muharrer ise de gerek kadınlarca irtikâb olunan sirkat efâline ve gerek ahvâl-i siyasiyeye vukûf için istihdamlarına lüzum görülen bazı kadınların istihbarat memuriyetine tayin edilip edilmeyeceğinde tereddüd edildiğinden keyfiyetin emr u irâde buyurulması arz ve istirhâm olunur.

Fi 11 Şubat [1]327

İstanbul Polis Müdür-i Umumisi

[İmza]

Dahiliye Nezâreti

Muhaberât-ı Umumiyesi Dairesi

İstanbul Polis Müdüriyet-i Umumiyesi'ne

11 Şubat [1]327 tarihli ve 411 numaralı tezkire cevabıdır.

Te'min-i inzibât ve asayişe ta'alluk eylediği cihetle istihbarat memurluklarında kadınların istihdamı dahi caizdir efendim.

Fi 13 Şubat [1]327

[illegible]

صد اعظم ورافیه نامہ

شیخ الاسلام داتا گھڑیہ خانہ دیکھو
مولا

حبيب بن خلف و حبيب بن خلف و حبيب بن خلف
ألفه

خواجه نظام
محمد علی

[illegible]

21

معافا طے دیتے وقت صرف رقم خیر نامہ دیکھ

نافتا
علی

جارت و راعی
مصطفی

ÜÇ KADININ BİR ARAYA GELEREK ŞİRKET KURMASI

Hanımların ihtiyacı olan her çeşit eşyayı imal etmek ve satmak üzere Fatma Hasene, Fatma Zehra ve Ayşe İzzet Hanım'lar tarafından kurulan "Hanımlara Mahsus Eşya Pazarı Osmanlı Anonim Şirketi" isimli şirkete ruhsat verildiğine dair irâde

8 Nisan 1917

Bâbîâli

Meclis-i Mahsus

17

Şûrâ-yı Devlet Maliye ve Nâfia Dairesi'nden tanzim ve hey'ât-ı umumiyyeden tezyil edilip melfûfuyla meclis-i bendegânemizde mütâlaa olunan 19 Cumâdelûlâ 1335 / 3 Mart 1333 tarihli mazbatada beyân olunduğu üzere merkezi Dersââdet'de olarak hanımların muhtaç olduğu bi'l-cümle eşyayı imal ve fûruht etmek ve dikişe müte'allik her nev' taahhüdâtı ifa eylemek üzere elli sene müddet ve otuz bin lira sermaye ile "Hanımlara Mahsus Eşya Bazarı Osmanlı Anonim Şirketi" nâmında bir şirket teşkiline ruhsat i'tâsı Fatıma Hasene, Fatıma Zehra ve Ayşe İzzet hanımlar tarafından istid'â edilmiş ve şirketin nizamnâme-i dahili lâyihası mûndericâtı münasib görülmüş olduğundan muamele-i mukteziyenin ifası hususunun Ticaret ve Ziraat Nezâreti'ne havalesi bi't-tezekkür mezkûr mazbata ve melfûfu bu bâbda kaleme alınan irâde-i seniyye lâyihası arz ve takdim kılınmağla kâtibe-i ahvâlde emr u fermân hazreti veliyyü'l-emr efendimizindir.

Fi 19 Cemâziyelâhir [1]335 / fi 1 Nisan [1]333

Sadırazam ve
Dahiliye Nazırı
Mehmed Talat

Şeyhülislâm ve Evkaf-ı
Hümâyûn Nazırı Vekili
Musa Kazım

Harbiye Nazırı ve Bahriye
Nazırı Vekili Enver

Hariciye Nazırı
Ahmed Nesimî

Adliye Nazırı ve
Şûrâ-yı Devlet
Reisi Halil

Maliye Nazırı Cavid

Maârif Nazırı ve Posta
Telgraf ve Telefon Nazırı
Vekili Ahmed Şükrü

Nâfia Nazırı Ali
Münif

Ticaret ve Ziraat
Nazırı Mustafa
Şeref

آمدی دیوان مایون
۹۷

الدوسنه

مرکز در سادات اولاده خانم که متابع اولادین بالجهه سیاهی احماد و خروغی اند و در یکس متعده هر نوع تعزلات ایضا ایلمدند
السنه صدف و او تو زبید لاسر مایلم «خانمده» منضمه اشیا بازاره عثمان آفرین شرکت «نام» برکت تکیه ایجه فاطمه حسن
فاطمه زهرا دعای عزت خانمده سوله قوت و محبت و کمال قرار ایلمد غصه و در طاهر

برادر دوسنه فاطمه جبارت و زراعت فاطمه مکرر در
۱۵
۱۶
۱۷
۱۸
۱۹
۲۰
۲۱
۲۲
۲۳
۲۴
۲۵
۲۶
۲۷
۲۸
۲۹
۳۰
۳۱
۳۲
۳۳
۳۴
۳۵
۳۶
۳۷
۳۸
۳۹
۴۰
۴۱
۴۲
۴۳
۴۴
۴۵
۴۶
۴۷
۴۸
۴۹
۵۰
۵۱
۵۲
۵۳
۵۴
۵۵
۵۶
۵۷
۵۸
۵۹
۶۰
۶۱
۶۲
۶۳
۶۴
۶۵
۶۶
۶۷
۶۸
۶۹
۷۰
۷۱
۷۲
۷۳
۷۴
۷۵
۷۶
۷۷
۷۸
۷۹
۸۰
۸۱
۸۲
۸۳
۸۴
۸۵
۸۶
۸۷
۸۸
۸۹
۹۰
۹۱
۹۲
۹۳
۹۴
۹۵
۹۶
۹۷
۹۸
۹۹
۱۰۰

کسر

صدراعظم و داخله فاطمه

شیخ الاسلام و وقایع فاطمه فاطمه

حبیب فاطمه و جبریه فاطمه و لی

فاطمه فاطمه

عبد فاطمه و سوله فاطمه

مال فاطمه

معار فاطمه و لی و فاطمه فاطمه

جبارت و زراعت فاطمه

Bâb-ı Âli

Dâire-i Sadâret-i Uzmâ

Amedi-i Divan-ı Hümayûn

17

İrade-i Seniyye

Merkezi Dersâadet'de olarak hanımların muhtaç oldukları bi'l-cümle eşyayı imal ve fûruht etmek ve dikişe müte'allik her nev' taahhüdâtı ifa eylemek üzere elli sene müddet ve otuz bin lira sermaye ile "Hanımlara Mahsus Eşya Bazarı Osmanlı Anonim Şirketi" nâmında bir şirket teşkili için Fatıma Hasene, Fatıma Zehra ve Ayşe İzzet Hanım'lara Şûrâ-yı Devlet ve Meclis-i Vükelâ kararları ile ruhsat verilmiştir.

Bu irâde-i seniyyenin icrasına Ticaret ve Ziraat Nazırı memurdur. Fî 15 Cemâziyelâhir 1335 / fî 7 Nisan 1333

Mehmed Reşad

Sadriazam ve
Dahiliye Nazırı
Mehmed Talat

Şeyhülislâm ve Evkaf-ı
Hümayûn Nazırı Vekili
Musa Kazım

Harbiye Nazırı ve Bahriye
Nazırı Vekili Enver

Hariciye Nazırı
Ahmed Nesimi

Adliye Nazırı ve
Şûrâ-yı Devlet
Reisi Halil

Maliye Nazırı Cavid

Maârif Nazırı ve Posta
Telgraf ve Telefon Nazırı
Vekili Ahmed Şükrü

Nâfia Nazırı Ali
Münif

Ticaret ve
Ziraat Nazırı
Mustafa Şeref

مجلس اول	مجلس دوم	مجلس اول	مجلس دوم
۱۹	۲۰	۲۱	۲۲
۲۳	۲۴	۲۵	۲۶
۲۷	۲۸	۲۹	۳۰
۳۱	۳۲	۳۳	۳۴
۳۵	۳۶	۳۷	۳۸
۳۹	۴۰	۴۱	۴۲
۴۳	۴۴	۴۵	۴۶
۴۷	۴۸	۴۹	۵۰
۵۱	۵۲	۵۳	۵۴
۵۵	۵۶	۵۷	۵۸
۵۹	۶۰	۶۱	۶۲
۶۳	۶۴	۶۵	۶۶
۶۷	۶۸	۶۹	۷۰
۷۱	۷۲	۷۳	۷۴
۷۵	۷۶	۷۷	۷۸
۷۹	۸۰	۸۱	۸۲
۸۳	۸۴	۸۵	۸۶
۸۷	۸۸	۸۹	۹۰
۹۱	۹۲	۹۳	۹۴
۹۵	۹۶	۹۷	۹۸
۹۹	۱۰۰	۱۰۱	۱۰۲
۱۰۳	۱۰۴	۱۰۵	۱۰۶
۱۰۷	۱۰۸	۱۰۹	۱۱۰
۱۱۱	۱۱۲	۱۱۳	۱۱۴
۱۱۵	۱۱۶	۱۱۷	۱۱۸
۱۱۹	۱۲۰	۱۲۱	۱۲۲
۱۲۳	۱۲۴	۱۲۵	۱۲۶
۱۲۷	۱۲۸	۱۲۹	۱۳۰
۱۳۱	۱۳۲	۱۳۳	۱۳۴
۱۳۵	۱۳۶	۱۳۷	۱۳۸
۱۳۹	۱۴۰	۱۴۱	۱۴۲
۱۴۳	۱۴۴	۱۴۵	۱۴۶
۱۴۷	۱۴۸	۱۴۹	۱۵۰
۱۵۱	۱۵۲	۱۵۳	۱۵۴
۱۵۵	۱۵۶	۱۵۷	۱۵۸
۱۵۹	۱۶۰	۱۶۱	۱۶۲
۱۶۳	۱۶۴	۱۶۵	۱۶۶
۱۶۷	۱۶۸	۱۶۹	۱۷۰
۱۷۱	۱۷۲	۱۷۳	۱۷۴
۱۷۵	۱۷۶	۱۷۷	۱۷۸
۱۷۹	۱۸۰	۱۸۱	۱۸۲
۱۸۳	۱۸۴	۱۸۵	۱۸۶
۱۸۷	۱۸۸	۱۸۹	۱۹۰
۱۹۱	۱۹۲	۱۹۳	۱۹۴
۱۹۵	۱۹۶	۱۹۷	۱۹۸
۱۹۹	۲۰۰	۲۰۱	۲۰۲
۲۰۳	۲۰۴	۲۰۵	۲۰۶
۲۰۷	۲۰۸	۲۰۹	۲۱۰
۲۱۱	۲۱۲	۲۱۳	۲۱۴
۲۱۵	۲۱۶	۲۱۷	۲۱۸
۲۱۹	۲۲۰	۲۲۱	۲۲۲
۲۲۳	۲۲۴	۲۲۵	۲۲۶
۲۲۷	۲۲۸	۲۲۹	۲۳۰
۲۳۱	۲۳۲	۲۳۳	۲۳۴
۲۳۵	۲۳۶	۲۳۷	۲۳۸
۲۳۹	۲۴۰	۲۴۱	۲۴۲
۲۴۳	۲۴۴	۲۴۵	۲۴۶
۲۴۷	۲۴۸	۲۴۹	۲۵۰
۲۵۱	۲۵۲	۲۵۳	۲۵۴
۲۵۵	۲۵۶	۲۵۷	۲۵۸
۲۵۹	۲۶۰	۲۶۱	۲۶۲
۲۶۳	۲۶۴	۲۶۵	۲۶۶
۲۶۷	۲۶۸	۲۶۹	۲۷۰
۲۷۱	۲۷۲	۲۷۳	۲۷۴
۲۷۵	۲۷۶	۲۷۷	۲۷۸
۲۷۹	۲۸۰	۲۸۱	۲۸۲
۲۸۳	۲۸۴	۲۸۵	۲۸۶
۲۸۷	۲۸۸	۲۸۹	۲۹۰
۲۹۱	۲۹۲	۲۹۳	۲۹۴
۲۹۵	۲۹۶	۲۹۷	۲۹۸
۲۹۹	۳۰۰	۳۰۱	۳۰۲
۳۰۳	۳۰۴	۳۰۵	۳۰۶
۳۰۷	۳۰۸	۳۰۹	۳۱۰
۳۱۱	۳۱۲	۳۱۳	۳۱۴
۳۱۵	۳۱۶	۳۱۷	۳۱۸
۳۱۹	۳۲۰	۳۲۱	۳۲۲
۳۲۳	۳۲۴	۳	

خبرنامه مائلی

ممالک عثمانیه ده احوال صحی عمومی بنک تنظیم و اصلاحی تأسیسه جات الجا عدینک تزییدی خصوصاً
 اهی و بویانده سائر شعبات اجتماعی ده اولیغی کی فیه طب قصید کوسا قانیرن ده اجراء طبابت
 ایتدییه مساعد اعطاسی لزوم و بعضه مع لعا در صحی نظام بنک ۷ دی الح ۱۳۴۱ ۱۴
 تاریخ و ۹۸ رقمی تذکره ای اوقوندی.

فرای

نفس نامہ مخصوص ہے ایسے اوزرہ محال ہے عیاں دہ فاریند دہ ارطربانی طبابت و سیکل و اجلیہ
اعدادہ محد و کوریدہ کیلے جوایا نفس ت سارایا بلیغ تکر قندی .

[Handwritten scribbles and marks]

KADINLARIN DOKTOR, ECZACI VE DİŞ HEKİMİ OLMALARININ ÖNÜNÜN AÇILMASI

Osmanlı Devleti'nde sağlık işlerinde genel bir düzen ve ıslahın temini için tıp, dişçilik ve eczacılık alanlarında ilgi duyan kadınların da tahsil görmelerinin önünün açılmasına dair Meclis-i Vükelâ kararı

25 Eylül 1918

Meclis-i Vükelâ

Müzâkerâtına Mahsus Zabıtnâme

Hulâsa-i Meâli

Memâlik-i Osmaniyye'de ahvâl-i sıhhiye-i umumiyenin tanzim ve ıslâhını te'min edecek etıbbâ adedinin tezyîdi hususundaki ehemmiyete ve bu miyânda sair şu'bât-ı ictimâiyede olduğu gibi fenn-i tıp tahsiline heveskâr kadınların da icra-yı tabâbet etmelerine müsaade i'tâsı lüzumuna ve bazı mütâlaata dair Sıhhiye Nezâreti'nin 7 Zilhicce 1336 / 14 Eylül 1334 tarih ve 41 rakamlı tezkiresi okundu.

Kararı

Nizamnâme-i mahsusuna tebaiyet etmek üzere Memâlik-i Osmaniyye'de kadınların da erkekler gibi tabâbet ve dişçilik ve eczacılık etmelerinde mahzur görülemediğinin cevaben nezâret-i müşârünileyhâya tebliği tezekkür kılındı.

19 Zilhicce 1336 / 25 Eylül 1334

[Meclis-i Vâlâ azâlarının imzaları]

قادر دردی
۱۶۵۸

تاریخ	محل	<p>مجلس وکلاء</p> <p>مذاکره در خصوص ضبط نامه</p>	تاریخ	محل
۱۷۷۷	عبد		۶۷	۷۷۷۵

خلاصه مالی

عبدی در تاریخ مربوط به حبس مؤسسه سی موجودیت و مستندیت اکتیو فادیه تشکیل اتحادیه دولتی
اعتباریه مؤسسه مذکوره یک اداره مأموریت یا سه باشی بدوالت یعنی مؤسسه جدیدی که
ارصاف و اهلیه مطلوبی حاصل اولاده معین و درقولیه مقام احمد کاه یک مأموریت مذکوره
تبعیه اولاده اولاده یکی نه مدته جدید سه قرارنده استخوان استخوانی استخوانی در تاریخ ماریان
۱۷ ~~الحول~~ تاریخ مذکوره اوقوندی.

قبراری

موی ایل بر وجه استعاره ای نه مدته استخوانی مناسب کورندیت جو با تبلیغی تذکره قلدی.

و اماد و ک

مرد

عبدی

مجلس وکلاء

عمر

عمر

ADLÎ TIP KURUMU'NDA ÇALIŞANLARIN ÇOĞUNLUĞUNU KADINLARIN OLUŞTURDUĞU

Adliye Nezâreti'ne bağlı Adlî tTp Kurumu'nun mevcudunun ve genel hizmet verenlerinin çoğunluğunu kadınların teşkil etmesi sebebiyle buraya yaşlı-başlı bir zâtın tayininin lâzım geldiği, bu sebeple doktorluk mesleğinden emekli Ahmet Kemal Bey'in, yaş sınırlaması kararından istisna tutularak buraya tayininin uygun olacağına dair Meclis-i Vükelâ kararı

22 Eylül 1919

Meclis-i Vükelâ

Müzâkerâtına Mahsus Zabıtnâme

Hulâsa-i Meâl

Adliye Nezâreti'ne merbût Tıbb-ı Adli Müessesesi mevcudunun ve müstahdemîninin ekseriyetini kadınlar teşkil etmekde bulunması itibarıyla müessese-i mezkûrenin idare memuriyetine yaşlı başlı bir zâtın tayini lâzım geldiğinden bahisle evsâf ve ehliyet-i matlûbeyi haiz olan mülkiye doktorluğundan mütekâid Ahmed Kemal Bey'in memuriyet-i mezkûreye tayin olunmak üzere iki sene müddetle tahdid-i sinn kararından istisnâen istihdamı istizânına dair nezâret-i müşârünileyhânın 17 Eylül [1]335 tarihli tezkiresi okundu.

Kararı

Mümâileyhin ber-vech-i iş'âr iki sene müddetle istihdamı münasib görüldüğünün cevaben tebliği tezekkür kılındı.

26 Zilhicce 1337 / 22 Eylül 1335

[Meclis-i Vükelâ üyelerinin imzaları]

عمومی ۶۹۲۴۵
فصلی ۱۴۶

خلاصہ

مَلِكُ فُؤَادِي
عَلَّامُ

[illegible]

OSMANLI ARŞIVI		
BEO		
4700	352496	2

باز در همه میوه غنوم باغیس و دهنک های متعدد بدن باز چون هائی تار نو و نرم و لطیف بود از لاله مغفک در عارضی ما اولونور

BAHRIYE DİKİMHÂNESİ'NDE ÇALIŞAN KADIN İŞÇİLER

Bahriye talebelerinin ve askerlerinin elbiselerinin dikildiği Bahriye Dikimhânesi'nde tamamen kadın terzilerin çalışmakta olduğu, bunların hesabının tutulması, dikişlerin sağlamlığının ve üretim şeklinin kontrolü, öğle ve akşam tatillerinde üzerlerinin aranması, işlerinin dağıtımı ve dikimhânenin temizliğinin temini için işçibaşılık görevi yapan Muhterem Hanım'a "kâtibe" unvanı verilmesi

12 Aralık 1921

Nezâret-i Umûr-ı Bahriye

Dördüncü Daire

Şube

Umumî numara: 69635

Hususî numara: 123

Dersâdet 1 Kânûn-ı Evvel [1]337

Huzur-ı Sâmi-i Cenâb-ı Sadâret-penâhi'ye

Ma'rûz-ı çâkerileridir

Mekâtib-i bahriye talebesiyle efrâd-ı şahane ve saire melbusâtı kâmilten götürücü terzi kadın amelesi tarafından imal edilmekde olmasına ve bunların yapmakda oldukları işlerin hesabını rü'yet ve dikişlerin metânetini ve tarz-ı imalini tedkik etmekle beraber öğle ve akşam tatillerinde üzerlerinin taharrisi ve buna inzimâmen kadınlara iş tevzi'i ve dikimhânenin nezâfet ve tahâretinin icrası ve buna mümâsil hususâtı kâmilten ifa etmek üzere altmış kuruş yevmiye ile istihdam kılınan ve yalnız nâmına kâtibe unvanı verilen Muhterem Hanım'ın vazife-i mezkûrede istihdamı 25 Ağustos [1]337 tarihli tezkire-i sâmiye ile mübellağ Meclis-i Mahsus-ı Vükelâ kararına muhalif bulunduğu bahisle mûmâileyhânın tahakkuk etmiş Eylûl ve Teşrin-i Evvel ve Teşrin-i Sâni mâhlarına aid istihkâkı Meclis-i Hâss-ı Vükelâca tasdik ettirilmedikçe bordrosunun vizesi gayr-ı mümkün olduğu Divan-ı Muhasebât Riyâset-i Aliyyesi'nden mevrûd 17 Teşrin-i Sâni [1]337 tarihli takririyle bildirilmiştir. Mûmâileyhânın akşamlara kadar dikişçi kadınlar arasında bulunmak ve üzerlerini taharrî etmek gibi erkeklere tevdi'i gayr-ı mümkün bulunan ve esasen kadınlar işçibaşısı olarak istihdam edilip kâtibe denilmesi yalnız bir unvandan ibaret olmakla Meclis-i Hâss-ı Vükelâ'nın sâlifü'l- arz kararına muhalif bulunmadığı bedihî ve bu suretle devam ve istihdamı zarurî ve mecburî görülmüş olduğundan mûmâileyhâ Muhterem Hanım'ın kemâfi's-sâbık yevmiye ile istihdamı hususunun Meclis-i Vükelâca karara rabtı arz olunur. Ol bâbda emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Bahriye Nazırı

[İmza]

Hulusi Salih

[illegible]

Sadâret-i Uzmâ
Mektubi Kalemî

Divan-ı Muhasebât Riyâset-i Behiyyesi'ne ve Bahriye Nezâret-i Celilesi Cânib-i Âlisi'ne

Bahriye Dikimhânesi'nde kâtibe unvanıyla müstahdem bulunan Muhterem Hanım'ın Eylöl, Teşrin-i Evvel ve Sâni mâhlarına aid istihkâkını muhtevî bordro, yevmiye ile memur istihdam olunmaması hakkındaki karar-ı âhirden dolayı Divan-ı Muhasebâtca vize edilmemiş ise de mûmâileyhânın devam-ı istihdamı zarurî bulunduğundan bahisle kemâfi's-sâbık yevmiye ile istihdamı istifsârını hâvî Bahriye Nezâret-i Celilesi'nden vârid olan tezkire Meclis-i Mahsus-ı Vükelâ'da lede'l-mütâlaa mûmâileyhânın kadınlara iş tevzi'i ve dikimhânenin nezâfet ve tahâretinin te'mini misillü vezâifden mâadâ daima işçi kadınlar arasında bulunarak bir şey ziyâa meydan vermemek üzere üzerlerini taharri etmek gibi erkeklere tevdi'i gayr-ı mümkün hususâtla da iştigâl etmekde olduğu ve esasen kadınlar işçibaşısı olup kâtibe denilmesi yalnız bir unvandan ibaret bulunduğu suret-i iş'ardan müstebân olmasına binâen kemâ-kân o suretle istihdamı muvâfık görülerek nezâret-i müşârunileyhâya tebligât icra kılınmış olduğu beyânıyla tezkire.

11 Kânûn-ı Evvel [1]337 tarihli

Meclis-i Vükelâ mazbatası üzerine

Bahriye'ye mebde'

1 Kânûn-ı Evvel [1]337 tarihli ve 123 numaralı tezkire-i aliyye-i dâverilerine cevabdır.

Bahriye Dikimhânesi'nde müstahdem Muhterem Hanım'ın kemâ-kân kâtibe unvanıyla istihdamı Meclis-i Mahsus-ı Vükelâca muvâfık görülerek Divan-ı Muhasebât Riyâset-i Behiyyesi'ne malumât i'tâ kılınmış olmakla iktizâsının ifa buyurulması bâbında.

12 Rebiülâhir [1]340 / 12 Kânûn-ı Evvel [1]337

İlk defa tayyareyle uçan Belkıs Şevket Hanım ile Osmanlı Müdafaa-i Hukuk Nisvan Cemiyeti üyeleri ve Kadınlar Dünyası Dergisinin yazarlarının tayyare önündeki resimleri.

Kadınlar Dünyası Dergisi, Numara 19-100, 6 Muharrem 1331.

KADIN DERNEKLERİ VE FAALİYETLERİ

56

MUHADDERÂT-I OSMANİYYE CEMİYET-İ HAYRİYESİ

Muhadderât-ı Osmaniyye Cemiyet-i Hayriyesi tarafından Teselya'da bulunan asker için tütün gönderileceğinden bunları taşıyacak araba ve hayvanların tedariki hususunda kolaylık gösterilmesine dair Selanik Vilâyeti'ne yazı

31 Mayıs 1897

Sadâret

Mektubi Kalemî

Selanik Vilâyeti'ne

Muhadderât-ı Osmaniyye Cemiyet-i Hayriyesi tarafından Teselya'daki asâkir-i şahane için mübâyâ'a ve tedarik olunan yüz bin paket tütün elli sandık derûnunda olarak Selanik'e gönderileceğinden ve Selanik'den Karaferye'ye kadar şimendifer navluyla Karaferye'den Yenişehir'e kadar nakliye ücreti dahi cemiyet-i mezkûre tarafından verileceğinden mezkûr sandıkların Karaferye'den Yenişehir'e kadar isâline muktezî kira araba ve hayvanâtı tedariki hakkında vilâyetçe teshilât ve muâvenet irâesi mümkün ise keyfiyetin ve ücret-i nakliye gönderilmek üzere mikdarının iş'ârı mütemennâdır.

Fi 19 Mayıs [1]313

سنة في 190

وصول نومروسی

Nº d'arrivée

دقیقه ساعت

h. m. du

ارسالی

Réexpédié

مأمورك امضاسی

Signature de l'Employé

ل'État n'accepte aucune responsabilité à raison du service de la télégraphie

L'état n'accepte aucune responsabilité

à raison du service de la télégraphie

سنة في 190

واستله سیله

Transmis par

دقیقه ساعت

h. m. du

بدأ مخاره

Commencé à

مأمورك امضاسی

Signature de l'Employé

De pour الى عن

اشارات مخصوصه	طریق	روز و شب	دقیقه	ساعت	محل تاریخ	غروب	عدد کلمات	محل نومروسی
Indications non taxées	Voies	Matin ou soir	Minutes	Heures	Date du dépôt	Group	Nombre de mots	Nº du dépôt

طرف ایدیه جلد منسوب بر بنانه یکبار ایجاری المجره جو سیدل امره
توریه اسکا استرهمزی تکیس اید استرهما منزل نزد شهر بارین
فیه اسکان اولرملر تحت بید بزم ایچنه باعث یاس واسف ورو
بابده جذی بر نردر جند ریحانه غنیمت حضوره لاله تکرار
استرهم سبب اولر حیفه ساید فیه لرنن مجله مینورل کتایر
نظیر اقتضا سید یارید زین افرای صاحب امتیاز اولر فی اید معوم
برزه یحنا قلوب منزل اجاز حکم کتایر مستفید انوار میاها
اولر امینت بولند یغمرده مرخص سیدلرید استرهما مایه وفور
رده اخی اولرملر نیازن بر یار شهم
عثمانی قاریندی شفقت
جمیت خدیجی

محل
اولر الیجیه ورو
بارین
ایچنه

م سونیکده عیله و تفریح اولرینه

خفا معلومانه و صورته نظام

بیر سید عیله بنا بولمونه بولمونه

مدرسه فاجه خورده

بلبلر عیله سیدلر

اولر شفقت

بجای خاکی کتایر

اولر شفقت

نظمه ایدنه

ایچنه

OSMANLI KADINLARI ŞEFKAT CEMİYETİ

Selanik'te fakir ve çaresiz çocukların eğitim ve terbiyelerini sağlamak amacıyla kurulduklarını ifade eden Osmanlı Kadınları Şefkat Cemiyeti'nin, çalışmalarını yürütmek için kendilerine bir bina tahsis edilmesi talebinde bulundukları, uygun bir bina olup olmadığının tahkik edilerek bildirilmesi hakkında Selanik Vilâyeti'ne yazılan yazı

14 Aralık 1908

Telgrafnâme

1 Kânûn-ı Evvel [1]324

An Selanik ilâ Yıldız

Atebe-i Ulyâ-yı Hazret-i Padişahî'ye

İşâ'a-i nûr-ı füyûzât ile serâser müstenir olan Memâlik-i Şahanelerinde muhadderât-ı İslâmiye dahi ser-i şah-ı kemâle¹ su'ûd için büyük isti'dâd ibrâz eyliyor. Bu cümleden olarak Selanik'de ahiren İslâm hanımları tarafından Şefkat Cemiyet-i Hayriyesi nâmıyla bir cemiyet teşekkül etmiş ve işbu cemiyetimiz fukarâ ve biçâregân-ı etfâlin her vechile imdadına yetişmek ve bunların talim ve terbiyelerine bezl-i mesâi eylemek vazifesini deruhde eylemiştir. Teşkilât bidayetde ma'rûz-ı müşkilât olduğu gibi Şefkat Cemiyet-i Hayriyesi de istikmâl-i vesâitde müsâdif-i ta'ab ü usret olduğundan bu mahrumiyet südde-i seniyye-i şahanelerine iltica ile isti'tâfa ikâ'-ı mecburiyet eylemiştir. Cemiyetimizin ictimâ'gâhı ve aynı zamanda etfâlin dârüttahsil ve terbiyesi olacak bir mahalden mahrum olduğumuzdan buradaki emlâk-i seniyyelerinden bu ihtiyacı ber-taraf edecek münasib bir binanın yalnız icârı alınmamak suretiyle emrimize tevdi'i esas-ı istirhâmımızı teşkil eder. İstirhamâtımızın nezd-i şehriyârilerinde karîn-i is'âf olamaması tahattur bile bizim için bâis-i ye's ve esef ve bu bâbda cüz'î bir tereddüd cümleten Dersââdet'e azimetle huzur-ı şahanelerinde tekrar istirhâma sebep olacağından ve saye-i şahanelerinde Meclis-i Mebûsân'ın küşâdıyla nutuk-ı iftitâhî-i şehriyâriyelerinin zib-i efzâ-yı mesâmî-i imtinân olduğu an-ı mes'ûdda biz de teyemmünen klübümüzün icra-yı resm-i küşâdıyla müstağrak-ı envâr-ı mübâhât olmak ümniyesinde bulunduğumuzdan merhamet-i seniyyelerinin istirhâmât-ı vâkı'amızı redde razı olmaması niyazındayız padişahım.

Osmanlı Kadınları Şefkat
Cemiyet-i Hayriyesi

¹ Metinde ser şâhe-i kemâle şeklinde geçmektedir.

**Sadâret-i Uzmâ
Mektubi Kalemî**

Selanik Vilâyeti'ne

Atebe-i ulyâ-yı hazret-i Padişahiye Osmanlı Kadınları Şefkat Cemiyet-i Hayriyesi imzasıyla Selanik'den arz ve takdim olunan telgrafnâmenin sureti seri'an ahz ve mütâlaa olunarak bu cemiyetin mahiyeti hakkındaki malumâta ve suret-i istid'âya nazaran is'âf-ı mes'ul münasib ise emlâk-i seniyye miyânında tevdi' edilebilecek bina bulunup bulunmadığının ve var ise ne vechile tasarruf olduğunun arz-ı atebe-i ulyâ kılınmak üzere bi't-tedkik ilâve-i mütâlaa ile inbâsı bâ-irâde-i seniyye-i mülûkâne tebliğ olunur.

Fi 1 Kânûn-ı Evvel [1]324

سَيِّدَاتُكُ وَلَا بَتِي

سَيِّدَاتُكُ وَلَا بَتِي

يَرْبِيعُهَا زَفَادِي

سَيِّدَاتُكُ وَلَا بَتِي

Sağdan Sola, 1- Selanik Müslüman Kadını, 3- Pirlepe Bulgar Kadını, 2- Selanik Yahudi Kadını

Les Costumes Populaires de la Turquie, Constantinople 1873, Sayfa: 84

2

3

1

Salonique

428

[illegible]

ERMENİ MAÂRİFPERVER KADINLAR CEMİYETİ

Anadolu'nun çeşitli yerlerinde millet ve mezhep ayrımı gözetmeksizin fakir ve yetim kız çocuklarına mahsus yirmi mektep açan Ermeni Maârifperver Kadınlar Cemiyeti tarafından yetimlerin eğitim masraflarına harcanmak üzere düzenlenecek piyesin padişahın himayesinde yapılacağı ve bu müsâmere için padişahın para yardımında bulunduğu hakkında irâde

2 Şubat 1910

Mâbeyn-i Hümayûn-ı Mülûkâne

Başkitâbeti

Aded

498

Bilâ-tefrik-i cins ve mezheb bi'l-cümle fakir ve yetim Osmanlı kız çocuklarının talim ve terbiyelerine mahsus olmak üzere Anadolu'nun nukat-ı muhtelifesinde yirmi kadar mektep te'sis etmiş olan Ermeni Maârifperver Kadınlar Cemiyeti tarafından Adana hâdisât-ı elimesinden dolayı miktarı bir kat daha tezâyüd eden eytâmın masârıf-ı talimiyelerine medâr olmak emeliyle gelecek Şubat'ın on sekizinci günü akşamı Maliye nazırı beyefendi hazretlerinin taht-ı riâyâsetinde müteşekkil bir hey'et nezâretinde olarak Pera Palas salonlarında tertib edilecek müsâmerenin himaye-i seniyye-i cenâb-ı Padişahiye mazhariyeti nâzır-ı müşârunileyh cânibinden istid'â edilmiş ve bu emr-i hayrın haiz olduğu müstesnaiyet-i fevkalâdeye binâen yalnız bu defaya münhasır olmak üzere istid'â-yı vâki nezd-i hümayûn-ı mülûkânede lutfen kabul ve müsâmere-i mezkûre için elli lira ihsân buyurulmuş olmakla ol bâbda emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fi 21 Muharrem [1]328 / fi 20 Kânûn-ı Sâni [1]325

Serkâtib-i Hazret-i Şehriyâri

Bende

Halid Ziya

بسم الله الرحمن الرحيم
 في كتاب
 تاريخ ابي بكر
 عثمان بن عفان
 رضي الله عنه

عن مؤلفه محمد بن محمد بن محمد

عن مؤلفه
 فاضل طرقة تشكيل

مع دمه كما كرهه لريده

لرؤس و لوفات و لودنه عنا مختلفه منسوب فاضل طرقة تشكيل اول فقهه و ارحمه . تعالى و طهر عثمانى خانم جمعيت . ناهيه تشكيل ايدنه
 جمعيت ايجنه على الاصول بياناه و ريله ك علم و خبر طلب ايدكده اولدي فقهه و جمعيت فاضله فاضله تشكيل ايدنه بكارنه دار
 صراحت اولويوب بوزك جمعيت ناسي احمد سر فقه ايدكده اولويوب مؤسس لريله جمعيت نوي سي نظردقه آله رقه جمعيت خارجه
 ناهيه ايدنه مناسبات و معاملات اولويوب جمعيت حوزنه مركب فومسجه تشكيله مساعد بر فقهه نفعه به عمودن مناسيه جمعيت حجاز ايله
 مصفا سلك ايفا و انيس له و من منصفه سوزيك و موزيه آناه خيرات ملفوظه برابر تقديم فقهه راجل المذكره سواي دقه نوي جمعيت موط
 اى رمن فخره لريده اولويوبه امرونيه جمعيت فقهه سواي سواي اولويوبه و ايدكده

والله اعلم
 بالصواب

TEÂLÎ-İ VATAN OSMANLI HANIMLAR CEMİYETİ

Teâlî-i Vatan Osmanlı Hanımlar Cemiyeti adıyla bir cemiyet teşkil edildiği; Cemiyetler Kanunu'nda kadınların cemiyet teşkil edeceklerine dair açıklık olmadığından bunlar tarafından kurulacak cemiyetlerin nizamnâmelerine, dışarıyla ilgili iş ve muamelelerini idare için mahremlerinden oluşan bir komisyon teşkiline müsait bir fıkra ilâve edilmesi

21 Mart 1910

Bâb-ı Âli

Dahiliye Nezâreti

Muhaberat-ı Umumiye Dairesi

Birinci Şube

63

Huzur-ı Âli Hazret-i Sadâret-penâhî'ye

Hulâsa:

Kadınlar tarafından teşkil olunacak cemiyetler hakkında

Ma'rûz-ı çâker-i kemîneleridir ki

Merkez ve mülhakât-ı vilâyetde anâsır-ı muhtelifeye mensub kadınlar tarafından cemiyetler teşkil olunmakta ve ez-cümle "Teâlî-i Vatan Osmanlı Hanımlar Cemiyeti" nâmıyla teşekkül eden cemiyet için ale'l-usul beyânnâme verilerek ilmuhaber talep edilmekte olduğundan ve Cemiyetler Kanunu'nda kadınların cemiyet teşkil edeceklerine dair sarâhat olmayıp bunların cemiyet te'sis etmeleri kabul edilecek olur ise müesseselerinin hususiyet-i neseviyyesi nazar-ı dikkate alınarak cemiyetin harice ta'alluk eden münasebât ve muamelâtını idare için mahremlerinden mürekkeb komisyon teşkiline müsaid bir fıkra-i nizamiye ilâvesi münasib olacağından bahs ile muktezâsının ifa ve inbâsı lüzumunu mutazammın Selanik Vilâyeti'nden alınan tahrirât melfûfuyla beraber takdim kılındı. Li-ecli'l- müzâkere Şûrâ-yı Devlet'e tevdi'i menût-ı re'y-i sâmi-i fahimâneleridir. Ol bâbda emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fi 9 Rebiülevvel [1]328 ve fi 8 Mart [1]326

Dahiliye Nazırı nâmına

Müsteşar

Bende

[İmza]

قانونی ایوان کا کاتب

باش کاتبی

۴

عمانی لکھلکھ احمد صمیمینہ قادیر شہیدی ریاست فخریہ بازار سنیہ حقہ پادھی
روندو عسکر باسہ نادیر احمدی حقہ طرفہ قبول پورہ حقہ تبغ کبھی آتہ
ادلیہ اور دلاہ حقہ من اور کدہ . . . | پادھی | پادھی |
خط

OSMANLI HİLÂL-İ AHMER CEMİYETİ'NİN KADINLAR ŞUBESİ

Osmanlı Hilâl-i Ahmer Cemiyeti'nin Kadınlar Şubesi fahri başkanlığının Başkadınefendi tarafından kabul edildiği hakkında irâde

24 Mart 1912

Mâbeyn-i Hümayûn-u Mülûkâne

Başkitâbeti

4

Osmanlı Hilâl-i Ahmer Cemiyeti'nin Kadınlar Şubesi riyâset-i fahriyesi bâ-irâde-i seniyye-i hazret-i Padişahi devletli ismetli Başkadınefendi hazretleri tarafından kabul buyurulmuş olduğundan tebliğ-i keyfiyete ibtidâr kılındı. Ol bâbda emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fi 5 Rebiülâhir [1]330 / fi 11 Mart [1]328

Serkâtib-i Hazret-i Şehriyâri

Bende

[İmza]

Halid Ziyâ

[illegible]

YAHUDİ KOÇVİL-GİOVİ GOVİEL [?] KADINLAR CEMİYETİ

Zengin iken fakir düşen ihtiyaç sahiplerine yardım amacıyla kurulan Yahudi Koçvil-Giovi Goviel [?] Kadınlar Cemiyeti'nin nizamnâmesi ile cemiyetin kurucularının isimleri

25 Nisan 1912

Koçvil nâm kadınlar cemiyetinin nizamnâmesi

Giovi Govie[l][?] Cemiyet-i Hayriyesi'nin nizamnâme-i dahilîsidir.

Birinci Madde: Bin üç yüz üç senesi Şubat'ında İzmir'de Giovi Goviel [?] nâmıyla bir cemiyet-i hayriye teşkil edilmiştir.

İkinci Madde: Cemiyetin maksadı erbâb-ı refah ve saadetden iken düşmüş olan ve dilenmeğe muktedir ashâb-ı ihtiyaca ibzâl-i muâvenetden ibaretdir.

Üçüncü Madde: Cemiyeti teşkil eden azâdan altısının re'yi olmadıkça kimseye hiçbir muâvenet icra edilemez.

Dördüncü Madde: Cemiyete dahil olan azâdan her biri ayda lâ-ekal kırk para sağ akçe i'tâsına mecburdur.

Beşinci Madde: Azâlar ehîbbâ ve evdâ[d]ları arasında mümkün mertebe ziyade azâ kayd ettirmeği¹ taahhüd ederler.

Altıncı Madde: Cemiyet vâridâtının yüzde yirmi beşi daima ihtiyat akçesi olmak üzere hıfz edilmelidir.

Yedinci Madde: Her sene nihayetinde cemiyet gördüğü işi halka bildirmek için bir hesap tanzim ile neşr u ilâna mecburdur.

Sekizinci Madde: Cemiyet vâridât te'mini için her sene bir müsâmere tertib edecektir.

Dokuzuncu Madde: Cemiyet her sene ve senenin bittiği prömiyede muhtaç ailelere elbiseler tevzi' edecektir.

Onuncu Madde: İşbu cemiyet-i hayriyeye bilâ-tefrik-i cins ve mezheb her sahib-i mürüvvet iştirak edebilecektir.

¹ Metinde "etdirdiği" yazılmıştır.

Cemiyeti teşkil eden azâlar şunlardır:

İzmir'de Karataş'da mukim Osmanlı tebaasından İsak Rosso kızı Judyet. 171 numaralı hânedecemmu' edecektir.

Karantinada mukim Osmanlı tebaasından Aron Molho Efendi zevcesi Sultana.

Karantinada mukim Osmanlı tebaasından David Kohen zevcesi Sultana.

Karantinada mukim Osmanlı tebaasından Emanuil Sidi zevcesi Sarina

Karantinada mukim Fransız tebaasından Leon Taranto zevcesi Viktorya

Karantinada mukim Osmanlı tebaasından Yako Barki kızı Sara

Ispartalı İskelesi'nde mukim Osmanlı tebaasından müteveffâ Salamon Haim kızı Fortune

Karataş'da mukim Osmanlı tebaasından Salomon Rodini kızı Raşel

Karataş'da mukim Osmanlı tebaasından Avram Barki kızı Vida

Fi 12 Nisan 1328

17. yüzyılda İstanbul'da Yahudi Kadını

Sevgi Gürtuna, Osmanlı Kadın Giysisi, Kültür Bakanlığı Yayınları, 1999, s. 77

J. la Chapelle

pinxit.

خاصہ نقارہ جلیب نہ متعلق معا درجہ و صنف و سنی یا شیعہ نہ

سید غلامی ۱۵۰
دوربرد ۱۵۰
کرمی ۱۵۰
کرمی ۱۵۰
کرمی ۱۵۰
کرمی ۱۵۰
کرمی ۱۵۰
کرمی ۱۵۰
کرمی ۱۵۰
کرمی ۱۵۰

مقتضاه صرفه عدمه ادلتها الی بابت ارضی او بود بهر حال و محرم مال و نه عیان
اعطای هر چه از آن عیان بهر کسی نمی تواند .

İSTİHLÂK-I MİLLÎ KADINLAR CEMİYETİ

İstihlâk-ı Millî Kadınlar Cemiyeti Hastahânesi'ne ilave olunan elli yatak için Hariciye Nezâreti Muâvenet-i Mecrûhîn Komisyonu'ndan çarşaf, bez, çamaşır ve sair malzeme talebinde bulunulduğu ve komisyon tarafından yapılan para yardımından dolayı memnuniyet duyulduğu

28 Ağustos 1915

İstihlâk-ı Milli

Kadınlar Cemiyeti Hastahânesi

Hariciye Nezâret-i Celîlesi'nde müteşekkil Muâvenet-i Mecrûhîn Komisyonu Riyâset-i Aliyyesi'ne

Şilte Gılaflı 50 adet	Don 150 adet	Gömlek 150 adet	Gecelik 100 adet	Çarşaflık patiska 100 adet	Nevre- simlik Ameri- kan 100 adet	Terlik 50 çift	Kebir mangal 5 adet	Sandalye 2 düzine
-----------------------------	-----------------	-----------------------	------------------------	-------------------------------------	---	-------------------	---------------------------	----------------------

Hastahânemize son defa ilave olunan elli yatağın nevâkısı olan bâlâda muharrer malzemenin aynen i'tâsı hususuna lutf ve inâyet buyurulması temenni olunur.

(Mühür:) İstihlâk-ı Millî
Kadınlar Cemiyeti Hastahânesi
Sertebabeti
22-9-1331
(imza)

خونم به افتد حقندی

مرکز دجهده حقانه را احببانه مدد اولم ادره قوسون عالمه طردن لطف ایدیه بود بر این
 حصه حقنی سیدیه تقیم ایشده موم شانت تقدی دبا فصوص حقانه موجودیت طفا ایشده
 بودای باغ باغی جویده صدفی موجب اولم حقنه یک مقصود و غیره اولم منابع دار و دمه بقعه
 مرتبه شهادت سب اولم جویده معمود اولم معادنا نیک حقنه اولم قوالیج بود در ری رفع دمی -
 و غیره نری نری ایدیه یکی برای دانشگاه اولم ایدیه یکی معادنا نیک حقنه اولم قوالیج بود در ری رفع دمی -
 بی خیار که جمعری احببانه اولم حقنی عیدیه کسب خیار بود به افتد حقندی

آخوندی در حقنی
 پیری

کاه و حوائج

سایه ایشده ایشده مقصود و طوره ری
 حقنه در دمه مخصوصه حقنه

Huzura

Muhterem Beyefendi hazretleri

Emriniz vechile hastahânemiz ihtiyacâtına medâr olmak üzere komisyon-ı âliniz tarafından lutf edilen yüz liranın cihet-i sarfını mübeyyin liste takdim edilmiştir. Mevsim-i şitânın takarrübü ve bâhusus hastahânemiz mevcudunun doksan beşden yüz elli yatağa iblâğı birçok masrafı mûcib olacağı cihetle pek maksûr ve gayr-ı mer'î olan menabî'-i vâridâtımız bazı mertebe müşkilâta sebep olabilecekse de mev'ûd olan muavenâtınızın muhakkak olan tevâlisi bu mahzuru ref' ve say' u gayretimizi tezyid eyleyeceği bedihî ve âşikâr olmakla beraber bu bâbdaki muâvenet-i aliyyelerine şiddetle intizâr ve eltaf-ı bi-nihâyeniz cemiyetimizi ihya etmiş olduğunu arz ile kesb-i fahr eyleriz beyefendi hazretleri.

Fi 15 Ağustos [1]331

İstihlâk-ı Milli Kadınlar Cemiyeti
Reisesi
Melek

Mübâya'a olunan eşyanın makbuz ve faturaları hastahânenin dosya-i mahsusunda mahfûzdur.

OSMANLI KADINLAR CEMİYET-İ HAYRİYESİ

Osmanlı Kadınlar Cemiyet-i Hayriyesi'nin Pangaltı'da Rus Hastanesi'nde tedavi gören Osmanlı gazilerinin ihtiyaçlarını temin hususunda Hariciye Nezâreti İlane Komisyonu'ndan yardım talebinde bulunduğu

17 Ekim 1915

Hariciye Nezâreti İlane Komisyonu Cânib-i Âlisi'ne

Ma'rûz-ı âcizânemizdir

Komisyon-ı âlilerinizin öteden beri guzât-ı Osmaniyye'nin tehvîn-i ihtiyacâtı hususunda gösterdikleri gayret ve fedakârlık; bizim de naçizane olarak çalışmakta bulunduğumuz Pangaltı Rus Hastahânesi'ndeki yaralıların ihtiyaçlarını te'min suretiyle komisyon-ı âlilerinizden diğer müessesât-ı sıhhiye-i hayriye hakkında bezl ve inâyet buyurulan hidemât-ı lutf-perverâne ve âlicenâbânelerinin hastahânemiz hakkında dahi bi-dirîğ bulundurulmasını temenni ve istirham eyleriz efendim.

Fi 29 Temmuz [1]331

Osmanlı Kadınlar Cemiyet-i Hayriyesi

(Mühür:) Osmanlı Kadınlar Cemiyet-i Hayriyesi 1327

Hariciye Nezâreti İlane Komisyonu Riyâseti Aliyyesi'ne

Pangaltı Rus Hastahânesi'ndeki mecrûhîn-i guzât-ı Osmaniyye'ye tevzî' olunmak üzere Osmanlı Kadınlar Cemiyeti, muhterem komisyonunuzdan iki yüz terlik lutf olunmasını istirham eyler ve bu vesile-i hayır-hâhâne ile cemiyetimizin ihtirâmâtını komisyon-ı âliye iblâğına delâlet buyurulmasını da ayrıca rica eyler.

4 Teşrîn-i Evvel [1]331

Terliklerin i'tâsı makrûn-ı müsaadeleri olduğu suretde en battal boydan tedariki ayrıca müsterhamdır.

(Mühür:)

Osmanlı Kadınlar Cemiyet-i Hayriyesi 1327

Reisesi

Abdulkerim Paşa Kerimesi

(Mühür:) Leyla – 1333

استانبول ۹ قسری ۱۳۳۱

قلمی قاضی

قاضی کوی ترکی

عدد

خارجی قطرات جلدی مکمل اعانه قوسینوف ریاسته

افتم
حسنة خانم لوده تحت تدایر بوقه محمودیه عترة عثمانیه ایگوه جریس در کمال ادره الله
طوب قدر ارفقایه بنیه احتیاج کورکن در قوسینوف عالی طرفه کورکن ابله
عمری بنیه عترة ابرار اولی کلاف آثار معاونت وفوتده جعیس تدار استقام
شباب ابرار لودس معصوم ارفقایه بر لریه تدار قوسینوف عالی کورکن حاجیه
معاونت وطن اولی بوقه وفات ایدم نمازین کورکن بوقه وفات معاونت مکمل
میدفع بوقه عترة ایدم بوقه وفات ایدم افتم

میل
شماره

استانبول قاضی کوی ۹۱/ ۱/ ۱۳۳۱

قلمی قاضی

قاضی کوی ترکی

عدد

۵۰

خارجی قطرات جلدی اعانه قوسینوف ریاسته

محترم رئیس بک افندی
قاضی کوی بوقه حسنة خانم سنه لودس کورکن بوقه وفات لطفاً لطفاً
محترم لری طرفه ارسال بوقه لسی جعیس عترة ایدم تدار استقام ایدم افتم

رئیس تانیه
میل

MÜDAFAA-İ MİLLİYE CEMİYETİ KADIKÖY MERKEZİ HANIMLAR ŞUBESİ

Müdafaa-i Milliye Cemiyeti Kadıköy Merkezi Hanımlar Şubesi'nin hastanelerde yatmakta olan Osmanlı gazileri için Hariciye Nezâreti İane Komisyonu'ndan terlik ve Amerikan bezi talebinde bulunduğu

22 Kasım 1915

Müdafaa-i Milliye Cemiyeti
Kadıköy Merkezi,
Kadıköy 31/6/1331

Hariciye Nezâret-i Celîlesi İane Komisyonu Riyâset-i Aliyyesi'ne

Muhterem Reis Beyefendi

Kadıköy Botter Hastahânesi'ne lüzumu görülen yüz elli çift terliğin lütfen heyet-i muhteremeleri tarafından ırsâl buyurulmasını cemiyet-i âcizanemiz ihtirâmâtına terdifen istirhâm eylerim efendim.

Reise-i Saniye

Pakize

(Mühür:) Müdafaa-i Milliye Cemiyeti Kadıköy Merkezi

Hanımlar Şubesi 1333

Müdafaa-i Milliye Cemiyeti
Kadıköy Merkezi,
İstanbul 9 Teşrîn-i Sâni 1331

Hariciye Nezâret-i Celîlesi'nde müteşekkil İane Komisyonu Riyâset-i Aliyyesi'ne

Efendim,

Hastahânelerde taht-ı tedavide bulunan mecrûhîn-i guzât-ı Osmaniyye için çamaşır dikilmek üzere elli top kadar Amerikan bezine ihtiyaç görülmektedir. Komisyon-ı âli tarafından her vesile ile asker-i Osmaniyye hakkında ibrâz olunagelen âsâr-ı muâvenet ve fütüvvetden cemiyetimiz tekrar istifadeye şitâb ederek lüzumu ma'rûz Amerikan bezlerinin tedarikini komisyon-ı âliden ricaya ve selâmet-i vatan uğrunda vakf-ı hayat eden gazilerimiz için bu defa dahi muâvenet-i mümkünenin bi-dirig buyurulmayacağına ümidimizin ber-kemâl olduğunu arza müsâra'at eylerim efendim.

Reise

Behiyye

(Mühür:)

Müdafaa-i Milliye Cemiyeti Kadıköy Merkezi

Hanımlar Şubesi 1333

دولتو عهمنلو نامه سلطانہ حضرت تبریک زیر حمایت لرنده

قادینلری چالیشدرمه جمعیت اسلامیه سی

نظامنامه

اشبو نظامنامه داخلیه نظارت جلیله سنک ۲۷ مایس سنه ۱۳۳۲ تاریخ و ۳ نومرولی
تودیع علم و خبری ایله تصدیق عالی به افتران ایتشدر

درمعات — مطبعه عسکریه

۱۳۳۲

KADINLARI ÇALIŞTIRMA CEMİYET-İ İSLÂMİYESİ

Naciye Sultan'ın himayesinde merkezi İstanbul'da olmak, gerektiğinde diğer şehirlerde de şubeler açmak üzere ve kadınlara iş bularak namuslu bir şekilde geçimlerini sağlamak amacıyla kurulan Kadınları Çalıştırma Cemiyet-i İslâmiyesi'nin nizamnâmesi ile ülkenin çeşitli yerlerinden İstanbul'a gelmekte olan yetim ve kimsesiz çocukların ticarethânelerde, sanayi kuruluşlarında, çiftliklerde ve hânelerde istihdam edilmeleri için ilgililere emir verilmesi hakkında cemiyetin Dahiliye Nezâreti'ne yazısı

25 Temmuz 1916

Devletli, ismetli Naciye Sultan hazretlerinin zîr-i himayelerinde

Kadınları Çalıştırma Cemiyet-i İslâmiyesi

Nizamnâme

İşbu nizamnâme Dahiliye Nezâret-i Celilesi'nin 27 Mayıs sene [1]332 tarih ve 3 numaralı tevdi' ilmuhaberi ile tasdik-i âliye iktirân etmiştir.

Dersaadet-Matbaa-i Askeriye

1332

Kadınları Çalıştırma Cemiyet-i İslâmiyesi

Birinci Fasl:

Cemiyetin ismi, maksadı ve gayesi

Madde 1: Devletli, ismetli Naciye Sultan hazretlerinin zîr-i himayelerinde merkezi Dersaadet 'de olmak ve icabında Memâlik-i Osmaniyye'nin sair şehirlerinde şube açmak üzere "Kadınları Çalıştırma Cemiyet-i İslâmiyesi" nâmiyla bir cemiyet teşkil edilmiştir.

Madde 2: İşbu cemiyetin maksadı, kadınlara iş bulup kendilerini namuskârâne te'min-i maişe[te] alıştırarak himaye etmektir.

Madde 3: Cemiyet işbu maksadını te'min etmek için kadınların yapabileceği bi'l-cümle işlere kendilerini sevk edecek ve bu suretle çalışacakları daimi surette himaye edecektir.

İkinci Fasl

Cemiyetin Azâsı ve Sermayesi

Madde 4: Cemiyetin azâsı, azâ-yı müessise ve azâ-yı asliye olmak üzere iki kısımdır.

Azâ-yı müessise: Cemiyeti teşkil edip her sene iki lira-yı Osmanî vermeği taahhüd edenlerdir. Maamâfih defaten on lira-yı Osmanî ve daha ziyade bir meblağ teberru' etmekle beraber senevi iki lira-yı Osmanî i'tâsını müteahhid olanlar dahi azâ-yı müessise sıfatını iktisâb edebilirler.

Azâ-yı asliye: Senevî bir liradan dñn olmamak üzere bir meblağ vermeği deruhde edenlerdir.

Taahhüdât-ı seneviyenin takâsit-i muntazamaya rabtı meclis-i idarece kararlaştırılabilir. Deruhde etdikleri takâsiti muntazaman te'diye edenler azâlıktan iskat edilemez. Bir senenin taksitlerini sene-i âtiyenin hulûlünden mukaddem te'diye etmeyenleri meclis-i idare azâlıktan iskat edebilir.

Cemiyetin Sermayesi

Madde 5:

Evvelen: Erbab-ı hayrın teberru'âtı

Sâniyen: Azâ-yı cemiyetin taahhüdâtı

Sâlisen: Emvâl ve nükûd-ı cemiyetden hasıl olacak temettü'

Râbi'an: Meclis-i İdare kararıyla cem' olunacak ianât

Hâmisen : Cemiyetce müstahdem kadınların istihkâklarından yüzde onu geçmemek üzere meclis-i idarenin kararı ile icra edilecek tevkifât

Üçüncü Fasıll

Cemiyetin İdaresi

Madde 6: Cemiyet bir meclis-i idare ve bir heyet-i umumîye ma'rifetiyle idare olunur.

Meclis-i idare beş zâtdan mürekkebdir. İlk azânın memuriyetleri iki sene devam etmek üzere müessisler miyânından intihâb olunur. Bundan sonra teşkil edilecek mecâlis-i idare azâsı lâ-ekal ikisi azâ-yı müessiseden olmak şartıyla ve rey-i hafî ile umum azâ miyânından heyet-i umumîce intihâb olunur.

Meclis-i idare azâlarının müddet-i memuriyetleri bir senedir. Ancak müddeti hitâm bulan azânın tecdiden intihâbı caizdir.

Madde 7: Meclis-i idare azâsı ta'ayyün etdikten sonra bunlardan en müsinn olan zâtın riyâsetinde ictimâ ederek re'y-i hafî ile içlerinden bir reis ve bir reis vekili intihâb ederler.

Madde 8: Meclis-i idare lâ-ekal on beş günde bir defa ictimâ eder. Ancak reis lüzum gördüğü halde meclisi ictimâ'a davet hakkını haizdir.

Meclis-i idarenin kararları ekseriyet-i mutlaka ile ittihâz ve tesâvî-i ârâ vuku'unda reisin bulunduğu taraf tercih olunur.

Meclis-i idare müzâkerâtının bir zabıtnâmesi bulunmak ve her zabtın ziri o meclise riyâset eden zât ile azâ-yı mevcude tarafından imza edilmek şartdır. Azâdan birinin istifası veya suver-i saire ile azâlığın

inhilâli vuku'unda meclis-i idare münhal olan azâlığa diğeri intihâb eder ve bu yeni azânın müddet-i memuriyeti diğeriyle beraber hitâm bulur.

Meclis-i idarede vekâleten i'tâ-yı re'y caizdir. Ancak bir zât birden fazla azânın vekâletini deruhde edemez.

Madde 9: Meclis-i idare muamelât-ı umumiye-i cemiyeti idare hususunda salâhiyet-i kâmileyi haizdir.

Cemiyetin maksad-ı te'sisini kema-hiye hakkıhâ ifa ve muamelâtını tevsi' esbâbını bi't-tedkik lâzım gelen mukarrerâtı ittihâz ve yeniden şubeler, imalathâneler, destgâhlar, fabrikalar ve saire te'sis eylemek meclis-i idarenin cümle-i vezâifindendir.

Madde 10: Meclis-i idarenin kararına iktirân etmedikçe cemiyete aid hiçbir muamele mu'teber değildir.

Madde 11: Nükûd-ı cemiyetin tenmiyesi ve emvâl ve emlâk-ı cemiyetin suret-i idaresi meclis-i idarenin kararına tâbidir. Meclis-i idarenin mezuniyeti olmadıkça emvâl-i cemiyetden bir akçe sarf edilemez. Şu kadar ki meclis-i idarenin ilk ictimâ'ında tasdik etdirilmek üzere müdür-i cemiyet ihtiyacât-ı âcile ve mübreme için on bin kuruşa kadar sarf edebilir.

Heyet-i Umumiye

Madde 12: Heyet-i umumiye senede bir defa Mart içinde İstanbul'da ictimâ eder.

Madde 13: Heyet-i umumiye zevât-ı âtiyeden müteşekkildir:

Evvelen: Azâ-yı müessise

Sânîyen: Azâ-yı asliye

Sâlisen: Şubelerin gönderecekleri birer murahhas

Madde 14: Heyet-i umumiye, meclis-i idare reis veya reis vekilinin riyâseti altında ictimâ eder. Heyet-i umumiyenin ictimâ'at ve müzâkerâtı alenîdir.

Madde 15: Meclis-i idare azâsı heyet-i umumiye müzâkerâtına ve i'tâ-yı re'ye iştirak ederlerse de zaman-ı memuriyetlerine ait hesabât ve icraâtın tedkik ve tenfizinde re'y vermeğe salâhiyetleri yoktur.

Madde 16: Heyet-i umumiye mi'âd-ı mahsusunda veya hasbe'l-lüzum suret-i fevkalâdede ictimâ'a davet meclis-i idarenin vezâifindendir. Heyet-i umumiyenin suret-i fevkalâdede daveti hakkında gerek meclis-i idare azâsı gerek azâ-yı saire tarafından vuku bulacak taleb esbâb-ı mûcibesiyle meclis-i idarece tedkik olunduktan sonra sülûsan-ı ekseriyetle karar verilmek şarttır.

Madde 17: Heyet-i umumiyenin suret-i fevkalâdede ictimâ'a daveti hakkında sebep-i ictimâ olan madde yevm-i muayyenden bir hafta evvel azâya tebliğ olunur. Ve müzâkerât ancak o madde üzerine cereyân eder.

İşbu ictimâ-ı fevkalâdeye meclis-i idare reis veya reis vekili riyâset eder.

Madde 18: Heyet-i umumiye in'ikad edebilmek için azâ-yı mevcudenin elliye bâliğ olması lâzımdır. İlk ictimâ'da bu adedin hasıl olmadığı anlaşılırsa diğer bir yevm-i ictimâ tayin olunur. Ve bu defa da mevcudun adedi elliden dün olursa azâ-yı mevcude ile heyet-i umumiye in'ikad eder.

Madde 19: Heyet-i umumiyenin vazifesi meclis-i idare tarafından verilen raporları ve zevât-ı saire tarafından vuku bulan teklifleri ve cemiyetin senelik bilançosunu bi't-tedkik karara rabt etmektir.

Dördüncü Fasl

Mevâd-ı Mütenevvi'a

Madde 20: Cemiyete aid mesâlih için makamât ve mecâlis-i resmîyeye ve mehâkime vuku bulacak müracaât ve mutâlebâtta cemiyet nâmına müdür vaz'-ı imza edecektir.

Cemiyetin evrak ve vesâit ve defâtiri müdürün mesuliyeti tahtındadır.

Madde 21: Cemiyetin mühr-i resmîsi meclis-i idare reisine mevdû'dur. Müdür bilumum muhaberât ve mukarrerât evrakına vaz' imza eder, heyet-i hesabiye ve tahririyenin âmir ve merci'i müdürdür.

Madde 22: Cemiyet müdürünün nasb ve azli meclis-i idareye aiddir. Müstahdemîn-i sairenin de nasb ve azli müdürün inhâsı üzerine meclis-i idarece icra olunur.

Madde 23: Müdür, sandık emini, memurin-i tahririye ve hesabiye ve müstahdemîn-i saire muvazzafdırlar. Bunlara verilecek maaşat ve masârifât mikdarı meclis-i idarece tayin olunur.

Gerek bunların vezâifi ve gerek cemiyetin muamelât-ı umumiyesi bir talimâtname ile tayin edilecektir.

Müessis
Başkumandan Vekili ve Harbiye
Nazırı
Enver

Müessis
Harbiye Nezâreti Müsteşarı
İsmail Hakkı

Müessis
Harbiye Nezâreti Mektubcusu
Ali Rıza

Müessis
İstanbul Mebusu
Salah Cimcoz

Müessis
Dava Vekili
Mehmed Arif

Müessis
Dava Vekili
Mehmed Salahaddin

- ۳ -

اعضای مؤسسه : جمعی تشکیل ایدوب هرسه ایکی برای
عنائی ویرسی نهید ایدندور . مع مافیه دهنه اون برای
عنائی ودها زنده بر مبلغ تبرع ایچکده برارستوی ایکی برای
عنائی اعطاسی شهوت اولانلر دخی اعضای مؤسسه عقتی
اکتساب ایدیلیرلر .

اعضای اصلی : سوری برارلردن دون اولانلر اوزوره بر مبلغ
ایدندور .

ایک تقاضیه منظمه ره رطی مجلس اداره جه
یر . درعهده ایشکاری تقاضیه منظمه آدریه
ن اسقاط ایدیلر . برسته مک تقاضیه
مولودن مایهه آدریه ایشکاری مجلس اداره
ط ایدیلیر .

قادرلری چالشدیرمه جمعیت اسلامییه سی

برخی فصل :

- ۵ -

اعضا ایچک شریطدر . اعضاندن برتک استعفا سی ویا سوز
سائر ایه اعضا ایچک ایشکاری وقعه یده مجلس اداره محل
اولان اعضا نه دیکری ایچک ایدر ویا یکی اعضا ایچک مدت
ماموریتی دیکر ایه برار شتام بولور .
مجلس اداره ده وكالة اعطاسی رای سائرلر . آغچی بر ذات

- ۴ -

اوچنچی فصل :

جمعیتک اداره سی

ماده ۶ - - جمعیت ، بر مجلس اداره ویر عقت عمومی معروضه اداره
اولور .

مجلس اداره بش

ایکی سه دوام ایدر

بولنلر صکره تقا

- ۶ -

ماده ۱۳ - - هیئت عمومی ذوات آیینلر مشکندر :

اولا : انضای مؤسسه

- ۷ -

اولدنی ایشکاریه دیکر بر بوم ایچک عیین اولور . ویا
دهمه موجوده دخی ایچک دون اولورسه اعضای موجوده

ایده مارکتین ویران
قوسولان تکلیفلی
ایده ویران ایچکدر .

- ۸ -

سائره موظفدرلر . بونلره ویریلر ایچک معاشات و مصارفات
مقداری مجلس اداره جه تعین اولور .
کرک بونلرک وظائفی و کرک جمعیتک معاملات عمومییه سی بر
تعایننامه ایه تعین ایدیلر ایچکدر .

بالن رسیده ویا عا
میت کتبه مقرر وضع

۲ مثوابی عتدهده .

۳ مودودلر . مقرر

۴ اعضا ایدر هیئت

۵ براردر .

۶ اداره یه عتدهده .

۷ مدیرک انهای اوزورته

۸ ویا هیئت ویا هیئت

مؤسس

مؤسس

حریه نظارتی مستشاری باش قوماندان وکیل وحریه نظاری

انور

اسماعیل حققی

مؤسس

مؤسس

مؤسس

حریه نظارتی مکتوبچی

استانبول مبعوثی

دعوی وکیل

علی رضا

صمد صبیحوز

محمد عارف

مؤسس

دعوی وکیل

محمد صمد الدین

$$\frac{ccc}{cyc}$$
[illegible]

Naciye Sultan Hazretlerinin Zîr-i Himayelerinde
Kadınları Çalışdırma Cemiyet-i İslâmiyesi
İdare-i Umumiye
222/172

Dâhiye Nezâret-i Celîlesi'ne

Devletli efendim hazretleri

Cemiyetin taht-ı azminde olan teşebbüsât-ı hayriye-i mütenevvi'a cümlesinden olmak üzere memleketin nukat-ı muhtelifesinden cemiyetin himayesine iltica eden esnân-ı muhtelifede zükûr ve inâs merkezde mevcut yedi yüz elliye karib yetim ve bi-kes çocuklardan mâadâ el-yevm merkeze vürûd etmek üzere yolda bulunan bin sekiz yüz kadar etfâlin terbiye ve istihdamlarına hasr-ı ehemmiyet ve itina kılınmakda ise de makam-ı devletlerinden feyiz-yâb olan bi'l-cümle müessese ve cem'iyâtın te'min eylediği muvaffakiyât-ı haseneden cemiyetimiz dahi istifâza eylemek üzere etfâl-ı mezkûre himayelerine vesile-i müstakille olabilecek ticarethânelere, dârüssinâ'alara, çiftlik sahiblerine ve dahili hizmetlerde hânelere bunların emr-i kabullerinde mazhar-ı rağbet olmaları için icab edenlere emirnâme-i mahsusa-i cenâb-ı nezâret-penâhileri şeref-tastîr buyurulmak suretiyle cemiyetimiz hakkında dahi himaye-i vatan-perverâne ve aceze-nüvâzâneleri bi-dirîğ buyurulması temennisine mücâseret eder ve ihtirâmât-ı fâikamı takdim ile kesb-i mübâhât eylerim. Ol bâbda ve her halde emr u fermân hazret-i men lehül-emrindir.

Fi 12 Temmuz 1333

Müdür-i Umumi
İsmail Hakkı

شعبه ۱ :
فقهی
مطالعه و تحقیق

شماره مسلسل سوریه شماره امروزیه جیمین نظامه سوریه
رونده تصدیق ایچوده تقدیم قلمه یقنه دار

[illegible]

شورای دولته مخصوص مسوده ورقه‌ای

66

SURİYE NİSVAN UMÛR-I HAYRİYE CEMİYETİ

Suriye'de Suriye Nisvân Umûr-ı Hayriye Cemiyeti adıyla teşkil edilen cemiyetin Şûrâ-yı Devletçe tasdiki için hayır maksatlı çalışmalarının görölmesi gerektiği ve bunun da zamana muhtaç olduğu hakkında mazbata

22 Eylül 1917

Bâb-ı Âlî

Dahiliye Nezâreti

Emniyet-i Umumiye Müdüriyeti

Şube 6

Hususî 122

Şam'da müteşekkil Suriye Nisvân Umûr-ı Hayriye Cemiyeti nizamnâmesinin Şûrâ-yı Devletçe tasdiki için takdim kılndığına dair

Huzur-ı Âlî-i Cenâb-ı Sadâret-penâhi'ye

Ma'rûz-ı çâker-i kemîneleridir ki

Merkez-i vilâyetde teşekkül eden Suriye Nisvân Umûr-ı Hayriye Cemiyeti nizamnâme-i umumiyesiyle dahili talimâtnâmesinden iki nüsha irsâl kılndığından Cemiyetler Kanunu'nun on yedinci maddesi mücebince ale'l-usul Şûrâ-yı Devletçe tedkik ve tasdiki Suriye Vilâyeti'nden bâ-tahrirât iş'âr olunmuş ve mezkûr nizamnâme ve talimât nüshaları leffen arz ve takdim kılınmış olmakla şûrâ-yı mezkûra tevdi'i menût-ı irâde-i fahimâneleridir. Ol bâbda emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fi 18 Cemâziyelâhir [1]335 ve fi 11 Nisan [1]333

Dahiliye Nazırı

[İmza]

Mehmed Talat

Şûrâ-yı Devlet'e Mahsus Müsvedde Varakası*Mazbata*

Merkez-i vilâyetde teşekkül eden “Suriye Nisvân Umûr-ı Hayriye Cemiyeti” nizamnâme-i umumiyesiyle dahili talimâtnâmesinin irsâl kılındığından bi'l-bahs Cemiyetler Kanunu'nun on yedinci maddesi mücebince ale'l-usul Şûrâ-yı Devletçe tasdiki Suriye Vilâyeti'nden iş'âr kılındığı beyânıyla ifa-yı muktezâsını mutazammın Dahiliye Nezâreti'nin havale buyurulan 11 Nisan [1]333 tarih ve yüz yirmi iki hususî numaralı tezkiresi melfûfâtıyla Mülkiye ve Maârif Dairesi'nde kırâet olundu. İcabı lede't-teemmül cemiyet-i mezkûrenin teşebbüsâtı şâyân-ı takdir görülmüş olup ancak bu misillü cemiyetlerin menâfi'-i umumiye hâdim oldukları Şûrâ-yı Devletçe tasdik olunabilmek için makâsıd-ı hayriye-i cemiyetin hidemât-ı fiiliye ibrâzı suretiyle isbâtı muktezi ve bu da mürûr-ı zaman ve tecrübeye muhtac görüldüğünden ona göre Suriye Vilâyeti'ne tebligât icrasının Dahiliye Nezâreti'ne iş'arı tezekkür ve mezkûr nizamnâme ile talimât leffen takdim kılındı.

Fi 5 Zilhicce [1]335 / fi 22 Eylül [1]333

Türk Kostümlü Kadın (Dame en costume Turc),

İBB Atatürk Kitaplığı, Krt 00585

داخلیہ نظاوتی حقوق مشاورہ کی

اوراق نومبر	قلم نومبر	غلامی :
۱۰۰۹	۱۷	مستمر ناظرین کی کمی
تاریخ نویسی	تاریخ نویسی	مرسل الہی :
۱۰۰۹	۱۷	اسی کے مجموعہ پر دوسرا

الحمد لله
مفتی محمد رفیع الرحمن صاحب
مفتی محمد رفیع الرحمن صاحب

تقدیر فرمائی جائے کہ اس کے بعد
قاری برقی نے اس کی حقیقت سے
جس کی توثیق مختلف سوا
میں سے اس کے بارے میں توثیق

۱۷/۱۲/۱۳۳۲

جلال مطبعہ سی ۱۳۳۲

MÜSLÜMAN KADINI BİRLİĞİ

Müslüman Kadını Birliği adlı cemiyetin nizamnâmeleri hükümlerinde Cemiyetler Kanunu'na aykırı bir madde bulunmadığı

17 Haziran 1919

Dahiliye Nezâreti Hukuk Müşavirliği

Evrak numarası:3246-Arzuhal

Kalem numarası:4009

Tarih-i Tebyizi:17 Haziran [1]335

Hulâsası: Müslüman Kadını Birliği Cemiyeti

Mürselünileyhi: Emniyet-i Umumiye'ye derkenar

Teşkil kılındığı beyânıyla ruhsat-ı resmiyesi istid'â edilen "Müslüman Kadını Birliği" nâmındaki cemiyetin tedkik olunan merbût nizamnâmeler ahkâmı Cemiyetler Kanunu'na muhalif mevâdı ihtivâ etmediği cihetle muktezi ilmuhaber in itâsında mâni-i kanunî bulunmadığı beyânıyla Emniyet-i Umumiye Müdüriyet-i Aliyyesi'ne iade ve takdim kılındı.

Fi 16 Haziran [1]335

اورنگی عوی نوحی و سی	مسودی	تاریخ تسوید	دافعہ ناظمہ کیلئے ادرہ ہذا افندیہ
قلم نوحی و سی	میشی	تاریخ میثی	تو این جیدہ ادرہ ہذا
		۸ مور ۱۳۴۷	۸ مور ۱۳۴۷

[illegible]

BEYNELMİLEL KADINLAR MÜESSESE-İ HAYRİYESİ

Beynelmilel Kadınlar Müessesesi-i Hayriyesi dilencilik eden çocukları toplayıp durumlarını düzeltmek için çalıştığından faaliyetlerinde zorluk çıkarılmaması hakkında Şehremini Cemil Paşa'ya yazı

8 Temmuz 1919

Dahiliye Nezâreti

Kalem-i Mahsus Müdüriyeti

Dahiliye Nazır Vekili Edhem Beyefendi'den Şehremini Cemil Paşa hazretlerine

Mekteb-i Saadet nâm-ı diğer Beynelmilel Kadınlar Müessesesi-i Hayriyesi nâmı altında Madam Nar tarafından sokaklarda bilâ-tefrik-i cins ve mezheb bütün dilencilik eden çocukları toplamak ve terfih-i hâllerine çalışmak maksadıyla teşkil edilip 3 Temmuz [13]35 tarihli ve 120 numaralı ruhsatnâme ile nezâret-i senâverî Emniyet-i Umumiye Müdüriyetince mevcudiyeti resmen tasdik olunan cemiyetin maksad-ı hayır-perverânesi taraf-ı âlilerinden dahi takdir olunarak Beyoğlu Daire-i Belediyesi'nde kendilerine bir oda tahsis buyurulmuş idi. Cemiyetin müsaade-i resmiyesinde sarahât-ı kâfiye olmadığı beyânıyla dilenci çocukların mezkûr odaya idhaline mezkûr daire-i belediyece mümâna'at olduğu anlaşılmıştır. Bu misillü teşebbüsât-ı hayriyenin himayesi devâir-i belediyenin akdem-i vezâifinden bulunduğu göre Beyoğlu müdürünün ikâ' eylediği müşkilâtın men'i rica olunur ol bâbda.

Fi 8 Temmuz [1]335

17

BEYNELMİLEL ANNELER CEMİYETİ İSLÂM MERKEZİ

İstanbul ve civarındaki çocukların dilenmesini önlemek amacıyla Beynelmilel Anneler Cemiyeti İslâm Merkezi adıyla kurulan cemiyetin bazı maddelerinde değişiklik yapıldığı takdirde ilmuhaberinin verilmesinde kanunî bir engel bulunmadığı

18 Ağustos 1919

Emniyet'e Müzekkire

İstanbul ve havalisinde çocukların dilenciliğine mâni olmak maksadıyla teşkil kılınıp ruhsat-ı resmiesi talep edilen Beynelmilel Anneler Cemiyeti İslâm Merkezi'ne aid merbût nizamnâmeler mütâlaa ve tedkik olundu. Nizamnâmenin sekizinci maddesinde bütün Müslümanların cemiyetin âzâ-yı asliyesinden bulunduğu ve dokuzuncu maddesinde de azâ-yı asliye iânelerinin ayda hâne başına beş kuruş olmak üzere mahalle teşkilâtı ve iâne heyetleri vasıtasıyla celb ve cem' edileceği musarrahdır. Cemiyetler Kanunu'nun birinci maddesinde "Cemiyet, eşhâs-ı müte'addide tarafından malumât veya mesâîlerini suret-i dâimede bi't-tevhîd mukasime-i ribhden gayrı bir maksadla teşkil edilen heyettir." suretinde tarif olunduğuna göre Müslümanlardan arzu ve rızaları inzimâm etmeyenleri ve ale'l-usul cemiyete kayd olunmayanları cemiyetin azâ-yı asliyesinden addetmek caiz olmadığı gibi ayda hâne başına beş kuruş olmak üzere mahalle teşkilâtı ve iâne heyetleri ma'rifetiyle cemiyetin azâ-yı asliye nâmını verdiği bi'l-cümle Müslümanlardan iâne cem' ve derci de ol bâbdaki nizamnâme ahkâmına muhalif bulunduğundan ânifü'z-zikir sekiz ve dokuzuncu maddelerin tayy veya ta'diline alâkadârân muvâfakat etdikleri takdirde ahkâm-ı sairesi itibarıyla ilmuhaber i'tâsında mâni'-i kanunî görülemediği beyânıyla Emniyet-i Umumiye Müdüriyeti cânib-i âlisine tevdi' ve takdim olunur.

Fi 18 Ağustos [1]335

اولیات نومرایی	میزی	سودی	اقیمیه - دین - ۱۰۰۰	اصحیح ابدن ذوات
تودیع تاریخی	تبیض تاریخی	تسود تاریخی		علامه مال
<p> فقره شش گانه باقره ، و تمام معاوضه و عجاب در محرم و کوزال خسته قاربنده ^{معاوضه نماید} تقدیر تقدیر ^{تقدیر} (لایه دقه تاریخی) ادرته کوی قاربیه جیقینه (عادی و ربط نفع نام / جیقینه قانده مخالف موادی اخذ ائمه ^{معاوضه نماید} تقدیر تقدیر ایدیم عی و فخر ^{معاوضه نماید} تقدیر تقدیر ^{معاوضه نماید} تقدیر تقدیر ^{معاوضه نماید} تقدیر تقدیر ^{معاوضه نماید} تقدیر تقدیر عجب ^{معاوضه نماید} تقدیر تقدیر ^{معاوضه نماید} تقدیر تقدیر ^{معاوضه نماید} تقدیر تقدیر ^{معاوضه نماید} تقدیر تقدیر </p>				

ORTAKÖY KADIN CEMİYETİ

Fakir hastalara, öksüzlere ve hasta kadınlara aylık yardımda bulunmak amacıyla teşkil edilen Ortaköy Kadın Cemiyeti'nin nizamnâmesinde Cemiyetler Kanunu'na aykırı bir madde bulunmadığından gerekli ilmuhaberinin verilmesi

26 Ağustos 1919

Emniyet-i Umumiye'ye derkenar

Fakir hastagâna bakmak, tamamen muâvenet ve himayeden mahrum öksüzlerle hasta kadınlara muâvenet-i şehriyede bulunmak maksadıyla teşekkül eden "La Bien Faisant Ortaköy Kadın Cemiyeti'ne" aid merbût nizamnâmeler Cemiyetler Kanunu'na muhalif mevâdı ihtivâ etmemekde olduğundan iktizâ eden ilmuhaberinin i'tâsında mâni-i kanunî görülemediği beyânıyla Emniyet-i Umumiye Müdüriyet-i Memuriyet-i Aliyyesi'ne tevdi' ve takdim olunur.

Fi 26 Ağustos [1]335

آناطولی قادیلری مدافعه وطن جمعیتی نظامنامه سی

252525252525252525252525252525

۱۳۳۵

== ۴ ==

ماده ۸ - جمعیّت صرفیاتی هیئت اداره ترادیه
و کاتبه مسئولینک اعضا سیله اجرا ایدیلیر . بوتون هیئت
اداره اعضا سی : اعضا سی طبعیه قیدی و نظیفه سیله مکلفدر .
ماده ۹ - جمعیّتک امور حسابیه سیله مشغول
اداره ریسه سیله کاتبه و وزنه داردن مرکب بر قاضی هیئت
اولوب بوتون اداره قارشو مسئول اولدیلر کی هیئت
اداره اعضا سیله قوتلره هیئت قارشو مسئولدر . جمعیّتدن
و قوعولعه حق دعوت اورینه قوتلره هیئت اوج ایدیه بر کره
اجتماع ایدیه رک ؛ حسابی تدقیق ایدر و معاملات حقنده
ایضاحات ایستر .

== ۲ ==

جمعیّت مقاومت و مدافعه ایچون لازم کلن هر شییه توسل
ایدیه جکدر . غیر مسلم و ملته اشرارک جا کیت عثمانيه و حقوق
اسلامیه میز ی خللدار ایدیه جک بروقه یه کدیبلری طرفندن
به سبب ویرلدکجه حقوق نایمیلرینه و مقتضیات دینه و عثمانيه
ملیه لرینه اسلام قادیلری دایما رعایتکار قاله جقدر . فقط ملت
و وطنک ضروری موجب اوله حق مرتشیقی و ایدیه
ار ککلی عیزله برابر و بوتون وادلفمزله مدافعه اوله جقدر .
جمعیّتک اعضا سیله فعاله و طبعیه و وطنک مشکلدور .

== ۳ ==

ماده ۶ - هیئت اداره ؛ جمعیّت اعضا سندن متشکل
قوتلره طرفندن انتخاب اولدور . انتخاب اولنان هیئت اداره
ایچلرندن رای خی ایدیه بر ریسه ، بر ریسه ثانیه بر کاتبه
انتخاب ایدر لر . کاتبه جمعیّتک کاتبه مسؤله سیدر . هیئت
اداره دمه برلیدن اولوق اوزره منتخب برده وزنه دار وادور .

وظائف و وظائف

ماده ۷ - هیئت اداره جمعیّتک هیئت اجرا سی و فعاله سی

ماده ۱ - مرکزی سیواسده اولوق و بوتون انا
طوائیک ایجاب ایدن محاللریده بر مستقل شعبه لر ی بوتون
اوزره « آناطولی قادیلری مدافعه وطن جمعیتی » نامیه بر
جمعیّت تشکیل ایشلدور .

ماده ۲ - دولت علیه عثمانیه ایلدول ایشلا فیه آرد .
سندیه منعقد متارک نامیه ک امضا اولدیلر ساء ۱۳۳۵ تهرین اول
سنه ۳۳۵ تاریخده تجزیه قالان و هر نقطه سندیه اکثری
اسلامی تشکیل ایدن اقسام عثمانيه یکدیگرکندن و جامعه
عثمانیه دن غرقابل تجزی و انکسار بر کادور . بالجله عناصر
اسلامیه یکدیگرکینه قارشو حرمت مقابله و حسن فداکاریله
مشغول و وضعیت عرقیه و اجتماعی و اشراف محیطله لرینه
رعایتکار قادین وار ککلدورن مرکب حقیقی فردا شلدور .
ماده ۳ - هر دولوشال و مداخله ک و الحاحیه رودی و اصولی
وارمیشک تشکیل غایسته معطوف حرکاتک رودی خصوصیلریده

ANADOLU KADINLARI MÜDAFAA-İ VATAN CEMİYETİ

Merkezi Sivas'ta olmak ve bütün Anadolu'nun gereken yerlerinde müstakil şubeleri bulunmak üzere teşkil edilen Anadolu Kadınları Müdafaa-i Vatan Cemiyeti'nin nizamnâmesi

18 Aralık 1919

Anadolu Kadınları Müdafaa-i Vatan Cemiyeti

Nizamnâmesi

1335

Nizamnâme suretidir

Madde 1- Merkezi Sivas'da olmak ve bütün Anadolu'nun icab eden mahallerinde birer müstakil şubeleri bulunmak üzere "Anadolu Kadınları Müdafaa-i Vatan Cemiyeti" nâmiyle bir cemiyet teşekkül etmiştir.

Madde 2: Devlet-i Aliyye-i Osmaniyye ile Düvel-i İtilâfiye arasında mün'akid mütârekenâmenin imza olunduğu fi 30 Teşrin-i Evvel sene [1]335 tarihinde elimizde kalan ve her noktasında ekseriyeti İslâmlar teşkil eden aksâm-ı Memâlik-i Osmaniyye yekdiğerinden ve câmia-i Osmaniyye'den gayr-ı kâbil-i tecezzi ve infikâk bir külldür. Bi'l-cümle anâsır-ı İslâmiye yekdiğerine karşı hürmet-i mütekâbile ve hiss-i fedâkâriyle meşhûn vaziyet-i ırkiye ve ictimâiye ve şerâit-i muhitiyelerine riayetkâr kadın ve erkeklerden mürekkeb hakiki kardaşlardır.

Madde 3: Her türlü işgal ve müdahalenin ve bilhassa Rumluk ve Ermenilik teşkili gayesine ma'tûf harekâtın reddi hususlarında cemiyetimiz mukâvemet ve müdafaa için lâzım gelen herşeye tevessül edecektir. Gayr-ı Müslim vatandaşlarımızın hâkimiyet-i Osmaniyye ve hukuk-ı İslâmiyemizi haleldâr edecek bir vak'aya kendileri tarafından sebebiyet verilmedikçe hukuk-ı tâbiyetlerine ve mukteziyât-ı diniye ve an'anât-i milliyelerine İslâm kadınları daima riâyetkâr kalacaktır. Fakat millet ve vatanımızın zararını mücib olacak her teşebbüsü red ile erkeklerimizle beraber ve bütün varlığımızla müdafaa olunacaktır.

Madde 4: Cemiyetimiz azâ-yı fa'âle ve tabiiyeden müteşekkildir. Bütün İslâm hanımları azâ-yı tabiiyesindendirler. Bu mukaddes gayemizin te'mini için bi'l-cümle İslâm hemşirelerimiz müttehiden çalışacaklardır. Yalnız taht-ı işgalde bulunup arzularını bilfi'l istimâl ve serbest izhâr edemeyen hemşirelerimiz şimdilik ma'zûr görüleceklerdir.

Teşkilât

Madde 5: Cemiyetin umûr ve idaresi on altı kişiden mürekkeb bir hey'et-i idare (hey'et-i fa'âle) tarafından tedvîr edilir.

Madde 6: Hey'et-i idare; cemiyet azâsından müteşekkil kongre tarafından intihâb olunur. İntihâb olunan hey'et-i idare içlerinden re'y-i hafi ile bir reise, bir reise-i sâniye bir kâtibe intihâb ederler. Kâtibe cemiyetin kâtibe-i mes'ulesidir. Hey'et-i idarede yerliden olmak üzere muntehâb bir de veznedar vardır.

Vezâif

Madde 7: Hey'et-i idare cemiyetin hey'et-i icraiye ve faâlesi olup lâ-ekal on beş günde bir ictimâ ederek cemiyetin umûruyla iştigâl eder. Reisenin göreceği lüzum ve kâtibe-i mes'ule tarafından vuku

bulan davet üzerine daha sık ictimâ edebilir. Üç defa bilâ-mazeret gelmeyen azâ müsta'fi addedilerek derhal yerine diğeri intihâb edilir. Cemiyetin bilumum muharrerâtı cemiyetin mühür-i resmisiyle temhîr edilip reisenin veya reise-i sâniyenin veyahud hey'et-i idareden birinin ve kâtibe-i mes'ulenin de mutlaka imzası bulunacaktır. Cemiyetin hükûmete karşı murahhası hey'et-i idare reisesi ve reise-i sâniyesi ile kâtibe-i mes'ulesidir.

Madde 8: Cemiyetin sarfiyâtı hey'et-i idare kararıyla ve kâtibe-i mes'ulenin imzasıyla icra edilir. Bütün hey'et-i idare azâsı: azâ-yı tabîiye kaydı vazifesiyle mükellefdir.

Madde 9: Cemiyetin umûr-ı hesabiyesiyle meşgul idare reisesiyle kâtibe ve veznedardan mürekkeb bir kasa hey'eti olup bu hey'et idareye karşı mes'ul olduğu gibi hey'et-i idare azâsı da kongre hey'etine karşı mes'uldür. Cemiyetden vuku bulacak davet üzerine kongre hey'eti üç ayda bir kere ictimâ ederek; hesabâtı tedkik eder ve muamelât hakkında izahât ister.

Madde 10: Cemiyet inde'l-lüzum muvazzaf memurlar istihdam edebilir. Cemiyetin vâridât ve sarfiyâtı lüzum görüldüğü zaman azâ-yı fa'âle ile tabîiye toplanarak teberru' edecekleri iânenen ibaret olacaktır.

Madde 11: Lüzumunda kongre kararıyla nizamnâme ta'dil ve tebdil edilebilir.

Sivas'da

Anadolu Kadınları Müdafaa-i Vatan

Cemiyeti

Numara: 21

18 Kânûn-ı Evvel [1]335

Beyoğlu Mutasarrıfîyet-i Aliyyesi'ne

Saadetli efendim hazretleri

Merkezi Sivas'da bulunan ve hey'et-i idare-i faâlesi on altı hanımdan mürekkeb olan Anadolu Kadınları Müdafaa-i Vatan Cemiyeti Nizamnâmesi'ni huzur-ı âlilerine leffen takdim ile kesb-i mübâhât eyleriz. Bütün İslâm hemşirelerimizi cemiyetimiz azâ-yı tabîiyesinden addedip kendilerini resmen cemiyetimize kayd ediyoruz. Şu birkaç günlük mesâimizle cemiyetimizin sekiz yüzden fazla azâsı mukayyed bulunuyor. Ve pek yakın bir zamanda ümid ediyoruz ki; Sivas'da azâmız olmayan bir hemşiremiz kalmayacaktır. Vesâtat-ı âlileriyle dahil-i daire-i memuriyetiniz menâtıkında bulunan hanımefendi hemşirelerimizi bu eser-i hamiiyete iktidâya davet ediyoruz. Mesâi-i milliyede metânet ve ciddiyetle çalışacak olan Anadolu Kadınları Müdafaa-i Vatan cemiyetlerinin oraca da bir an evvel emr-i teşkiliyle müstakilen icra-yı faaliyet eylemekde bulunduklarına dair tebşîrât-ı atûfilerine intizâren takdim-i hürmet-i mahsusa eyleriz. Ol bâbda emr u irâde efendim hazretlerindir.

[Mühür]

Sivas'da

Anadolu Kadınları

Müdafaa-i Vatan Cemiyeti

Reise-i evvel [İmza]

Kâtibe-i Mes'ule [İmza]

210

VAHDET-İ NİSVÂN CEMİYETİ

Hanımlar arasında yardımlaşmayı, yardıma muhtaç genç kızların tahsil ve terbiyesini sağlamak üzere Vahdet-i Nisvân Cemiyeti adıyla teşkil edilen cemiyetin, Cemiyetler Kanunu'na aykırı bir durumunun sözkonusu olmadığı

28 Şubat 1921

“Vahdet-i Nisvân” cemiyeti nâmıyla bir cemiyet teşkil edilmesinden bahs ile bu bâbda muktezi ilmuhaber in i'tâsı istirhâmını hâvî takdim kılınıp havale buyurulan istid'aya merbûn nizamnâmeler mündericâtı lede't-tedkik maksad-ı teşekkülün hanımlar arasında tesânüd ve te'âvün husûle getirmek ve muhtac-ı muâvenet genç kızlara muâvenetle tahsil ve terbiyelerini te'min etmek olduğu ve Cemiyetler Kanunu'na muhalif mevâdı ihtivâ etmediği anlaşılmış olmakla ilmuhaber i'tâsında bir mâni-i kanunî bulunmadığı mütâlaasıyla Emniyet-i Umumiye Müdüriyeti Canib-i Âlisi'ne.

Fi 28 Şubat [13]37

خالد نظارتی
مکتوب

شماره ۱
مردی
شماره ۱۴۶

محمد صبیح

« عثمانی تورت خاندان سیرکرد در می » نیک شافع محمدیه خادیم جمعیت دهدهی تورتی دولت قریب تیب و فخر

شماره ۱۴۶ به نیک ابراهیم دافیه تاری مکتور در ۱۱۱ شماره ۱۱۱۱

صدقات عظمی مکتوبی قلمی

قلم نومردی	تاریخ	مردی	تاریخ	تاریخ نومردی
۵۰۰	۱۴۶	۱۴۶	۱۴۶	۱۴۶
مقابله ایدلر	تاریخ قلمی	تاریخ سود	تاریخ سود	تاریخ سود
۸	۸	۸	۸	۸

وضعیت قلم محمدیه خاندان

سایه تاریخ ۱۴۶ نومردی تورتی عید آصفیه لیه جواب
« عثمانی تورت خاندان سیرکرد در می » نیک شافع محمدیه خادیم
جمعیت دهدهی تورتی دولت قریب تیب و فخر
سایه تاریخ ۱۴۶ نومردی تورتی عید آصفیه لیه جواب
« عثمانی تورت خاندان سیرکرد در می » نیک شافع محمدیه خادیم
جمعیت دهدهی تورتی دولت قریب تیب و فخر

۱۴۶ تاریخ ایدلر

ایده تیب قید شده در تورتی

OSMANLI TÜRK HANIMLARI ESİRGEME DERNEĞİ

Osmanlı Türk Hanımları Esirgeme Derneği'nin kamu yararına çalışan bir dernek olduğu hakkında irâde

10 Nisan 1922

Sadâret-i Uzmâ
Mektubi Kalemî
Evrak Numarası:136
Kalem Numarası:555

Dahiliye Nezâret-i Celîlesi Cânib-i Âlîsi'ne

Nisan [1]338 tarihli ve 173 numaralı tezkire-i aliyye-i âsafânelerine cevabdır. "Osmanlı Türk Hanımları Esirgeme Derneği"nin menâfi'-i umumiyeye hâdim cem'iyyâtdan addi hususuna Şûrâ-yı Devlet kararıyla bi'l-istizân irâde-i seniyye-i hazret-i Padişahî şeref-müte'allik buyurularak suret-i musaddakası leffen taraf-ı âli-i dâverilerine tesyâr olunmakla icabının icra buyurulması bâbında.

14 Şaban [1]340/12 Mart [1]338

10 Nisan [1]338 tarihli irâde-i seniyye üzerine

İrâde-i seniyye kayıd şubesine verilmiştir.

BEO, 4709/353155

Bâb-ı Âlî
Dahiliye Nezâreti
Emniyet-i Umumiye Müdüriyeti
136

İrâde-i Seniyye

Osmanlı Türk Hanımları Esirgeme Derneği'nin menâfi'-i umumiyeye hâdim cem'iyyâtdan addi Şûrâ-yı Devlet kararıyla tensib olunmuştur.

İşbu irâde-i seniyyenin icrasına Dahiliye nazırı memurdur.

Fi 11 Şaban 1340 / fi 10 Nisan 1338

Mehmed Vahidettin

Sadırazam
Ahmed Tevfik

Dahiliye Nazırı
Ali Rıza

[illegible]

DUL KADIN VE YETİM ÇOCUKLARA İMDAD CEMİYETİ

Dul Kadın ve Yetim Çocuklara İmdad Cemiyeti'nin resmî dairelerle yapacakları yazışmalara pul yapıştırılmasından muaf tutulmaları hakkındaki taleplerinin, kamuya yararlı cemiyet olduğuna dair karar alındıktan ve ayrıca bir kanun ile her türlü muamele ve yazışmaların puldan muafiyeti ilân edildikten sonra mümkün olabileceği

25 Aralık 1922

Dul Kadın ve Yetim Çocuklara İmdad Cemiyeti tarafından devâir-i resmiyeye takdim edecekleri muharrerâta pul ilsâkından muaf tutulmaları hakkında istirhâmı hâvi takdim kılınıp memuriyet-i aciziye havale buyurulan istid'â mündericâtı tedkik edildi.

Resm-i Damga Kanunu'nun muâfiyâtdan bâhis yirmi yedinci maddesinin fıkârât-ı muhtelifesinde cevâmî'-i şerife ve bilumum müessesât-ı hayriye ve mezhebiyenin menâfi'ine müt'e'allik olan ilmuhaber ve muafiyâtdan bâhis yirmi yedinci maddesinin fıkârât-ı muhtelifesinde cevâmî'-i şerife ve bilumum müessesât-ı hayriye ve mezhebiyenin menâfi'ine müt'e'allik olan ilmuhaber ve akâretnâme ve tasdiknâme ve beyânnâmeler ve icâr varakalarının ve müessesât-ı mezkûreye itâ olunan iânât makbuzlarıyla muamele-i kaydiyelerinin müt'e'allik cüzlerinden ve bunlar menfaatine verilecek tiyatro ve konser ve balo ruhsatnâmelerinin ve biletlerin ve neşr edilen ilanâtın damga resminden muafiyeti zikir ve tasrih edilmekte ise de herhangi bir maksad-ı hayriye için teşekkül eden cemî'yâtın kanun-ı mezkûr sarahati haricinde kalmasına ve Cemiyetler Kanunu'nda dahi cemiyetlere aid mesâlih için vuku bulacak müracaat ve mütâlaatda takdim kılınacak istid'ânâmelere pul ilsâkı mecburî addedilmiş olmasına binâen işbu istid'âda istihdâf edilen gayenin cemiyet-i müsted'iyenin menâfi'-i umumiyyeye hâdim bir cemiyet olduğuna dair karar alındıktan sonra ayrıca bir kanun ile her türlü muamelât ve muhaberâtın puldan muafiyeti ilân olunmadıkça husûlü mümkün olamayacağı hususunun tefhîmi lâzım gelmekle Emniyet-i Umumiye Müdüriyeti'ne havale buyurulması ma'rûzdur ol bâbda.

Fi 25 Kânûn-ı Sâni [13]38

İBB Atatürk Kitaplığı Krt 004038

KADINLARIN KOLLANIP GÖZETİLMESİ

۱۰۰
 ماه مهر
 رجب که کجاست
 کرد مصطفی که در کربلا
 مکن بفرزاده اربعه علما
 صفه آنرا که در کربلا
 فتح اولمشره عید عید
 بیایم از این

[illegible]

BURSA'DA BİR KADINA TECAVÜZ EDEN KİŞİLERİN İDAM EDİLMESİ

Bursa'da Ayşe binti Mustafa adlı kadına tecavüz eden kapıcı Mustafa bin Abdullah ile diğer Mustafa bin Abdullah'ın siyaset (idam) olunmaları hakkında hüküm

17 Eylül 1567

Yazıldı.

Kâdi-asker arz itmişdür.

Kethudâsı Ferruh Çavuş'a verildi. Fî 13 Rebî'u'l-evvel, sene 975

Burusa beğine hüküm ki:

Mektûb gönderip; Mahrûse-i Burusa'da Kapıcı Mustafâ bin Abdullâh ve diğer Mustafâ bin Abdullâh nâm kimesneler Âyişe bint-i Mustafâ nâm hatunı kendü maslahatına giderken çekip mekâbir-i müsliminde fi'l-i şeni' etdikleri udûl-i müslimîn şehâdetleriyle sâbit ü zâhir olup kayd ü sicill olunup lâkin bundan akdem adâlet-nâme-i hümayûnumda; "Dergâh-ı Mu'allâm kullarından olan ehl-i fesâd arzoluna." deyu fermân olunmağın haklarından gelinmesi lâzım olduğundan gayrı sebeb-i intizâm-ı ahvâl-i nâs olmağın sûret-i sicill ihrâc olunup kendüler yasakçıbaşına teslim olunmuşdur." deyu bildirmişsin. İmdi; mezbûrlara siyâset olunmasın emredip **buyurdum ki:** Vusûl buldukda, mezbûrlara siyâset edip emrüm yerine varduğun yazıp arz eylesin.

[illegible]

KAMER HATUN'A MAAŞ TAHSİSİ

Mısır gelirinden aylık yirmi para maaşa sahip olan Kamer Hatun'un her nerede ikamet ederse etsin maaşının her ay kendisine ödenmesine dair

24 Haziran 1571

Yazıldı

Bâli Çavuş'a verildi.

Fî selh-i Muharremü'l-harâm sene 979

Vezir Sinan Paşa'ya hüküm ki:

Dârende Kamer nâm hatun südde-i saadetime gelip havâli-yi Mısır'dan yirmi pâre vazifesi olup berât-ı şerifimle mutasarrıf olduğın bildirip her kande sâkine olursa vazifesi verilmek bâbında hükm-i hümayûnum taleb eylemeğin **buyurdum ki**;

Mezbûra havâli-yi Mısır'dan mutasarrıf olduğu vazifesin her kande sâkine olursa mâh be-mâh berâtı mücebince tasarruf etdiresin.

222

BOĞDANLI ESİR KADINLARIN KURTARILMASI

İstanbul'a getirilip esir olarak satılan Boğdanlılardan on dört kadının kurtarılarak
Karadeniz şaykalarıyla Boğdan'a gönderildiği

25 Eylül 1718

Âsitane-i Saadet'imden Boğdan'a varınca yol üzerinde vâki olan kâdılara hüküm ki:

Bundan akdem bi-vech defa'atle seby ü istirkâk olunan Boğdan reayâsından bir mikdarını ashâbı getirüp İstanbul ve ol havalide bey' etmeleriyle ol makûleleri ve istirkâk olunan Boğdan reayâsı her kimin yedinde bulunur ise sahibi yedinden ahz ve istihlâs ve vilâyet-i merkûmeye redd olunmak üzere kıdvetü'l-ümera'il-milleti'l-mesihîyye Boğdan Voyvodası Mihaş Voyvoda'nın İstanbul'da olan âdemlerine i'ta ve teslim olunmak üzere taraf-ı Devlet-i Aliyye'mden şeref-yâfte-i sudûr olan emr-i şerifim mazmûnu üzere ol makûle ahz olunup İstanbul'da vaz'ü'l-yed olmaları ile murafa'a ve şer'an Boğdanlı olduğu sâbit ve zâhir ve tahlis olunan on dört nefer Boğdanlı avretleri Karadeniz şaykasına tahmîl ve vilâyetine gönderilmekle berren ve bahren esna-yı râhda mütesellimler ve voyvoda ve subaşı ve a'yân-ı vilâyet ve ümenâ taraflarından bilâ-emr-i şerif dahl u ta'arruz olunmamak bâbında voyvoda-yı merkûmun etba'ından () nâm zımmî inâyet rica etmeğın taraf-ı Devlet-i Aliyye'mden sâdır olan emr-i şerif mazmûnu üzere ol makûle Boğdan reayâsına âhardan dahl u ta'arruz olunmamak bâbında emr-i şerif yazılmışdır.

Fi-evâil-i Şevval 1130

ایکم مزبوجی و لغوی لایم و کتب مؤلفی محلی لایم و کتب مؤلفی
سندجی سبب لایم و کتب مؤلفی و کتب مؤلفی و کتب مؤلفی
صادر لایم و کتب مؤلفی و کتب مؤلفی و کتب مؤلفی
۱۱۱۱
۵

بدر محلی محلی و کتب مؤلفی و کتب مؤلفی و کتب مؤلفی
سندجی سبب لایم و کتب مؤلفی و کتب مؤلفی و کتب مؤلفی
صادر لایم و کتب مؤلفی و کتب مؤلفی و کتب مؤلفی
۱۱۱۱
۵

BENDER KALESİ'NDEKİ KADIN VE ÇOCUKLARIN KORUNMASI

Bender Kalesi'nde bulunan iç kalede gerektiğinde kadın ve çocukların korunması için hâneler yapılması

25 Şubat 1763

Yazıla

Bender Muhafızı Abdi Paşa dâmet maâliyhuya ve Bender kadısına hüküm ki

Serhadd-i İslâmiyyeden Bender Kalesi'nin hin-i iktizâda nisvân ve sıbyânın tahaffuzlarına medâr olmak için iç kale derûnunda mevcud olan hânelerin kal' ve inhidâmı ehemm ü elzem olduğu bundan mukaddemce Deraliyye'ne inhâ olunmakdan nâşi vech-i münasibi üzere iştirâ ve Dersaâdet'e ilâm olunmak bâbında bundan akdem ısdâr kılınan emr-i şerifim mahalline lede'l-vürûd ma'rifet-i şer' ve sen ki mir-i mirân-ı mûmâileyhsin ma'rifetin ve yeniçerileri ağası Ahmed zide mecduhu ma'rifetleri ve sair agavât ve zâbitân ve kale-i merkûm mimarı ve ehl-i vukûf ile üzerlerine varılıp ashâb-ı büyütmuvacehelerinde bir ferde gadr ve himaye olunmayarak keşf ve tahmin olunup hedmi iktizâ eden otuz dört bâb hânenin kemâl-i dikkat ve taharri olunarak ashâbıyla takdir ve kat' olunan bahâlarını hâvi memhûr mukâvele defterini Deraliyye'ne irsâl ve kat' olunan bahâdan noksan ile iştiraları mümkün olmadığı ve ekserisi ahşabdan mebnî olmayıp kârgir olmakla hedmleri himmet-i aliyyeme muhtac idüğünü tahrir ve inhâ eylemek ile defter-i mezkûr mücebince mecmû'unun bahâları dört bin beş yüz on dört buçuk kuruşa bâliğ olmakla şeref-bahş-ı sudûr olan emr-i hümayûn-ı inâyet-makrûnum ve sâdir olan fermân-ı âli mücebince tahrirâtın üzere ma'rifetinle zikrolunan hâneler iştirâ ve mahalline kayd için istizânı Dersaâdet'ime irsâl ve mecmû'u hedm ve derûn-ı kale tahliye olunmak fermân olmağın imdi işbu emr-i âlişânım vusûlünde meblağ-ı mezbûr sebeb-i tahrir-i hükmün ile havale olunan mahalden ahz u kabz edip başmuhasebeden ihrac ve irsâl olunan memhûr ve mumzâ sûret-i defterde tahrir olunduğu üzere zikrolunan hâneler ashâbıyla takdir ve kat' olunan bahâlarıyla iştirâ ve mecmû'u hedm ve derûn-ı kale tahliye olunup mahalline kayd için senedâtını Deraliyye'ne irsâl ve arz ve ilâm eylemeğe mezid-i sa'y ü ihtimâm eylesin ve sen ki mevlânâ-yı mûmâileyhsin bu hususda sen dahi mücib-i emr-i şerifimle amel ve hareket eylemen bâbında fermân-ı âlişânım sâdir olmuştur.

Fi 11 Ş[aban] 1176

[illegible]

AMCALARI TARAFINDAN ALINAN ÇOCUKLARIN ANNELERİNE VERİLMESİ

Çocuklarının amcası tarafından zorla elinden alındığını ve fakir bir durumda olduğunu bildiren Halebli Hâce Hatice Hatun'un durumunun tahkik edilerek çocuklarının kendisine verilmesi ve kendisine Halep Gümrüğü gelirlerinden maaş bağlanması

2-12 Mayıs 1792

Hâce Hatice bint-i es-Seyyid Abdülkerim Kevâkibizâde'nin Arabiyyü'l-ibâre takdim eylediği arzuhâli tercümesidir.

Farîza-i ed'îyyeyi te'diyeden sonra mûmâileyhâ garibe-i diyar ve zevi'l-büyût muhadderâtdan eşher-i meşâhîr-i ahali Haleb-i şehbâ'dan Kevâkibizâde sülâlesinden olduğunu ve evlâdları es-Seyyid Muhammed Necib ve es-Seyyide Fatıma Hatun'u ammileri es-Seyyid Abdülkadir cebren ve kahren mûmâileyhâdan alıp ru'yetlerinden mahrum eylediğini ve hâli muzmahil olup malı ve enis ü celisi ve mu'in ü mugîs ve emlâk ve dirhem ü dinarı kalmadığından bahisle merkûmân Muhammed Necib ve es-Seyyide Fatıma Hatun'un terbiyeleri ve bunlar ile ünsiyet etmek için kendüye alıverilmeleri bâbında hükkâm-ı Haleb'e hitâben yedine fermân-ı âli î'tâsını ve Halep gümrüğünden üzerine vazife tevcih ve sadaka ve ihsân buyurulmasını rica ve iltimas eder.

Haleb'de Kevâkibizâde neslinden Hâce Hatice Hatun'un hâk-i pâ-yı şahanelerine takdim ettiği Arabiyyü'l-ibâre arzuhâli taraf-ı çâkerâneme ib'âs buyurulmuş olmakla işbu tercüme arzuhâl-i mezkûrun tercümesidir. İki nefer evlâdını ammileri Abdülkadir nâm kimesne cebren ahz etmiş olmakla istirdâdını niyaz eder. Husus-ı mezbûr umûr-ı şer'îyyeden olmakdan nâşi mahallinde şer'le görülmek için iktizâ edenlere hitâben emr-i âli ısdârı lâzım geleceği ve sahîbe-i arzuhâl fakr-ı hâlınden bahsetmiş olmakla müsaade-i aliyyeleri buyurulur ise Halep gümrüğünden bir mikdar vazife tevcih olunacağı malum-ı âlileri buyuruldukda fermân men lehü'l-emr hazretlerindir.

İktiza eden evâmir ısdâr oluna.

Verildi.

Sah.

Buyuruldu.

Haleb Valisi vezire ve Haleb mollasına hüküm ki

Muhadderâtdan Haleb'de sâkine Kevâkibizâde es-Seyyid Abdülkerim Efendi kerîmesi müftehirâtü'l-muhadderât Hâce Hatice Hatun zîdet iffetuhâ tarafından bu defa diyar-ı şevket-karârıma takdim olunan Arabiyyü'l-ibâre arzuhâli tercümesinde mûmâileyhâ evladları es-Seyyid Muhammed Necib ile Seyyide Fatıma Hatun'un umûrlarını ru'yetde tekâsül ve kusuru olmayıp şer'an dahl icab etmez iken Haleb'de sâkin ammileri Seyyid Abdülkadir nâm kimesne bin iki yüz () senesinde hilâf-ı şer'-i şerif cebren ve kahren mûmâileyhâ yedinden merkûmânı alıp ru'yetlerinden mahrum eylediğini beyân ile evlâdları kendüye aliverilmek bâbında emr-i âlişânım sudûrunu istirhâm etmekden nâşi mahallinde şer'le görülüp evlâdları mezkûrânı ammileri merkûm ne illete mebni zabt etmiştir. Bi't-taharri tashih ve bi-vech zabt eylediği lede't-tahkik mûmâileyhâya aliverilip ihkak-ı hak olunmak fermânım olmağın imdi mûmâileyhânın evlâdları mezbûrân lede't-tahkik ma'rifet-i şer'le ammileri merkûmdan aliverilip vâlideleri mûmâileyhâya teslimi matlûb-ı şahanem olduğu siz ki vezir-i müşâr ve mevlânâyı mûmâileyhimâsız, malumunuz oldukda ber-minvâl-i muharrer mûmâileyhânın evlâdları mezkûrânı merkûm Seyyid Abdulkadir ne sebebe mebni zabt eylemiştir bi't-taharri tashih ve bi-vech zabt eylediği lede't-tahkik aliverip vâlideleri mûmâileyhâya ma'rifet-i şer'le teslime ihtimâm ve dikkat ve münâfi-i fermân hâlâtdan ittikâ ve mücânebet olunmak bâbında

Fi Evâil-i N.[Ramazan] [120]6¹

¹ İlk belgede 3. Selim'in hatt-ı hümayunu vardır. Sadece 6 olarak yazılan tarihin hicrî 1206 olma ihtimali çok yüksektir. Tarih 1216 olmuş olsaydı "16" şeklinde yazılırdı. Dolayısıyla belgenin tarihi Evail-i Ramazan 1206 olmalıdır.

[illegible]

HASTA VE YAŞLI KADINA GÜNLÜK YİYECEK TAHSİSİ

Hasta ve yaşlı olan Hüsnüşah Kadın'a günlük olarak ekmek, et; aylık olarak un, bal, yağ ihsân edildiği hakkında hatt-ı hümayûn

4 Mart 1800

İhsân-ı hümayûnum olmuştur

Yevmiye Nân-ı aziz aded 6	Yevmiye Lahm Kıyye 2	Mâhiye Erz Keyl Aded 2	Mâhiye Ravgan-ı sade Kıyye 10	Mâhiye Asel Kıyye 10	Mahiye Dakik Kıyye 10
---------------------------------	-------------------------------	------------------------------------	--	-------------------------------	--------------------------------

Hak sübhânehu ve Teâlâ hazretleri

Şevketli, mehâbetli, kudretli, kerâmetli padişah-ı âlem-penâh efendimiz hazretlerinin vücud-ı hümayûnların elem ve ekd[â]r-ı dehr-i dündan masûn ve mahfûz eyleyip serîr-i saltanatında dâim eyleye âmin. Arzuhâl-i câriyeleridir ki bâlâ-yı arzuhâlde müfredâtlarıyla mezkûr altı nevi¹ meûnetde kifayet mikdarı harc-ı hâssadan alil ve ihtiyarlığıma terahhumen bu kullarını çerağ ve ihyâ-yı inâyet ve ihsân buyurulmak bâbında emr u fermân şevketli mehâbetli kudretli kerâmetli padişah-ı âlem-penâh efendimiz hazretlerininindir.

**Bende
Hüsnüşah câriyeleri**

Şeref-yafte-i sudûr olan hatt-ı hümayûn-ı şevket-makrûn mücebince yevmiye altı aded nân-ı aziz ve iki vukiyye lahm ve mâhiye iki keyl erz ve mahiye on vukiyye ravgan-ı sade ve on vukiyye asel ve on vukiyye dakik sâhibe-i arzuhâle tayin ve başmuhasebeye kayd ve iktizâ eden ilmuhaberi ve senedi i'tâ olunmak buyuruldu.

7 L[Şevval] [1]214

¹ Metinde “نواع الطي” şeklinde geçmektedir.

بارشهم

4

بسم و بزم
هفتونقر برک و عرفان مذکور را بنویسم و بنویسم
اوله

سوکلو کرمانلو مرانلو قوزلو و قشقم اقم
تربطه نیه نام خانوانک بابا ایلدنه نفیم ایلدی بر قطعه عرضهای مانک درگاه ایلدی طوبیجی در طرسند در دخی طوب اوسته علی قولدینک
زوجه ای ولوب بوتانده بطره واحد اوج نفر کریمی ظهور ایشی اولیغنی یان برله هفتدنه عاطفت و عنایت سینه لری تابان وارزانه
یولیشی استغای ایشی و امالی کیشی ناطولی محاسبه لری سوال سعید ای قضا سنده قادیبه حاتم دیندی ساکنندون قاضی علی بن محمد
نام کنه ناک بقدره اللهالی بطره واحد اوج نفر اوددی تولد ایدوب هر وجهه سینه رحمت ولد قدری سعید ای قضا سنی نای طرقت
با ایلوم انرا اولدوره اوجده سرفاقت صدور بولور خط لیاون سوکلفورده شاهازی میچی اوج نفران بهینه یولی بشرافه انانول کرکنده
اولد اورزه و طیفه عنایت و احسان بویوب ایلوز اونوزیری سنی مضامه تربطان بکری ریحی کوفه ایلدنه سرفاقت برت عیانت
اعطا قلمش اولیغنی در کنار ایشی و بعد روی لیا بولدی قلمده دخی مفصلی سوال اولدوره امالی و طیفه بولدره دخی و طیفه بویوب
ارده سینه شاهازی نه موففا بولدی بارش ایشی و طیفه نای خطور لیا بولور ملوکازی بولدره ایلدنه عرصه و نفیم قلمش ایشی بولدره دخی
امالی و طیفه انانول کرکنده اولدوره بهینه یولی بشرافه دخی اولدور ایشی و طیفه صدق و احسان بولدی موففا ارده سینه جوانانیدی
یولی بشرافه قضا ایلدی براندی اعطا ایلدیرکی محاط ایلدی بولدره امرو و طره
و قشقم اقم بارشهم حضرتیکدر

ÜÇÜZ ÇOCUK DOĞURAN KADINA MAAŞ BAĞLANMASI

Üçüz çocuk doğuran Şerife Nesibe Hatun'a çocuk başına beşer akçe olmak üzere İstanbul Gümrüğü'nden günlük 15 akçe tevcih olunması hakkında II. Mahmud'un hatt-ı hümayûnu

[1825]

Benim vezirim

İşbu takririn ve arzuhâl-i mezkûre manzur-ı hümayûnum olmuşdur. Emsali misillü İstanbul Gümrüğü'nden beherine yevmiye beşer akçeden on beş akçe tevcih oluna.

Şevketli, kerâmetli, mehâbetli, kudretli veli-nimetim efendim padişahım

Şerife Nesibe nâm hatunun Bâbîâlilerine takdim eylediği bir kıt'a arzuhâli meâlinde dergâh-ı âlileri topçuları ortasından Dördüncü Top Ustası Ali kullarının zevcesi olup bu esnada batn-ı vâhiden üç nefer kerimesi zuhur etmiş olduğunu beyân birle haklarında âtîfet ve inâyet-i seniyyeleri şâyân ve erzân buyurulmasını istida etmiş ve emsali keyfiyeti Anadolu Muhasebesi'nden lede's-suâl Saidili kazasında Kadınhanım Derbendi sâkinlerinden Kaşıkçı Ali bin Mehmed nâm kimesnenin bi-kudretillâhi Teâlâ batn-ı vâhiden üç nefer evlâdı tevellüd edip her vechile şâyeste-i merhamet oldukları Saidili kazası nâibi tarafından bâ-i'lâm inhâ olunarak ol bâbda şeref-yâfte-i sudûr buyurulan hatt-ı hümayûn-ı şevket-makrûn-ı şahaneleri mücebince üç neferin beherine yevmî beşer akçe İstanbul Gümrüğü'nden olmak üzere vazife inâyet ve ihsan buyurulup iki yüz otuz yedi senesi Ramazan-ı Şerifinin yirmi birinci günü tarihiyle başka başka berât-ı âlişân i'tâ kılınmış olduğu derkenar olunmuş ve ba'dehû Rûûs-i Hümayûnları Kalemî'nden dahi muktezâsı sual olundukda emsali vechile bunlara dahi vazife tevcihi irâde-i seniyye-i şahanelerine mütevakıf idüğü yazılmış olmakdan nâşi manzûr-ı meâli-mevfûr-ı mülûkâneleri buyurulmak için arz ve takdim kılınmış olmakla bunlara dahi emsali vechile İstanbul Gümrüğü'nden olarak beherine yevmiye beşer akçeden on beş akçe vazife sadaka ve ihsan buyurulması muvâfık-ı irâde-i seniyye-i cihân-bânileri buyurulur ise iktizâ eden berâtları i'tâ etdirileceği muhât-ı ilm-i âlileri buyuruldukda emr u fermân şevketli, kerâmetli, mehâbetli, kudretli veli-nimetim efendim padişahım hazretlerindir.

82

EVİ YANAN EMİNE HATUN'A EV TAHSİSİ

Yayla yakınında İbrahim Çavuş mahallesinde bulunan evi yanan ve açıkta kalan Emine Hatun'a Şehremini civarında kirası hazineden ödenmek şartıyla ev tahsis edildiğine dair Sadâret'in yazısı

19 Ağustos 1858

Evkâf-ı Hümayûn ve Maliye Nezâret-i Celîlelerine

Yayla kurbünde İbrahim Çavuş mahallesi sâkinelerinden zenciye Emine Hatun'un hânesi muhterik olarak açıkda kaldığından ve kendisi sezâvâr-ı merhamet bulunduğundan Şehremini civarında olup mutasarrıfesi zenciye Mahir Kadın'ın vefatı vuku'una mebnî mahlûlen vakfına aid olan ve bin iki yüz kuruş değeri bulunduğu haber verilen hânenin bahâsı emsali vechile atıyye-i seniyye suretiyle Hazine-i Celîle'den i'tâ olunmak üzere mezbûreye icra-yı ferağ hususu Meclis-i Vâlâ'da tensib olunarak bi'l-istizân irâde-i seniyye-i cenâb-ı Padişahî dahi ol merkezde müte'allik ve şeref-sudûr buyurulup* mücebince meblağ-ı mezbûrun tesviyesi Maliye Nezâret-i Celîlesi'ne havale ve iş'âr kılınmış olmakla Evkafça dahi icabının icrası hususuna himmet buyurmaları siyâkında tezkire.

*[Maliye Nezâreti'ne]: mücebince keyfiyet Evkâf-ı Hümayûn nazırı devletli paşa hazretlerine bildirilmiş olmakla meblağ-ı mezkûrun Hazine-i Celîle'den i'tâsı hususuna himmet buyurula deyu.

Fi 9 Muharrem [12]75

A

11

ŞERİFE HANIM'IN KOCA ZULMÜNDEN KURTARILMASI

İçki mübtelâsı kocası tarafından sürekli kötü muamele gördüğü ve akşam-sabah dövüldüğü sebeple yaşlı dedesinin yanına sığınmak zorunda kaldığını beyan eden İzmitli Şerife Hanım'ın dilekçesi doğrultusunda durumunun tahkik edilmesi, hakikat ise yine talebi doğrultusunda mehr-i muacceline karşılık kocasında kalan eşya, inci ve altın bileziklerin alınıp kendisine verilmesine dair İzmit Kaymakamlığı'na yazı

23 Kasım 1859

Arzuhâl yazılmak için varakadır

Kıymeti otuz paradır

30

Ma'rûz-ı çâker-i kemîneleridir ki

Bu biçare câriyeleri bî-kes yetim olduğum hâlde bundan iki buçuk sene mukaddem medine-i İzmid'de bakkal çavuşu hocanın karındaşı Osman nâm kimesneye bâ-emr-i Hüdâ Şeriat-i hazret-i Muhammedî üzere akd-i nikâh ile tezvîc olunup on sekiz mâh taht-ı nikâhında iken kendisi eşedd-i serhoş olduğundan bî-kes bulunmam mülâbesesiyle akşam ve sabah döğmek ve çok vakitler bıçak altında kalmak ve günâ rencide ederek nâ-mizaç olup genç yaşında tıfl halimde döşeklerde esir olarak bî-kes olduğumdan hâlde ihtiyar dedem kulları bu câriyelerin kaldırıp götürmüş ve Allah bilir daima telef etmeğe gayret ederler. Halbuki tenekkuhdan akdem gönderdikleri nişan takımı, inci ve gerek altın bilezikler ve gerek eşya-yı sairelerin birisini vermemiş ve her ne kadar matlûb olunmuş ise de belde-i mezkûrda merkûmlar mu'teber görünüp zâlim olmalarına mebnî ahali sahâbetlik ederler ise de bu câriyeleri henüz on beş yaşına girmeyip on sekiz mâh taht-ı nikâhında olup bu kere kız bulunarak merkûmun yüzünden bir takım lisana gelindiği ve bu kadar zahmetler ve rencide çekildiği derkâr ve gün gibi âşîkar iken mehr-i muaccele-i âcizâneme geçen eşya ve inci ve gerek altın bileziklerin biçare bî-kes câriyelerine teslimi hususunda muhalefet ve belki bir gûna garaz edeceklerinden ve evvel cenâb-ı rabbi'l-âlemîn sâniyen zât-ı Sadâret-penâhîlerinden mâadâ halim şudur diyecek bir kimesne bulamadığımdan merâhim-i aliyyelerinden mercûdur ki aman efendim el-aman. Mübarek ser-efser-i hazret-i şehinşâhî ve mübarek ser-i âlileri için olsun ne vechile mümkün ise ol vechile merkûmdan eşya ve inci ve gerek altın bileziklerimin cümlesini câriyelerine tamamen teslimi hususuna müsaade-i rahimâneleri erzânıyla bu biçare bî-kes câriyelerin her vechile çerâğ ve ihyâ buyurulmak niyazım bâbında ve kâffe-i hâlde emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fi 11 R[ebîülâhîr] [12]76

Bende
Şerife Câriyeleri

[illegible]

İzmid Kaymakamı sadetli Tufan Paşa'ya

Şerife Hanım'ın takdim eylediği arzuhâlde zevci bulunan İzmid sâkinlerinden bakkal çavuş hocanın karındaşı Osman nâm kimesne gece ve gündüz mest olarak kendisini darb ve iz'âc ve rencide ve daha sair türlü menâfi'ül-insaf muameleler etmesinden nâşi canından emin olamayarak büyük pederinin hânesine gitmiş olduğundan bahisle mehr-i muaccesileyle bir kıt'a pusula mücebince merkûm nezdinde kalmış olan eşyasının ahz ve istihsâl olunarak merkûmun yed-i zulmünden tahlis edilmesi hususu istid'â olunmuş ve taife-i nisâ acezeden olarak bu misillü gadr ve zulme dûçâr olmaları şer'an caiz olamayacağından keyfiyet sahîh ise bi'l-vücuğ mugayir-i ma'delet ve merhamet görünmüş olmakla şer'-i şerif ve meclis ma'rifetiyle bi'r-rû'ye icab eden hakk-ı şer'isi ve eşyası tamamen merkûmdan ahz olunarak dûçâr olmuş olduğu gadrden vikâyesiyle keyfiyetin beyân-ı iş'ârına himmet eylemeniz siyâkında şukka.

Bâ işaret-i aliyye-i hazret-i müsteşârî

Fi 27 R[ebiülâhir] [12]76

بعدد جاكيفه اربعه
 سواد خست خست
 سوزنده سواد خست
 اربعه خست
 سواد خست
 سواد خست
 سواد خست

KADINLARA BABALARINDAN MAAŞ BAĞLANMASI

Eşinden maaş kalmayan veya az maaş kalan kadınlara babalarından maaş tahsis edilmesi gerektiği hakkında irâde

3 Nisan 1902

Bâb-ı Âli

Daire-i Sadâret

Amedi-i Divan-ı Hümayûn

3127

Atûfetli efendim hazretleri

Pederlerinin vefatında zâtü'l-zevc olup ahiren zevci vefat eyleyen ve pederinden dolayı nizâmen müstehak-ı maaş olan evlâd-ı inâsa gerek zevcinden maaşa nail olmasın ve gerek zevcinden nail olacağı maaş pederinden dolayı isabet edecek maaşdan noksan bulunsun her iki suretde pederinden dolayı maaş tahsisi iktizâ edeceği hakkında Şûrâ-yı Devlet Tanzimat Dairesi'nden kaleme alınan ve Meclis-i Mahsus-ı Vükelâ'dan tezyîl olunan mazbata melfûfuyla arz ve takdim olunmakla ol bâbda her ne vechile emr u fermân-ı hümayûn-ı cenâb-ı hilâfet-penâhî şeref-sünûh ve sudûr buyurulur ise mantûk-ı âlisi infaz olunacağı beyânıyla tezkire-i senâverî terkîm kılındı efendim.

Fi 9 Zilhicce [1]319 ve fi 6 Mart [1]318

Sadrîazam

[İmza]

Said

Ma'rûz-ı çâker-i kemîneleridir ki

Resîde-i dest-i ta'zîm olup melfûflarıyla manzûr-ı âli buyurulan işbu tezkire-i sâmiye-i Sadâret-penâhileri üzerine mücebince irâde-i seniyye-i hazret-i hilâfet-penâhî şeref-sudûr buyurulmuş olmakla ol bâbda emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fi 24 Zilhicce [1]319 / fi 21 Mart [1]318

Serkâtib-i Hazret-i Şehriyâri

Bende

Tahsin

باسم کتابت داره سی

[illegible]

ایک بار ایک دفعہ

برای

وہ

BABIÂLİ CİVARINDA TOPLANAN KADINLARIN ŞİKÂyetLERİNİN GİDERİLMESİ

Binden fazla kadın ve çocuğun Babiâli civarında toplandıkları haber alındığı, eğer konu emeklilik maaşları ise gereğinin yapılarak sızlanmalarının önlenmesi hakkında irâde

3 Ağustos 1905

Yıldız Saray-ı Hümayûnu

Başkitâbet Dairesi

3864

Bini mütecâviz kadın ve çocuğun bugün Bâbîali civarına gelerek sızlanmakta oldukları arz ve iş'âr edilmiş olduğundan bunların sebeb-i ictimâ'ının arziyla beraber tekâüd sandığından maaş ve saire ise icabına bakılarak sızlandırılmamaları şeref-sudûr buyurulan irâde-i seniyye-i cenâb-ı hilâfet-penâhi icab-ı âlisinden bulunmuş olmakla ol bâbda emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fi 12 Cemâziyelâhir [1]323 ve fi 31 Temmuz [1]321

Serkâtib-i Hazret-i şehriyâri

Bende

Tahsin

	سورک انقشای	خلایفه	قید و روی ۱۶۷۵
	سورک انقشای	سابقه فرزند طریقه خسته سولایه قادیون عکری	نوع حرکات تذکره
	سورک انقشای	دیگانه رنده جالنده یلرانه دار	سازش نوعی تذکره
	سورک انقشای		سازش نرود ۱۱۰۶
	سورک انقشای		مغفولان
	سورک انقشای		همایش
	سورک انقشای	جوبه نقاره بدین	
	سورک انقشای	کرک محله رنده رنده درن سوغا خورده ابراهیم خسته در ذات و افکار و تیره عمیدی	
	سورک انقشای	سورک انقشای	
	سورک انقشای	سورک انقشای	
	سورک انقشای	سورک انقشای	
	سورک انقشای	سورک انقشای	
	سورک انقشای	سورک انقشای	

KÖTÜ YOLA DÜŞEN KADINLARIN DİKİMHÂNELERDE İSTİHDAMI

Fakirlik ve zaruret dolayısıyla kötü yola düşen kadınların askerî dikimhânelerde istihdam edilerek hayatlarını kazanmalarının sağlanması hakkında Harbiye Nezâreti'ne yazı

22 Ağustos 1910

Sâika-i zaruretle tarîk-i fuhuşa sülûk eden kadınların askerî dikimhânelerinde çalıştırılmalarına dair

Harbiye Nezâret-i Celîlesi'ne

Gerek mahallât aralarında ve gerek sokaklarda icra-yı fuhuş ve rezalet ve efkâr ve terbiye-i umumiye-yi müte'essir eden kadınların bu yoldaki ahvâl-i elimeleri fakr u zaruret neticesi olduğuna ve bu gibilerin askerî melbusât dikimhânesinde istihdamları suretiyle maiyetlerinin te'mini hâlinde namuskârâne bir hayat ve meslek takib edecekleri derkâr olduğu gibi asayiş nokta-i nazarından dahi fevâid-i azîmeyi mûcib olacağına binâen icra-yı icabı İstanbul Polis Müdüriyeti'nden bâ-tezkire bildirilmiş ve suret-i iş'âr ve mütâlaa icab-ı hâle muvâfık bulunmuş olmakla iktizâ-yı keyfiyetin emr u icra ve neticesinin irâe ve inbâsına müsaade-i nezâret-penâhilerinin sezâvâr olması bâbında.

Yazıldı

Fi 9 Ağustos [1]326

DH. MB. HPS, 61/20

ÇOCUKLU KADIN MAHKÜMLARIN TAYİNÂTLARININ ARTIRILMASI

Kadın hapishânelerinde bulunan mahkûmlardan süt emen çocuğu olanlara yeterli gıda alabilmeleri için yarım tayinât fazla verilmesine dair Kastamonu valisinin talebi

9 Haziran 1916

Kastamonu Vilâyeti

Mektubî Kalemi

Aded

209

Dahiliye Nezâret-i Celîlesi'ne

Devletli efendim hazretleri

20 Nisan [1]332 tarihli ve yüz otuz dört numaralı arizaya zeyldir.

Nisâ hapishânelerinde bulunan nisvândan çocuklu bulunanlara verilen tayinât çocuklarla beraber vâlidelerinin tagaddisine kifayet edememekde olduğundan mezkûr çocuklardan dolayı vâlidelerine nisf tayin daha i'tâ ve işbu masarının da hapishâneler muayyenat ve mütferrika tahsisâtından ifası hususuna müsaade buyurulması İstinaf Mahkemesi'nden verilen müzekkire üzerine Meclis-i İdare-i Vilâyet ifadesiyle arz olunur. Ol bâbda emr u fermân hazret-i men lehül-emrindir.

Fi 25 Receb [1]334 ve fi 15 Mayıs [1]332

Kastamonu Valisi
(İmza)

Tarih: 27 Mayıs [1]332

Mahreci: Kastamonu

Numara: 1917

Dahiliye Nezâreti'ne

C. 26 Mayıs [1]332 / 153. Nezdlerinde hâl-i irzâ'da etfâl bulunan mahbus vâlidelere yarım tayin fazla verilmesi lüzumu bunların tagaddi için fazla ekmeğe ihtiyaçları bulunmasındandır.

Fi 26 Mayıs [1]332

Kastamonu Valisi
(İmza)

[illegible]

KADIN MAHKÜMLARIN ÇOCUKLARI İLE BİRLİKTE OLMASI

Çocuklu kadın mahkûmların tutukluluk sürelerini Darülaceze’de ayrılacak özel bir yerde tamamlamalarının uygun bulunduğu İstanbul Bidayet Müdde-i Umumîliği’nden bildirilmesi üzerine Adliye Nezâreti’nce, Hapishâneler ve Tevkifhâneler Nizamnâmesi’nde çocuklu kadın mahkûmlar hakkında bir hüküm olup olmadığı, şayet hüküm yok ise beş altı yaşına kadar olan çocukların anneleriyle birlikte hapishâneye alınıp daha büyük yaşta olanların alınmaması konusunda Dahiliye Nezâreti’nin görüşünün sorulduğu

29 Nisan 1918

Dersâdet Bidâyet Müdde-i Umumîliği’nden mevrûd 7 Nisan [1]334 tarihli tahrirâtın suretidir

Haklarında mehakim-i sulhiye ve cezaiyeden sâdır olup hapse müte’allik bulunan ilâmâtın tenfizi zımında zâbıta ma’rifetiyle celblerine tevessül edilen bi-kes bir takım kadınların ikmâl-i mahbusiyet için bazen sabileriyle birlikte vürûd ederek bir ferd-i mahkûm için ma’ aile hükm-i kanuna arz-ı inkiyad ve ıztırarı karşısında bir taraftan etfalın hatırat-ı sabâvetinde ile’l-ebed elim bir azab tevliid edecek veya hevâ-yı levs ve bâridi efnâ-yı hayat-ı masumânesine sebebiyet verecek olan hapishâneye bu bedbaht vâlidelerle birlikte sevkindeki mehâzir-i kanuniye ve diğer taraftan bir ceza-yı hapishâne için ana ve evladın yekdiğerinden tefriki gibi ikinci bir mücâzât-ı maneviyeye müsaid olmayan mukteziyât-ı vicdaniye ve insaniye tenfiz-i ilamât mesâilinde bugün kavâ'id-i âdile-i cezaiyeyi derpiş-i teemmül etmek mecburiyetinde bulunan memuriyet-i acizânemce daima şâyân-ı tedkik ve itina bir mevzû gibi telakki edilerek bir takım tahkikât ve tedâbire lüzum görölmekde ve ekseriya sevk-i zaruretle irtikâb-ı sirkate cür’et eden bu sefil vâlidelerden başka melce’ ve penâhı olmadığı zâbıta ma’rifetiyle icra etdirilen tahkikât ve tefahhusât ile nümâyân olan bu zavallı etfalın muhafaza-i hukuk ve hayatı kaydıyla kaziyeye-i muhkeme halini iktisâb eden bir ilamâtın hakk-ı infazından feragat dahi kanunen ve kaideten gayr-ı mümkün bulunmakda olduğundan daire-i ma’deletde cereyânı taht-ı elzemiyetde bulunan tenfiz-i ilâmat vesilesiyle hem hukuk-ı şahsiye ve hem ahkâm-ı kanuniye ihlâl edilmemek üzere bu bâbda bir usul ittihâz ve ikamesi zarurî görölmüş ve bu gibi mahkûme kadınların esasen acezeye hâsır bir müessese olan ve taht-ı nezâret-i mâderânesinde çocuklarının infâkına müsaid bulunan Darülaceze’den bir mahal tefrikiyle orada ikmâl-i mahbusiyetleri Kanun-ı Ceza’nın kırk üçüncü maddesi mücebinde nisânın hususiyet-i ahvâllerine mevzu’ kaide-i riâyete ve taşradaki usul-i mahbusiyete nazaran münasib mütâlâa kılınmış ise de keyfiyetin nezâret-i celile cânib-i sâmisine arzı mütemennâdır efendim.

Aslına mutabıkdır. Fi Mayıs [1]334

[Mühür]

Adliye ve Mezâhib Nezâret-i Celilesi
Umûr-ı Cezaiye Müdüriyeti

11091

را حیدر علی خان صاحب

[illegible]

محمد بن محمد بن محمد

— ۱۲۸ —

$\frac{548}{24} = 22.83$

مؤلف: محمد بن عبد الوہاب - ۱

اصدوقی

اولیاد

Adliye ve Mezâhib Nezâreti
Umûr-ı Cezaiye Müdüriyeti
Aded
147/18591

Dahiliye Nezâret-i Celîlesi Cânib-i Alisi'ne

Ma'rûz-ı çâker-i kemîneleridir

Haklarında sudûr eden hapse müte'allik ilamâtın tenfizi zımnında zâbıtaca celb edilen bi-kes bir takım kadınların bazen çocuklarıyla birlikde getirilmekte olduklarından ve bu kabil sıbyânın vâlideleriyle birlikde hapishâneye idhali mehâzir-i adideyi mûcib olacağı gibi vâlidelerinden başka melce' ve penâhı olmayan çocukların muhafaza-i sıhhat ve hayatı maksadıyla ilamât-ı cezaiyenin tenfiz-i ahkâmından feragat dahi bittab' mümkün olamamakda bulunduğundan bahisle bu misillü çocuklu mahkûmelerin müddet-i mahbûsiyetlerinin Dârülaceze'de tefrik olunacak bir mahâll-i mahsusda infaz etdirilmesi mütâlaasına dair Dersââdet Bidayet Müdde-i Umumiliği'nden tanzim ve itâ kılınan müzekkirenin bir sureti leffen takdim kılınmış olmakla Hapishâne ve Tevkifhâneler Nizamnâmesi Lâyihası'nın nezâret-i celîle-i âsafânelerince hîn-i tertibinde bu gibi çocuklu mevkûf ve mahkûmeler hakkında ahkâm-ı mahsusa vaz' edilip edilmediğinin ve şâyed şimdiye kadar bu cihet nazar-ı dikkate alınmamış ise sıbyânın âhar suretle infâk ve iâşelerine imkân bulunamadığının tahakkuku hâlinde bunlardan nihayet beş veyahud altı yaş gibi tahdid ve tayin olunacak bir sinde bulunanlarının vâlideleriyle birlikde hapishâne ve tevkifhâneye kabul ve idhallerinin tecviziyle bu yaştan fazla olanların vâlideleriyle birlikde duhûllerine suret-i kat'iyede mümâna'at edilmesi hakkındaki mütâlaanın inbâsı mutavakkıf-ı himem-i aliyye-i âsafâneleridir. Ol bâbda emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fi 17 Receb [1]336 / fi 29 Nisan [1]334

Adliye Nazırı nâmına
Müsteşar
[İmza]
Ali Yusuf

نومرو		تاریخ		ساعت		طریق		اشارات	
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰
ساعت اول		ساعت دوم		ساعت سوم		ساعت چهارم		ساعت پنجم	
ساعت اول		ساعت دوم		ساعت سوم		ساعت چهارم		ساعت پنجم	
ساعت اول		ساعت دوم		ساعت سوم		ساعت چهارم		ساعت پنجم	

SAVAŞ SEBEBİYLE AÇLIK VE SIKINTI ÇEKEN KADINLAR

Cihan harbi sebebiyle tohum yetersizliğinden yeterli ziraat edemediklerini, mısır ve fındık hasılatlarının yarısının asker kaçakları ve hırsızlar tarafından yağma edildiğini, geri kalanının ise çocuklarının iki aylık nafakasına yetmeyeceğini, hükûmetin ise pirinç ve mısır hasılatlarını almakta olduğunu, zaten eş ve evlatlarının askerde bulunduğunu ihtiyarlarla çocukların ise yol tahkimatlarında zaman harcadığını, at, katır koyun ve sığırlarını daha önce askeriye verdiklerini, birçok kimsenin evlerini askeriye işgal etmesi sebebiyle ağaç altlarında süründüklerini, bu yüzden ırz ve namuslarına sahip olamadıklarını, satılan ihtiyaç maddelerinin alınamayacak derecede pahalılaştığını beyan eden Espiyeli kadınlarının “Umumen bir tarafa ihrâc olunmamızı [isteriz], yahud denize ilkâ ediniz.” şeklinde hükûmet yetkililerine çekmiş oldukları telgraf

5 Ocak 1918

Telgraf

Mahrec: Espiye

Numara: 4886

Tarih: 31 Kânûn-ı Evvel 1334

Dahiliye Nezâreti'ne

Tirebolu'nun umum kurâ ahalileri bulunduğumuzdan bu sene tohumun kesâdlığından ziraat edemedik ve etmiş olduğumuz mısır ve fındık hâsılâtlarımızı tıyardan asker kaçakları muhâcirin sârikleri fındığı bütün bütün mısır[1] nısfıyet üzere yağma etmişler. Bâki hâsılâtımız çocuklarımıza iki mâh idare etmez. Şimdi ise pirinç hâsılâtlarımızın hepsini ve mısırın sekizde üçünü hükûmet bizlerden almaktadır. Zevce ve evlâdlarımız askerdir. İhtiyarlarla çocuklarımız tahkimâtlarda yollarda çalışmaktadır. Şimdiye kadar ester ve bargir ve koyun ve sığır hayvanâtlarımızı askeriye[ye] verdik. Şimdi ise saplarımızı bilâ akçe veriyoruz. Bizlerde ırz, nâmus, hayâ kalmamıştır. Çok kimesnelerimizin hânelerini askeriye işgal edip, hânelerimizi harâb etmişler ve ağaç altlarında sürünmekdeyiz. Kazamızda bir kıyye toz pirinç elli, mısır kırk, bir endâze basma yetmiş, bir peştemal dört yüz, bir kıyye sabun dört yüz kuruş. Askerî tarafından alınan fındığın kilosu sekiz, pirinç dört, mısır üç [kuruş] on paradır. İdâreden âciz kaldık. Mübâya'a ve iâşe vermeğe iktidârımız yok. Hâsılâtımıza göre sekizde bir a'şâr borcumuzdur. Şimdi ise şiddetli emir ile tahsildar jandarma iâşelerimizi almaktadır. İâşeleri bulunmayanların kazgan ve yorga[n] gibi eşyaları alınmaktadır. Bizler ziraatden vazgeçtik. Umumen bir tarafa ihrâc olunmamızı¹ [isteriz] yahud denize ilkâ ediniz. Kanuna razı değiliz. Kanun mucebince bu zulümden afvolunmamızı arz ederiz. Bu üçüncü telgrafımızdır. Cevâbını bekleriz efendim.

Adabük Karyesinden Aydınolu Ali Ailesi Zeyneb	Hadice	Havva	Fatma	Penbe	Fatma	Fatma	Ayşe	Emine	Fatma
--	--------	-------	-------	-------	-------	-------	------	-------	-------

Arzuhâl Encümen'e fi 1 Kânûn-ı Sâni [13]34

¹ Metinde “اولنمامیزی” şeklinde geçmektedir.

İdâre-i Umumiye-i Dahiliye Müdüriyeti

Kalem Numarası: 361/455

Tarih-i Tebyîzi 5 Kânûn-ı Sâni [1]334

Nâzır Vekili Cemal Paşa hazretlerinden Canik Mutasarrıfı Râşid Bey'e

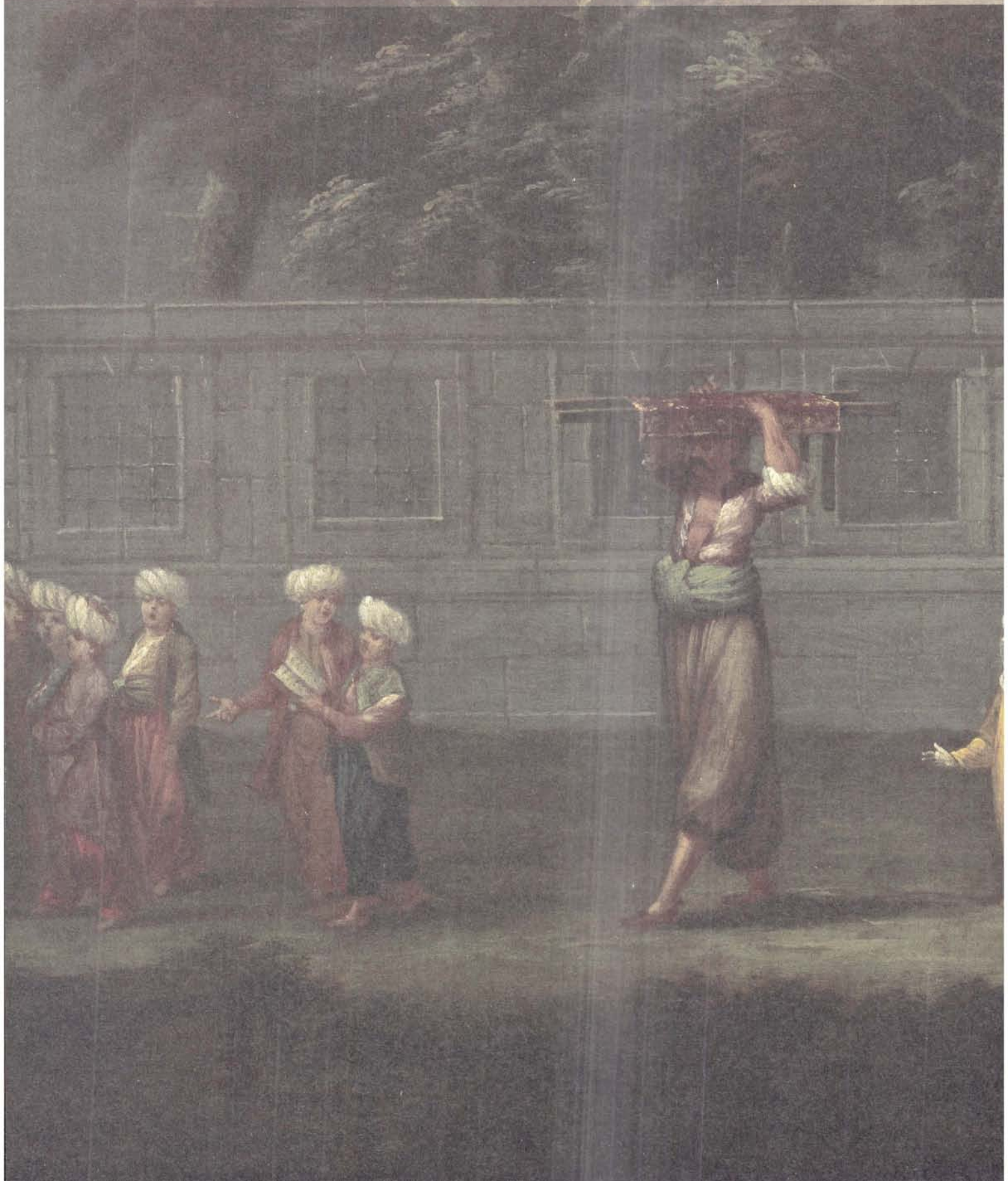
Zeyneb ve sair imzalarıyla Espiye'den çekilen 4886 numaralı telgrafnâme kopyasının mütalaasıyla ihtiyaclarının nazar-ı dikkate alınması.

[illegible]

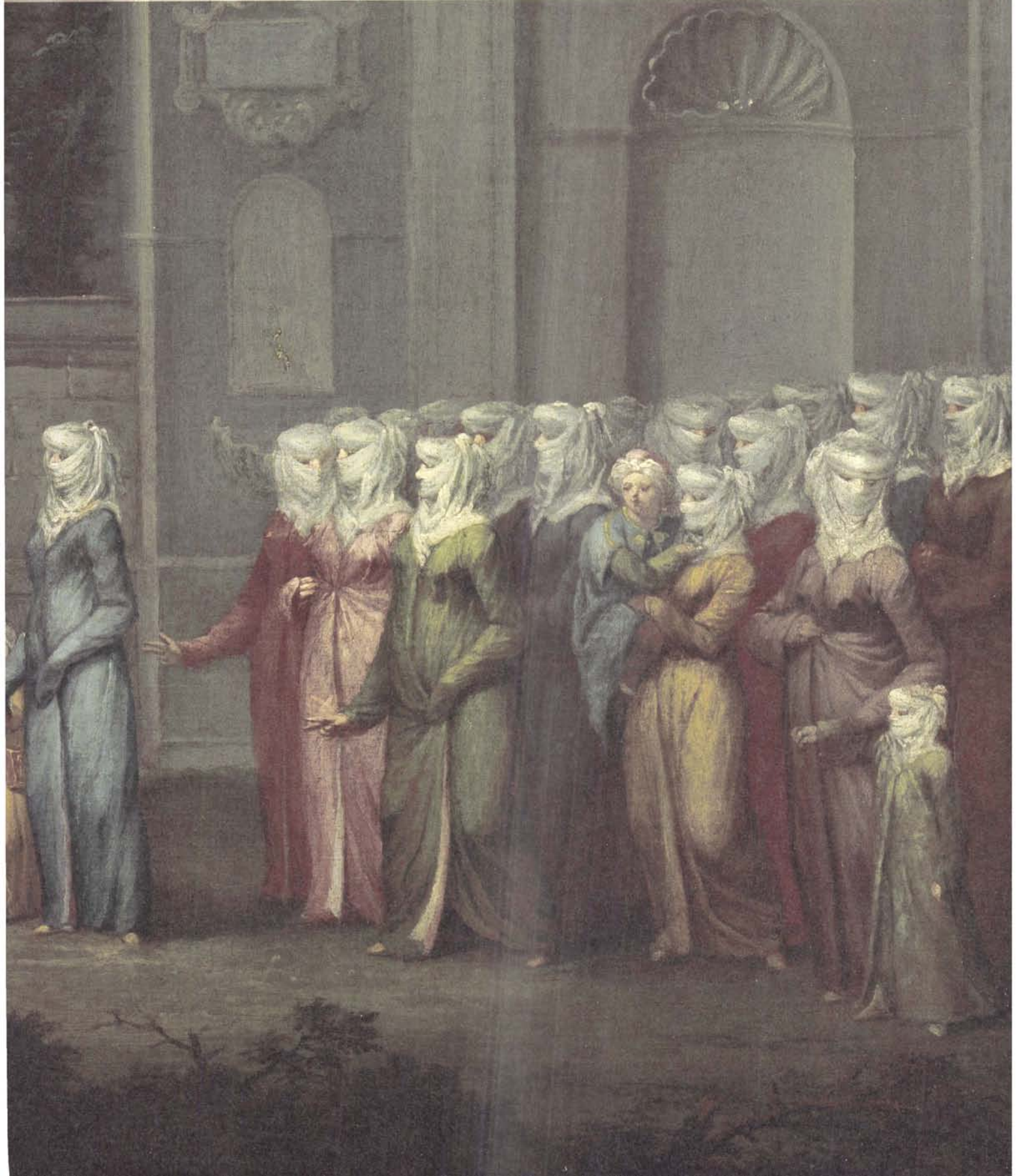

Trabzon İslam Kadını ev kıyafeti ile
Les Costumes Populaires de la Turquie, Constantinople 1873, Sayfa: 206

Jean Baptiste Vanmour'un "Amin Alayı" isimli tablosundan
S. H. Levie, Jean Baptiste Vanmour'un tabloları 1671-1737 : Amsterdam'daki
Devlet Müzesi Koleksiyonlarından, Amsterdam/İstanbul 1978, Sayfa: 223

KADIN VE EĞİTİM

C. MF 35/1721

KIZ ÇOCUKLARINA KUR'AN ÖĞRETMEK ÜZERE MUALLİME TAYİNİ

Tırhala'da Akdoğan mahallesinde Şeyh Ahmed Efendi isimli sahib-i hayrın vakfettiği mektebde kız çocuklarına Kur'an-ı Kerim öğretmek üzere Rukiye bint-i Receb'in muallime tayin edilmesine dair buyuruldu

13 Haziran 1745

Der-i devlet-mekine arz-ı dâ'i-i kemîne budur ki

Medîne-i Tırhala'da ta'lim-i sabiyyât-ı benât için bu dâ'ileri vakf ve ihyâ etdiğim kızlar hocalığının bâ-berât-ı şerif-i âlişân yevmî otuz akçe vazife ile muallimesi olan Rabia bint-i Ahmed nâm hatun hizmet-i lâzimesi olan muallimeliği kendi irâdetiyle terk ve diyar-ı âhara gidip, ol vech ile yeri hâli ve hizmeti mu'attal olmağın erbâb-ı istihkâkdan Rukiye bint-i Receb nâm hatun her vechile hizmet-i mezbûreye lâayık olmağın vazife-i mezbûre vech-i meşrûh üzere merkûme dâ'iyelerine tevcih ve sadaka ve yedine berât-ı şerif-i âlişân ihsân buyurulmak ricâsıyla vâki-i hâl der-i devlete i'âm olundu. Hurrire fi'l-yevmî'l-hâmis min Rebîülevvel li-sene semâne ve hamsîn [ve miete] ve elf.

Ed-dâ'i li'd-Devleti'l-Aliyye

Ahmed Hâtem

Vâkıf

Tatbik

Mühr-i sâhib-i arz mutâbıkdır.

Ed-dâ'i Seyyid Ali Zeki Mükerrerem

El-kâdi bi-medîneti Edirne sâbıkâ

[Mühür]

Mahalli

Ber-müceb-i defter-i Hazîne-i Âmire

Vakf-ı nükûd-ı sâhibü'l-hayrât ve'l-hasenât Akovalızâde eş-Şeyh Ahmed Efendi der-Tırhala

Rabia Hatun bint-i Ahmed muallime-i mekteb-i şerif der mahalle-i Karadoğan yevm 30

Kayd şode müceddeden bâ-arz-ı Abdulkerim Efendi kâdi-i Tırhala ve rûûs-ı hümayûn fî 11 R.sene

1156

Medine-i Tırhala'da Akovalızâde eş-Şeyh Ahmed Efendi nâm sahibü'l-hayrın Karadoğan mahallesinde hasbeten li'llâhi Teâlâ müceddeden vakf eylediği menzîl, mekteb-i şerifinde nisvân ve sıbyân ta'lim-i Kur'an-ı azîm etmek üzere müceddeden vakf eyledikleri nûkûd-ı mevkûfesinin mütevellisi yedinden almak üzere beher yevm otuz akçe vazife ile vâkıf-ı müşârunileyh nasb u tayin etdikleri erbâb-ı istihkâkdan Rabia bint-i Ahmed nâm hatun her vechile lâıyk ve mahall ü müstahikk olmağın tevcih olunup, yedine berât-ı âlişân verilmek bâbında inâyet ricâsına Tırhala Kadısı Abdülkerim Efendi arz etmekle vakf-ı mezbûrun kaydı Küçük Evkaf Muhasebesi'nde mestûr ve mukayyed olup, derûn-ı arzda olan muallim-i sıbyân kaydı olduğı derkenar olunmağın mücebince tevcih ve mahalline kayd olunmak deyu tarih-i mezbûrede bâ-rûûs-ı hümayûn tevcih ve kayd ve hâlâ Rabia Hatun üzerinde olduğı defterde mestûrdur. Emr u fermân devletli sultanım hazretlerininindir.

Fi 12 Ca.[Cemâziyelevvel] 1158

Berâtı hıfz ve mücebince kasr-ı yedinden tevcih olunmak buyuruldu.

13 Ca. [1]158

Elmaslarını Satarak Erenköy'de Kız Mektebi Açan Aziz Haydar Hanım,
Kadınlar Dünyası Dergisi Numara 139 5 Cemaziyelahir 1331

شیاهی کرم الشیخا دونلو عنایت عاقلو انتم حقیر
 طوطی بختی درجه بیایه محمد سنده ساکنه خانومه خواهر لرزیده ساره خواهر نام خانومه نسیم خانومه عظیم الشانه ابله شوق
 اوله رده منفذ میکنی اوله یوب خان سنده بر او طوطی میکنی تا خازله نسیم خانومه شریف ابله رده محلی مذکور
 غایت ضیق اوله رده رویداشت اوله قدر زنده بخند خان مذکور فادشوسنه فروخت اوله رده عرصه خایه نک
 بیایه سبله کزوله البره چک فدر کتب انشائه غایت بیولسی خصوصی مرقوم سفید رباب هرپوده شاهانه
 عرضحال نقیضه استماعا و استماعا معش اولیفته و از سعادت او و فاف هرپوده ناظری اندی بر لبیک بر فطحه
 اعلامی منظور عالی بیولده اوزده ارسال سوی طوطی قدری صورت استعانه نظرا عرصه مذکوره نک بیایه سبله
 کتب انشی بکرمی یکی بک بود غرض من مصارف توقف اولوب بدو خصوص مواد ضعیفه رده اوله رده اوفاف
 هرپوده خزینه نک مصارف کتبه سی در کار البره برده استماعا خصوص مزبور احوال عدم اجلاس خصوصی
 نوبله اراده شاهانه شرفیده بیور بلوایر استماعا و بانج اراده اندیکه

شاهانه شرفیده بیور بلوایر استماعا و بانج اراده اندیکه
 شاهانه شرفیده بیور بلوایر استماعا و بانج اراده اندیکه
 شاهانه شرفیده بیور بلوایر استماعا و بانج اراده اندیکه
 شاهانه شرفیده بیور بلوایر استماعا و بانج اراده اندیکه
 شاهانه شرفیده بیور بلوایر استماعا و بانج اراده اندیکه
 شاهانه شرفیده بیور بلوایر استماعا و بانج اراده اندیکه
 شاهانه شرفیده بیور بلوایر استماعا و بانج اراده اندیکه
 شاهانه شرفیده بیور بلوایر استماعا و بانج اراده اندیکه
 شاهانه شرفیده بیور بلوایر استماعا و بانج اراده اندیکه
 شاهانه شرفیده بیور بلوایر استماعا و بانج اراده اندیکه

EVİNDE KIZ ÇOCUKLARINA KUR'AN ÖĞRETEN SADE HOCA HANIMA MEKTEP YAPILMASI

Dolmabahçe'de Süleymaniye mahallesinde oturan ve evinin bir odasını mektep hâline getirerek burada Kur'an öğreten kadın hocalardan Sade Hoca adlı hanımın, yerin darlığından dolayı zorluk çektiği için talebi üzerine evinin karşısındaki arsaya mektep yapılması

[1835]

Seniyyü'l-himemâ kerimü's-şiyemâ devletli inâyetli âtufetli efendim hazretleri

Dolmabahçe'de Süleymaniye mahallesinde sâkine hatun hocalarından Sade Hoca nâm hatun talim-i Kur'an-ı Azîmü'sân ile meşgul olarak müstakilen mektebi olmayıp hânesinden bir odasını mekteb ittihazıyla talim-i Kur'an-ı Şerif eylemekde ise de mahall-i mezkûr gayet dıyk olarak düçâr-ı meşakkat olduklarından bahisle hâne-i mezkûr karşısında fûrûht olunacak arsa-i hâliyenin mübâya'asıyla kendilere elverecek kadar mekteb inşasına inâyet buyurulması hususunu merkûme mukaddemâ rikâb-ı hümayûn-ı şahaneye arzuhâl takdimiyle istid'â veistirhâm etmiş olduğuna dair saadetli Evkâf-ı Hümayûn nazırı efendi bendelerinin bir kıt'a ilâmı manzûr-ı âli buyurulmak üzere irsâl-i sûy-ı atûfileri kılındı. Suret-i iş'ârına nazaran arsa-ı mezkûrenin mübâya'asıyla mekteb inşası yirmi iki bin bu kadar kuruş masârıfa mütevakkıf olup bu husus mevâd-ı hayriyeden olarak Evkâf-ı Hümayûn hazinesinin masarîfât-ı kesîresi derkâr ise de ber-vech-i istid'â husus-ı mezbûrun icra ve adem-i icrası hususunda ne vechile irâde-i seniyye-i şahane şeref-sudûr buyurulur ise iş'ârı bâbında irâde efendimindir.

Devletli inâyetli übbehetli âtufetli re'fetli veliyy-i ni'am kesirü'l-kerem efendim hazretleri

Hâme-pîrâ-yı ta'zîm olan işbu tezkire-i âsafâneleriyle nâzır-ı mûmâileyhin ilâmı atebe-i felek-kevkebe-i hazret-i cihandâriye bi't-takdim manzûr-ı mekârim-mevfûr-ı cenâb-ı Padişahî buyurulmuş ve ber-vech-i istid'â husus-ı mezbûrun icrası emr u irâde-i mekârim-âde-i şahane icabından bulunmuş olmakla ol bâbda emr u himem hazret-i men lehül-emrindir.

(1250)

والله اعلم
 کرمینما دونو عیالینو عاقلینو اینینو اقدم خیزی
 قسمة قاسم پاشا سید علی محمد سنده کانه اطفال نسایه مخصوصی اولورده مقدماتی اراده سیم مجدداً انشا اولورده عیالینو
 اطفال فریوره یزیدیم قرانه عظیم الشانه اینجکده ابرار الحانه هکده مکتب مذکور خواجه کنگان براتی ویرلیم اولورده برات بریف مذکور
 تنظیم واعطاس خواجه سربله ایمنه خانوده طرفنده باعضال اسدعا و مکتب مذکور عرسه سنک مقدماتی کار بهت قرار خیزی وقفه
 نصیح اولورده نصورده انشا اولورده و جیمی اخدی جامع سربله سوارنده کانه مکتب خواجه سنه بومی سکانه اقم وظیفه یقیده قیدینی و خواجه نوی
 رضی اطفال کتیره یزیدیم قرانه اینجکده اولطیبه سبابا ایداعا طفت بولیدینی مفاد درکنار واعلامده استیلا اولورده و طغیده امساله نظر اموی
 رضی بومی سکانه اقم وظیفه یقیده مکتب فریوره خواجه نوی مجدداً عیده سنه بانو صیه لوزم کلاندر براتناک تنظیم واعطاس ضمیمه سوبه اقسای
 استیلا انی ساس اوفان لهما بولورده اطفای عظمیو انسا خیزی بیک بر قلم تقریری منظور عیالینو بولورده صواب والایزنده کوندر شمس اولورده
 تقریر اجرای افضلی موافقه ادرام سینه جناب سرتیاهی بولورده ابرار خوست راجه طرفنده حواد اولورده نصی بایسته تذکره شادری بونیم قدی انور

م
 مرقی حکم کردور
 بعد از دست یزیدیم اولورده سوبه سبابا ایداعا طفت بولیدینی مفاد درکنار واعلامده استیلا اولورده و طغیده امساله نظر اموی
 مرقی حکم کردور
 بعد از دست یزیدیم اولورده سوبه سبابا ایداعا طفت بولیدینی مفاد درکنار واعلامده استیلا اولورده و طغیده امساله نظر اموی
 مرقی حکم کردور
 بعد از دست یزیدیم اولورده سوبه سبابا ایداعا طفت بولیدینی مفاد درکنار واعلامده استیلا اولورده و طغیده امساله نظر اموی

KASIMPAŞA'DAKİ KIZ MEKTEBİNE KUR'AN MUALLİMESİ TAYİNİ

Kasımpaşa'da Seyyid Ali mahallesinde bulunan kız çocuklarına mahsus mektebe Şerife Emine Hatun'un günlük seksen akçe maaşla Kur'an-ı Kerim muallimesi tayin edildiğine dair

3 Şubat 1845

Veliyyü'l-himemâ kerimüş-şiyemâ devletli inâyetli âtîfetli übbebetli efendim hazretleri

Kasaba-i Kasımpaşa'da Seyyid Ali mahallesinde kâin etfâl-ı nisâyâ mahsus olmak üzere mukaddemâ bâ-irâde-i seniyye müceddeden inşa olunmuş olan mekteb-i şerifde etfâl-i mezbûreye talim-i Kur'an-ı Azimüş-şân etmekde ise de el-hâletü hâzihi mekteb-i mezkûr hocalığının berâtı verilmemiş olduğundan berât-ı şerif-i mezkûrun tanzim ve itâsı hoca Şerife Emine Hatun tarafından bâ-arzuhâl istid'â ve mekteb-i mezkûr arsasının mukaddemâ hüdevendigâr-i behişt-karar hazretleri vakf-ı celiline tashih olunarak ne suretle inşa olunduğu ve Yahya Efendi Cami-i Şerifi civarında kâin mekteb hocasına yevmi seksen akçe vazife tayin kılındığı ve hoca-yı mûmâileyhâ dahi etfâl-ı kesireye talim-i Kur'an etmekde olmasıyla şâyân-ı âtîfet bulunduğu müfâd derkenar ve ilamdan istinba olunmuş olmanın emsaline nazaran mûmâileyhâya dahi yevmi seksen akçe vazife tahsisıyla mekteb-i mezbûr hocalığı müceddeden uhdesine bi't-tevcih lâzım gelen berâtının tanzim ve itâsı zımnında tesviye-i iktizâsı istizânını şâmil Evkâf-ı Hümâyûn nazırı atûfetli paşa hazretlerinin bir kıt'a takriri manzûr-ı âli buyurulmak için savb-ı vâlâlarına gönderilmiş olmakla ber-müceb-i takrîr icra-yı iktizâsı muvâfık-ı irâde-i seniyye-i cenâb-ı şehinşâhi buyurulur ise nazır-ı müşârunileyh hazretlerine havale olunacağı beyânıyla tezkire-i senâverî terkîm kılındı efendim.

Ma'rûz-ı çâker-i kemîneleridir ki

Reside-i dest-i ta'zim olan işbu tezkire-i sâmiye-i âsafâneleriyle zikrolunan takrîr manzûr-ı âli-i hazret-i şahane buyurulmuş ve iş'âr ve istizân olunduğu vechile mûmâileyhâya dahi yevmi seksen akçe vazife tahsisıyla mekteb-i mezkûr hocalığı müceddeden uhdesine bi't-tevcih lâzım gelen berâtının tanzim ve itâsı zımnında tesviye-i iktizâsı müte'allik ve şeref-sudûr buyurulan irâde-i seniyye-i cenâb-ı mülûkâne muktezâ-yı âlisinden bulunmuş ve takrîr-i mezkûr yine savb-ı savâb-nümâ-yı sâmîlerine iade ve tesyâr kılınmış olmakla ol bâbda emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fi 25 Muharrem [12]61

90
 $\frac{51}{19} / \frac{91}{22}$
 192

PİYANO HOCASI REFİA HANIM'IN MAAŞINA ZAM YAPILMASI

Dârülmuallimât talebesi olup aynı zamanda buradaki on beş öğrenciye piyano dersi veren Refia Hanım'ın maaşına zam yapılması hakkında Maârif Nezâreti'nin yazısı

31 Ağustos 1874

Bâbnâli'ye

Dârülmuallimât tâlibâtından olup sair tahsilât-ı ilmiyeleri sırasında bunlara piyano dersi vermekde olan Refia Hanım'ın muhassas olan şehri iki yüz elli kuruş maaşı derece-i kifâyede olmadığı cihetle zammını istid'â etmekde olduğuna ve mûmâileyhâ zaten fakîre ve bî-vâye olarak şâyeste-i lutf u merhamet olduğu misillü sâlifü'z- zikr tâlibâtından on beş neferine piyano talim ve tedris eylemekde bulunduğuna binâen masârîf bütçesinin beşinci faslının üçüncü maddesinde muharrer tertibden mûmâileyhânın maaş-ı muhassasına yüz doksan kuruş zammıyla maaşının dört yüz kırk kuruşa iblâğı Meclis-i Maârif'den bâ-mazbata ifade olunmuş olmasıyla muvâfık-ı emr u irâde-i aliyye-i cenâb-ı vekâlet-penâhileri olduğu hâlde keyfiyetin Maliye Nezâret-i Celilesi'ne havalesi bâbında ve her hâlde.

Fi 19 Receb [12]91 ve fi 19 Ağustos [12]90

در اهل علمان شاد و سار و پندیده حمیده خانم بخارا

یارین

استاد و ده و پنج خانم قاریه اناسا رتبه بی نظیره محکم قنده نشین قنده دره داره معارف اخلاصه و اولاد و سید
امور و نوبه کوزه
بجو و نوبه کوزه و درون و بجانیه سر قنده اخلاصه و اولاد و سید
بجو و نوبه کوزه

۲۰ محرم ۱۲۰۰

ن. ی. ا. ح.

KIZ ÖĞRETMEN OKULU [DÂRÜLMUALLİMÂT] MEZUNLARINDAN HAMİDE HANIMIN
MUALLİME TAYİNİ

Dârülmuallemât mezunlarından Hamide Hanım'ın Üsküdar'da bulunan Gülfem Kadın
İnas Rüşdiyesi nakış muallimeliğine tayin edildiğini gösterir itimadnâme

13 Ocak 1879

Dârülmuallemât şehâdetnâmelilerinden Hamide Hamm'a itimadnâme

Yazıla

Üsküdar'da vâki Gülfem Kadın İnas Rüşdiyesi nakış muallimeliğine tayininiz tensib kılınarak Daire-i
Maârifce iktizâsı icra olunmuş olmasıyla umûr-ı memurenize devam ve ifa-yı hüsn-i hizmete ikdâm
eylemeniz siyâkında işbu itimadnâme i'tâ kılındı.

Fi 20 Muharrem [12]96 ve fi 1 Kânûn-ı Sâni [12]94

(Faint handwritten notes in Urdu script)

KIZ SANÂYİ MEKTEBİ NİZAMNÂMESİ

Ticaret ve Sanayi ve Ziraat Nezâreti'nin idaresi altında kız çocuklarına bilgi ve beceri kazandırmaya yönelik olarak teşkil olunan Kız Sanayi Mektebi Nizamnâmesi

3 Ocak 1884

Ticaret ve Ziraat ve Orman ve Maadin Nezâreti
Mektûbî Kalemî

Aded

66

Ma'rûz-ı çâker-i kemîneleridir ki

Saye-i maârif-vâye-i hazret-i padişahîde bu kere küşâd edilmiş olan Kız Sanayi Mektebi'nin suret-i teşkiline dair tanzim olunan nizamnâme lâyihası leffen takdim kılınmış ve icra-yı icabı merhûn-ı müsaade-i celile-i Sadâret-penahîleri bulunmuş olmağın ol bâbda emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fi 24 Safer [1]301 ve fi 13 Kânûn-ı Evvel [12]99

Bende
Subhi

Şûrâ-yı Devlet
Tanzimat Dairesi

Ticaret Nezâret-i Celîlesi'ne

Devletli efendim hazretleri

Nezâret-i celilelerince bi't-tanzim tezkire-i âsafâneleriyle beraber Şûrâ-yı Devlet'e havale buyurulan Kız Sanayi Mektebi'nin nizamnâmesi lâyihası üzerine cereyân edecek müzâkerede hâzır bulunmak için bu işe vukûflu bir memurun mezkûr mektebin gerek teşkili ve gerek leyl[î]ye tahvili hakkında şeref-sünûh eden ir[â]dât-ı seniyye ile buna müteferri' evrakı müstashib olduğu halde mâh-ı hâlin altıncı cumartesi günü saat yedide Tanzimat Dairesi'ne izam buyurulması bâbında emr u fermân hazret-i men lehül-emrindir.

Fi 3 Ra.[Rebiülevvel] [1]301 ve fi 21 Kânûn-ı Evvel [12]99

Bende
Mahmud

Devletli efendim hazretleri

Müfâd-ı iş'âr-ı âli-i âsafâneleri rehin-i îkan-ı acizânem olmuş ve nezâret mektubcusu saadetli Münir Beyefendi hazretleriyle Ticaret Müdürü saadetli Refik Bey daireye izam kılınmış ve mekteb-i mezkûrun teşkilâtı hakkında şeref-sünûh eden irâdât-ı seniyye evrak-ı müteferri'a-i saire ile ma'an mir-i müşârun-ileyhe tevdi' edilmiş olmağın ol bâbda emr u fermân hazret-i men lehül-emrindir.

Fi 4 Rebiülevvel [1]301 ve fi 22 Kânûn-ı Evvel [1]299

**Bende
Subhi**

Kız Sanayi Mektebi'nin Teşkiline Dair Nizamnâme

Mevâd-ı Umumiye

Birinci Madde: Kız Sanayi Mektebi, Ticaret ve Sanayi ve Ziraat Nezâreti'nin taht-ı idaresinde bulunmak üzere etfal-i inâsın iktisâb-ı hüner ve malumât eylemeleri maksadıyla teşkil olunmuştur.

İkinci Madde: Kız Sanayi Mektebi'nin dahili ve harici nâmıyla iki şubesi vardır. Dahili şubesinin mevcudu yetmiş beşi ve harici şubesinin mevcudu yüz yirmi beşi tecavüz edemez.

Fasl-ı Evvel

Mektebin idaresine dairdir

Üçüncü Madde: Kız Sanayi Mektebi'nin idare-i umumiyesi zükûra mahsus sanayi mektebi müdürlüğüne ve idare-i dahiliye ve hususiyesi dahi Ticaret ve Ziraat Nezâreti tarafından mansub bir müdüre muhavveldir.

Dördüncü Madde: Müdür ve muallimin ve muallimâtın ve'l-hâsıl mektebin bi'l-cümle memurîn ve hademesinin vezâif ve maaşâtı nezâretin kararnâme-i mahsusuyla tayin olunmuştur.

Fasl-ı Sâni

Şerâit-i kabul hakkındadır

Beşinci Madde: Mekteb-i mezkûra girecek tâlibâtın sinni sekizden aşağı ve ondan yukarı olmayacaktır.

Altıncı Madde: Dahili şubesi münhasıran yetimelere mahsus olduğundan yetime ve bi-kes ve bi-vâye olduğuna dair mahallesi tarafından ilmuhaber almayanların bu şubeye duhûlü caiz değildir.

Yedinci Madde: İlel-i müzmine ve sâriyeden biriyle ma'lûle olanlar dahi mektebe kabul olunamaz.

Fasl-ı Sâlis

Müddet-i tahsiliyeyi ve okunacak dersler ile öğrenilecek sanatların envâ'ını ve ders ve iş vakitlerini beyân eder.

Sekizinci Madde: Mektebin müddet-i tahsiliyesi beş sene olup bu müddet zarfında âtideki cedvelde gösterilen dersler ve sanatlar tedris ve talim etdirilecektir.

Birinci Sınıf

(İlim)

(Sanat)

Usul-i cedide vechile elifba

Dikiş

Kur'ân-ı Kerim

El örmesi

İkinci Sınıf

(İlim)

(Sanat)

İlmihal

Nakış

Risâle-i ahlak

Fistan

Yazı

Resim

Üçüncü Sınıf

(İlim)

(Sanat)

Muhtasar Kavâ'id-i Osmaniyye

Kanave

Yazı ve İmlâ

Biçim

Hesab

Resim

Dördüncü Sınıf

(İlim)

(Sanat)

Muhtasar Tarih ve Coğrafya

Çiçek

Malumât-ı nâfia

Biçim

Yazı ve İnşâ

Dikişin envâ'ı

Beşinci Sınıf

(İlim)

(Sanat)

İlm-i tedbir-i menzil

Dikiş ve resim

Hıfz-ı sıhhat

Biçimin envâ'ı

Üçüncü ve dördüncü ve beşinci sınıfta bulunan tâlibâta piyano ve musiki-i Osmanî talim etdirilecektir.

Dokuzuncu Madde: Derslere ale's-sabah bed' olunup, vakt-i zuhrdan bir saat evvel hitâm verilecek ve öğle yemeğinden sonra tâlibât icra-yı sanatla iştilal edeceklerdir.

Onuncu Madde: Dersler kış gününde dört ve yazın beş saati tecavüz etmeyecek ve bunların tertibât ve taksimâtını mübeyyin her üç ayda bir cedvel tanzim olunup mahall-i mahsusuna ta'lik edilecektir.

On birinci Madde: Müddet-i tahsiliyeyi ikmâl etmeksizin mektebi terk eden tâlibâtın velilerinden senevî on iki lira hesabıyla ücret-i tedrisiye talep ve istifa olunacaktır. Ve bu suretle mektebi terk eden tâlibe harici sınıfa mensub ise velisinden yalnız altı lira alınacaktır.

Fasl-ı Râbi'

İmtihanlara dairdir

On ikinci Madde: Her sene Mayıs'ın on beşinde dersler tatil olunarak Haziran içinde imtihan-ı umumisi ve tevzi'-i mükâfât resmi icra olunur ve tâlibâtın imtihanları nezâretce tayin ve intihâb kılınacak heyet-i mümeyyize huzurunda muallim ve muallimleri ma'rifetiyle icra edilir.

On üçüncü Madde: İmtihan-ı umumide birincilik ve ikincilik mertebelerini ihrâz edenlere nişâne-i tahsin olmak üzere münasib bir hediye verilir.

Fasl-ı Hâmis

Tâlibâtın infâk ve iksâsına dairdir

On dördüncü Madde: Dahilî şubesindeki tâlibât sabah ve akşam mektebce infâk olunacak ve geceleri dahi mektebde yatıp her birine biri yazlık ve biri kışlık olarak ikişer sene miadlı iki yeldirme ve senede altı çift çorap, iki çift kundura, dört kat çamaşır ve senede iki kat elbise ve bir kat iş elbisesi verilecek ve demirbaş olarak mektebe duhûlünde ma'a döşek bir karyola ve bir fanila yorgan ita edilecektir.

On beşinci Madde: Harici şubesindeki tâlibât yalnız sabahları infâk olunacak ve fukara evlâdından olanlarına biri yazlık ve biri kışlık olarak ikişer sene miadlı iki yeldirme ile senede dört çift çorap ve iki ayakkabı verilecektir. Ve harici tâlibâtdan zi-kudret olanlar dahi mektebce irâe olunacak numuneye tevfiikan yeldirme ve ayakkabı yaptırıp giymeğe mecbur olacaktır.

On altıncı Madde: Umum tâlibâta verilecek kitab ve kalem ve kağıd misillü mühimmât-ı kırtasiye ve alât ve edevât-ı sınaîye mekteb idaresi tarafından i'tâ olunacaktır.

Fasl-ı Sâdis

Mektebin umûr-ı hesabiyesine dairdir

On yedinci Madde: Mektebin vâridât ve masârîfâtını mübeyyin her üç ayda bir kere bir cedvel tanzim olunup müdür ile başkâtib tarafından temhîr olunduktan ve müdür-i umumiye tasdik etdirildikten

sonra nezârete takdim edilecektir. Ve mektebin bi'l-cümle defâtir ve hesabâtı kayd-ı muzâaf usulü üzere cereyân edecek ve bunların numuneleri muhasebe-i umumiyyeden tertib ve i'tâ olunacaktır.

Fasl-ı Sâbi'

Mükâfâta dairdir

On sekizinci Madde: İkmâl-i tahsil eden tâlibâta şehâdetnâme verileceği misillü diğer sınıflarda bulunup da ibrâz-ı malumât edenler ma-fevkindeki sınıfa nakl olunurlar ve bunların birinci ve ikinci ve üçüncülerine mükâfâten münasib bir hediye dahi verilir.

On dokuzuncu Madde: İbrâz-ı ehliyet ve gayret eden tâlibâta müdür-i umuminin müzekkeresi üzerine müdürîyetden tahsîn ve aferin varakaları verilecek ve bunlardan yirmi adedini cem' edenlere mekteb ma'mulâtından münasib bir hediye i'tâ olunacaktır.

Yirminci Madde: Sınıf-ı evvelde bulunup da elinden iş gelen tâlibata yirmi ve sınıf-ı sâni'de olanlara kırk ve sınıf-ı sâlisde olanlara altmış ve sınıf-ı râbi'de bulunanlara seksen ve sınıf-ı hâmisde bulunanlara yüz para gündelik verilecek ve bunların istihkâkları her ay başında bi'l-hesab nısfı yedlerine ve nısf-ı diğeri şehadetnâme aldıkları zaman maa-faiz def'aten kendilerine i'tâ kılınmak üzere üç ayda bir kere Dersâdet Emniyet Sandığı'na teslim edilecektir.

Yirmi birinci Madde: İkmâl-i tahsil edip de şehadetnâme alan tâlibâtdan bi-kes ve bi-vâye olanlar mekteb idaresince münasib bir er bulunarak tenkih ve tezvîc edilecektir.

Fasl-ı Sâmin

Mücâzât hakkındadır

Yirmi ikinci Madde: Tâlibât hakkında icra olunacak muamelât-ı te'dibiye üç nev'dir. Evvela hapis, sâniyen izinsiz bırakılmak, sâlisen riyâzet cezasıdır.

Madde-i munzama

Ticaret ve Ziraat Nezâreti sekizinci madde[de] münderic olan ders cedvelini ileride bi't-tecrübe lüzumu tahakkuk ettiği halde ta'dil ve tağyir edebilecektir.

شیقا غوره مار یوزل اسمارلا
نسر و انشک مطقی

اناک بیتک بر انشک نسر عارفی امر ایتشیر
بو یلیر یلیرن یا کلسه شیر ایلر شرقیلر موافقه ایلکده

نوسانک طریق نرقی تا شیرلری مکده مرشیر بیله
ایتمیم جلوس بیلمه ما نوسن ها یوزلر نسر بر و

آدمم در حال بو فوضه اوراد صبحی آرامم
سالمک عثمانی ده استافو بوقدر معارف غوره

شیر نوسانک ایلر و جانر و جودلر و صدم
دانش سنک محوس ایلر تدر و توبه و تکریمی حرالت

عزته یارچ سنک ترجمه سیر

شیقا غوره معارف عویله یارلر تشکیل ایلانه قونفده
ما دام می رایت سول کره ارضه نواف کمرته بیعت
اولاده ایک قادیبه نوسان قونفده واصل اولور ایچوره وقتله
مواصلت ایچ در کمرته بو قونفده ده نطق ابراد ایشک لری بیلد
سالمک وسیله شاکانه لر نوسانک معنا و مادیة شرقی شغیرت
ملوکانه لرین تنگه ذات شرکت سات حضرت "اصبار" ی بر
تلفرائق کتیب ایلرین تکلیف ایتمه و تکلیف مذکور اوزرین
نکره ایلانه تلفرائق ده اسانک قرار ویریشیر
اقلای یه ملامه ایچوره نه ویرمک لازم کله جکله وائلر روسیه ده
ماده قونفده شهنش ماکه ما دام آخوسقه یا طرفنده مرسول بروقت
رض اوقومشیر

رسانک ترجمه سیر

مار یوزل اسمارلا سر و انشک طریقده ۲۹ تموز ۱۹۹۲
تا ییتیش شیقا غوره عقد ایلانه عارف عویله قونفده سنک
معالله عثمانی نوسانک تربیه اویانته وائلر ایراد ایلانه
نطقده
ما داملر
به هکوز چیرجه ایلکه ورت یوزنجی سنه اکتیفسی مانیله
تنشک اجرا ایره بو کوزل ملکلی ایلک دفعه زیارت ایتمه
ایتمیم بو دفعهک زیارتیم بر سرلک موفقیته خدمت
ایریم نوسان قونفده ایلمر ییلرین سلا ملامدم
به در سعادت ایلکه ما در بر و بارسلونا جمعیت
صاحبه و رقصه لر طریقده بو سرک ایچوره بیعت
انتخاب ایلدیم بو رایه عزمت ایتک اوزده ایلکه
شیر نوسانک معارفه وائلر مدجه معلومات استیصالی
ایچوره نوسان قونفده ایضا سیر بر قادیبه خصوص برکتوب

MATMAZEL ESMERALDA SERVANTES'İN OSMANLI KADINLARIYLA İLGİLİ GÖRÜŞLERİ

Matmazel Esmeralda Servantes'in Chichago'da Maârif-i Umumiye Konferansı'nda Osmanlı kadınlarının faziletine, eğitim ve terbiyelerinin ileri seviyede olduğuna, İstanbul'da bulunan Rum, Fransız, İngiliz, Alman, Ermeni ve Musevî kız mektepleriyle ilgili bilgiler verdiği konuşmasının sureti

19 Ağustos 1893

Şikago'da Madmazel Esmeralda Servantes'in Nutku

Gazete parçasının tercümesidir:

Şikago'da maârif-i umumiye dair teşkil olunan kongrede Madam May Rayt Svel[?] küre-i arz nisvânı tarafından meb'ûs olan iki kadın nisvân kongresine dahil olmak için vaktiyle muvâsalat edemediklerinden bu kongrede nutuk irâd etdiklerini beyânla memâlik-i vesî'a-i şahanelerinde nisvânın manen ve maddeten terakkiyâtına gayret-i mülûkânelerine teşekküren zât-ı şevket-simât-ı hazret-i tâcdâriye bir telgrafnâme keşide edilmesini teklif etmiş ve teklif-i mezkûr üzerine zikrolunan telgrafnâmenin irsâline karar verilmiştir.

Ahaliye mütâlaa için ne vermek lâzım geleceğine dair Rusya'da Harkof şehrinde sâkin Madam Alho Skadya tarafından mersûl bir varaka dahi okunmuştur.

Risâlenin Tercümesidir

Matmazel Esmeralda Servantes tarafından 22 Temmuz 1893 tarihinde Şikago'da akdolunan Maârif-i Umumiye Kongresi'nde Memâlik-i Osmaniyye nisvânının terbiyesiyle edebiyatına dair irâd olunan nutuktur:

Madamlar!

Ben henüz çocuk iken dört yüzüncü sene-i keşfiyesi münasebetiyle şenlik icra eden bu güzel memleketi ilk defa ziyaret etmiş idim. Bu defaki ziyaretimde bu serginin muvaffakiyetine hizmet eden nisvân komitesi ile reiselerini selamlarım.

Ben Dersaâdet'de iken Madrid ve Barselona Cemiyet-i Sanaiye ve Raksiyeleri tarafından bir sergi için mebûs intihâb olundum. Buraya azîmet etmek üzere iken Şark nisvânının maârifine dair bazı malumât istihsâli için nisvân komitesi azâsından bir kadından hususî bir mektub aldım. Derhal bu hususda evrak-ı sahiha aradım. Memâlik-i Osmaniyye'de istatistik yoktur. Maârif-i Umumiye Nazırı Zühdü Paşa'ya müracaat etdim ise de malumât-ı matlûbeyi veremedi. Maamâfih me'yûs olmayıp tahkikâtıma devam etdim. Sebâtımın beyhûde olmadığını memnunen beyân ederim.

Dersaadet'de Avrupalılar ile Rum ve Ermeni ve Musevî mekteblerine dair daha kolay malumât alınabileceğinden mezkûr mekteblerin idarelerine dahi müracaatla malumât-ı matlûbeyi aldım. Memâlik-i Osmaniyye'ye dair kitab te'lif eden müellifler noksan malumâtdan dolayı maârif-i umumiye hususunda bazı yalan yanlış şeyler yazmışlardır. Ale'l-husus hey'et-i ictimâiyede nisvânın te'sirinden ve taife-i nisânın talim ve terakkisinden bahs etdikleri sırada en büyük hatalara zâhib olmuşlardır.

Şark nisvânının esir ve cansız vücudlar ve harem dairesinde mahbus oldukları ve bütün vakitlerini cehâlet ve atâlet ile geçirdikleri akvâm-ı garbiyeye beyân olunmuşdur.

Bazı nisvânın böyle bir maişete mecbur oldukları ihtimalden ise de bu hâlin umuma şâmil olduğunu zannetmek Şark nisvânının ahvâl-i sahihasını bilememekten ileri gelir. Birçok Osmanlı hanımlarının meveddetine mazhar olduğumdan ta'allüm ve terbiyelerinin bizim erbâb-ı maârifden olan nisvânımızdan dün olmadığını tasdik ederim.

Yaşmaksız ve maiyetlerinde hizmetçi yahud bazı çocuklar veya diğer kadınlar ve câriyeler bulunmadığı hâlde sokağa çıkmamak gibi bazı âdetler kanun hükmüne girmiştir. Bazı Avrupa müellifleri Kur'an-ı Kerim'in nisvânı cehâlete mahkûm ettiğini zanneylemişler ise de bu mahzâ hatadır. Bilakis o kitâb-ı mukaddes gerek zükûr ve gerek inâs beyninde bilâ- istisnâ neşr-i maâri fi emr etmiştir.

Böyle yalan yanlış şeyler ile Şarklıları muâhaze eylemekten ise terakkilerinde kendilerini teşvik etmek ve geçmiş hatalarını irâe ile müstakbel için kendilerine ders vermek ve kendilerini birader addetmek müreccahdır.

Dostum olan Fatma Aliye Hanım'ın "Nisvân-ı İslâm" nâm kitabında dediği vechile "Osmanlıların ahlâkını bilmek üzere memleket lisanıyla âdâtını bilmeli ve ahalinin tabiatı ile aile usulüne âşina olmalıdır."

Binâberin komitenizin sefirinizin teklifi vechile sair memleketler gibi Memâlik-i Osmaniyye için dahi bir mebûs intihabını sizden talep etmemesinden dolayı teessûf ederim.

Min tarafillâh idaresine memur olduğu memâlikin veli-nimeti olan şevketli Sultan Abdülhamid Han-ı sâni hazretlerinin saye-i terakkiyât-sermaye-i mülûkânelerinde Şark nisvânının tarik-i terakkide te'sirlerini mümkün mertebe beyân edeyim. Cûlûs-ı meyâmin-me'nûs-ı hümayûnlarından beri nisvânın çokdan beri tatil olunan talim ve terbiyeleri yine teşvik olunmuşdur. Efkâr-ı şahaneleri her türlü müşkilâtı bertaraf eyliyor. Fikr-i vâsi'-i hümayûnları ve gayr-ı mütenâhi olan âtifet-i şahaneleri sayesinde on beş seneden beri nisvân-ı İslâmın terakkisi harikulade surette terakkî etmiştir. Şark nisvânının kuvâ-yı akliyelerinin tevsî'ine biraz muâvenet edildiği hâlde az vakitte bu umumî kongrede bizzat yahud bi'l-vekâle hâzır bulunacaklar idi. Beyân eylediğim vechile diyânet-i İslâmiye nisvânın terakkisine mâni değildir.

Her türlü müessesât-ı ahrârânenin ve vezâif-i ictimâiyenin ve muâvenet-i mütekâbilenin ve kanun nazarında müsâvâtın ve aileye hürmetin ve sair şeylerin esâsını hâvî olan Kur'an-ı Kerim yirmi ikinci suresinin otuz üçüncü ve otuz beşinci âyetlerinde nisvânın terbiyesi zükûrun terbiyesine müsâvî olmalı" ve "cenâb-ı Hak'ın matlûbu vechile zükûr ve nisvânı tefrik etmem. Zükûr ve inâs için mükâfât ve

mücâzât birdir.” diye buyurmuşdur¹. Altıncı surenin otuz dördüncü ve otuz beşinci âyetlerinde zükûr ve inâs için terbiye ve talimin mecburi bir vazife olması emr olunmuşdur². Ehâdis-i nebeviyede mümkün mertebe sa’y ve amel ve ta’allüm emr ve nisvânın maârifî neden ibaret olmak lâzım geleceği tavsiye ve beyân buyurulmuşdur.

¹ Matmazel Esmerelda’nın metnin ilerleyen kısmında Kazımîrski mealinden bahsetmektedir. Albert De Biberstein-Kazımîrski 1844 yılında “Le Koran” ismiyle Kur’ân-ı Kerîm’in Fransızca meâlini yayınlamıştır. Biz Matmazel Esmerelda’nın bahsettiği âyetleri hem Diyanet İşleri Başkanlığı’nın hazırladığı mealde hem de Kazımîrski’nin Fransızca mealinden inceledik. Kazımîrski meâlininden verdiğimiz metinlerin Fransızca’dan Türkçe’ye çevirisi sayın Serra Kazma Hanımefendi tarafından yapılmıştır.

Diyanet İşleri Başkanlığı’nın hazırladığı Kur’ân-ı Kerim mealinde Hacc Sûresi’nin 32, 33, 34 ve 35. Âyetleri şu şekildedir.

32- Bu böyle. Her kim de Allah’ın nişanelerini (kurbanlıklarını) yüceltirse şüphesiz ki bu kalplerin takvasından (Allah’a karşı gelmekten sakınmasından)dır.

33- Sizin için onlarda belli bir zamana kadar bir takım yararlar vardır. Sonra da kurbanlık olarak varacakları yer Beyt-i Atik (Kâbe)’dir.

34- Her ümmet için, Allah’ın kendilerine rızık olarak verdiği hayvanlar üzerine ismini ansınlar diye kurban kesmeyi meşru kıldık. İşte sizin ilahınız bir tek ilahdır. Şu halde yalnız ona teslim olun. Alçak gönüllüleri müjdele!

35- Onlar, Allah anıldığı zaman kalpleri ürperen, başlarına gelen musibetlere sabreden, namazı dosdoğru kılan ve kendilerine rızık olarak verdiklerimizden Allah yolunda harcayan kimselerdir.

(Bkz. <http://kuran.diyanet.gov.tr/Kuran.aspx#22:36>)

Albert De Biberstein-Kazımîrski’nin “Le Koran” isimli Fransızca mealinde 22. Surenin 33 ve 35. Âyetleri şu şekildedir.

“33. Böyle olacaktır. Allah’ın, *zekat gibi*, çeşitli ibadetlerini yerine getirenler, kalpten gelen bir Allah hürmetiyle hareket ederler.

35. Biz her bir millete onlara sürüler bahşeden Allah’ın adını ansınlar diye kutsal ibadetleer verdik. Sizin Allah’ınız tektir. Kendinizi tamamen onun irâdesine bırakın. Ve sen Muhammed! Alçakgönüllülere güzel haberler/müjdeler ver.

(Orijinal Fransızca metin için bkz. <https://archive.org/stream/lekorantraductio00bibe#page/300/mode/2up>)

Görüldüğü üzere Kazımîrski mealî ile Diyanetin mealî arasında bir âyetlik fark bulunmaktadır. Netici itibarı ile Matmazel Esmerelda’nın bahsettiği âyetler ne Kur’ân-ı Kerim’de ne de Kazımîrski mealinde bulunmamaktadır.

² Altıncı Sûre olan En’âm Sûresi’nin 34 ve 35. Âyetlerinde ise geçmiş kavimlerin de peygamberlerini yalanladıklarını fakat peygamberlerin onların yalanlama ve eziyetlerine karşı sabrettikleri ve sonunda Allah’an yardımının onlara yettiğinden bahsedilmektedir.

Âyetlerin mealî şu şekildedir.

34- Andolsun ki, senden önce de bir çok Peygamberler yalanlanmıştı da onlar yalanlanmalarına ve eziyet edilmelerine karşı sabretmişler ve nihayet kendilerine yardımımız yetişmişti. Allah’ın kelimelerini değiştirebilecek bir güç de yoktur. Andolsun peygamberler ile ilgili haberlerin bir kısmı sana gelmiş bulunuyor.

35- Eğer onların yüz çevirmeleri sana ağır geldiyse; bir delik açıp yerin dibine inerek, yahut bir merdiven kurup göğe çıkarak onlara bir mucize getirmeye gücün yetiyorsa durma, yap! Eğer Allah dileseydi elbette onları hidayet üzere toplardı. O halde sakın cahillerden olma.

(<http://kuran.diyanet.gov.tr/Kuran.aspx#6:33>)

Kazımîrski mealinde de aynı âyetler şu şekildedir.

34. Senden önce havarilere yalancı muamelesi yapıldı; bizim yardımımız onlara destek sağlayana kadar suçlamalara ve haksızlıklara sebat ile dayandılar; çünkü kim Allah’ın sözlerini değiştirebilir ki? Ama sen havarilerin hikayesini bilirsin.

35. Kafirlerin hakikate mesafeli duruşu sana ağır geliyor; elbette, yapabilseydin, onlara bir mucize göstermek için yerin altında bir mağara açmayı ya da gökyüzüne çıkmak için bir merdiven yapmayı isterdin. Eğer Allah isteseydi herkesi doğru yola getirirdi. Sen cahillerden olma.

(<https://archive.org/stream/lekorantraductio00bibe#page/114/mode/2up>)

Her iki mealde hemen hemen aynı ifadeler yer almaktadır. Bu sefer âyet numaraları birbirini tutmaktadır.

Görüldüğü gibi bu âyetlerde kadın ve erkeğin terbiyesine dair her hangi bir şey yoktur.

Cemaat-i İslâmiyenin ibtidâ-yı teşekkülünden itibaren erbâb-ı zekâ ve maârifden nisvân zikr u beyân olunmuştur.

Asr-ı Muhammedi'den evvel betperest (putperest) Arablarda fakir oldukları zaman kızlarını öldürmek âdeti var idi. Hazret-i peygamber bu âdet-i vahşiyâneyi Kur'an-ı Kerim'de men' etmiştir¹. (Altıncı surenin yüz elli ikinci âyetine müracaat oluna)²

Kazımirski'nin Kur'an-ı Kerim tercümesinin on altıncı surenin ikinci âyetinin ikinci notasında beyân olunduğu vechile hazret-i peygamber dört mükemmel kadın var demişlerdir³. Biri Firavnın zevcesi Asiya ve biri Hazret-i İsa'nın vâlidesi Meryem ve biri Hazret-i Hadice ve biri Hazret-i Fatıma'dır. Hazret-i peygamber bu kavli şerifle zevcesiyle kerimesinin nâmlarını ile'l-ebed bâkî buyurmuşlardır. Cemaat-i İslâmiyede gelen meşhur nisvânın esâmisi pek çokdur.

Ebubekir'in kerimesi ve hazret-i peygamberin zevcesi Aişe bir şâire idi. Bir gün Hazret-i Yusuf kıssasını işitti. Firavnın zevcesi Zeliha bir köleye alâka etmesinden dolayı Mısırlılardan kibâr nisvânın istihzâlarından kızıp kendilerini ziyafete davet ve Yusuf'un hizmet etmesini emr etmiştir. Güzel köle göründükde misafirler cümleten hüsnüne hayran olmuşlar ve ne yaptıklarını bilemeyip çakı ile meyve ayıklarken parmaklarını kesmişlerdir. Hazret-i Aişe bu kıssa üzerine bi'l-bedâhe şu meâlde bir beyt söylemiştir:

¹ "Hazret-i peygamber bu âdet-i vahşiyâneyi Kur'an-ı Kerim'de men' etmiştir." İfadesi Kur'an-ı Kerim'in hâşâ Hz. Peygamber'in yazdığı bir kitapmış gibi bir izlenim vermektedir. Bu ifade o dönemdeki bazı Hristiyanların Kur'an'a ve peygamber efendimize bakış açısını yansıtmaktadır.

² Kazımirski meâlinde 6. Sûre'nin (En'âm Sûresi) 152. Âyeti şu şekildedir.

152. Onlara de ki: Gelin, size Efendinizin sizlere neyi yasakladığını okuyayım: Hiç bir varlığı ona ortak saymayın; babalarınıza ve annelerinize cömert davranın; sefalet yüzünden çocuklarınızı öldürmeyin; sizlere de onlara da rızıkınızı vereceğiz; içiniz de dışınız da ahlâksızlıktan uzak olsun; cinayet işlemeyin çünkü, adaletin gerektirdiği durumlar dışında, Allah öldürmeyi size yasaklamıştır. İşte Allah'ın sizden istediği budur/bunlardır; artık anlayasınız.

(<https://archive.org/stream/lekorantraductio00bibe#page/128/mode/2up>)

Diyanet İşleri Başkanlığı'nın hazırladığı mealde 151. âyet yukarki mealde tutarlılık göstermektedir.

151- (Ey Muhammed!) De ki: "Gelin, Rabbinizin size haram kıldığı şeyleri okuyayım: Ona hiçbir şeyi ortak koşmayın. Anaya babaya iyi davranın. Fakirlik endişesiyle çocuklarınızı öldürmeyin. Sizi de onları da biz rızıklandırırız. (Zina ve benzeri) çirkinliklere, bunların açığına da gizlisine de yaklaşmayın. Meşrû bir hak karşılığı olmadıkça Allah'ın haram (dokunulmaz) kıldığı canı öldürmeyin. İşte size Allah bunu emretti ki aklınızı kullanasınız."

³ Yukarda beyan olunduğu gibi bu ifadede de Kur'an-ı Kerim'in peygamber efendimizin sözleriymiş gibi algılanması söz konusudur. 16. sûre olan Nahl sûresinin 2. âyeti Kazımirski meâlinde şu şekildedir:

2- "O irâdesiyle melekleri hizmetkarlarından istediğinin üzerine *Allah'ın* ruhu ile indirir. Onlara der ki: İnsanlara benden başka Allah olmadığını bildirin. Benden korkun."

(<https://archive.org/stream/lekorantraductio00bibe#page/234/mode/2up/search/XVI>)

Diyanetin meâlinde ise aynı âyet şu şekildedir:

"Allah, "Benden başka ilah yoktur. Öyle ise bana karşı gelmekten sakının" diye (insanları) uyarmaları için emrini içeren vahiy ile melekleri kullarından dilediğine indirir."

(<http://kuran.diyanet.gov.tr/Kuran.aspx#16:2>)

Görüldüğü üzere ne Kazımirski meâlinde ne de diyanetin meâlinde Madam Esmerelda'nın bahsettiği tarzda bir ifade yer almamaktadır.

“Eğer Zeliha’yı istihzâ eden o nisvân Yusufu görünce parmaklarını kesmişler ise yâ Muhammed seni görseler cebhe-i pür-zekâna hayran olarak kalblerini kesecekler idi. Mısırlılar senin vech-i nûrânini görseler Yusufu satın almak için para vermezler idi.”

Aişe’nin eş’ârı Arabların edebiyatında şâyân-ı dikkatdir. Aişe’nin hemşiresi Esmâ Asr-ı Saadet’in meşâhîr-i nisâsındandır.

Kerime-i risâlet-penâhi Fatıma belâğatle meşhur olduğu gibi şiir dahi yazmıştır. Büyük bir kuvve-i hafızaya dahi mâlik idi.

İmam-ı Şafîî hazretlerinin hocası Nefise âsâr-ı edebiyesinden dolayı âlim unvanına mazhar olup Mısır’da kendi nâmıyla müsemma olan bir cami-i şerifte medfûndur.

Hazret-i Hüseyin’in kerimesi Sekine âsâr-ı edebiyesi ve şecâ’ati ile büyük bir nâm kazanmıştır.

Sekine’nin hemşiresi Ribab Hazret-i Hüseyin’in bir beyti ile ile’l-ebed kesb-i şöhret etmiştir. Meâl-i beyt ber-vech-i âtidir:

“Ey Sekine! Sen ile Ribab hâzır bulunmasınız ben o yeri sevemem. Bütün mâ-melekimi ikiniz için sarf ederim. Kimse de beni mu’âheze edemez. Zira hakikaten lâıksınız.”

Cafer-i Sâdık’ın haremi Hüsnîye otuz kadar müsabaka-i edebiye ve fenniyeye dahil olmuştur. Bu müsabakalar Harun Er-Reşid ile hükemâdan iki zât huzurlarında icra olunmuş ve müşârunileyhâ hikmet-i kanuniye ve ahlâk mükâfatını kazanmış ve Kitab-ı Hüsnîye nâmıyla âsârını câmi’ olan bir kitab bırakmıştır.

Zül’kelâ’ El-Hımyeri birçok eş’âr yazmış ve hemşiresi dahi şecâ’atiyle şöhret-yâb olmuştur.

Belâğatle müstehir olan Rabia-i Adebiye ahlâka dair âsâr-ı nefise yazmış ve bunlar Tezkiretü’l-Evliya’da zikr u beyân olunmuştur.

Tâci’d-Devle hikmet ve ahlâk üzerine şerhler yazmıştır. Şâire dahi olduğundan bazı şiirler dahi yazmıştır.

Germiyan nâmında bir prenses dahi şâire olup Şeyh Sa’dî tarafından kendisine bazı eş’âr takdim olunmuştur.

Asr-ı sâbıkda Leyla ve Fitnat Hanım’ların âsâr-ı edebiyeleri Şark erbâb-ı maârifî beyinde nümune-i imtisâl olmuştur.

İffet Hanım meşhur bir şâireydi.

Halife Ali bin Hişam’ın mensûbâtından Haşimiye, Bin Selim’in mensûbâtından Cemile ve abîdetü’t-tanburi şiir ve musikide maharetleri ile şâyân-ı tezkâr bulunmuşlardır.

Asr-ı hâzır nisvânından Şark nisvânının ahlâk ve âdâtına dair Nisvân-ı İslâm unvanıyla şâyân-ı mütâlaa bir kitab te'lif ve neşr etmiş olan Âliye Hanım birinci derecede şâyân-ı tezkârdır.

Aliye Hanım, Jorj One'[Georges Ohnet]nin Meram nâm romanını ve gazetelerden bazı mübâhisi Türkçe'ye tercüme etmiştir.

Makbûle Hanım hikmetden bahseden bir müellife olup eserleri daima Tercüman-ı Hakikat gazetesinde neşr olunmaktadır. Eserlerinin bir cild olarak neşr olunmamış olması şâyân-ı esefdir.

Merhum İsmail Paşa'nın kerimesi Leyla Hanım Osmanlı gazetelerinde neşr olunan bazı bendleri ve eş'arı ile ma'rûfdur.

Gülzar Hanım hikmetden bahseden bir müellifedir.

Mihrünnisâ Hanım henüz pek genç olup daha pekçok eserler neşrine muvaffak olması me'mûldür. Gazetelerde neşr olunan eserleri pekçok takdir olunmuştur.

Zafer Hanım Fransızca ve Türkçe ve Rum ve Arab ve Farisî lisanlarına âşinâ olup biri roman olmak üzere dört kitab yazmıştır.

Kamer Hanım akâide dair bir kitab te'lif etmiştir.

Emine Semiha Hanım bir ilm-i hesab te'lif etmiştir. Bu kitabın hâsılâtı Dârülaceze'ye aiddir.

Te'lifât sahibi olan sair birçok Osmanlı hanımlarını dahi beyân edebilir isem de tatvîl-i makâl olunmamak için sarf-ı nazar edilmesine müsaadenizi rica ederim.

Bin sekiz yüz doksan üçde Dersââdet'de Osmanlı inâs mektepleri:

Dersââdet'de üç Osmanlı inâs mektebi bulunup ikisi on sene mukaddem Subhi Paşa tarafından te'sis olunmuştur. Bu mektebler Madmazel Kalavas ile Madmazel Hanlı'nın idare-i mâhîrâneleri ile hayli muntazam bir haldedirler. Birinde yüz kadar leyli ve diğerinde yüz on dört nehâri talebe vardır. Üçüncü mekteb Üsküdar'da olup Hâlet Paşa'nın kerimesi Muhsine Hanım'ın taht-ı idaresindedir ve yüz elli tâlibesi vardır. Bu tâlibeler zât-ı merâhim-simât-ı hazret-i Padişahının taht-ı himaye-i seniyyelerinde olup yemek ve elbiseleri taraf-ı eşref-i hazret-i Padişahiden tesviye buyurulduğu gibi kendilerine birer mikdar cihaz dahi verilerek tezvîc edilmektedirler.

Tedris olunan mevâd Türkçe ve tarih ve coğrafya-yı Osmanî ve hesap ve resim ve piyanodur. Şark ve Avrupa usulü üzere el hünerleri dahi öğrenip güzel suzenî ve Osmanlı kalıçeleri işliyorlar.

Matmazel Hanlı ile Kalavasi'nin himmetleri ile bu mekteplerde büyük bir intizam görmüşüzdür.

Refika Hanım'ın taht-ı nezâretinde olan Dârümuallimât yirmi iki seneden beri te'sis olup yüz doksan nehâri tâlibesi ve yirmi kadar muallimi bulunmaktadır. Burada resim ve piyano dahi tedris olunur. Dört sene Türkçe tahsil olunduktan sonra tâlibelere şehadetnâme i'tâ olunur ve bu şehadetnâmeyi haiz

olan hanımlar Osmanlı hânelerinde yahud vilâyetlerde inâs mekteblerinde muallimelik ederler. Bu mektebde dahi ücret alınmaz.

Derûnunda intizam-ı tām vardır. Dârûlmuallimât müdiresi erbâb-ı malumât ve zekâdan bir hanımdır. Fransız ve Alman ve İngiliz ve Rum ve Türkçe ve Ermenice lisanlarına âşinâdır.

Piyano çalar ve güzel resimler tersim eder.

Bu mekteb tâlibelerinin iki sene evvel olduğu gibi mükâfât ile teşvik olunmamaları şâyân-ı esefdir.

İnas mekteblerinin bir listesi âtide derc olunur:

Muallimleri mikdarı	Leyli şâkirdân	Neharî şâkirdân	Aded	
20	-	190	1	Dârûlmuallimât
18	100	-	1	Kız Sanâyi Mektebi
9	-	130	1	Kız Sanâyi Mektebi
9	-	120	1	Üsküdar'daki sanâyi mektebi
56	-	958	14	Rüşdiye mektepleri
130	-	4385	65	İbtidâi mektebler
36	220	762	14	Hususî mektebler
178	320	6545	97	[toplam]

Rum İnas Mektepleri

Zapyon ve Pallas ve Yuvakimyon nâmlarıyla ma'rûf Rum inâs mekteblerinin programı Atina Dârülfünûnu programına muvâfık olup şâkirdânın ücretleri ve ağniyâdan Rumların semâhatleri ile idare olunurlar. Tedris olunan mevâd elsine-i ecnebiye ve coğrafya ve riyâziyât ve tarih ve sanâyi ve musiki ve resimdir.

Bu mektebler tarafından i'tâ olunan şehâdetnâmeler Yunan ve Fransa ve İsviçre ve Almanya dârülfünûnlarında kabul olunur.

Memâlik-i Osmaniyye'de Rum mekteblerinde müstahdem muallimeler bu mekteplerden yetişir.

Zikrolunan mektebler Rum Patrikhânesi'nin nezâreti tahtındadırlar.

Rum İnas Mekteblerinin listesidir:

Muallimler	Şakirdân	Sunûf	Aded	
27	328	8	1	Zapyon
27	147	9	1	Pallas Mektebi
12	172	7	1	Yuvakimyon
30	1306	21	3	âdi mektebler
23	869	32	11	Yüksek mektebler
34	575	58	17	Muhtelit mektebler
52	1240	61	13	Vasat mektebler
14	596	22	8	İbtidâi mektebler
199	5233	218	55	[toplam]

Dersaâdet'te Fransız İnâs Mektepleri

Pansiyona De Notr Dam Dö Sion şakirdânının talim ve terbiyeleri için Dersaâdet'de birinci derecede inâs mektebidir. Bu mektebin fûnûn ve riyâziyât ve hikmet ve elsine-i ecnebiye ve sanâyi için başka başka muallimleri bulunmaktadır. Bu mektebler iki aded olup biri Beyoğlu'nda ve diğeri Kadıköyü'ndedir. Rahibeler vasat ve fakir gürûhundan olan kızlara el işleri ve sûzeni ve sair şeyler öğretmektedirler. Rahibelerin mekteblerinde fukarâ çocukları meccânen kabul olunup gündüz yemek dahi verilir.

Madam Dov ve Şafez'in idarelerinde olan inâs mektebindeki tedrisât Notr Dam Sion Mektebi'nde olan tedrise mutâbıktır.

Mezkûr Mekteblerin listesidir:

Muallimler	Şakirdân	Sunûf	
30	284	12	Banka altında Pansiyona De Nort Dam
30	150	12	Kadıköyü'nde Pansiyona De Nort Dam
20	300	8	Sen Vinsan Dö Pol rahibelerinin mektebi
22	250	9	Agustin rahibelerinin mektebi
18	280	6	Sen Jozef rahibelerinin mektebi
16	250	11	Madam Dov ve Şafez'in mektebi
136	1514	58	[toplam]

Dersaâdet'te İngiliz İnâs Mektepleri

İngiltere Sefâreti'nin taht-ı himayesinde olmak üzere iki aded İngiliz inâs mektebi bulunmaktadır.

Bu mekteplerden biri Madam Bordet Kotesi tarafından Beyoğlu'nda te'sis olup arsası taraf-ı eşref-i hazret-i Padişahi'den ihsân buyurulmuştur. Yer bulunmadığı için leyli şâkirdânı çok değildir.

Diğer mekteb bir komitenin taht-ı nezâretinde ve Miss Grabo'nun idaresindedir.

Bu iki mektebin şâkirdânı Londra Dârümuallimâtı'nın şehâdetnâmesine kesb-i istihkâk için lâzım gelen imtihana hazırlanırlar.

Dersaâdet'te Alman İnâs Mektepleri

Bu mektebler kısmen talebeler tarafından verilen ücret ve kısmen Almanya Devleti'nin muâveneti ile idare olunurlar.

Muallimler	Sınıflar	Şâkirdân	Aded	
14	16	150	1	Rüşdiye mektebi
9	6	200	1	İbtidai mektebi
23	22	250	2	[toplam]

Amerika misyonerlerinin Üsküdar'da güzel bir mektepleri bulunup orada kızlara ikinci derecede olan maârif tedris olunur.

Avusturya ve İtalya ve İran ve Bulgar ve Rusya mektepleri mezkûr hükûmetlerin muâvenetleri ile idare olunurlar.

Ermeni Mektepleri

Ermeni Katoliği ve Protestan ve Ermeni mektepleri mezkûr cemaatlerin muâveneti ve iâne-i mahsusa ile idare olunurlar. Bu mektebler âtîde zikr olunur:

Muallimler	Şâkirdân	Sunûf	
72	400	24	Cemaat mektepleri
21	150	7	Rüşdiye mektepleri
60	1030	33	Mahalle mektepleri
60	170	2	Birinci derecede mektebler
77	130	1	rüşdiye
250	1880	67	[toplam]

Musevî Mektepleri

Musevî inâs mektepleri İttifak-ı Umumi-i İsrailî Cemiyeti tarafından verilen iâne ile idare olunup bu cemiyet çocuklara kitab ve kâğıd vermekle beraber fukarâ çocuklarına elbise dahi i'tâ eder.

Cemiyet mekteplerine devam eden çocukların ekseri meccânen tahsil-i maârif etmektedirler. Program iktizâsınca Fransızca ve İbrani ve Alman lisanlarıyla tarih ve coğrafya ve hesap ve tarih-i tabii ve hikmet ve kimya ve resim ve şarkı ve dikiş ve el hünnerleri tedris olunur. Cemiyet mekteplerinin maksadı fukarâ çocuklarına tedris-i maârif ile el işleri öğretmektir.

Musevî Mekteplerinin listesi

Meccânen şakirdân	Muallimler	Ücret veren şakirdân	
298	8	27	Balat Mektebi
92	4	30	Dağhamamı Mektebi
230	8	60	Galata Mektebi
267	10	36	Hasköy Mektebi
60	6	44	Ortaköy Mektebi
967	36	201	[toplam]

Bunlardan başka ibtidâi olarak bazı hususî Musevî mektepleri dahi vardır.

Cennet-mekân Sultan Mahmud Han hazretlerinin devrinde musiki-şinâs meşhur Donizetti'nin biraderi olan Donizetti'nin taht-ı nezâretinde Musika-i Hümâyûn ilk defa teşkil olundu.

Firdevs-âşiyân Sultan Abdülmecid Han hazretlerinin asrında 1844 tarihinde Gavatelli Paşa Musika-i Hümâyûn'a tayin buyuruldu.

Cennet-mekân Sultan Abdülaziz Han hazretleri Gavatelli Paşa'yı Harem-i Hümâyûn'da bulunan Çerkes câriyelerden bir o[r]kestra teşkiline memur edip mesmû'âtıma göre cennet-mekân müşârunileyh hazretleri ekâbirden bazı zevâtı davet ettiği hâlde seksen câriyeden mürekkebe bir bando musika perde arkasından ehviye-i latife taganni eder imiş. Ale'l-husus İmparatoriçe Öjeni bu musikaya pekçok mütehayyir olmuşdur.

Şevketli Sultan Abdülhamid Han-ı sâni hazretleri nisvândan mürekkebe bulunan mezkûr o[r]kestrayı lağv ile Musika-i Hümâyûn'u tanzim buyurmuşlardır. Musika-i Hümâyûn'da bazı pek mâhir zevât var ise de bunun için sarf olunan para hakikaten muhayyirü'l-ukûldür. Bu masârif ile Avrupa'da olduğu gibi gıpta-bahş-ı enâm olacak derecede bir Konservatuvar Dö Müzik te'sis ve bir mükemmel o[r]kestra teşkil olunabilir.

Gerek piyano ve gerek Şark âlât-ı musikiyesinde kesb-i maharet ve mümârese eden bazı hanımlar zikr u beyân olunabilir. Ale'l-husus Hidiv-i esbak İsmail Paşa'nın kerimesi Emine Hanım ve Halim Paşa'nın ve Hamdi ve Ferid Beylerin ve Vuds Paşa'nın kerimleri güzel piyano çalarlar.

Zât-ı hazret-i padişahının kerime ve hemşireleri dahi piyanoda maharetle temeyyüz etmişlerdir.

Zaten büyük bir zekâ ibrâz etmiş olan Şark nisvânına dair tatvîl-i makâle lüzum görmeyip bu eser-i nâcizin tanziminde icra ettiğim tedkikâta dahi nazaran isti'dâd-ı şâirâneleri bulunduğunu beyân ederim.

Şark nisvânının fikri tevsî' edildiği hâlde çocuklarına tahsil-i fûnûn ve sanayii sevmeyi öğreteceklerine şübhe etmem. Zira ekseriya büyük zâtların rehber ve nâsıhları vâlideleri olduğunu pek güzel biliyorsunuz.

Şark nisvânının maârif hususunda olan hâllerini size beyâna teşebbüs etdim.

Binâberîn şevketli inâyetli Sultan Abdülhamid Han-ı sâni hazretlerinin Dersâadet belde-i latifesi nisvânının terakkiyatı için ikdâmât-ı celilelerine arz-ı şükran zımında bu büyük kongrede hâzır bulunan maârif-mend nisvânın benimle birleşmelerini arzu ve rica ederim.

Tarih-i tercüme

Fi 7 Ağustos 1309

Mütercimi
Bogos kulları

نوع عروضا	نور و ک	نایم	خدمه	سودی	میز	نایم نسوبی
مکتوبه مکتوبه	۵۵۷	۹		عکس	۲	۱۱
<p>اعلامه</p> <p>در نه اناست مکتوبه رتبه معلوم اولانده طلبه ایستغریه فی تعلیم ایتیم اعونه دار اعلیٰ در نه کتبه ال الیه بنده اده تعلیم ایتیم اوتاره با سکه و نسامه شاره اینترودیه معبر واسکویه و اطراف اناست رتبه معلوم اولانده کتبه ال الیه بنده تعلیم ایتیم اعونه نایم و کتبه ال الیه بنده اده تعلیم ایتیم اعونه اولانده</p> <p>۱۹</p>						

EDİRNE, ADANA VE ÜSKÜP KIZ RÜŞDİYE MEKTEPLERİNE MUALLİME TAYİNİ

Edirne, Adana ve Üsküp Kız Rüşdiye Mekteplerine Dârümuallimât'tan yeni mezun olan Sadiye, Naciye ve Huriye Hanım'ların tayinleri

10 Eylül 1893

Nev'-i Muharrerât: Meclis-i Maârif Mazbatası

Numarası: 557

İlân

Tâlibâta el işlerini de göstermek üzere Edirne İnas Mekteb-i Rüşdiyesi muallime-i ülâlığına Dârümuallimât'dan bu sene bâ-şehâdetnâme neş'et edenlerden Sadiye ve kezâ el işlerini de talim etmek üzere Üsküb ve Adana İnas Rüşdiyeleri muallime-i ülâlıklarına Naciye ve Huriye Hanım'ların tayin edildikleri ilân olunur.

Fî 29 Ağustos [1]309

Edirne Kız Rüşdiye Mektebi,
İ.Ü. Nadir Eserler Kütüphanesi, Yıldız Arşivi, 90455

[illegible]

ملکات رستم میر تقی میر
اشوبگر حال درونی مزار جانی شریفه و معارف لغت رحیم سنده میر بیت قدوسه ملک فیضی نایب القلم
۱۰۴۱ هجری ۱۷۳۲

MUALLİME FATMA HANIM'IN SİCİL KAYDI

Dârümuallimât mezunu olup Vefa, Aksaray, Şehzade ve Nakkaşpaşa inâs mekteplerinde muallimelik yapan Fatma Hanım'ın sicil kaydı

17 Nisan 1895

Hâfize Fatma Hanım, Berber Hüseyin Ağa'nın kızıdır.

Bin iki yüz yetmiş beş sene-i hicriyesi Muharrem'inde Dersâadet'de dünyaya gelmiştir. Aksaray'da kâin taş mektebde akâid-i İslâmiyeyi okuyup ba'dehû Topkapı Mektebi'nde hâfize-i Kur'an olduktan sonra Dârümuallimât'a girerek şehâdetnâme ahz eylemiştir. Türkçe kitâbet etdiği gibi bir mikdar Arabi ve Farisi de okur-yazar.

Bin iki yüz doksan beş senesi Şaban'ının on dördünde "1 Ağustos 1294" üç yüz elli kuruş maaşla Vefa İnas Mekteb-i İbtidâiyesi muallimeliğine tayin ve bin iki yüz doksan beş senesi Şevval'ının on altısında "1 Teşrin-i Evvel 1294" maaş-ı mezkûr iki yüz seksen kuruşa tenezzül etmiştir. Bin üç yüz bir senesi Safer'ının on üçünde "1 Kânûn-ı Evvel 1299" üç yüz kuruş maaşla Aksaray İnas Mektebi Rüşdiyesi'ne ve bin üç yüz bir senesi Rebiülâhîr'inin on dördünde "30 Kânûn-ı Sâni 1299" mezkûr maaşla yine Vefa İnas İbtidaiye Mektebi'ne nakl-i memuriyet eylediği gibi bin üç yüz bir senesi Receb'inin on sekizinde "1 Mayıs 1300" maaş-ı hâlisiyle Şehzade İnas Mekteb-i Rüşdiyesi muallime-i sâniligine bin üç yüz bir senesi Zilhicce'sinin yirmi üçünde "1 Teşrin-i Evvel 1300" üç yüz seksen kuruş maaşla mekteb-i mezkûr muallime-i ülâlığına terfî' ve bin üç yüz üç senesi Zilkade'sinin on üçünde "1 Ağustos 1302" Nakkaşpaşa İnas Mekteb-i Rüşdiyesi muallimeliğine ve bin üç yüz beş senesi Rebiülevvel'inin yirmi yedisinde "1 Kânûn-ı Evvel 1303" dört yüz seksen kuruş maaşla Eyüb İnas Mekteb-i Rüşdiyesi muallime-i ülâlığına tahvil-i memuriyet eylemiştir.

Mekâtib-i Rüşdiye Müdüriyeti'nden işbu tercüme-i hâl varakası mündericâtı tasdik ve Maârif Nezâret-i Celilesi'nden müdüriyet-i mezkûrenin tasdiki te'yid olunmuştur.

Fi 21 Şevval 1312 / fi 5 Nisan 1311

99

مدد و عیال و کرب و نیازند
 و دست نظم ازین مطلقند نظم عا، جرمه
 ضایعاً هدی اندیشه وین واره به
 فتنه گریه
 فایده فتنه - زنده و زنده است و زنده
 ۱۶۱ را بکار و زنده
 ۱۶۱ را بکار و زنده
 ۱۶۱ را بکار و زنده

DARÜLACEZE'DEKİ KADINLARA DOKUMA SANATI ÖĞRETİLMESİ

Dârülaceze'de bulunan kadınlardan çalışmaya gücü olanlara, halı ve seccade dokuma sanatını öğretmek için Haralambos Efendi ile eşinin ve erkek acezeye de marangozluk sanatını öğretmek için yine acezeden bu sanatta mahir olan Ahmed Ağa'nın istihdam edilmeleri hakkında irâde

1 Ocak 1899

Bâb-ı Âli

Daire-i Sadâret

Amedî-i Divan-ı Hümayûn

2420

Atûfetli efendim hazretleri

Dârülaceze'deki acezeden işe güce muktedir olanlarının münasib sanatlar ile işgâli ve nessalık san'atının dahi talimi nizamnâme ahkâmından olmasına mebnî halı ve seccade imal ve aceze-i inâsa talim ve irâe eylemek için bu san'atda mahareti olan Haralambos Efendi ile zevcesinin şehri dört yüz kuruş maaşla istihdamları ve marangozluk san'atında mahareti olduğu anlaşılan acezeden Ahmed Ağa'ya san'at-ı mezkûru diğer aceze-i zükûrdan münasiblerine öğretmek ve çalıştığı günlere mahsus olmak üzere yevmi on kuruş itâsı hususuna dair Dahiliye Nezâret-i Celîlesi'nin tezkiresi melfûfuyla arz ve takdim olunmuş olmakla ol bâbda her ne vechile irâde-i seniyye-i cenâb-ı hilâfet-penâhi şeref-sünûh ve sudûr buyurulur ise mantûk-ı münifi infaz olunacağı beyânıyla tezkire-i senâverî terkîm olundu efendim.

Fi 5 Şaban [1]316 / fi 7 Kânûn-ı Evvel [1]314

Sadrıazam

[İmza]

Rıfat

Ma'rûz-ı çâker-i kemîneleridir ki

Reside-i dest-i ta'zim olup melfûflarıyla manzûr-ı âli buyurulan işbu tezkire-i sâmiye-i Sadâret-penâhileri üzerine mücebince irâde-i seniyye-i cenâb-ı hilâfet-penâhi şeref-sudûr buyurulmuş olmakla ol bâbda emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fi 18 Şaban [1]316 ve fi 20 Kânûn-ı Evvel [1]314

Serkâtib-i hazret-i şehriyârî

Bende

Tahsin

معارف نظارت عليه

خط المثلث
مكتبة
عبد
٨

دوستو اقدم حضرتي
معاذ الله في تاريخي ابي نور او في نور و لا تدره علمه در بری عوید - فکر باشد و حاجت بر سره و ندی سر نور و لا خازره سه سه در اصل اوسان افعالی صفی
نیزه ایتمده و بولسان ما از یکسانه همدان افعالی بولسان خازره و لا تدره علمه در بری عوید - فکر باشد و حاجت بر سره و ندی سر نور و لا خازره سه سه در اصل اوسان افعالی صفی
اولیغه اولیغه و اوروزان حضرت مه را اوروزان - اه - سلاطین و امیران و شیخ

آلخه دایره نصیب صحبه یاسنه علیه

قام باشد ده جامع بر کمره سف کمال محام جاد من صادم یکسانه بولک او و شای
آنی باشد قد خوجهدی تریه ایتمده بولک او و شای
او بر سره جفنی بد مغذت استغاب اریه بولک او و شای
مغذت بخیره لر مغذت او و شای
او بر سره جفنی البعانه الکلاویه اریه بولک او و شای
حضرت مه را اولیغه - اه - سلاطین و امیران و شیخ

OKUL ÖNCESİ ÇOCUKLARA EĞİTİM VEREN MADAM YEKSİMA'YA RUHSAT VERİLMESİ

Kasımpaşa'da Madam Yeksima'nın üç-altı yaş arası çocukları terbiye etmekte bulunduğu evin dersihâne olmak için gerekli sağlık şartlarını taşıdığı anlaşıldığından talep edilen ruhsatnâmesinin verildiği

20 Temmuz 1907

Altına Daire Hey'et-i Sıhhiye Riyâset-i Aliyyesi'ne

Kasımpaşa'da Cami-i Kebir mahallesinin Küçükhamam caddesinde Madam Yeksima'nın bu kere üç yaşından altı yaşına kadar çocukları terbiye etmekte bulunduğu oda oldukça vâsi' ve beş altı yaşındaki on beş çocuğu bilâ- mazeret isti'âb edebilir ve havanın cereyânına ve ziyânın duhûlüne müsaid müte'addid pencereler mevcut olup mezkûr odanın böylece isti'mâlinde hiçbir mahzur olamayacağı bi'l-muayene anlaşılmakla rapor-ı acizi bi't-tanzim takdim kılındı. Ol bâbda emr u fermân hazret-i men lehül-emrindir.

Fi 15 Teşrin-i Sâni [1]322

Altıncı Daire-i Belediye Tabibi
[İmza]

Zabtiye Nezâreti
Mektubî Kalemi
Aded
80

Maârif Nezâret-i Celîlesi'ne

Devletli efendim hazretleri

23 Eylül [1]322 tarihli ve iki yüz üç numaralı tezkire-i aliyye-i dâverileri cevabıdır. Kasımpaşa'da Camii-i Kebir mahallesinde yirmi sekiz numaralı hânedede sinn-i tedrise vâsıl olmayan etfâl-i sagireyi terbiye etmekte bulunan Madam Yeksima'nın hüsn-i hâli anlaşıldığı gibi mezkûr hânenin dârutterbiye ittihâz olunmasında mahzur olmadığı bi'l-muhabere Beyoğlu Mutasarıflığı'ndan cevaben iş'âr kılınmış olmakla ol bâbda emr u fermân hazret-i men lehül-emrindir.

Fi 15 Şevval [1]324 ve fi 18 Teşrin-i Sâni [1]322

Zabtiye Nazırı
[İmza]
Safvet

Kasımpaşa'da Camii-i Kebîr mahallesinde yirmi sekiz numaralı hânede sinn-i tedrise vâsıl olmayan etfâl-i sagîreyi terbiye etmekde bulunan Madam Yeksima'nın hüsn-i hâli anlaşıldığı gibi mezkûr hânenin dârütterbiye ittihâz olunmasında mahzur olmadığı Zabtiye Nezâret-i Celilesi'nin işbu tezkiresinde izbâr kılındığı misillü mezkûr hânenin metâneti derece-i matlûbede olup on beş kadar etfâli istî'âba kâfi ve hıfzî's-sıhha nokta-i nazarından dershâne ittihâzına elverişli olduğu da Şehremanet-i Celilesi'nin merbût 25 Teşrin-i Sâni [1]322 tarihli ve 94 numaralı tezkiresinde beyân ve inbâ olunduğu cihetle mezkûr dârütterbiye için icab eden ruhsatnâme usulü dairesinde bi't-tanzim sahibine i'tâ ve teslim edildiğinden işbu tezkire dosyası içinde li-ecli'l-hıfz maa-merbûtât evraka tevdi' kılındı.

Fi 9 Cemâziyelâhir [1]325 ve fi 7 Temmuz [1]323

[Mühür]

معارف عمومی نظارت جدید سی منقوی قلمی مسودات مخصوص در قدور

نوع دراق	درود و شوی	مسودی	در اقد قید	قلمی قید	لمیز	مدیر	تبییه و مقابله
۵۶۶	۵۶۶		۵۶۶				۵۶۶
۵۸۹	۵۸۹						۵۸۹
۵۹۷	۵۹۷						۵۹۷
<p>جواب آید به و بالتفصیل - انا و تعینا دید معارف میریزید</p> <p>در المعتمد به معلم پیشگیری - قدر صورت خصوصیه ده تحصیل آید</p> <p>اوندرده بالاسمحا اکتیبا ایدره اهلیتیا راعیه فایضه</p> <p>اولین نظر دار المعلماته به احتیاجه کافی معلم پیشگیری - قدر مکاتب</p> <p>آیدیه ده معلمه لک اتمک اوزره صورت خصوصیه ده تحصیل آید</p> <p>اوندرده غایبده ده بالاسمحا اهلیتیا راعیه و احوال آید</p> <p>اهلیتیا درک ده مملکت خیرت اری قیاس اید لیکن ایفان</p> <p>تقاسی توحید و تبلیغ اولو -</p> <p>آیدیه معارف میریزید -</p> <p>تعمیم معارف میریزید -</p> <p>اولین</p>							

İLKOKULLARDA MUALLİME OLARAK İSTİHDAM EDİLEN KADINLAR

Dârümuallimât'dan muallimeler yetişinceye kadar özel tahsil görmüş olan hanımların imtihanla iptidai mekteplerinde muallime olarak istihdam edilmeleri

9 Temmuz 1910

**Maârif-i Umumiye Nezâret-i Celîlesi Mektubî Kalemi Müsveddâtına Mahsus Varakadır
Hususî 789/3207**

Cevaben Aydın ve bi't-tasarruf re'sen ve ta'mimen diğer Maârif müdüriyetlerine

Dârümuallimîn'den muallim yetişinceye kadar suret-i hususiyede tahsil etmiş olanlardan bi'l-imtihan isbat-ı ehliyet edenlere ehliyetnâme itâ kılınmakda olmasına nazaran Dârümuallimât'dan ihtiyaca kâfi muallime yetişinceye kadar mekâtib-i ibtidâiyede muallimelik etmek üzere suret-i hususiyede tahsil etmiş olan hanımlara da bi'l-imtihan ehliyetnâme itâsı ve icab eden ehliyetnâmelerin de mahallerince tedariki Meclis-i Maârifce münasib görülmüş ve keyfiyet ta'mimen Maârif müdürlerine de tebliğ kılınmış olmakla muktezâsı tavsiye ve tebliğ olunur.

Aydın Vilâyeti'ne ibare: 19 Mayıs [1]326 tarih ve 1111 numaralı tahrirâtlarda beyân olunduğu vechile

Fî 30 Cemâziyelâhir [1]328 / fi 26 Haziran [1]326

مصارف عمومی نظام بیجلیسی مخبریات فنی مسدوده مخصوص در فرد در

صادرات نور داری						
	مرد	مرد	مرد	مرد	مرد	مرد
۱۴۲۵	مرد	مرد	مرد	مرد	مرد	مرد
۱۴۷۶	مرد	مرد	مرد	مرد	مرد	مرد
۱۰۹	مرد	مرد	مرد	مرد	مرد	مرد

فایده نقد به

۱۰۰ کاسه ۴۴۷ نایه و ۱۹۵ نندونک عده نقد بنامه

هویدر طایفه خانه ده جوده ده حصه بولان آید ملک

دوایان خاندان آن که صاحبین می نند که ده حصه که او خاندان

طایفه خانه ده حصه بولان آید ملک

الاستر و اند حصه نقد و برده ده بولان آید ملک

سازمان فنی که بولان

سازمان فنی که بولان

TAHSİL İÇİN CENEVRE'DE BULUNAN İKİ GAYRİMÜSLİM KADINA MAAŞ TAHSİSİ

Kendi imkânları ile tahsil için Cenevre'ye giden Aranik ve Nevaret adlı hanımlara maaş tahsis edilmesi

30 Aralık 1911

Maârif-i Umumiye Nezâret-i Celîlesi Tahrîrât Kalemi Müsveddâtına Mahsus Varakadır

Hariciye Nezâret-i Celîlesi'ne

12 Kânûn-ı Evvel [1]327 tarihli ve 145 numaralı tezkire-i aliyye-i nezâret-penâhîlerine cevabdır. Tâlibât-ı Osmaniyye'den Cenevre'de tahsilde bulunan Aranik ve Nevaret Hanım'lar esasen nezâretçe intihâb ve i'zâm olunmayıp zaten kendi hesaplarına mahall-i mezkûrda tahsilde iken muâvenet-i nakdiye için vâki olan taleb ve istid'âları üzerine geçen üç yüz yirmi altı senesi Teşrin-i Sâni'sinde nezâret-i acizice her birine muâveneten şehri yüz Ellişer frank tahsis kılınmış ve bütçede bu bâbda fazla tahsisat olmaması hasebiyle maaşlarının zammı gayr-ı mümkün bulunmuşdur ol bâbda.

Fi 9 Muharrem [1]330 ve fi 17 Kânûn-ı Evvel [1]327

مذکره وزارت معارف
معارف عمومی نظارتی
دارت سنه مخصوص مسوده
شعبه
شماره دوسیه نومردس
شماره اولیائی
۷۵۷
۶۷۰۵۶۶

اسم نومردس	تکرات وارده نك			فروضه	تاریخ	محل	مدرس	معلم	معلمه
	توی	تاریخ	توی						

معلمه قلمه

دارالفنون و دارالمعلمین عالیہ مدرس و معلمینہ ارباب اختصاص طرقتن خانمده
مقصود از این دفتر قوتنارند و بدینوسیله بالتسبب بوبابه تعلیم ایلمیه
پروغملریند پروغملریند برنسخه لفا صوبه ایلمیه بعث و تریب قلمه
و استفادہ علمی موجب اولمیه بوبابه برنسخه قول بورد جقانه دکار
بولمیه اولمیه ایلم معینه شده لفا دارالفنون قوتنارند صانوی
تسریفه نشر و فاضله علم و معرفه بدینوسیله بدینوسیله
رجا اولمیه افق

تقدیر
و بالکویله تأیید اقرارات
اولمیه اولمیه

دارالفنون و دارالمعلمین عالیہ مدرس و معلمینہ
ارباب اختصاص طرقتن
دارالفنون قوتنارند صانوی
خانمده مخصوص مدرس

مطبعه عامه - استانبول
۱۳۲۹

T. C. HAKKARİ
OSMANLI AY- 21
DAİRE BİNA
1329

DÂRÜLFÜNÛN'DA HANIMLARA MAHSUS KONFERANSLAR

Dârülfünûn Konferans Salonu'nda hanımlar için dersler verileceğinin ilânı ve derslerin kimler tarafından verileceğini gösterir ders programı

4 Şubat 1914

Dârülfünûn ve Dârümuallimîn-i Âliye müderris ve muallimleriyle erbâb-ı ihtisası tarafından hanımlara mahsus olmak üzere konferanslar verilmesi bi't-tensib bu bâbda tanzim edilen programdan bir nüshası leffen savb-ı alilerine ba's ü tesrib kılınmış ve istifade-yi âmmeyi mûcib olacak böyle bir hizmeti kabul buyuracakları derkâr bulunmuş olduğundan eyyâm-ı muayyenesinde lutfen Dârülfünûn Konferans Salonu'nu teşrifle neşr ü ifâzâ-i ilm ü ma'rifete bezl-i himmet buyurmaları* rica olunur efendim.

* tasarruf: ve bi'l-vesile te'yid-i ihtiramât olunur ol bâbda¹.

Fi 8 Rebiülevvel [1]332 ve fi 22 Kânûn-ı Sâni [1]329

(Önyüz)

Dârülfünûn ve Dârümuallimîn-i Âliye müderris ve muallimleriyle

erbâb-ı ihtisas tarafından

Dârülfünûn Konferans Salonu'nda

Hanımlara mahsus dersler

Matbaa-i Âmire-İstanbul

1329

¹ Tasarruf kısmı ikisinden birisini yazması için mektubu yazan kişinin tercihi bırakılmıştır.

برنجی درس ۲-۳		ایکینجی درس ۳، ۱۵-۴، ۱۵	
زوالی ساعت		زوالی ساعت	
جمعه ایرتسی	ال ایشلری : بالناوبه قیز صنایع مکتبی مدیره سی ماده مازلی قلفایر ایله دارالفنون و دارالعلمین فن تربیه معلمی اسماعیل حق پک	جمعه ایرتسی	تاریخ : دارالعلمین عالیہ تاریخ معلمی احسان پک
پازار ایرتسی	حفظ الصحیحة عمومیہ ونسائیہ وایلك طبابت : مصیبه مدیر عمومیسی و طب فاکولتسی مدرسیندن بسم عمر پاشا	پازار ایرتسی	اداره بیتیه و اقتصاد : مؤلفین عثمانیه دن دارالشفقه مدیر معاونی احمد جواد پک
چهارشنبه	هیئت : معارف نظارت جلیله سی مستشاری و دارالفنون مدیر عمومیسی صالح ذکی پک اقتدی	چهارشنبه	معارف قیہ : معارف عمومیہ ناظر اسبق دارالفنون مدرسیندن سعید پک اقتدی حضر قاری
پنجشنبه	حقوق نسوان : دفتر خاقانی ناظری دارالفنون مدرسیندن محمود اسعد اقتدی حضر قاری	پنجشنبه	فن تربیه : دارالفنون و دارالعلمین فن تربیه معلمی اسماعیل حق پک
پالکز پنجشنبه کونلری برنجی درس زوالی ساعت ۱۲، ۳۰ ده		دوسلره کانون تاینک یکری پنججی جمعه ایرتسی	
وایکینجی دوس ۲، ۱۰ ده باشلايه حق در.		کونندن اعتباراً باشلانيله حق در.	
مطبوعه عامه		مطبوعه عامه	

(Arka yüz)

Zevâli saat Brinci ders 2-3		Zevâli saat İkinci ders 3.15-4.15	
El işleri: Bi'l-münâvebe Kız Sanâyi Mektebi Müdiresi Madmazel Kafmayer ile Dârülfünûn ve Dârümuallimîn fenn-i terbiye muallimi İsmail Hakkı Bey	Cumartesi	Tarih: Dârümuallimîn-i Âliye tarih muallimi İhsan Bey	Cumartesi
Hıfzıssıhha-i umumiye ve nisâiye ve ilk tabâbet: Sıhhiye müdür-i umumîsi ve Tıp Fakültesi müderrislerinden Besim Ömer Paşa	Pazartesi	İdare-i beytiye ve iktisad: Müellifin-i Osmaniyyeden Dârüşşafaka müdür muâvini Ahmed Cevad Bey	Pazarrtesi
Hey'et: Maârif Nezâret-i Celilesi müsteşarı ve Dârülfünûn müdür-i umumîsi Sâlih Zeki Beyefendi	Çarşamba	Malumât-ı fenniye: Maârif-i Umumiye Nazır-ı esbakı Dârülfünûn müderrislerinden Sâ'id Beyefendi hazretleri	Çarşamba
Hukuk-ı Nisvân: Defter-i Hakânî Nazır-ı Dârülfünûn müderrislerinden Mahmud Esad Efendi hazretleri	Perşembe	Fenn-i Terbiye: Dârülfünûn ve Dârümuallimîn fenn-i terbiye muallimi İsmail Hakkı Bey	Perşembe
Kız Sanâyi Mektebi Müdüriyeti'ne			
Yalnız Perşembe günleri birinci ders zevali saat 12.30 da ve ikinci ders 2.15 de başlayacaktır.		Derslere Kânûn-ı Sâni'nin yirmi beşinci Cumartesi gününden itibaren başlanılacaktır.	

06 MF. MKT, 1198/18

GÜLHANE PARKI'NIN SALI GÜNLERİ KIZ ÖĞRENCİLER İLE HANIMLARA TAHSİSİ

Gülhane Parkı'nın Salı günleri, standartlara uygun yeni mektep binaları inşa edilinceye kadar bahçe ve gezinti mahalleri olmayan kız mektepleri öğrencileriyle dışarıdan gelecek hanımlara tahsis edilmesi

21 Mayıs 1914

Maârif-i Umumiye Nezâreti Kalem-i Mahsus Dairesi'ne Mahsus Müsvedde

Hulâsa: Gülhâne Parkı'nın Salı günleri mekâtib tâlibâtıyla diğer hâmm ve kızlara tahsis edilmiş olduğuna dair

İstanbul Vilâyeti Maârif Müdüriyetiyle İstanbul İnas Sultanî Mektebi Müdüriyeti'ne

Kavâ'id-i sıhhiyeye muvâfık mücedded mekteb binaları inşası hakkındaki tasavvurâtın hayyiz-i husûle gelmesine kadar hâlâ bahçe ve tenezzüh mahalleri olmayan inâs mekâtibi tâlibâtının tenezzüh ve muhafaza-i sıhhatlerine medâr olmak üzere Gülhâne Parkı bundan böyle Salı günleri mekâtib-i mezbûre tâlibâtının tenezzüh ve mümâreseleriyle haricden gelecek hanım ve kızlara tahsis olunarak yevm-i mezbûrda mezkûr parka erkeklerin duhûlü men' edilmiş ve İstanbul Vilâyetiyle Polis Müdüriyet-i Umumiyesi'ne malumât i'tâ ve evrak-ı havadisle ilân olunmuş olduğu mezkûr parkdan mekâtib talebe ve tâlibâtının te'min-i hüsn-i istifadeleri hakkında sebk eden muhaberât üzerine bu kere Şehremânet-i Aliyyesi'nden cevaben iş'âr* ve keyfiyet İnas Sultanî Mektebi Müdüriyeti'ne tebliğ ve izbâr olunmakla idarenizce dahi diğer inâs mekâtibi müdüriyetlerine tebligât ifası beyân olunur.

Fi 8 Mayıs [1]330

İnas Sultanî Müdüriyeti'ne ibare

*edilmekle berâ-yı malumât tebliğ-i keyfiyete ibtidâr kılındı.

5. 1947

قائم مضروبہ | ۱۱/۱۲ نوں اول ۲۲

۷. فصل

000

DÂRÜLFÜNÛN'DA HANIMLAR İÇİN AÇILAN RESİM ATÖLYESİ

Dârülfünûn'da hanımlar için açılan resim atölyesi çok rağbet gördüğünden yeni bir yer tahsis edilmesi talebinde bulunulduğu, ancak nakilleri sözkonusu olan bazı mektep binalarından birinde hanımlara mahsus resim atölyesi ayrılması düşünüleceğinden şimdilik mevcut durumun devam ettirilmesi gerektiğine dair

22 Aralık 1914

Dârülfünûn Müdüriyet-i Umumiyesi

Aded

550

Maârif-i Umumiye Nezâret-i Celîlesi'ne

Hulâsa: Resim dershânesi hakkındadır.

Devletli efendim hazretleri

Dârülfünûn'da inâsa mahsus olarak ahiren küşâd edilmiş olan resim atölyesine rağbet günden güne tezâyüd ederek müdâvim tâlibâtın mevcudu el-yevm elli ikiye bâliğ olmuştur. Bunun için bidâyetde en büyük dershâne ihzâr edilmiş ise de tâlibâtın serbestçe çalışabilmeleri için daha iki dershâneye lüzum görüldüğü muallimlerinin ifade-i vâkı'alarından anlaşılmıştır. Halbuki Dârülfünûn binasının hanımlara tahsis olunan kısmında esasen boş iki dershâne bulunmadığı gibi diğer kısmından resim dershânesi ittihâz olunmak üzere mahal tefriki de mahzurdan gayr-ı sâlim olmasına binâen resim atölyesinin hususi bir mahalle nakline mecburiyet hâsıl olmakda ise de ol bâbda emr u fermân hazret-i men lehül-emrindir.

Fi 2 Safer [1]333 / fi 7 Kânûn-ı Evvel [1]330

Dârülfünûn Müdür-i Umumîsi

[İmza]

Maârif-i Umumiye Nezâreti Kalem-i [Mahsus] Dairesi'ne Mahsus Müsvedde

Dârülfünûn Müdüriyet-i Umumiye-i Aliyyesi'ne

7 Kânûn-ı Evvel [1]330 tarih ve beş yüz elli numaralı tezkire-i aliyyeleri cevabıdır.

Şu günlerde nakilleri icra edilmekte bulunan bazı mekâtib binalarından boş kalacak olan bir münasibinin dahilindeki dershânelerden hanımlar için de resim atölyesi ifrâz ve ittihâzı ciheti düşünülmek üzere mekâtib-i mezkûre nakliyatı muamelesinin hitâmına kadar hâl-i hâzırın idamesi zarurî bulunmakla ol bâbda.

Fi 4 Safer [1]333 / fi 9 Kânûn-ı Evvel [1]330

DÂRÜLFÜNÛN'DA HANIMLARA YÖNELİK DÜZENLİ SERBEST KONFERANSLAR İÇİN TEŞEKKÜR

Dârülfünûn Konferans Salonu'nda hanımlara verilmekte olan serbest derslerden memnun kaldıklarına ve bu derslerin ileriki senelerde de devam etmesini arzu ettiklerine dair bazı hanımların Maârif Nazırına teşekkür yazısı

11 Mayıs 1916

Maârif Nazır-ı muhteremi Ahmed Şükrü Beyefendi hazretlerine

Ma'rûz-ı câriyânemizdir

Mahzân himem-i âli-i maârif-perverileri âsâr-ı cemilesinden olmak üzere üç seneden beri Dârülfünûn konferans salonunda terakkiyât-ı fikriye ve teâli-i seviye ve ilmiyemiz için verilmekte olan ve en mühim mesâil-i hayatiye ve ictimâiyemizi teşkil eden serbest derslerden ettiğimiz istifade pek büyük olmuştur. Bu seneki derslerimizin dahi hitâmı münasebetiyle bu hususdan dolayı gerek zât-ı âli-i nezâret-penâhilerine ve gerekse muhterem muallimlerimiz Besim Ömer Paşa ve İsmail Hakkı ve Cevad ve İhsan Şerif Beyefendilere takdim-i teşekkürât eder ve sinîn-i âtiyede dahi temâdisini istirhâmı en büyük ihtirâmlarımızın lütfen kabul buyurulmasını istirhâm eyleriz efendimiz.

Fi 28 Nisan [1]332

Umum müdâvimeler nâmına

Dârülfünûn serbest dersleri müdâvimelerinden Fevziye Mehmed Ali	Emine Melek	Atiye Esad	Yegâne İsmail	Emine Fazıl
Adalet Ali	Fatma Bedriye	Fatma Fahrünnisâ	Nesime Fehmi	

Maârif Nezâreti Kalem-i Mahsus'a sual

Fi 1 Mayıs 1]332

[illegible]

İSVİÇRE'DE TIP TAHSİLİ YAPAN HANIMLAR

Aydın Valiliği tarafından İsviçre'nin Cenevre şehrine tıp tahsil etmek üzere gönderilen Suad Mahmud ve Süeda Emin Hanımların tahsil masraflarının ödenmesi ve bu iki hanımın konu ile ilgili arzuhâlleri

27 Temmuz 1922

Dahiliye Nâzır-ı Âlisi übbehetli devletli Ali Rıza Paşa hazretlerine

Ma'rûz-ı câriyânemizdir ki

Aydın Vilâyeti İdare-i Hususiyesince [1]331 senesinde tıp tahsil etmek üzere İsviçre'nin Cenevre şehrine i'zâm kılınmış olan câriyeleri, İzmir'in hâdise-i işgaline kadar tahsisât-ı muayyenemizi muntazaman alabilmiş isek de orada bulunan ailelerimizin ashâb-ı yesârdan olmaması hasebiyle o tarihten beri her türlü muâvenetden mahrum kaldık. Vâki olan müracaat-ı mütevâliyemiz ve İsviçre'deki memur-ini hariciyemizin müte'addid iş'ârları üzerine hükûmet-i merkeziyenin mazhar-ı âtîfeti olacağımız ümidiyle şimdiye kadar -bazı vatandaşlarımızın himaye ve delâletleriyle- sefaletle pençeşerek tahsilimize devam gayretinde bulunduk. Fakat medid intizârlarımızdan artık bir netice-i semere elde edilemeyeceği anlaşılınca vaziyetimiz cidden elim bir mevki'e [dönüştü.] Buradaki Yunânilerin "İzmirli kızları Türkiye artık kendi talebesi olarak tanımıyor, işte paralarını da kesdi." tarzında propagandalar ile zaten [zedelenmeye] başlamış olan itibarımız büsbütün haleldâr oldu. Bu diyar-ı gurbetde beş parasız ve kimsesiz kaldık. Devam-ı tahsilimiz ve sefaletten tahlisimiz için muktezi tahsisâtın te'mini emrinde gerek makam-ı devletlerinden gerek Hariciye Nezâret-i Celilesi'nden Maârif Nezâreti'ne yazılan muhtelif tezkireler ve makam-ı celil-i Sadâret'den havale buyurulan arzuhâllerimiz mündericâtı maa't-teessüf nezâret-i müşârûnileyhâca lâyük olduğu derecede ehemmiyetle nazar-ı itinaya alınmayarak aylarca süren muamele-i kırtasiyeden sonra bütçede karşılık olmadığından hiçbir şey yapılamayacağı cevab-ı kat'isi i'tâ kılınmış ve koca bir dosya teşkil eden evrakımız hıfz olunmuştur. Halbuki bütçede tahsisât-ı kâfiye mevcut olduğu ve ancak nâzır-ı esbak Raşid Bey zamanında bazı zevât-ı âliyenin evlâd ve ekâribinden tahsisatları zaruret-i maliye ilcaâtıyla bi-hakkın kat' edilmiş olan talebenin de iade-i tahsisatlarına yol açılır zu'muyla câriyelerine tahsisât i'tâsı cihetine gidilmediği ayrıca istihbâr kılınmıştır. Cereyân-ı hâle nazaran artık Maârif Nezâreti'nden muâvenet ümidi kalmadı. Maârif'de mevcut evrak ve vesâik mündericâtından anlaşılacağı üzere 1922 senesi Teşrin-i Evvel'inde ikmâl-i tahsil ile tabib diploması alacağımız cihetle hem altı senelik tahsilimizin heder edilmemesi hem de ecnebi bir toprakda ma'rûz kaldığımız şu müellim ve feci felâketden bir an evvel halâsımız için -tahsisâtımızın Aydın Vilâyeti muvâzene-i hususiyesinde dahil bulunması itibarıyla- bir senelik masârif-ı tahsiliyemizin ya "vilâyâta muâvenet" tertibinden veyahud "masârif-ı gayr-ı melhûze" den te'mini zımında Meclis-i Mahsus-ı Vükelâca keyfiyetin taht-ı karara alınması esbâbının istikmâl buyurulmasını müselle-i cihan olan ulüvv-i merâhim-i şefkat-i sâmillerinden kemâl-i şûzişle istirhâm ve intizâr eyleriz. Ol bâbda emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Cenevre fi 5 Eylül 1337 / fi 5 Eylül 1337

Cenevre'de Tıp Fakültesi Tâlibâtından
İzmirli

Süeda Emin

Suad Mahmud

Dahiliye Nâzır-ı Âlisi devletli fehâmetli Ali Rıza Paşa hazretlerine

Ma'rûz-ı câriyânemizdir:

Evvel emirde hakk-ı câriyânemizde ibzâl buyurulan lutf-ı âli-i veliyy-i ni'amîlerinden dolayı teşekkürât-ı bî-nihâyemizi takdim ile kesb-i mübâhât eyleriz. Geçen sene vâki olan istirhâmâtımız nezd-i sâmi-i fahimânelerinde karîn-i kabul olarak [1]337 senesine aid masârıf-ı tahsiliyemizin İstanbul Vilâyeti bütçesinden te'min ve irsâline inâyet buyurulmuştur. Ancak İsviçre kambiyosunun pek yüksek olması hasebiyle beherimize isabet eden senedi üç yüz frank râddesinde bir para ile bu memleketde ne derece müşkilâtla yaşanacağı nezd-i sâmîlerinde müberhendir. Maamâfih câriyeleri bu mikdarı istishâr etmiyoruz. Zira geçen sene hiçbir taraftan muâvenet göremediğimiz hengâmlarda ma'rûz kaldığımız ahvâl bizi hayatın her türlü ızdırıp ve mahrumiyetleriyle ünsiyet peydâ ettirmiş olduğundan hükûmet-i müşfikamızın şu suretle bizim gibi gurbettede ve kimsesiz biçârelere [yırtık] muâveneti giran-bahâ bir hazine gibi telakki eylemiş olmakla beraber azîm kambiyoyu farkı dolayısıyla mebâlig-i mürsele bir senelik pansiyon kiralarmız ile ufak tefek borçlarımıza bile [yırtık] mukaddemâ Bern Sefâret-i Seniyyesi'nden dahi arz ve iş'âr olunduğu üzere bu sene nihayetlerine doğru tahsilimizi ikmâl ile tabibe olarak vatanımıza avdet ed[eceğiz]. Sene-i sâbıkada olduğu misillü 1338 senesi için de tahsisâtımızın irsâli hususunun icab edenlere emr u tebliğ buyurulmasını hâk-i pâ-yı sâmi-i ehamîlerine yüz sürerek istirhâm ve niyaza mütecâsir olduk. Her hâlde lutf u âtîfet-i veliyy-i ni'amîlerine muntazar bulunduğumuz ma'rûzdur. Ol bâbda emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emr efendimiz [hazretlerindir].

Fi 5 Mart 1338

İsviçre'nin Cenevre şehrinde Tıp Fakültesi tâlibâtından ve İzmir İdare-i Hususiyesinde li ecli't-tahsil 1331 senesinde İsviçre'ye i'zâm edilmiş olan İzmirli câriyeleri

Suad Mahmud

Süeda Emin

Umûr-ı Mahalliye-i Vilâyât Müdüriyeti

Nâzır Vekili Sâlih Paşa Hazretlerinden

İstanbul Vilâyet-i Aliyyesi'ne

3 Temmuz [1]338 tarihli ve 2320/308 numaralı tezkire-i aliyyelerine cevabdır.

Aydın Vilâyeti İdare-i Hususiyesinde tabâbet tahsil etmek üzere Cenevre'ye i'zâm edilmiş olan Suad Mahmud ve Süeda Emin Hanım'ların masârıf-ı tahsiliyesi için Hazine-i Celile'den i'tâ olunan iki bin beş yüz liranın karşılık ittihâzıyla vilâyet-i aliyyelerinin sene-i hâliyyede mer' i olan üç yüz otuz yedi senesi masârıf-ı âdiye bütçesinin yirmi yedinci faslına o mikdar meblağın ilâvesi hususuna bi'l-istîzân irâde-i seniyye-i hazret-i Padişahî şeref-müte'allik buyurularak suret-i masaddaka leffen savb-ı vâlâlarına irsâl kılınmış olduğu siyâkında tezkire-i senâverî terkîm kılınıcı efendim.

Fi 27 Temmuz [1]338

[illegible]

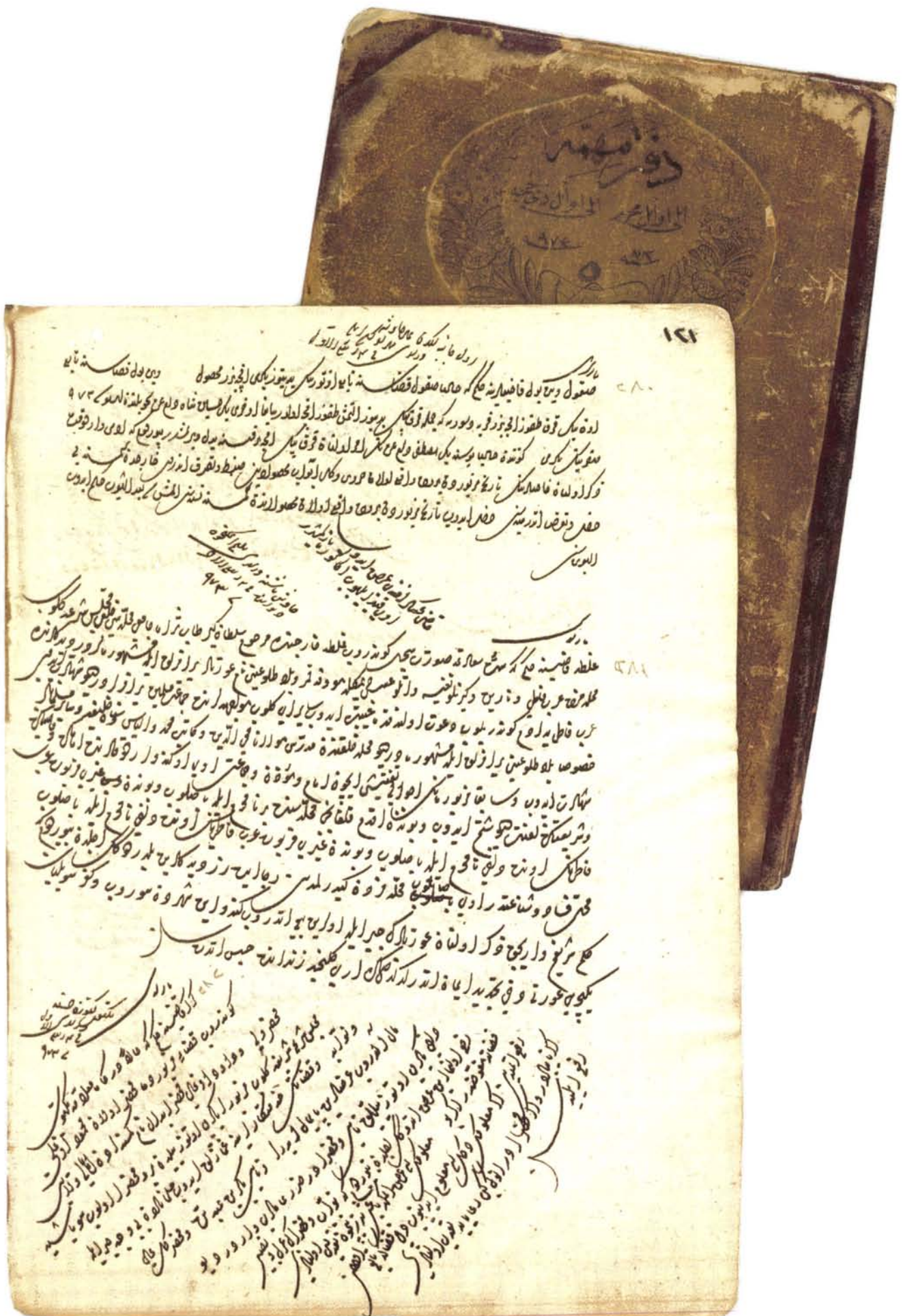

۱۸۷ قیلوریننه زین قریما قرینه خننه یایره
۱۸۶ قیلوریننه زین قریما قرینه خننه
۱۸۵ کسیرنه زغورین قریسه نه مسینا بنه یوز

KADIN, SUÇ VE CEZA

تنظیم و تصدیق قتلہ و فرزند مقتولہ قتلہ و فرزند قتلہ
[۵۱]
بقلم: سیدہ دینا دینا

UYGUNSUZ DAVRANIŞLARI GÖRÜLEN KADINLARIN SÜRGÜN EDİLMELERİ

Na-mahrem erkeklerle birlikte oldukları Sultangîr Camii mahallesi halkının şahitliğiyle sabit olan bazı kadınların evlerinin sattırılıp şehirden sürülmeleri; kadı, imam ve şeriata küfreden Balatlı Aynî isimli yeniçeri karısının ise imanı tazelettirilip kocası gelene kadar zindanda hapsedtirilmesi hakkında emir

27 Ekim 1565

Yazıldı.

Kadı'asker Efendi arz edip emri kayd eyleyip âna göre yazılmışdır.

Çavuşbaşına verildi, tebliğ etmek için Divân'da. Fî 2 Rebûlâhir, sene 973

Galata Kadısına hüküm ki:

Südde-i saadetime sûret-i sicil gönderip Galata hâricinde merhûm Sultangîr *tâbe serâhu* camii mahallesi halkı, meclis-i şer'a gelip, mahallemizde, "Arab Fatı ve Narin ve Giritlü Nefise ve Atlu Ases dimekle ma'rûfe Kamer ve Balatlı Aynî nâm avretler yaramazlık ile meşhûrelerdir" dediklerinde Arab Fâtî'ya âdem gönderilip davet olundukda gaybet edip sâyirleri gelip muvâcehelerinde cemâ'at-i müslimîn, "yaramazlardır" deyu şehâdet edip husûsan "Balatlı Aynî yaramazlık ile meşhûredir" deyu mahalle halkından Müderris Mevlânâ Muhyiddin ve Kâtib Mehmed ve İlyas ve Sinan Halife ve sâyir müslimânlar şehâdet edip ve sâbika mezbûrenin ahvâli teftiş için imâm ve mü'ezzin ve cemaat evi önüne vardıklarında "imâmınıza ve kadınıza ve şeriatınıza lanet" deyu şetm edip ve bundan akdem Kalkancı mahallesinde bir nâ-mahrem ile basılıp ve bundan gayrı mezbûre Arab Fâtî'nın evinde dahi nâ-mahrem ile basılıp mahall-i fesâd u şenâ'atdır evi satılıp mahallemizden giderilmesin ricâ ideriz" dediklerin bildirdüğün ecilden buyurdum ki:

Hükm-i şerifim varıcak zikr olunan avretlerin cebr ile evlerin bey' etdirip kendülerin şehirden sürüp ve küfür söyleyen yeniçeri avreti dahi tecdid-i imân etdirildikden sonra eri gelinceye zindanda habs etdüresin.

سطنغ

[illegible]

OSMA. 7/1/01
C-ADI
40 2413.

ERMENİLERİN DİNİ İNANÇLARINA AYKIRI DAVRANAN KADINA SÜRGÜN CEZASI

Beyoğlu'nda ikamet eden ve daima Ermenilerin dini inançlarına aykırı davranışlarda bulunan Sara isimli kadının İzmit'in Bahçecik Köyü'ne sürgün edilmesine dair Ermeni Patriği'nin arzı ve sadrazam buyuruldusu.

9 Eylül 1829

Arzuhali mucebince hüküm buyuruldu. Fî 10 Ra.[Rebiülevvel] [12]45

Devletli, inayetli, efendim sultanım hazretleri sağ olsun.

Ermeniyân taifesinden Beyoğlu sâkinelerinden Sara nam müfside kendi halinde olmayıp daimâ âyinimize mugâyir e'âl ve hareket ile milletimizin ihtilâline müstevcibe olacağından tedibi lazım gelmeğin merâhim-i aliyyelerinden murcûdur ki: Müfside-i mesfûreyi bulunduğu mahalde mübaşir kulları marifetiyle ahz u girift ve ıslah-ı nefis oluncaya değin İznikmid'e tâbî Bağçecik Karyesi'ne nefy ü iclâ olunup, ıtlakıçün temhirli arzuhal-i kullarıyla emr-i âlileri sâdır olmadıkça ıtlak ve sebili tahliye olunmamak bâbında bir kıt'a ferman-ı âli-şân inayet ve ihsan buyurulmak bâbında emr u ferman devletli, inâyetli efendim sultanım hazretlerininindir.

Bende

Karabet Rahib,

Patrik-i Ermeniyân-ı İstanbul ve Tevâbiuhâ Hâlâ

[illegible]

İSTANBUL'DA UYGUNSUZ DAVRANIŞLARDA BULUNAN BAZI KADINLARIN İZMİT'E SÜRÜLMESİ

İstanbul'da oturan Zübeyde, Şefika, Ayşe ve Şerife Hanım'ların uygunsuz hallerinden dolayı terbiye olunmak ve kendileri gibi olanlara ibret olması için altı ay süreyle İzmid'e sürüldükleri

25 Şubat 1850

İzmid Muhassılına

Dersaadet sâkinelerinden Zübeyde ve Şefika Hanım'lar bazı evzâ'-ı nâ-şâyestede bulunup muahharen dahi makam-ı töhmetde görülmüş olduklarına ve Ayşe ve Şerife kadınlar dahi bunlara o makûle şeylerde pişvâ ve delil olduklarına mebnî merkûmelerin te'diben ve emsaline terhiben altı ay müddet İzmid'e nefyi münasib görünerek ol vechile kendileri bu defa ol tarafa gönderilmiş olmakla tekmiî olmadıkça kendilerinin hiçbir tarafa azîmete ruhsat-yâb olamamaları ve kimse ile ihtilât edememeleri ve evzâ'-ı nâ-mergûbede bulunamamaları esbâbının istihsâline itina ve dikkat eylemeniz siyâkında şukka.

Fî 12 R[ebiülâhir] [12]66

324

BİR KADIN HAPİSHÂNESİ İNŞASI

Resmi Binalar Müdürü Hacı Hüsam Efendi'nin sorumluluğu altında [Cağaloğlu'nda]
Bâb-ı Zabtiye'de bir kadın hapishânesi ve kadın gardiyan dairesi inşaatına
başlanmasına dair

19 Eylül 1850

Zabtiye müşiri devletli Mehmed Paşa hazretleriyle muâvini saadetli efendinin takrir-i müsterekleri meâli Bâb-ı Zabtiye'de taife-yi nisâyâ mahsus olarak bir aded hapishânenin 36916 kuruş masrafla inşası hususuna irâde-i seniyye müte'allik ve şeref-sudûr buyurulup mücebince bir kıt'a mübâşeret sureti i'tâ olunmuş ise de hapishâne-i mezkûrun inşasına henüz başlanmamış olduğu hâlde Beyoğlu ve Galata ve Kasımpaşa taraflarının idare-i umûr-ı zâbitası dahi bâb-ı mezkûra ihale olunmasından dolayı gerek memurîn-i lâzime ve gerek mesâlih-i vâkı'a bittab' tekessür eylemiş olduğundan bâb-ı mezkûrun hey'et-i hâzırası zikrolunan memûrünün ikamesine ve hasbe'l-icab istintâkı icra olunacak kisânın esna-yı istintâkında yekdiğeriyle ihtilât edemeyecek surette muhafazasına elveremeyecek gibi olduğuna ve mahall-i mukteziyenin tesviyesiyle bu sırada bâb-ı mezkûrun çürümüş olan bazı mahallerinin dahi icra-yı tamirâtıyla hapishâne-i mezbûrun inşası lâzımeden bulunmuş idüğüne binâen meblağ-ı mezkûrenin işbu sonradan ihtiyaç hisseden mahallerin masârıfına karşılık tutulmak üzere Ebniye-i Miriye Müdürü saadetli Hacı Hüsam Efendi ma'rifetiyle tanzim ve tesviyesi hususunu inhâdan ibaret bulunmuş ve keyfiyet ebniye meclisine lede'l-havale memur-ı mahsus irsâl olunarak keşf ve muayene etdirildikde mahall-i mezkûrenin cem'an bir yük elli dört bin yüz yetmiş üç buçuk kuruş masrafla vücuda geleceği anlaşılıp ol bâbda meclis-i mezbûr cânibinden tanzim olunan bir kıt'a keşif defteri merbûten takdim kılınmış idüğü beyânıyla mukaddemki verilen mübâşeret sureti kaydı bi't-tedkik müceddeden bir kıt'a mübâşeret suretinin terkîm ve i'tâsı lâzım geleceği ticaret muâvini saadetli efendinin ilâmından ve hapishâne-i mezkûrun Ebniye-i Miriye Müdürü sâbık saadetli Osman Efendi ma'rifetiyle 36916 kuruş masrafla inşasına mübâşeret için 12 C [12]64 tarihinde sureti verildiği ve hapishâne-i mezbûrun inşasıyla masârıf-ı vâkı'asının Maliye Hazinesi'nden i'tâsına dair bir gûne kayıd bulunamadığı kuyûddan nümâyân olmuş ve masârıf-ı merkûme defter-i mezkûr mücebince hesap olundukda ol miktara bâliğ olmuş olmakla bu suret de ber-mantûk-ı takrîr ve ilâm ve defter-i keşf hesap kılındığı üzere zikrolunan mahallerin bu mikdar masrafla inşa ve tamiri tensib buyurulduğu hâlde mukaddemki suret-i mezkûr kaydı terkin olunmak ve masârıfı mikdar-ı mezkûru tecavüz etmemek ve eder ise ziyadesi hazinece kabul olunmamak ve bi't-tasarruf belki daha ehven masrafla vücuda getirilmek şartıyla ebniye-i miriye müdürü mûmâileyh Hacı Hüsam Efendi ma'rifetiyle inşa ve tamirine mübâşeretiçin sureti terkimi re'y-i âliye menûtdur fermân.

Derkenar fi 12 Za [1]266

Berây-ı mübâşeret-i

İnşa-i hapishâne lâzime-i mahbusât-ı nisvân ve daire-i kolcu kadın der Bâb-ı Zabtiye ki be-ma'rifet-i Osman Efendi müdür-i ebniye-i miriye sâbık, inşa eş irâde-i seniyye-i şahane ta'alluk kerde ve berây-ı mübâşeret eş suret dâde fi 12 C sene 1264¹

Kuruş

36916

Berây-ı

Masârıf-ı inşa ve tamir-i bazı mahâl ve hapishâne lâzime-i mahbusât-ı nisvân der Bâb-ı Zabtiye ki mahâll-i mezkûre muhtac-ı tamir bûde ez an sebeb be ma'rifet-i Hacı Hüsâm Efendi müdür-i ebniye-i miriye inşa ve tamir eş lâzime-i âmede ber-mûceb-i memhûr takrir-i müştereke-i hazret-i Mehmed Paşa müşir ve Tevfik Efendi muâvin-i Zabtiye ve ilâm-ı Sâlih Efendi muâvin-i ticaret ber merbût defter-i keşf ve fermân-ı şerif.

Kuruş

154173,5

¹ Orijinal metinde bu bölümün üzerine çizgi çekilerek iptal edilmiştir.

و کا پنا ہیدی سقاہ و شرف و برید و یار اے اکا کورہ اجی ای شخص کی بابتہ امر و نہاد

جامی رقم پاک
نام

HAFİF SUÇ İŞLEYEN KADINLAR İÇİN CAĞALOĞLU'NDA BİR HÂNENİN HAPİSHÂNE OLARAK KULLANILMASI

Haseki semtindeki kadınlara mahsus hapishâne adam öldürmek gibi büyük suçlardan mahkûm kadınların bulunması sebebiyle “hafif suç” sınıfından sayılan bazı fiilleri işleyenlerin burada tutulmasının uygun olmadığı ve aynı zamanda burası [Cağaloğlu'ndaki] Bâb-ı Zabtiye'ye de uzak bulunduğu için Bâb-ı Zabtiye'nin önündeki İbrahim Paşa Mektebi hocasına tahsis edilmiş olan hânenin kadın hapishânesi olarak kullanılması hakkında irâde

10 Ekim 1850

Zabtiye müşiri devletli paşa hazretlerinin tezkireleriyle Meclis-i Vâlâ'ya itâ buyurulan Zabtiye Meclisi'nin mazbatası meâlinde taife-i nisâdan bazı cünha ve töhmet ile Bâb-ı Zabtiye'ye gönderilenler Haseki'de nisâya mahsus olan hapishâne hıfz olunmakta ise de orası uzak olduğundan ve hususuyla hapishâne-i mezkûr büyük kabahat ashâbına mahsus olarak hafif kabahatlıların gönderilmeleri yakışık almayacağından Bâb-ı Zabtiye pişgâhında İbrahim Paşa Mektebi hocasına meşrûta olan hâne şimdilik el vererek onun hapishâne ittihâzıyla yine o civarda bulunan bir bâb hâne mahlûl olarak cânib-i evkâfıdan otuz beş bin kuruşa kadar alınabileceğinden onun mekteb hocası süknâsı ittihâzıyla istizânı ve meblağ-ı mezbûrun Hazine-i Celile-i Maliye'den itâsıyla tesviyesi menût-ı re'y-i âli idüğü işâr olunmuş olup vâkı'a nisâya mahsus olmak üzere Haseki Hapishânesi var ise de orası hem uzak ve hem bir takım kâtile ve saire ile memlû olarak kabahat-i hafife ashâbından olanların oraya gönderilmeleri lâıyk olamayacağından başka istintâk için Bâb-ı Zabtiye'ye gelip gitmeleri düşvâr olduğundan saye-i şevket-vâye-i hazret-i cihandârîde mekteb hocasına mahsus olan hânenin nisâ hapishânesi ittihâzıyla hoca süknâsına dahi hâne-i mezkûrun zikrolunan otuz beş bin kuruşa iştirâ ve usul-i istibdâliyesinin icrası münasib olacağından ol vechile icra-yı iktizâsı hususunun müşir-i müşârünileyh hazretlerine havalesiyle meblağ-ı mezbûrun Hazine-i Celile-i Maliye'den itâ etdirilmesi ve keyfiyetin Evkâf-ı Hümayûn Nezâreti'ne dahi bildirilmesi Meclis-i Vâlâ'da tezekkür kılınmış ise de ol bâbda ne vechile irâde-i seniyye-i vekâlet-penâhileri müte'allik ve şeref-sudûr buyurulur ise ona göre icra-yı iktizâsı bâbında emr u fermân hazret-i men lehül-emrindir.

Fi 22 Za [Zilkade] [12]66

[Meclis-i Vâlâ azalarının
Mühürleri]

عظمتو اقدم حضرتي
مجلس اوله قدم الجنوب ورفقه متفرع سدا ورفقه علما چو لوقا بجوده تقدیم فناءه مظنه مائده مستفاد ولفظی وجیه سنا مخصوص اولاده خاصه حسیه سن با یرطیه ووزافه
اولادنه و برنام حسی جسمه اصحابه محمولون رفقه فباخته خفیه اید شاهر اولدر بجوده باب فطریه یکا فاضله ابراهیم با سکتی خواجه سه سدر وطر اولاده خاندنک حسیه فاضله
خادم سکنه دخی نه وصوره محمول اولاده بر باب خانه ناک اولدر شیش غرضه بالاشرا اصول استاده سن ابراهیم سنا ندرک و فاضله ابراهیم اولاده فاضله ابراهیم
خفیه بار نهی تر نسو چو یو یو ارا کاکوره حرکت مبارک ولفظی بیایند کوفه تاوری رفقه قدسی اقدم
مجلسه حاکمیه حاکمیه ایدر
مجلسه حاکمیه حاکمیه ایدر
مجلسه حاکمیه حاکمیه ایدر
مجلسه حاکمیه حاکمیه ایدر

و اولی بایک مدرسه در شهر بم
 اعظم بنیاد نظامی و دولتی است که در آن
 مشتمل بر کلاسهای مختلف است و در آنجا
 محصلان را در علوم نظامی و دولتی
 تعلیم میدهند و در این مدرسه
 علاوه بر کلاسهای نظامی و دولتی
 کلاسهای دیگر نیز وجود دارد که در آنجا
 محصلان را در علوم دیگر نیز تعلیم میدهند
 و در این مدرسه علاوه بر کلاسهای نظامی و دولتی
 کلاسهای دیگر نیز وجود دارد که در آنجا
 محصلان را در علوم دیگر نیز تعلیم میدهند

Atûfetli efendim hazretleri

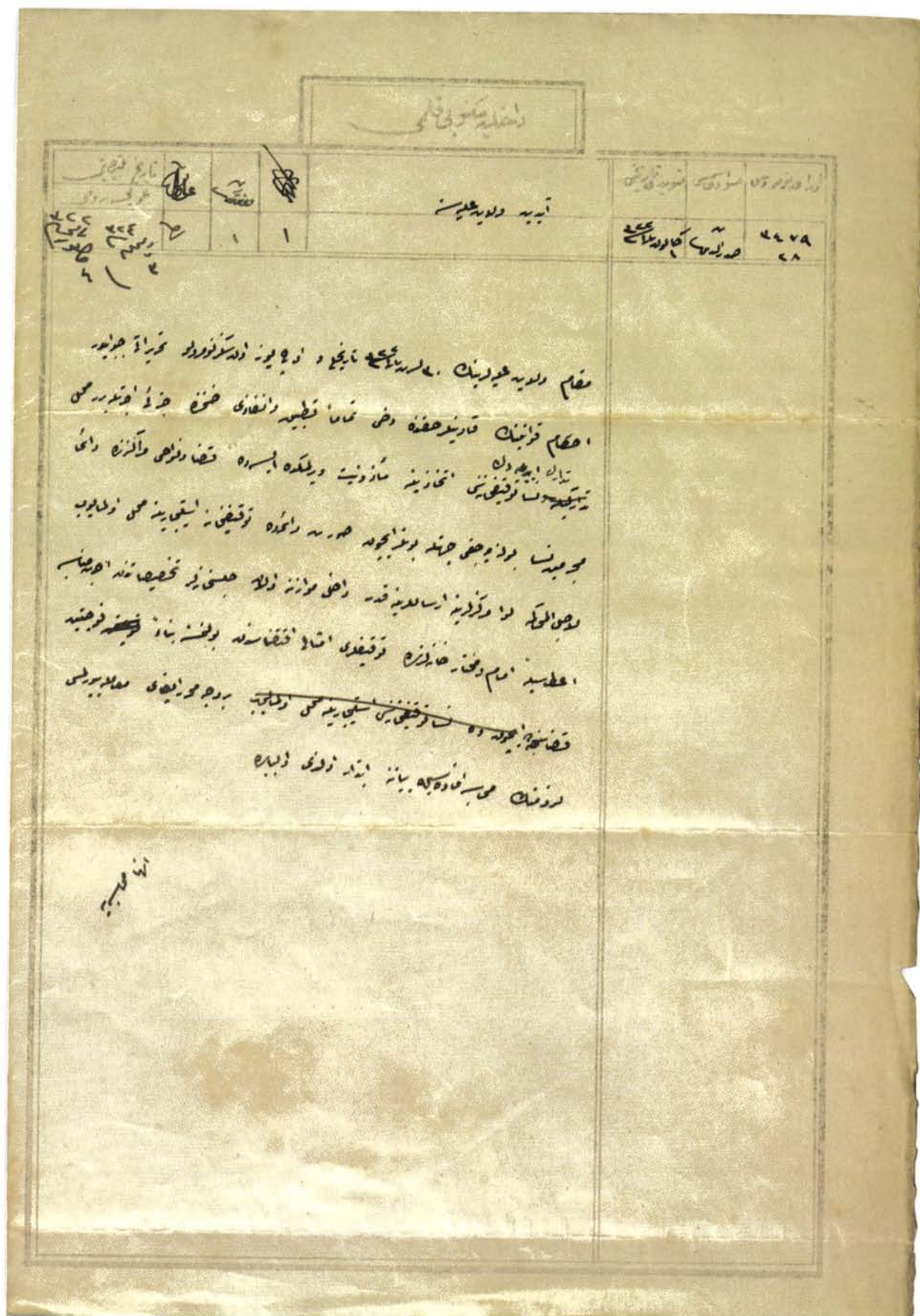
Meclis-i Vâlâ'dan kaleme alınıp varak-ı müteferri'asıyla beraber manzûr-ı âli buyurulmak için takdim kılınan mazbata meâlinden müstefâd olduğu vechile nisâya mahsus olan Haseki Hapishânesi Bâb-ı Zabtiye'ye uzak olduğundan ve bir takım cünha-i cesîme ashâbıyla memlû bulunduğundan kabahat-i hafife ile müttehem olanlar için Bâb- Zabtiye pîşgâhında İbrahim Paşa Mektebi hocasına meşrûta olan hânenin hapishâne ittihâzıyla hoca süknâsına dahi yine o civarda mahlûl olan bir bâb hânenin otuz beş bin kuruşa bi'l-iştirâ usul-i istibdâliyesinin icrası tezekkür olunmuş ise de ol bâbda her ne vechile emr u fermân-ı hazret-i Padişahî şeref-sünûh buyurulur ise ona göre harekete mübâderet olunacağı beyânıyla tezkire-i senâverî terkîm kılındı efendim.

Fi 2 Z[ilhicce] [12]66

Ma'rûz-ı çâker-i kemîneleridir ki

Enmile-zîb-i ta'zîm olan işbu tezkire-i sâmiye-i Sadâret-penâhileriyle mazbata-i mezkûre ve evrak-ı müteferri'ası meşmûl-i nigâh-ı şevket-iktinâh-ı hazret-i şahane buyurulmuş ve iş'âr ve istizân olunduğu vechile mezkûr meşrûta hânenin hapishâne ittihâzıyla hoca süknâsına dahi zikrolunan bir bâb hânenin ol mikdar bahâ ile bi'l-iştirâ usul-i istibdâliyesinin icrası müte'allik ve şeref-sudûr buyurulan irâde-i seniyye-i cenâb-ı zıllullahî iktizâ-yı âlisinden olarak mârû'l-beyân mazbata ve evrak yine sûy-ı vâlâ-yı âsafânelerine iade ve tensib kılınmış olmakla ol bâbda emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fi 3 Z[ilhicce] [12]66

KAZA VE NAHİYELERDE TUTUKLANAN KADINLARIN İMAM VE MUHTARLARIN EVİNDE MUHAFAZA EDİLMESİ

Kaza ve nahiye merkezlerinde her zaman suç işlemiş kadın bulunamayacağından bunlar için sürekli tevkifhâne kiralanmasına gerek olmadığı, bu gibi kadınların mahkeme edilmek üzere liva merkezlerine gönderilene kadar hapishâneler tahsisâtından uygun bir ücret verilerek imam ve muhtarların hânelerinde tevkif edilmelerine dair

17 Ocak 1907

Dahiliye Mektubî Kalemî

Aydın Vilâyet-i Aliyyesi'ne

Makam-ı vilâyet-i aliyyelerinin 30 Teşrin-i Sâni [1]322 tarihli ve üç yüz on sekiz numaralı tahrirâtı cevabıdır. Ahkâm-ı kavâninin kadınlar hakkında dahi tamamen tatbik ve infazı zımında cüz'î ücretle birer mahal tedarik edilerek nisâ tevkifhânesi ittihâzına me'zûniyet verilmekte ise de kaza ve nevâhi merâkizinde daima mücrimîn-i nisâ bulunamayacağı cihetle bunlar için suret-i dâimede tevkifhâne isticârına mahal olmayıp li-ecl'l-muhakeme liva merkezlerine irsâllerine kadar dahil-i muvâzene olan hapishâneler tahsisâtından ücret-i münasibe itâsıyla imam ve muhtâr hânelerinde tevkifleri emsali iktizâsından bulunmasına binâen Foçateyn kazasınca da ber-vech-i muharrer ifa-yı muamele buyurulması lüzumunun muhasebe ifadesiyle beyânına ibtidâr olundu ol bâbda.

Fi 3 Zilhicce [1]324 / fi 4 Kânûn-ı Sâni [1]322

[illegible]

KÜÇÜKÇEKMECE'DE BİR KADIN HAPİSHÂNESİ AÇILMASI

Küçükçekmece kazasında kadın mahkûmlar için bir hapishâne tahsis edilerek bir de kadın gardiyan tayin olunması hakkında irâde

12 Şubat 1908

Bâb-ı Âli

Daire-i Sadâret

Amedi-i Divan-ı Hümâyûn

3919

Devletli efendim hazretleri

Dahiliye Nezâret-i Celilesi'nden vârid olup Şûrâ-yı Devlet'e havale olunan tezkire üzerine Maliye Dairesi'nden kaleme alınan ve leffen arz ve takdim kılınan mazbatada Küçükçekmece kazasında mahkûmen habsi lâzım gelen nisvân için bir mahal tedarik ve tahsisiyle bir de gardiyan tayini lâzım gelmesine mebnî şehri iki yüz kuruşdan senevi tahsisi muktezî iki bin dört yüz kuruşun bütçeye zamîmeten tesviyesi hususunun nezâret-i müşârünileyhâya havalesi lüzumu gösterilmiş olmakla ol bâbda her ne vechile irâde-i seniyye-i cenâb-ı hilâfet-penâhî şeref-sudûr buyurulur ise mantûk-ı âlisi infaz olunacağı beyânıyla tezkire-i senâverî terkîm kılındı efendim.

Fi 8 Zilhicce [1]325 / fi 30 Kânûn-ı Evvel [1]323

Sadrîazam

Ferid

Ma'rûz-ı çâker-i kemîneleridir ki

Resîde-i dest-i ta'zîm olup melfûfuyla manzûr-ı âli buyurulan işbu tezkire-i sâmiye-i Sadâret-penâhîleri üzerine mücebince irâde-i seniyye-i cenâb-ı hilâfet-penâhî şeref-sudûr buyurulmuş olmakla ol bâbda emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fi 29 Zilhicce [1]325 ve fi 30 Kânûn-ı Sâni [1]323

Serkâtib-i hazret-i şehriyâri

Bende

Tahsin

KADIN TİCARETİYLE UĞRAŞANLAR HAKKINDA ALINAN TEDBİRLER

Uluslararası anlaşmalarla yasaklanmış olan kadın ticaretiyle uğraşanların, yabancı iseler hudut dışına, Osmanlı tebaasından iseler bulundukları yerden başka bir vilâyete sürülmeleri

21 Ekim 1916

İstanbul Polis Müdüriyet-i Umumiyesi

Tahrirât Kalemi

Umumî: 6611

Hususî: 434

Dahiliye Nezâret-i Celîlesi'ne

Devletli efendim hazretleri

Emniyet-i Umumiye Takibât-ı Adliye Şubesi ifadesiyle vârid olan 29 Eylül [1]332 tarih ve 870 numaralı tezkire-i aliyye-i nezâret-penâhileri cevabıdır. Beyne'l-milel memnû' olan kadın ticaretiyle iştigâl ettikleri anlaşılmalardan tâbiyet-i ecnebiyeyi haiz bulunanların hudud haricine ve tebaa-yı Osmaniyye'den olanların dahil-i vilâyâta sevkleri mukaddemâ ittihâz olunan tedâbir cümlesinden olup bu gibiler hakkında karar-ı askeri istihsâline lüzum görölmediği ve binâenaleyh mevzû' bahs edilen Klazara'nın dahi bir karar-ı askeri istihsâl edilmeksizin Kayseri'ye izâm kılınmış olduğu arz olunur. Ol bâbda emr u fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fi 8 Teşrin-i Evvel [1]332

Polis Müdür-i Umumisi

[İmza]

II. Abdulhamid Tuğralı Kadınlara Mahsus Şefkat Nişanı

KADINLARIN TALTİFLERİ

در بیان احوال و سیرت
 زنان عثمانی

تتمیم

مردود چاکر کتب العربیه
 دارالمعارف مدرسون رفیع خانم انجمی رتبہ دومہ تحقیق علیہ اسامیہ مجتہدین معتمد امور مذلت البقی سرحد دارالکتاب دارالکتاب سید جمال الدین صاحب عالمیہ دہلی دارالکتاب مدرسون
 صفحہ دواؤں دارالکتاب دارالکتاب دارالکتاب

KIZ ÖĞRETMEN OKULU MÜDİRESİ REFİA HANIM'A ŞEFKAT NİŞANI VERİLMESİ

Kız Öğretmen Okulu [Dârülmuallimât] Müdiresi Refia Hanım'a üçüncü rütbeden Şefkat Nişan-ı Âlisi verilmesi hakkında irâde

18 Haziran 1885

Mâbeyn-i Hümayûn Başkitâbeti

Resmiyye

Ma'rûz-ı çâker-i kemîneleridir ki

Dârülmuallimât Müdiresi Refia Hanım'a üçüncü rütbeden Şefkat Nişan-ı Âlisi ihsan buyurulmasına mebnî muamele-i lâzîmenin ifası şeref-sâdır olan irâde-i seniyye-i cenâb-ı padişahî iktizâ-yı âlisinden bulunmağla ol bâbda emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fi 5 Ramazan [1]302, ve fi 6 Haziran [1]301

Bende:
Ali Rıza

25.25

**BAŞARILI HİZMETLERDE BULUNAN EBELERİN NİŞAN VERİLEREK TALTİFİ
EDİLMELERİ NİŞANI VERİLMESİ**

Mekteb-i Tıbbiye-i Şahane'de 15 seneden beri başarılı çalışmaları görülen ebelere
Sanayi Madalyası verilmesine dair irâde

14 Temmuz 1896

Makam-ı Seraskeri

Sıhhiye Dairesi

Aded

128

Ma'rûz-ı çâker-i kemîneleridir ki

Mekteb-i Tıbbiye-i Şahane'ye az bir maaş ile on beş seneden beri hüsn-i devam ve mektebe müracaat eden hastagânın muayenelerinde iltizam-ı kemâl-i dikkatle beraber haricde de bir takım âcizât-ı hâmilâtı meccânen tevlid ile hakk-ı akdes-i hazret-i veliyy-i ni'amide isticlâb-ı da'avât-ı hayriyeye ihtimâm eyleyen kâbile Ziyneti ve Servet ve Hâce Azime ve Hâce Nesime hanımların birer kıt'a Sanayi Madalyası ihsânıyla taltifleri hususunun huzur-ı meâli-mevfûr-ı cenâb-ı Sadâret-penâhîlerine inhâ ve izbârı ol bâbda Umum Mekâtib-i Askeriye-i Şahane Nezâret-i Celilesi'nden bâ-tezkire vuku bulan iş'ar üzerine Sıhhiye Dairesi'nden ifade kılınmış olmakla muktezâsının ifası mütevakıf-ı rey ve irâde-i aliyye-i fahimâneleridir. Ol bâbda emr u fermân hazret-i men lehül-emrindir.

Fi 19 Zilkade [1]313 ve fi 21 Nisan [1]312

**Serasker
Rıza**

کتابخانه
خانواده
آقای دکتر زکریا خان
۴۰۰

عطوفت و احسان حضرتی
اودیه سینه دینی مکتب طبعی شاهانه و وام ایده خدمت ایتمده اولاد قابو زینتی و ثروت و حاج عزیز و حاج شریف خاندان بر قطعه صنایع مدالیه ای عطی فصوصه
تذکره سیه سرعکری لغا عرصه و تقدیم قلمه اولغده اودیه هر و جود اودیه سینه حضرت ضو قلمه شرفعلی یوریلور لم مطوفه شیخی لغا ایدیه جکی بایله تذکره
شاهری ترقیم قلمه اقدم اچمه ۱۲۶۰ هجری
صدعظم
محمد

صدعظم
محمد
تذکره سیه سرعکری
لغا عرصه و تقدیم
قلمه اولغده اودیه
هر و جود اودیه
سینه حضرت ضو
قلمه شرفعلی
یوریلور لم
مطوفه شیخی
لغا ایدیه جکی
بایله تذکره

Bâb-ı Âli

Daire-i Sadâret

Amedi-i Divan-ı Hümayûn

420

Atûfetli efendim hazretleri,

On beş seneden beri Mekteb-i Tıbbiye-i Şahane'ye devam ile hüsn-i hizmet etmekte olan kâbile Ziyneti ve Servet ve Hâce Azime ve Hâce Nesime Hanım'lara birer kıt'a Sanayi Madalyası i'tâsı hususuna dair tezkire-i behiyye-i Seraskeri leffen arz ve takdim kılınmış olmakla ol bâbda her ne vechile irâde-i seniyye-i hazret-i Hilâfet-penâhî şeref-müte'allik buyurulur ise mantûk-ı münifî infaz edileceği beyânıyla tezkire-i senâverî terkîm kılındı efendim.

Fi 2 Safer [1]314 ve fi 1 Temmuz [1]312

Sadrıazam

Rıfat

Ma'rûz-ı çâker-i kemîneleridir ki

Resîde-i dest-i ta'zîm olup melfûfuyla manzûr-ı âli buyurulan işbu tezkire-i sâmiye-i Sadâret-penâhileri üzerine mücebince irâde-i seniyye-i hazret-i Hilâfet-penâhî şeref-sudûr buyurulmuş olmakla ol bâbda emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fi 3 Safer [1]314 / fi 2 Temmuz [1]312

Serkâtib-i Hazret-i Şehriyâri

Tahsin

عاشق کائنات دارو سی

900

4

[illegible]

**KIZ SANÂİYİ MEKTEBİ MÜDİRE VE USTALARI OLAN HANIMLARA ŞEFKAT NİŞANI
VERİLMESİ**

Kız Sanayi Mektebi müdire ve ustalarıyla usta muavini olan hanımlara Şefkat Nişanı
ve Sanayi Madalyası verilmesine dair irâde

26 Ekim 1899

Yıldız Saray-ı Hümayûnu

Başkitâbet Dairesi

5251

Ma'rûz-ı çâker-i kemîneleridir ki

Halı imali sanatın[ın] terakkisi emrinde sa'y u gayretlerine binâen Kız Sanayi Mektebi Müdiresi Advîye Hanım'a tebdilen ikinci ve halı ve dival ustası Hatice ve dikiş ustaları Emine Leyla ve Rasime Hanım'lara müceddeden üçüncü rütbelerden Şefkat Nişan-ı Hümayûnu ve usta muavineleri Pakize ve Hamide ve Fatma Hanım'lara Sanayi Madalyası ihsan buyurulmuş olduğundan muamele-i lâzîmenin ifası şeref-sudûr buyurulan irâde-i seniyye-i cenâb-ı Hilâfet-penâhi iktizâ-yı âlisinden olmakla ol bâbda emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fi 20 Cemâziyelâhir [1]317 ve Fi 13 Teşrin-i Evvel [1]315

**Serkâtib-i Hazret-i Şehriyârî
Tahsin**

۴۰
معارف خفیه جدید

204

[illegible]

ÇORUM İNAS MEKTEBİ MUALLİMESİ VE MUAVİNESİNE İFTİHAR MADALYASI VERİLMESİ

Çorum İnas Mektebi ve öğrencilerinin eğitim alanında günden güne göstermekte oldukları gelişimde çok büyük katkıları olan Çorum İnas Mektebi muallimesi Hatice Nuriye ve fahrî muavine Refia Hanım'lara mükâfâten İftihar Madalyası verilmesine dair Çorum İdare Meclisi ve Maârif Nezâreti'nin yazıları

16 Temmuz 1901

Meclis-i İdare-i Liva-i Çorum

257

Maârif Nezâret-i Celîlesi'ne

Cülûs-ı hümayun-ı füyûzât-meşhûn-ı hazret-i hilâfet-penâhînin yirmi beşinci sene-i devriye-i mes'ûdesinin şaşaa-pâş-ı çehre-i kemâlât olduğunu tebşîr eden rûz-ı firûzda teyemmünen resm-i küşâdı icra olunan Çorum İnas Mektebi'nin saye-i maârif-pirâye-i cenâb-ı tâcdârîde günden güne göstermekde olduğu âsâr-ı terakkiyât câlib-i şükrân bir derece-i fevkalâdede olup bu kere erkân ve memurîn-i liva ve ulemâ ve müttehîzân-ı memleket müvâcehelerinde imtihan-ı umumîleri bi'l-icra mektebin resm-i küşâdından mukaddem yani dokuz ay evvelisi okuyup yazmakdan ve bi-hakkın malumât-ı esâsiye-i diniye ve nisvâna aid sanayi'-i nefise-i medeniyeden mahrum olarak hal-i tabii dairesinde avân-güzâr olan tâlibâta mücerreden ve yevm-i celîlül-kadrin kudsiyeti şevâhid-i aleniyyesindendir ki sair nisvân-ı vatanı gıpta-dâr edecek bir harika-i zekâ ve fetânetle ulûm-ı medeniyenin her kısmından pek parlak bir surette isbat-ı ehliyet ve mevki'-i hitabetde ilm ü ma'rifetin şânını i'lâ eyleyen belîğ nutuklar irâdı ve medâiyih-i seniyye-i mülûkâneyi mutazammın manzumeler terennümüyle cümleyi müstağrak-ı beht ü hayret eylemiş oldukları gibi tâlibâtın çire-desti-i hüner ve mehâretleriyle imal olunup mektebin hususi bir odasına vaz' ve ta'lik edilen ve sanayi'-i nefiseye numune-nümâ-yı takdir olan eşya ve elvah-ı günâ-gün efkâr-ı temâşâ-gerânı lebrîz-i nur-ı sürûr etmiş ve bu vesile-i hayriye ile de da'avât-ı mefrûze-i hazret-i veli-nimet-i bî-minnet[de] a'zamî kemâl-i şevk ü şükrân ile ref-i kabul-gâh-ı gird-gâr kılınmıştır. Ahd-i karîbde husûle gelen işbu terakkiyât mekteb-i mezkûr mu'allimesi Hatice Nuriye ve fahrî muâvine Refia Hanım'ların netice-i himmet ve ikdâmâtı olmakla cidden cedir-i takdir bulunmuş olduğundan izdiyâd-ı şevk ü gayretlerini mûcib olmak emsaline de bir burhân-ı imtisâl teşkil etmek üzere lütfen mûmâileyhâ hanımların münasib rütbeden birer Şefkat Nişan-ı zîşânıyla taltif ve tesrîrlerine delâlet ve inâyet-i kadr-dânî-i düstûr-ı a'zamîlerinin ibzâl buyurulması istihâmına cür'et olunur. Ol bâbda emr u fermân hazret-i men-lehül-emrindir.

Fi 17 Rebiülâhir [1]319 ve Fi 20 Haziran [1]317

Çorum Mutasarrıfı ile Çorum İdare Meclisi Azalarının mühürleri

1. *Phalaena* v.
 2. *Phalaena* v.
 3. *Phalaena* v.

Maârif-i Umumiye Nezâreti

Mektubî Kalemi Müsveddâtına Mahsus Varakadır.

Evrak Numarası: 51

Hususî Numara: 100

Tarih-i Takdim:

29 Ra.[Rebîülevvel] [1]319

1 Ağustos [1]317

Bâbâli'ye

Çorum İnas Mektebi muallimesi Hatice Nuriye ve fahrî muâvine Refia Hanım'ların ifa-yı vezâif emrinde hüsn-i hizmetleri sebk etmesine mebni taltifleri liva-i mezkûr meclis-i idaresinden meb'ûs mazbatada inhâ olunmuş ve mûmâileyhimânın hıdemât-ı vakı'ası nezâret-i âcizice de musaddak bulunmuş olduğundan rehîn-i tensib-i sâmi-i cenâb-ı Sadâret-penâhileri buyurulduğu sûretde bir kıt'a İftihar Madalyasıyla taltif ve tesrîrleri hususuna müsaade-i sâmiye-i hidiv-i efhamileri şâyân buyurulmak bâbında.

$a < b$

120

ADANA'DA BAZI HANIMLARA HİCAZ DEMİRYOLU MADALYASI VERİLMESİ

Hicaz demiryolu için yaptıkları yardımlardan dolayı Adana Muhadderât-ı İslâmiye İane Komisyonu reise ve üyeleriyle Adana eşrafından bazı hanımlara Hicaz Demiryolu Madalyası verilmesine dair irâde

12 Mart 1902

Yıldız Saray-ı Hümayûnu

Başkitâbet Dairesi

9236

Ma'rûz-ı çâker-i kemîneleridir ki

Hicaz Demiryolu masârıf-i inşaiyesi için iâne i'tâsıyla ibrâz-ı meâsir-i hamîyyet eylemiş olan melfûf pusulada muharrerü'l-esâmî hanımlara mezkûr demiryol madalyasının nikelden ma'mûl birer kıt'ası ihsân buyurulmasına mebnî muamele-i lâzîmenin ifası şeref-sudûr buyurulan irâde-i seniyye-i cenâb-ı Hilâfet-penâhi icab-ı âlisinden bulunmuş olmakla ol bâbda emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fi 2 Zilhicce [1]319 ve fi 27 Şubat [1]317

Serkâtib-i Hazret-i Şehriyâri
Tahsin

عالمی کتب خانہ
محکم دلائل سے مزین و متنوع و منفرد موضوعات پر مشتمل مفت آن لائن مکتبہ

عَمَّانِي رَاس

[illegible]

**Hicaz Demiryolu
Komisyon-ı Âlisi**

Osmanlı Lirası
Aded

15	Adana Muhadderât-ı İslâmiye İane Komisyonu Reise-i ülâsı Adana Valisi Paşa'nın haremi hanım
8	Adana Muhadderât-ı İslâmiye İane Komisyonu Reise-i sâniyesi ferik paşanın haremi hanım
8	Kozan Muhadderât-ı İslâmiye İane Komisyonu reisesi Kozan mutasarrıfı paşanın büyük haremi hanım
5	Adana Muhadderât-ı İslâmiye İane Komisyonu azasından Adana Redif Liva Kumandanı Hamdi Paşa'nın haremi hanım
5	Adana Muhadderât-ı İslâmiye İane Komisyonu azasından ve eşraf-ı mahalliyyeden Abdülmennan Bey'in kerimesi hanım
5	Adana Muhadderât-ı İslâmiye İane Komisyonu azasından mütekaid Mirliya Naci Paşa'nın haremi hanım
5	Adana Muhadderât-ı İslâmiye İane Komisyonu azasından Telgraf ve Posta Başmüdürü Hacı Ömer Hilmi Efendi'nin haremi hanım
5	Adana Muhadderât-ı İslâmiye İane Komisyonu azasından Adana'da mu'teberândan Hacı Yunus Ağa yeğeni Mehmed Efendi'nin haremi hanım
5	Eşrafdan Mahmud Paşa'nın haremi hanım
5	Adana eşrafından ve Meclis-i İdare-i Vilâyet azasından Subhi Bey'in vâlidesi hanım
5	Adana eşrafından ve Meclis-i İdare-i Vilâyet azasından Subhi Bey'in haremi hanım

[illegible]

BOYABATLI BAZI KADINLARA TAHLİSİYE MADALYASI VERİLMESİ

Boyabat kazasında can kurtarma hususunda hizmetleri görülen bazı hanımların
Tahlîsiye Madalyası ile ödüllendirilmeleri

3 Ağustos 1905

Dahiliye Mektubî Kalemi

Huzur-ı Âlî-i Hazret-i Sadâret-penâhî'ye

Tahlis-i can hususunda hüsn-i hizmetleri görülen Boyabad kasabasında yüzbaşı müteveffâ İsmail Hakkı Efendi zevcesi Fâtımâtü'z-Zehra ve Binbaşı Avni Bey'in zevcesi Fatma ve mekteb-i rüşdi muallimi Osman Efendi'nin zevcesi Hayriye ve Ilıcalı Hacı Mustafa Ağa zevcesi Saniye Hanım'ların taltifleri hakkında Kastamonu Vilâyet-i Celîlesi'nden gelen 5 Temmuz [1]321 tarih ve yüz on beş numaralı tahrirât melfûfuyla takdim kılındı. İcra-yı icabı menût-ı re'y-i âlî-i cenâb-ı Sadâret-penâhileridir. Ol bâbda.

Fi Gurre-i Cemâziyelâhir [1]323 /fi 21 Temmuz [1]321

122

ASKER İÇİN YARDIM TOPLAYAN HANIMLARA TEŞEKKÜR

Asker için yardım toplanması hususunda övgüye lâyık çalışmaları görülen hanımlara teşekkür edildiği

14 Aralık 1912

Maârif-i Umumiye Nezâreti [Mektubî] Kalemî Müsveddâtına Mahsus Varakadır

Kütahya Mekteb-i İdadisi Müdürü Abdullah Nâsih Efendiyle *Ulûm-ı Riyaziye Muallimi Nihad Efendi'nin refikaları hanımlar nâmına teşekkürnâme*

Saltanat-ı Seniyye-i Osmaniyye'nin namusunu ve hayat-ı hâzıra ve müstakbelesini hûn-ı hamâsetleri bahâsına şedâid-i rûzgâra göğüs gererek müdafaaya azm etmiş olan cünûd-ı mülûkâneye takdim olunmak üzere iâne cem' ve derci hususunda taraf-ı ismetânelerinden masrûf buyurulan himem-i necibâne ve mesâi-i hamîyyet-şîârâne şâyân-ı tebcil-i tezâhürât-ı milliyeden olup bu da fâzılât-ı nisvânımızın ahlâk-ı fâzıla-i İslâmiye ve Osmaniyye hissiyât-ı necibesıyla perveriş-yâb-ı irfan olduklarının delil-i bâhiri olduğundan Maârif Hediye-i Harbiye Hey'eti bu bâbdaki teşekkürâtının beyân ve iblâğını vesile-i mübahat eyler.

Fi 1 Kânûn-ı Sâni [1]328

[illegible]

۱۰۰۰

آمدی دیوان ہمایون
۷۸

عربيه نفعه في كتابات مدبرين عاينهم اليه بكن حليكه بدريه و دوخا بعينه مدبرين ضيا بكن حليكه صبي هانده برزق
كوسر دوخا مدليه اعنه اولمدر

بدرستی نیست که اجتناب صدارت ندارد. ای، در هر یک از اینها

22

صافى

OSMANLI DONANMASI'NA YARDIM EDEN HANIMLARA MADALYA VERİLMESİ

Osmanlı donanmasına yaptıkları yardımlardan dolayı Bedriye ve Sabiha Hanım'ların Gümüş Donanma Madalyası ile taltiflerine dair irâde

22 Nisan 1915

Bâb-ı Âli
Dahiliye Nezâreti
Kalem-i Mahsus
126

Huzur-ı Âli-i Hazret-i Sadâret-penâhi'ye

Ma'rûz-ı çâker-i kemîneleridir ki

Harbiye Nezâret-i Celilesi Muhasebât Müdür-i Umumîsi Hacı Muhyiddin Bey'in halilesi Bedriye ve Donanma Cemiyeti Müdür-i Umumîsi Ziya Bey'in halilesi Sabiha Hanımefendi'lerin i'tâ eyledikleri iânenen dolayı gümüş Donanma Madalyasıyla taltifleri Donanma Cemiyeti Riyâseti'nden iş'âr edilmiş olmakla icra-yı icabı menût-ı müsaade-i aliyye-i fahimâneleridir. Ol bâbda emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fi 5 Cemâziyelâhir [1]333 ve fi 7 Nisan [1]331

Dahiliye Nazırı nâmına
Müsteşar
Ali Münif

Bâb-ı Âli
Sadâret-i Uzmâ
Amedi-i Divan-ı Hümayûn
248

Îrâde-i seniyye

Harbiye Nezâreti Muhasebât Müdür-i Umumîsi Hacı Muhyiddin Bey'in halilesi Bedriye ve Donanma Cemiyeti Müdür-i Umumîsi Ziya Bey'in halilesi Sabiha Hanım'lara birer kıt'a gümüş Donanma Madalyası i'tâ olunmuşdur.

Bu irâde-i seniyyenin icrasına Sadâret memurdur.

Fi 7 Cemâziyelâhir [1]333 ve fi 9 Nisan [1]331

Mehmed Reşad	Sadırazam Mehmed Said
--------------	--------------------------

 عَمَّا نَاقِي هِيَ اَلْاَلِ اَلْاَلِ
 مَرْكَزُ عُمَيْنِي
 ع
 ٢٠٠ / ٥٥

عن ابن عباس رضي الله عنهما
عن النبي صلى الله عليه وآله وسلم

لا ۵۰۰

1899

ASKER AİLELERİNE YARDIMCI HANIMLAR CEMİYETİ ÜYESİ BAZI KADINLARA MADALYA VERİLMESİ

Kimsesiz kalan asker aile ve çocuklarına yardım için kurulan Asker Ailelerine Yardımcı Hanımlar Cemiyeti heyetini oluşturan hanımların gümüş Hilâl-i Ahmer madalyasıyla taltif edilmeleri hakkında irâde

23 Nisan 1916

Taht-ı Himaye-i Hazret-i Mülûkânede
Osmanlı Hilâl-i Ahmer Cemiyeti
Merkez-i Umumiyesi
Aded
361/77

Huzur-ı Sâmi-i Cenâb-ı Sadâret-penâhi'ye

Ma'rûz-ı çâker-i kemîneleridir

Memleketimizde bî-kes ve biçare kalan evlâd ü ıyâl-i askeriye'nin imdadlarına şitâb ile Hilâl-i Ahmer vazifesini bir buçuk seneyi mütecâviz bir zamandan beri kemâl-i muvaffakiyet ile ifa etmek suretiyle ibrâz-ı me'ser-i hamîyyet eden ve "Asker Ailelerine Yardımcı Hanımlar Cemiyeti" hey'et-i muhteremesini teşkil eyleyen hanımefendilerin gümüş Hilâl-i Ahmer madalyalarıyla taltifleri merkez-i umumîmizin fi 3 Nisan [1]332 tarihli ictimâ'ında takarrür etmiş ve esâmîyi hâvî liste leffen huzur-ı sâmi-i hidivânelerine arz ve takdim kılınmış olmakla keyfiyetin irâde-i seniyye-i hazret-i şehriyârîye şeref-iktirânı hususuna delâlet-i sâmiye-i fahîmâneleri istîrham olunur. Ol bâbda emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fi 5 Nisan [1]332

Osmanlı Hilâl-i Ahmer Cemiyeti
Reis-i sânisî
Bende
Doktor Besim Ömer

صد اعظم

**Taht-ı Himaye-i Hazret-i Mülûkâne'de
Osmanlı Hilâl-i Ahmer Cemiyeti
Merkez-i Umumiyesi**

Asker Ailelerine Yardımcı Hanımlar Cemiyeti Reisesi	Nuriye İsmail Canbolat Hanımefendi	Gümüş Hilâl-i Ahmer Madalyası
" Veznedarı	İrfan Bedri Hanımefendi	"
" Azâsından	Hayriye Talat Hanımefendi	"
"	Sabiha Nuri Hanımefendi	"
"	Didar Arif Hanımefendi	"
"	Hâlet Zeki Hanımefendi	"
"	Meliha Kasım İzzeddin Hanımefendi	"
"	Celile Hikmet Hanımefendi	"
"	Hadiye Selim Sırrı Hanımefendi	"
"	Emine Reşid Hanımefendi	"

[Mühür]

**Osmanlı Hilâl-i Ahmer Cemiyeti
Société Du Croissant Rouge Ottoman**

**Bâb-ı Âli
Daire-i Sadâret-i Uzmâ
Amedi-i Divan-ı Hümayûn
348**

İrade-i seniyye

Asker Ailelerine Yardımcı Hanımlar Cemiyeti Reisesi Nuriye ve Veznedarı İrfan ve cemiyet-i mezkûre azâsından Hayriye ve Sabiha ve Didar ve Hâlet ve Meliha ve Celile ve Hadiye ve Emine Hanım'lara gümüş Hilâl-i Ahmer Madalyası i'tâ olunmuştur.

Bu irâde-i seniyyenin icrasına Sadâret memurdur.

Fi 20 Cemâziyelâhir 1334 / fi 10 Nisan 1332

**Mehmed Reşad
Sadriazam
Mehmed Sâ'id**

۵
ایمانیه

برخیزد قتل همیوم امانیه عا کر عثمانیه دیر بروج اولانده قارشه حیدر خدیو کورین کورین
در قمر ایسه کورین کورین کورین کورین کورین کورین کورین کورین کورین کورین
قاری

بدر ایمانیه نیک اجماعه صدارت معورد

صدای عظم

YARALI ASKERLERİN BAKIMINI YAPAN HASTABAKICI KADINLARIN MADALYA İLE
TALTİFİ

Birinci Kanal hücumu esnasında yaralanan Osmanlı askerlerine hizmet eden sekiz
hastabakıcı kadına Tunç Hilâl-i Ahmer Madalyası verildiği hakkında irâde

26 Haziran 1916

İdare-i Seniyye

Birinci Kanal hücumu esnasında asâkir-i Osmaniyye'den mecrûh olanlara karşı hüsn-i hizmetleri
görülen merbût varakada esâmisi muharrer sekiz hastabakıcı kadına Tunç Hilâl-i Ahmer Madalyaları
i'tâ olunmuştur.

Bu irâde-i seniyyenin icrasına Sadâret memurdur.

Sadrıazam

24 Ş[aban] 1334

حسن خاتون

مكتبة دارالاسلام

١٠٧٤

درود

درود نطقه سده کی و لجه خنه خاتونینے تاسیدی حضرت مالا و برنا بدے زبانه حاتمیه اولمدرنده درود
تایه طیف اولده تاج نوانه معادته بدیعیتی زبیری شام بعوف غم زاده محمدیانا زبیری فاطمه امانت و
همینه سکوره اعصابه اعیانه عبدالرحمن الوصف بدے اخینے زبیری خاتون خاتونیه زبیری خاتون خاتونیه خاتونیه خاتونیه
آبخی درود نطقه سده کی و لجه خاتونینے تاسیدی حضرت مالا و برنا بدے زبانه حاتمیه اولمدرنده درود
منی یاک زبیری سوهج و سوره ایاد رقی رقی تکت بدے زبیری نافع و سکرخی قول اردو اخد عکر یکی برلا
سجی بیکتی مطهر بدے زبیری نوره خاتونیه اوخی زبیری خاتونیه خاتونیه خاتونیه خاتونیه
اجزاده سینه اجزانه خاتونیه خاتونیه خاتونیه خاتونیه خاتونیه

محمد

مد اعظم

عنه جو مامانه و سکی
عنه مامانی

ابن

IV. ORDU BÖLGESİ HASTANELERİNİN KURULMASINA KATKI SAĞLAYAN KADINLARA ŞEFKAT NİŞANI VERİLMESİ

IV. Ordu bölgesinde bulunan vatan hastanelerinin kuruluşuna çalışmalarıyla katkıda bulunan Fatma İfakat, Faize, Şefika, Fehime ve Nuriye Hanım'lara Şefkat Nişanı verildiği hakkında irâde

27 Haziran 1916

Harbiye Nezâreti
Muamelât-ı Zâtiye Müdüriyeti
1074

İrâde-i Seniyye

Dördüncü Ordu mıntıkasındaki vatan hastahânelerinin te'sisleri hususunda mâlen ve bedenen pek ziyade çalışmış olmalarından dolayı şâyân-ı taltif olan Şam Nisvân Muâvenet-i Milliye Cemiyeti reisesi Şam Mebusu Azmzâde Mehmed Paşa refikası Fatma İfakat ve cemiyet-i mezkûre azâsından âyândan Abdurrahman El-Yusuf Beyefendi'nin refikası Faize Hanım'lar ile Zahlemi Şefika Hanım Ebu Putrus'a ikinci ve Dördüncü Ordu Menzil İdare müdürlerinden Binbaşı Alaaddin Bey refikası Fehime ve Sekizinci Kolordu Ahz-ı Asker Reisi Mirlivâ Hüsnü Paşa refikası Mevhibe ve Suriye İttihad Terakki murahhası Neşet Bey'in refikası Nâfia ve Sekizinci Kolordu Ahz-ı Asker Riyâseti sertabibi Binbaşı Mustafa Bey refikası Nuriye Hanım'lara üçüncü rütbeden Şefkat Nişan ı i'tâ edilmiştir.

İşbu irâde-i seniyyenin icrasına Harbiye Nazırı memurdur.

Fi 26 Şaban 1334 / fi 14 Haziran 1332

Mehmed Reşad

Sadırazam
Mehmed Said

Başkumandan Vekili ve Harbiye
Nazırı
Enver

مفتی محمد تقی صاحب

 عَمَّا نَزَّلَ فِيهِ الْكِتَابُ
 بِرَحْمَةِ رَبِّهِ الْعَلِيِّ
 ٢٩١/٥٧

مقدمه حیات کیهانیه
 حیات عمومی آیه شفا...
 احسان مخصوص...
 مخصوص...
 احسان...
 مخصوص...
 احسان...
 مخصوص...
 احسان...
 مخصوص...
 احسان...

۱۰۰

فیضانِ حبیب اورینہ
دینی خانہ
۱۹۳۷ء
انوار

YARALI ASKERLERİ TEDAVİ EDEN HANIMLARA TUNÇ HİLÂL-İ AHMER MADALYASI VERİLMESİ

Cihan Harbi esnasında yaralanıp Ayastefanos Hastanesi'nde bulunan askerlerin bakım ve tedavileri hususunda hizmetleri görülen bazı hanımların Tunç Hilâl-i Ahmer Madalyası ile taltif edilmesi hakkında irâde

8 Ocak 1917

Taht-ı Himaye-i Mülûkanede
Osmanlı Hilâl-i Ahmer Cemiyeti
Merkez-i Umumîsi
Aded
2691/57

Huzur-ı Sâmi-i Hazret-i Sadâret-penâhi'ye

Ma'rûz-ı çâker-i kemineleridir ki

Harb-i Umumi'de Ayastefanos Hastanesi'nde mecruhîn-i Osmaniyye'nin emr-i tedavi ve istirahatlerinde yararlıkları meşhûd olan ve esâmîsi melfûfen huzur-ı sâmi-i fahimânelerine takdim kılınan listede muharrer zevâtın hizâlarında gösterilen nev'den alâmet-i mahsusalı ve alâmet-i mahsusasız Hilâl-i Ahmer madalyalarıyla taltifleri merkez-i umumîmizin fi 15 Kânûn-ı Evvel [1]332 tarihli içtimâ'ında karargir olmakla keyfiyetin atebe-i ulyâ-yı hazret-i şehriyârîye delâlet-i sâmiye-i hidivâneleri râygân buyurulmak bâbında emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fi 20 Kânûn-ı Evvel [1]332

Osmanlı Hilâl-i Ahmer Cemiyeti
Reisi nâmına
Doktor Adnan
Kâtib-i Umumi

Taht-ı Himaye-i Mülûkanede
Osmanlı Hilâl-i Ahmer Cemiyeti
Merkez-i Umumîsi
Aded

Hanımlar Ayastefanos Hastanesi'nden:

Çanakkale Kumandanı Nihat Paşa haremi Güzide Hanım	Alâmet-i mahsusasız Tunç Hilâl-i Ahmer Madalyası
Haseki Hastanesi Sertabibi Ahmed Nureddin Bey'in haremi Makbûle Hanım	Alâmet-i mahsusasız Tunç Hilâl-i Ahmer Madalyası

مدی دیوان مایون
۴ - ۵۵

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله الذي جعل القرآن الكريم
سراجاً مبيناً

223

عبد اظہر

Tüccar-ı mu'tebereden Balcı İbrahim Bey'in haremi Hürmüz Hanım	Alâmet-i mahsusasız Tunç Hilâl-i Ahmer Madalyası
Divan-ı Muhasebat azâsından Hakkı Bey'in haremi Safder Hanım	Alâmet-i mahsusasız Tunç Hilâl-i Ahmer Madalyası
Karakaş Rüşdü Bey'in haremi Nevnihal Hanım	Alâmet-i mahsusasız Tunç Hilâl-i Ahmer Madalyası
Ziraat Nezâreti şube müdürlerinden Hasib Bey'in haremi Melek Hanım	Alâmet-i mahsusasız Tunç Hilâl-i Ahmer Madalyası
Memurîn-i Hariciyeden Cafer Tevfik Bey'in haremi Fatma Melek Hanım	Alâmet-i mahsusasız Tunç Hilâl-i Ahmer Madalyası
Sakız Mutasarrıflığı'ndan mütekaid Cemal Paşa haremi Cemile Hanım	Alâmet-i mahsusasız Tunç Hilâl-i Ahmer Madalyası
Galatasaray Sultanîsi hüsn-i hat muallimi Ahmed Bey'in haremi Fatma Hanım	Alâmet-i mahsusasız Tunç Hilâl-i Ahmer Madalyası
İkinci Ordu etibbâsından Doktor Tevfik Bey'in ha- remi Belkıs Hanım	Alâmet-i mahsusasız Tunç Hilâl-i Ahmer Madalyası
Yusuf Ruhsar Bey'in haremi Kerime Hanım	Alâmet-i mahsusasız Tunç Hilâl-i Ahmer Madalyası

[Mühür]

Osmanlı Hilâl-i Ahmer Cemiyeti
Société Du Croissant Rouge Ottoman

Bâb-ı Âli

Daire-i Sadâret-i Uzmâ

Amedi-i Divan-ı Hümayûn

2504

İrâde-i Seniyye

Ayastefanos Hastahânesi'nde mecrûhinin emr-i tedavi ve te'min-i istirahatleri hususunda meşhûd olan hizmet ve muâvenetlerine binâen merbût varakada esâmisi muharrer on bir hanıma isimleri hizalarında gösterilen Hilâl-i Ahmer madalyaları i'tâ olunmuştur.

Bu irâde-i seniyyenin icrasına Sadâret memurdur.

Fi 4 Rebiülevvel 1335 / fi 26 Kânûn-ı Evvel [1]332

Mehmed Reşad
Sadriazam
[İmza]
Mehmed Said

درین ایام که از آن
معاذ الله

تاریخ

شماره ۶۷
شماره ۶۷
شماره ۶۷

شماره

شماره

شماره ۶۷

معهده

اون سه دهه تاسیس این مدرسه در ایام که از آن
معاذ الله
شماره ۶۷
شماره ۶۷
شماره ۶۷

NAKİŞ MUALLİMESİ ULVİYE HANIM'A SANAYİ MADALYASI VERİLMESİ

Şehit yetim ve dullarının çalıştırılarak maiyetlerini temin etmelerini sağlayan ve aynı zamanda nakış sanatının ilerlemesine de katkıda bulunan Hilâl-i Ahmer Hanımlar Dârüssınaası'nda nakış muallimesi olarak çalışan Ulviye Hanım'ın Sanâyi Madalyası ile taltif edilmesi hakkında irâde

6 Mart 1922

Maârif-i Umumiye Nezâreti

Kalem-i Mahsus

Hususî numara: 67

Umumî numara: 275731

Huzur-ı Sâmi-i Cenâb-ı Sadâret-penâhi'ye

Ma'rûz-ı çâker-i kemîneleridir

On sene evvel te'sis edilmiş olan Hilâl-i Ahmer Hanımlar Dârüssınaası nakış muallimeliğini ifa eden Ulviye Hanım'ın san'at-ı nefise-i nakşiyenin terakkisine pekçok hizmeti sebk etmekle beraber eytâm ve erâmil-i şühedâyı çalıştırarak maiyetlerini te'min ve aynı zamanda okudup yazdırarak san'at-ı nakşiyemizi ihyâ eylediğinden bahisle hanım-ı mûmâileyhânın hidemât-ı mütevâliyesine mükâfâten lüzum-ı taltifi Hilâl-i Ahmer Cemiyeti Hanımlar Merkez-i Umumiyesi'nden bâ-tezkire-i mahsusa inhâ edilmiş ve hanım-ı mûmâileyhânın bir kıt'a Sanâyi Madalyasıyla taltifi çâkerlerince bi't-tensib bu bâbda tanzim edilen irâde-i seniyye lâyihası leffen takdim kılınmış olmakla ifa-yı muktezâsı vâbeste-i müsaade-i sâmiye-i dâver-i efhamileridir. Ol bâbda emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fi 6 Receb 1340 ve fi 5 Mart 1338

Maârif-i Umumiye nazırı

[İmza]

[Abdullah] Lâmi

معارف ناطق

نور

۹۲

۹
ازادہ

محمد علی

کھول احمد خانم دارالضاعی نقشبندی علیہ السلام برقعہ ضایع مدالیسی دیر شد۔

برازادہ سید ملک جراسہ معارف ناطق مودر . . . ۷۱ فصل ۱۶ مارچ ۱۳۵۵

صدر اعظم
موجود

معارف ناطق

Maârif Nezâreti

Numara

93

İrâde-i Seniyye

Hilâl-i Ahmer Hanımlar Dârüssınaası Nakış Muallimesi Ulviye Hanım'a bir kıt'a Sanâyi Madalyası verilmiştir.

Mehmed Vahidettin

Bu irâde-i seniyyenin icrasına Maârif nazırı memurdur.

Fi 7 Receb 1340 / fi 6 Mart 1338

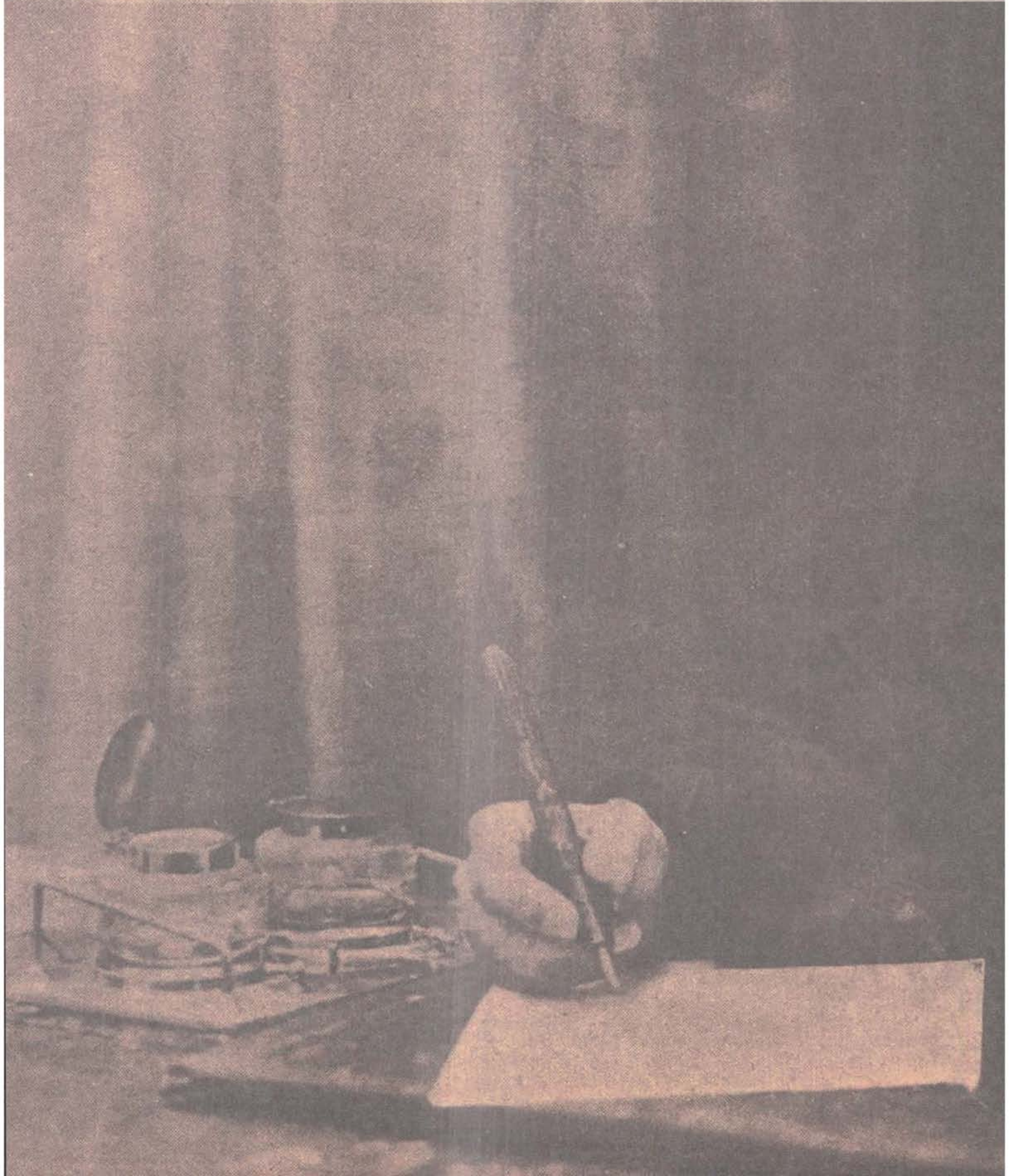
Sadriazam

Tevfik

Maârif nazırı

[Abdullah] Lâmi

Şaire Yaşar Nezihe Hanım,
Kadınlar Dünyası Dergisi, Numara: 124, 13 Safer 1331.

EDEBÎ VE
KÜLTÜREL HAYATTA
KADIN

سرفا واه و قمری و غریب
 بایزور و غریب و غریب
 سلطانم

دولتو سعادتلر عنایتلو
 حق سبحانه و تعالی عامه عالمه محض خبر اولان وجود شریفکری
 خطاسن ایلیه بوشریفه جاریه کن عالم صبا و تمزدن برو علم شریو
 تحصیل و یازویر سعی و اهتمام اوزره اولوب استاد مدن
 ماذونا برانعام شریق تحریرینه مباشرت و بجمده سبحانه
 اولمقله حاکم بای دولتورینه کتورمکه جسارت و عرض حال
 برل احوالم افاده اولندی مراحم علیه لرندن موجود و ذکر عامتدیر
 مبذول اولان مرحمت و احسانلرندن عنایتلرینه لایق برقع اقمه
 وظیفه احسان بیورب باقی عمر می دخی افندمک دعا و خیرلری
 خدمتده و علم شریو تحصیلنه بذل ایده لوم
 باقی عنایت افندمک کمانه مترقیدر

شریفه
 رابعه

HATTAT ŞERİFE RABİA HANIM'A MAAŞ BAĞLANMASI

Kendi el yazısıyla yazdığı En'âm Sûresini padişaha takdim eden Hattat Şerife Rabia Hanım'a gümrükten 4 akçe maaş bağlanmasına dair buyuruldu

26 Ağustos 1732

Devletli, saadetli, inâyetli sultânım hazretleri sağ olsun

Hakk subhânehu ve Teâlâ âmmе-i âleme mahz-ı hayr olan vücud-ı şerifinizi hatâsız eyleye. Bu Şerife câriyeniz âlem-i¹ sabâvetimizden beri ilm-i şerif tahsiline ve yazıya sa'y u ihtimam üzere olup, üstadımdan me'zûnen bir En'âm-ı şerif tahririne mübâşeret ve bi-hamdihi sübhânehu ve Teâlâ tekmili müyesser olup, inâyetli efendim hazretleri kân-ı kerem olmakla hâk-i pâ-yı devletlerine getirmeğe cesâret ve arzuhâl birle ahvâlîm ifâde olundu. Merâhim-i aliyyelerinden mercûdur ki âmmeye mebzûl olan merhamet ve ihsânlarından inâyetlerine lâ-yık birkaç akçe vazife ihsân buyurup bâki ömrümüzü dahî efendimizin du'â-yı hayrları hizmetinde ve ilm-i şerif tahsiline bezl edelim. Bâki inâyet efendimin kemâline müterakkıbdır.

**Bende
Şerife Râbia**

Şürefâdan ve mahall-i inâyet olmakla gümrükden bakiyye-i mahlûlden yalnız dört akçe tevcih ve harcı in'âm olunmak buyuruldu. 18 S.[Safer] [1]145

Mukataa-i Tokad
Şeyh Yusuf Efendi
1

Sipah 221 Hıdır [bin]
Ahmed,
Eğın 2
Varak 51

Silahdar 202 İbrahim [bin]
Hüseyin
Zile 1
Varak 22

Mahlûl-i mezbûrun bir akçe bakiyyesi
defterde mestûrdur. Fermân sultânım
hazretlerininindir. Fı 5 Ra.[Rebiülevvel] 1145

Mahlûl-i mezbûrların üç akçesi defterde bâkidir. Emr u
fermân sultânım hazretlerininindir.
Ber-müceb-i defter-i hazine

Yekûn 4

¹ Metinde “عالمی” şeklinde yazılmıştır.

[illegible]

دقتی است و در بعضی موارد به سبب سوزش

The image shows a handwritten manuscript page, possibly a ledger or a list. The page is divided into two columns by a vertical line. The left column contains several lines of text, some of which are crossed out with horizontal lines. The right column contains a large, dense block of text, also with some crossed-out lines. The handwriting is in a cursive script, and the paper shows signs of age and wear.

[illegible]

عبد و فیروزی ندای

VEFAT EDEN ŞAİRE LEYLA HANIM'IN MAAŞINDAN BİR KISMININ ŞAİRE ŞEREF HANIM'A TAHSİSİ

Vefat eden Meclis-i Ziraat azâsından Şakir Efendi ile Şaire Leyla Hanım'ın münhal olan maaşlarının başka kişilere bağlanması, Şaire Leyla Hanım'ın mahlûl olan maaşından bir kısmının yine kadın şairlerden Şeref Hanım'a tahsis

23 Mayıs 1848

Maliye nazırı devletli paşa hazretleri

Meclis-i Ziraat azâsından Şakir Efendi'nin bu kere vefatı vuku'una mebnî uhdesinden münhal olan üç bin kuruş maaşından bin beş yüz kuruşun huzur-ı fâizü'n-nur-ı hazret-i zıllu'llâhîde ders mukarrirlerinden Vidinli faziletli Mustafa Efendi'ye emsali misillü tekaüdlük maaşı olmak üzere tahsiliyle berâtının bi't-tanzim efendi-i mûmâileyhe irsâli için takdimi ve kusuru olan bin beş yüz kuruşun dahi bin kuruşunun meclis-i mezkûr azâsından semâhatli Abdülhak Efendi hazretlerinin mahdûmu Hayrullah Efendi'ye ve iki yüz elli kuruşunun dahi Çavuşlar Kâtibi Ahmed Efendi'nin leffen irsâl olunan pusulada muharrerü'l-esâmi hafid ve hafidelerine ber-vech-i müsâvât müceddeden tahsis ve ihsânıyla iki yüz elli kuruşunun da emekdârân-ı Devlet-i Aliyye'den Mustafa ve Ahmed Ağa ile Hürmüz ve Fatıma Hatun'lara tahsis ve taksim olunması ve Şaire Leyla Hanım'ın dahi mahlûl olan iki yüz elli kuruş maaşından iki yüz kuruşun şuârâ-yı nisvândan ve hânedân-ı kadime-i ilmiyeden Şeref Hanım'a ve elli kuruşunun dahi müteveffiyeye-i mûmâileyhânın mu'tekası Fatma Kadın'a inâyet kılınmış ve ilerüde mûmâileyh Hayrullah Efendi'den maaşının iki bin ve Ahmed Efendi hafidleri maaşının dahi beşyüz kuruşa iblağıyla yine meclis-i mezkûr azâsından ve tebaa-i Devlet-i Aliyye'den Askeroğlu'nun nâil olduğu yalnız beş yüz kuruş maaşına kezâlık ilerüde iki yüz elli kuruş zam ve ilavesi hususlarına irâde-i kerâmet-âde-i hazret-i mülûkâne şeref-pîrâ-yı sünûh ve sudûr buyurulmuş olmakla mücebince ber-minvâl-i muharrer müceddeden i'tâ olunduğu ve ilerüde mahlûl vuku'unda münâsibi vechile ilâve kılınacak maaşların ahzına icra-yı icabıyla mûmâileyh Mustafa Efendi maaşı için iktizâ eden berâtın bi't-tanzim Bâbîâlî'ye sür'at-i irsâli husûsuna himmet buyurula deyu buyuruldu.

Fî 11 C.[emâziyelâhir] [12]64

İktizâ-yı tesviye Masarîfât Muhasebesi'nden

Berây-ı maaş-ı mûmâileyhimâ ber-mûceb-i kuyûd

	kuruş
Maaş-ı Şakir Efendi an azâ-yı Meclis-i Ziraat	3000
Maaş-ı Şaire Leyla Hanım	0250
	3250

Mine't-tevzi'ât

Mûmâileyh fermân-ı âli tarihi olan mâh-ı hâlin on birinci gününde vâki sâl-i hâl Mayıs'ının üçüncü gününden itibaren bin kuruş maaş tahsis olunduğu ve meclis-i mezkûr memurları maaşlarıyla beraber i'tâ olunacağı ve ilerüde mahlûl vuku'unda maaşının iki bin kuruşa iblağ kılınacağı bilinmek için meclis-i mezkûr tarafına ve Beytülmal müdürü izzetli beyefendi cânibine başka başka ilmuhaberleri tahrîri lâzım gelmekle şerh verildi.

Tarih-i merkûmdan itibaren mûmâileyhime kayd-ı hayat şartıyla müceddeden mezkûr'l-mikdar maaş tahsis olunduğu isimlerine tasrihan başka başka berât-ı şerif tahrîri için tezkiresi ve mûmâileyhimden Yahya Kamil Efendi'yle Şefika Hanım'a tahsis olunan yüz yirmi beş kuruş maaşların üzerine ilerüde mahlûl vuku'unda yüz yirmi beşer kuruş daha zamlı ikişer yüz elliser kuruşa iblağ olunduğu bilinmek için Beytülmal müdürü izzetli beyefendi tarafına verilecek ilmuhabere derci lâzım gelmekle şerh verildi.

Berây-ı maaş-ı Hayrullah Efendi an azâ-yı meclis-i ziraat müceddeden tahsis-şode

1000 kuruş

Berây-ı maaş-ı mûmâileyhima müceddeden tahsis şode

	kuruş
Maaş-ı Vidinli Mustafa Efendi, mukarrir-i ders huzur-ı hümayûn	1500
Maaş-ı Yahya Kamil Efendi, hafid-i Ahmed Efendi, kâtib-i çavuşân	0125
Maaş-ı Şefika Hanım hafide-i mezbûr	0125
Maaş-ı Mustafa Ağa, an emekdârân-ı Devlet-i Aliyye	0062 buçuk
Maaş-ı Ahmed Ağa an emekdârân-ı mezbûr	0062 buçuk
Maaş-ı Hürmüz Hatun	0062 buçuk
Maaş-ı Fatma Hatun	0062 buçuk
Maaş-ı Şaire Şeref Hanım	0200
Maaş-ı Fatma Kadın an mu'teka-i Şaire Leyla Hanım	0050
	2250

Yekûn

3250 kuruş

İşbu beyâz üzerine sâdır olan fermân-ı âli şeref-sünûh buyurulan irâde-i seniyye-i şahane müfâd-ı münifi ve merbût pusulada muharrer olduğu ve hesab-ı derkenârında gösterildiği üzere Meclis-i Ziraat azâsından Şakir Efendi ile şaire Leyla Hanım'ın vefatları cihetle mahlûl olup münhal olan üç bin iki yüz elli kuruş maaşlarının fermân-ı âli tarihi olan mâh-ı hâlin on birinci gününde vâki sâl-i hâl Mayıs'ının üçüncü gününden itibaren iki bin iki yüz elli kuruşu bâlâda muharrer'ül-esâmî zükûr ve inâsa kayd-ı hayat şartıyla müceddeden tahsis olunduğunu mübeyyin isimlerine tasrihan başka başka berât-ı şerif tahrîri için tezkiresi ve kusur bin kuruşu dahi Meclis-i Ziraat azâsından Hayrullah Efendi'ye tahsis olunduğu ve meclis-i mezbûr memurları maaşlarıyla beraber i'tâ olunacağı bilinmek için meclis-i

mezkûr tarafına başka ve ilerüde mahlûl vuku'unda mûmâileyh Hayrullah Efendi'nin maaşına bin ve meclis-i mezkûr azâsından Askeroglu'nun beş yüz kuruş maaş-ı kadimine iki yüz elli ve çavuşlar kâtibi izzetli Ahmed Efendi'nin hafîd ve hafîdesine tahsis olunan yüz yirmi beşer kuruş maaşlarına misli zam olunarak ikişer yüz ellişer kuruşa iblağ olunacağı bilinmek için Beytûlmal müdürü izzetli beyefendi tarafına başka ve keyfiyet malum olmak için cümlesini câmi' olarak sergi muhasebesine başka ilmuhaberleri tahrîri bâbında fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fi 17 C. 1264

İlmuhaberleri yazıla

Dâde Fi 19 C. [12]64

عقودتو اقامت حشری
 شاعره شرف خاتون استعلا فی شام و بر سر اولی من بر نظم مذکوره سی خطیم بدی قصیده ایله برابر نظور ارمشور حضرت پادشاهی سولیمه پسرنه عیسه و تقیم قندی
 خاتم موسی ایله کتبی زاد و هر بچه عطف سینه حضرت و شمع شایسته اولر اینه و بیکانه و سبک درجه مضطرب ایوان بولنه بخت کدونه اولر بیک غری
 عطیه سینه عیسه و معنی و فوعد و برکت اوزده بسوز غروسه معاصه قصیده خصوصیت مایه نظارت جبهه سه خواس عقد هر نصو رله
 اسرو فرماده حضرت ملوک شمع و شرفه و بر بویای نظور جلی انقاد اولر جلی بایله شکر شادی نیرم قندی اقامت

سلام
 سراف
 قلم بدی قلم اولده
 نظور عالی ختم موده بر سر و شکره سابع حد تقیم برکات شکره و تقیه
 اولر بیک غریزه عطف سینه عطیه سینه اعلی و شکره و برکت اوزده بسوز غریزه
 سینه تقیه خصوصیت مایه نظارت جبهه سه خواس عقد هر نصو رله
 اسرو فرماده حضرت ملوک شمع و شرفه و بر بویای نظور جلی انقاد اولر جلی بایله شکر شادی نیرم قندی اقامت

KENDİSİNE MAAŞ BAĞLANAN ŞAİRE ŞEREF HANIM'IN PADİŞAHA SUNDUĞU KASİDE

Şaire Şeref Hanım'a ihtiyacından dolayı on bin kuruş bağışta bulunulması ve aylık beşyüz kuruş maaş tahsis edilmesi hakkında irâde ile yazmış olduğu kaside

23 Kasım 1857

Atûfetli efendim hazretleri

Şaire Şeref Hanım'ın isti'tâfı şâmil vermiş olduğu bir kıt'a müzekkiresi tanzim eylediği kaside ile beraber manzûr-ı merâhim-nüşûr-ı hazret-i Padişahî buyurulmak için arz ve takdim kılındı. Hanım-ı mûmâileyhâ kişizâde ve her cihetle âtîfet-i seniyye-i hazret-i veli-nimete şâyeste olduğundan ve bîmekân ve nihayet derecede muztaribü'l-hâl bulunduğundan kendisine on bin kuruş atıyye-i seniyye i'tâsı ve münhal vuku'unda verilmek üzere beş yüz kuruş maaş tahsisi hususlarının Maliye Nezâret-i Celilesi'ne havalesi hakkında her ne suretle emr u fermân-ı hazret-i mülûkâne müte'allik ve şeref-sudûr buyurulur ise mantûk-ı celili infaz olunacağı beyânıyla tezkire-i senâveri terkim kılındı efendim.

Fi 4 R[ebiülâhir] [12]74

Ma'rûz-ı çâker-i kemîneleridir ki

Hâme-zib-i tevkîr olan işbu tezkire-i sâmiye-i Sadâret-penâhileriyle mezkûr müzekkire ve kaside manzûr-ı âli-i hazret-i mülûkâne buyurulmuş ve istizân-ı sâmi-i asâfâneleri vechile mûmâileyhâya on bin kuruş atıyye-i seniyye i'tâsı ve münhal vuku'unda verilmek üzere beş yüz kuruş maaş tahsisi hususlarının Maliye Nezâret-i Celilesi'ne havalesi müte'allik ve şeref-sudûr buyurulan emr u irâde-i seniyye-i cenâb-ı padişahî muktezâ-yı münifinden olarak mârû'z-zikir müzekkire ve kaside yine savb-ı âli-i asafîlerine iade kılınmış olmakla ol bâbda emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fi 5 R[ebiülâhir] [12]74

سہ طور کہہ کیے دردم جویم

Ey cemî'-i acizâna dest-gir
Ey veli-nimet-i bâu u fakir

Adl u cûdun neşr olup bitti hemân
Nâm ü şân-ı hatem-i Nûşirevân

Olsa lâıyk Zal ü Rüstem çâkerin
Hüsrev ü Dâna gulâm-ı kemterin

Halk olaldan âleme bi-iştibâh
Gelmedi zâtın gibi bir padişah

El-aman şahım niyazım gûş kıl
Bahr-i ihsân ve keremin cûş kıl

Eyledim dil-hâhımı arz-ı huzur
Yâdıma geldi Süleyman ile mûr

Kalması sayende gamgîn ü hazîn
Her kişi halince oldu kâm-bîn

Lutf u cûdun cümleyi memnun ede
Hâşe-lillâh ki beni mahzun ede

Arz-ı hâle edemezdım cür'eti
Etmese yağma zaruret tâkati

Gayret ve namus ve ârım âh âh
Sarf edip ehl-i düyûna etdi tebâh

Her mukarrebden hakire Hakk-ı alim
Kaldı mirasa bedel-i deyn-i azim

Beyhûde malım sefâhet etmedim
Sabredip halim şikâyet etmedim

Çâresiz kaldım efendim neyleyim
Sen dururken kime derdim söyleyim

Yok maaş ve meskenim şekl-i mülk
Çün beşer halk olmuşum herşey gerek

Eyledi gerçi Hüdâ-yı zi'l-minen
Mâlik-i gencine-i nakd-i sühan

Kimseye kalb akçe denlü geçmiyor
Bir pula bin beyti alıp satmıyor

Şairân olmaz idi zâr ü zebûn
Sözle savulsaydı ashâb-ı düyûn

Geçse ger ol da yeterdi nagehan
Hâl-i zârim neyle eylerdim beyân

Töhmetim şairlik ise neyleyim
Dâd-ı Hakdır ben nice ketm eyleyim

Cürm ise indinde mevzûn söylemek
Hazret-i Hassanı bilmez mi felek

Saldı girdâb-ı gâma encâm-ı kâr
Fülk-i ümidim muhalif-i rüzgâr

Piçtâb-ı hâtırın çekme ta'b
Vâsıl-ı semm'-i hümayûna oldu hep

Çarh-ı dün ile beter kavgayı ko
Başla davâta Şeref şimden geru

Zevk ü şevk ve feth ü nusretle müdâm
Zât-ı şehinşâhı Hak etsin bekâm

مبارک الهیانه جناب ملک شاه بن شاه جلیل

مردود مبارک کبریا
 مهر و لایق اخرا بکام نظری اولیسم نامه زبانه شفقت فیه حقار و بی ابوی حصاره منجمه شکر داره کویا بر جهان اولیسم
 نظم ایو شکره موقوفه لطفه عیبه جناب غوثیه فیه است کنانه رفیع و نصیحه دلاله جلیل اصغاره لری نیاز و استعجاب
 قطره امروزی حقیق و در کبریا صبح و ایام شایسته
 جباری
 بگویم قصه قانع
 بگویم زود
 بگویم

بگویم

KENDİSİNE ŞEFKAT NİŞANI VERİLEN ŞAİRE ZEHRA HANIM'IN
TEŞEKKÜR YAZISI VE KASİDESİ

Yalvaç kazası kaymakamı Asaf Bey'in eşi Şaire Zehra Hanım'ın kendisine verilen
Şefkat Nişanı'ndan dolayı teşekkürlerini bildirdiği yazısı ve kasidesi

15 Eylül 1892

Mâbeyn-i Hümâyûn-ı Cenâb-ı Mülûkâne Başkitâbet-i Celilesi'ne

Ma'rûz-ı câriye-i kemîneleridir

Min-gayr-i liyakatin ahiren bekâm-ı mazhariyeti olduğum nişân-ı zîşân-ı şefkatin kalb-i hakîrânemde
peydâ eylediği hissiyât-ı mübtehice-i şükr-güzârîye güya bir tercüman olmak üzere tanzim edilen
şükrâne-i melfûfun lutfen atebe-i seniyye-i cenâb-ı hilâfet-penâh-ı kudsiyet-iktinâha ref' ve takdimine
delâlet-i celile-i âsafânelerini niyaz ve istid'â eylerim. Ol bâbda emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fî 23 S[afir] [1]310 ve fî 3 Eylül [1]308

Câriyeleri
Yalvaç kazası kaymakamı Asaf
Bey'in zevcesi Şaire
Zehra

Hâk-i Pây-i Uyûn-ârâ-yı Cenâb-ı Hilâfet-penâhiye şükrâne-i ahkarânemdir

Ey şehinşah-ı maâli-iktidar
Hazret-i hâkân-ı ulviyet-şîâr

Rûy-ı dehre eyliyor Rabb-i azîm
Dest-i cûdunla senin rahmet nisâr

Kalmadı ey dâver-i dâr u atâ
Mülk içinde bir keder-nâk ve nizâr

Matlab-ı cem'-i cihan oldu bugün
Neyyir-i ikbâlin olsun şu'le-bâr

Lem'a-zây oldukça ol cirm-i münîr
Farkımız pertev-feza-yı iştiâr

Olmayan lütfun müşâhid kalmadı
Müstefidin hep sığâr u hep kibâr

İşte ez-cümle bu ahkar-ı âcizen
Hangi istihkâkdan bir dahli var

Dilde yok sıdkından özge vâyesi
Fikrin etmiş şükr-i lütfun pür-mesâr

Hâk-râh-ı şevketin ol rütbe kim
Kühl-i çeşmânı o yolda her gubâr

Cümle hissiyât içinde ömrüne
Sıdkdan başka ne varsa oldu bâr

Nazra-ı şahanen ey şah-ı cihan
Kalb-i şefkatde nişân-ı iftihar

Etmeğe kâfiken ol nazran beni
Vâye-i mülk-i cihanla vâyedâr

Bir de ihsân-ı nişan etdin bana
Ey nişan-ı nur, lutf-ı gird-kâr

Bahs-i şükranında bast-ı makderet
Bast-ı cehl ü acz olur ey tâcdar

Acz-i bî-tâbide lâkin olmasa
Ya neye mâlik olur bu hâk-sâr

Daima vird-i dua-yı şevketin
Şugl-i ömür olsun bana ey şehriyâr

Şanımlı te'bid eden bir lütfâ lik
Neyleyim bitmez hayat-ı müstear

Hissimi bu yolda arz etmez idim
Eyledim fikrim misali iktisâr

Fikretindir mülhem-i efkâr-ı halk
Eylemem iksârı gayrı ihtiyar

Şöyle tasvir eyliyor Zehra kulun
Kalbinin ed'iyetin her an u bâr

Gülşen-i ömründe olsun tâ ebed
Hükümân, daimî bir nevbahar

Etmesün dünyaya kasr-ı iltima'
Neyyir-i ikbâlin ey gerdün-vakâr

Zulmet ü kasvet Hüdâ göstermesin
Mihr-i şâdi eylesin leylin nehâr

Ol bu iclâlinle ey nur-nazar
Kâm-rân u kâm-bahş u kâm-kâr

Câriye-i memlûkeleri
Yalvaç kazası kaymakamı Asaf Bey
Kullarının zevcesi Şaire
Zehra

AMERİKALİ ENTELEKTÜEL BAYANLARIN FATMA ÂLİYE HANIM HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ

İstanbul'a gelen bazı Amerikalı entelektüel kadınların, Amerika'da adını duyup eserlerini görmüş oldukları Fatma Aliye Hanım'la bir araya geldikleri, edebiyat, felsefe ve yüksek ilimlere dair bazı mülakatlarda bulunduktan sonra Fatma Aliye Hanım'ın edebî ve ilmî seviyesini tahminlerinin fevkinde bulduklarını beyan ederek kendisinden daha büyük eserler beklediklerini bu gerçeği Amerikaya döndüklerinde anlatacaklarını söylediklerine dair arz

26 Mart 1894

Bu defa "Först Bismark" nâm vapur ile Dersaadet'e gelmiş olan Amerika seyyahin-i mu'teberânının madamalarından birkaçı Amerika'da nâmını işidüp âsârını görmüş oldukları Fatma Aliye câriyelerini görmek üzere Amerika sefirine müracaat eyleyerek bu geçen Çarşamba günü sâhilhâne-i çâkeriye gelmişler idi. Gelenler beş madam olup bunların biri Amerika'nın en meşhur gazetelerinden olan iki gazete başmuharririnin zevcesi imiş. Biri de pek ma'rûf ve muteber zevâtdan "Mister Lambersri"nin ilim ve fazl ile şöhrat-yâb olan zevcesi olup cümlesinden a'lem olduğu cihetle Fatma Aliye câriyelerinin karşısına geçüp "Madam ben pekçok okur-yazarım. Her şeyden anlarım. Sergide sizin kitaplarınızı gördük. Nâm ve şöhratinizi işitdik. Kendinizi de görmek istedik. Yüzünüzden te'minât aldım, gözleriniz de bana çok şeyler söyledi. Sözleriniz de elbetde bu bâbdaki malumâtımızı ikmâl edecektir" diyerek nezaketle Aliye câriyenizi âdeta imtihana celb ve davet eyleyip, miyânelerinde cereyân edecek muhavereyi istimâ' etmek üzere gazete muharriri madaması da Aliye câriyelerinin bir tarafında bulunduğu halde edebiyat ve hikemiyâta dair birçok sözler cereyân eylemiş. Lutf-ı Bâri ve te'sir-i teveccühât-ı kudsîyyet-âyât-ı hazret-i şehriyâri ile sual olunan şeylere cevap i'tâsından âciz kalmamış ve edebiyat ve mebâdî-i hikemiyâtdan başlayan bahisler ulûm-ı âliye derecesine çıkmış olduğundan Aliye câriyelerine "artık sizi anladık öğrendik. Me'mûlümüzün fevkinde bulduk" diyerek meramları imtihan olduğunu anlatmışlar.

"Ve bu hanımın te'lifâtı başka biri tarafından yazılıp kendisine isnad olunmuş zannına düşmüş idik. Lakin Fatma Aliye'yi görüp de anladığımızda ise diyoruz ki bu kitablari o yazdıktan başka bunlardan daha büyük eserler yazmağa muktedir. Amerika'ya avdetimizde sizi nasıl bulmuş olduğumuzu anlatacağıımızdan Amerika'da nâm ve şöhratiniz daha ziyade büyüyecektir" diyerek maksadları imtihan olduğunu açığa urmuşlar. Ebhâs-ı ilmiyye ile vakit geçmiş olduğu cihetle başka söze meydan kalmamıştır.

Arz.

Fi 19 Ramazan 1311

[illegible]

HANIMLARA MAHSUS GAZETE

Kadınlarla ilgili konulardan bahsetmek üzere “Hanımlara Mahsus Gazete” adıyla bir gazete çıkarılmasına izin verildiğine dair irâde

12 Temmuz 1895

Dahiliye Nezâret-i Celîlesi Cânib-i Âlîsi'ne

Ma'rûz-ı çâker-i kemîneleridir

Çâker-i kemîneleri yedi seneden beri matbuât-ı Osmaniye'ye hizmet etdiğim gibi el-yevm dahi Tarîk gazetesi sermuharrirliğini ifa eylemekde olduğumdan ve akdem-i makâsıd-ı bendegânem sebeb-i saadet-i ümem şehriyâr-ı âlem efendimiz hazretlerine arz-ı hidemât-ı sâdikâne eylemek ve ahd-i hümayûn-ı hazret-i hilâfet-penâhîde terakkiyât-ı umumiyeye gayret etmek hususuna mün'atıf bulunduğu ve sair memâlik-i mütemeddinde nisvâna müt'e'allik türlü türlü cerâid-i nâfia neşr edilmekde olduğu halde mülk-i vâsi'-i hazret-i şehriyârîde henüz bu yolda nâfi bir gazete neşr olunmaması terakkiyât-ı hâzıra-i Osmaniyyemiz miyânında bir noksan demek olup âcizleri saye-i hazret-i mülûkânede bu noksanı telâfi ederek kadınlarımızın dahi terakkiyâtını vâsıl-ı mertebe-i husûl eylemek arzusuna düştüğümünden nizâmât-ı mer'iyesi ahkâm-ı münîfesine harfiyyen tevîk-i hareket etmek ve haftada iki defa neşr edilip mündericâtı dahi kemâl-i edeb ve iffet dairesinde yazılmak şartıyla münhasıran nisvâna ait her türlü ahvâl ve makalât-ı nâfia ve havâdis-i rûz-merreden ibaret bulunmak üzere Hanımlara Mahsus Gazete nâmıyla bir gazete imtiyâzının uhde-i bendegâneme ihsânını ve çâkerleri esdika-ı bendegân-ı Saltanat-ı Seniyye'den olduğum cihetle sahib-i imtiyâzları ale'l-ekser gayr-ı müslim bulunan bir takım cerâidin terakkiyât-ı Osmaniyye için te'min etdikleri menâfi'den daha ziyade menâfi' husûlüne ez-dil ü can sarf-ı ikdâm edeceğimi arz ve te'min ile istid'â-yı kemterânemin lütfen ve inâyeten kabul ve is'âf buyurulmasını niyaz ve tazarru' eylerim. Ol bâbda ve her hâlde emr u fermân hazret-i men lehül-emrindir.

Fi 3 Kânûn-ı Sâni [1]310

Tarîk Gazetesi Sermuharriri
Bendeleri
Mehmed Tahir

4

مدد صیاد کر کے لے کر
 دے دے ورنہ نظام الہیہ
 نہ کرے یا نہ صاف نہ اے
 نہ فصد نہ جو کچھ الفیہ
 ۱۹۱۶ء واپس نہ لے

Bâb-ı Âlî

Daire-i Sadâret

Amedi-i Divan-ı Hümâyûn

117

Atûfetli efendim hazretleri

Kadınlara müte'allik mevâddan bâhis olmak ve haftada iki defa neşr olunmak üzere Hanımlara Mahsus Gazete nâmıyla bir gazete neşrine ruhsat itâsı Tarık gazetesi sermuharriri Mehmed Tahir Efendi tarafından istid'â edilmesine ve mûmâileyhim hüsn-i hâl ashâbından bulunmasına mebnî ruhsat-ı matlûbenin itâsı hususuna dair Matbûât-ı Dahiliye İdaresi'nden verilen müzekkirenin gönderildiğini hâvî Dahiliye Nezâret-i Celîlesi'nin tezkiresi leffen arz ve takdim kılınmış olmakla ol bâbda her ne vechile irâde-i seniyye-i cenâb-ı hilâfet-penâhi şeref-sünûh ve sudûr buyurulur ise mantûk-ı âlisi infaz edileceği beyânıyla tezkire-i senâverî terkîm olundu efendim.

Fi 15 Muharrem [1]313 / fi 26 Haziran [1]311

Sadrîazam

[İmza]

Said

Ma'rûz-ı çâker-i kemîneleridir ki

Reside-i dest-i ta'zîm olup melfûfâtıyla manzûr-ı âlî buyurulan işbu tezkire-i sâmiye-i Sadâret-penâhileri üzerine mücebince irâde-i seniyye-i cenâb-ı hilâfet-penâhi şeref-sudûr buyurulmuş olmakla ol bâbda emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fi 19 Muharrem [1]313 ve fi 30 Haziran [1]311

Serkâtib-i Hazret-i şehriyârî

Bende

Tahsîn

بعض انکار کدوم ملقاته عقلیه فی فائزیه اکتلرک
 ما دونیم اولدیکری ارجا اولسور ایسه بو فکرک مقارینه
 اولدیفی بکیم تسلیم ایدیلر من فی الحقیقه کون علم و حسابین
 دکرک خصوصاً شایع قارینلر اکتلر دیجیم
 اثباته مائزکا ایله مائزک ایسه یونی ملقاته عقلیه
 عدم تکلیفیه زیاده علم و حسابیه اکتلر دیجیم
 استغال اینجکلیک عطفه اسناد ده مضقات اولد
 بکده ادریک کون علم و معارفه دکرک
 حساب نقیه اثباته کمال زکا انجی اسناد
 کسرمی بکیم حیده فائزیه دکرک

417
 کد

VELİAHD YUSUF İZZEDDİN EFENDİ'NİN "İLİM-SANAYİ VE KADIN" A DAİR GÖRÜŞÜ

Kadınların akılca erkeklerden aşağıda olduğu fikrinin doğru olmadığına, ilim ve sanayide erkekler derecesinde kendilerini ispat edememeleri sebebinin bu konularla erkekler kadar ilgilenmediklerine atfetmenin daha haklı bir davranış olacağına dair Veliahd Yusuf İzzeddin Efendi'nin görüşü

14 Temmuz 1900

Bazı efkâra göre melekât-ı akliyece kadınlar erkeklerin mâdûnunda oldukları iddia olunuyor ise de bu fikrin mukârin-i hakikat olduğu pek de teslim edilemez. Fi'l-hakika gerek ulûm ve sanâyide ve gerek hususât-ı sairede kadınlar erkekler derecesinde isbat-ı me'asir-i zekâ edememişler ise de bunu melekât-ı akliyelerinin adem-i tekemmülünden ziyade ulûm ve sanâyile erkekler derecesinde iştigâl etmediklerine atf ve isnâd daha muhikkâne olur. Bugün Avrupa'da gerek ulûm ve maârifde ve gerek sanâyi'-i nefisede isbat-ı kemâl-i zekâ etmiş ve iktidar-ı fevkalâde göstermiş pek çok kadınlar vardır.

Fi 1 Temmuz [1]316

136

GAZETECİ NEZİHE HANIM'IN UYGUN BİR GÖREVE TAYİNİ

Tercüman-ı Hakikat gazetesi yazarı Nezihe Hanım'ın uygun bir göreve tayin edilmesi hakkında Maârif Nezâreti'ne yazılan yazı ve Nezihe Hanım'ın konuyla ilgili arzuhâli

29 Temmuz 1920

Sadâret-i Uzmâ Mektubî Kalemî

Maârif Nezâret-i Aliyyesi'ne

Silk-i maârifde on seneden beri sebk eden hidemâtından ve zaruret ve mağduriyetinden bahisle Tercüman-ı Hakikat gazetesi muharrirelerinden Nezihe Hanım tarafından isti'tâf edilmiş olmakla mûmâileyhânın münasib bir memuriyete tayini hususuna himmet.

İşâret-i aliyye mücebince

Tebyiz

29 Temmuz [1]336

Fi 12 Zilkade [1]338 / fi 29 Temmuz [1]336

BEO, 4644/348279

Huzur-ı Celil-i Sadâret-penâhi'ye

Fehâmet-penâh efendimiz hazretleri

Dört sene feci ve elim bir mağduriyete inzimâm eden hayatın müşkilât-i azimesi ile müdhîş mücadeleler neticesi mahv ü harâb olmuş bir felâketzedeyim:

On sene evvel maârif silkine dahil olarak muhtelif memuriyetlerde hizmet etdim. Bundan dört sene evvel İzmir vali-i esbakı Rahmî'nin küşâd ettiği hususî bir sultaninin müdüriyetini kırk lira maaş ve şerâit-i mahsusa ile tekabbül ederek İstanbul'da son vazifem olan resmî inâs sultanisi müdüriyetinden infikâk eyledim. İzmir'de Rahmî Bey denilen şerîr ve hodgam serserinin âmâl-i zelilânesine adem-i temâyülün tevliid ettiği töhmet! le binlerce hakaret ve mezâliminden sonra azl edilerek avdet eyledim. Kin ve gayzını teskin edemeyen merkûm te'sirât-ı semdârından istifade ederek gerek alenen, gerek hafiyyen ceza-yı müstehakını buluncaya kadar bu bedbaht kadınla uğraşdı. Bu müddet zarfında hakkımda cereyân eden gayr-ı kanunî muamelât çalışmak kudretini haiz ve sa'yinden gayrı medâr-ı istinâdı olmayan câriyenizi en derin bir girdab-ı müzâyaka ve musibete yuvarladı.

Nihayet devr-i celil-i adalet-penâhınızda on beş gün mukaddem haksızlıklar tezâhür eyledi. Pek bülend-fıtrat olan maârif nazırının lutf-ı himmetiyle bir memuriyet istihsâlinden ümidvâr isem de böyle bir saadet ve necâta vâsıl oluncaya kadar içinde çırpındığım mahrumiyet, müşkilât ve ıztırâbât-ı müzâyakayı bir dereceye kadar olsun tahfif ve izâle edecek âtîfet-i ulviyet-penâhilerinin ibzâl buyurulmasını istirhâm eylerim.

Mağdurların hâmi-i adâlet-perveri fehâmet-küster efendimiz hazretleri

**Serasker-i esbak Ağa Hüseyin Paşa ahfâdından
Tercüman-ı Hakikat Gazetesi muharrirelerinden
Nezihe M.**

18 Temmuz [1]336

Adres: Üsküdar, Emir-i Ahur Caddesi

139 Numaralı hânede Nezihe

عبد الله بن محمد بن عبد الله

مكتبة
مكتبة
مكتبة

دولت اعظم
است محرمه در جماعت اوله سال ۱۰۹۰ هجری قمری در روز ۱۸ شعبان
از اربعه اقصیٰ اقصیٰ و در جماعت اوله سال ۱۰۹۰ هجری قمری در روز ۱۸ شعبان
اعضا اینک تقیر و در جماعت اوله سال ۱۰۹۰ هجری قمری در روز ۱۸ شعبان
تبع اینک تقیر و در جماعت اوله سال ۱۰۹۰ هجری قمری در روز ۱۸ شعبان

سریعاً دارالحکومت الاسلامیہ جے حیدرآباد

$$\frac{24}{17}$$
[illegible]

مضوری خباب مستحق ہیں یہ

فجر
عزیز
۷۵۶

[illegible]

الداعى

MÜSLÜMAN KADINLARIN TİYATRODA SAHNEYE ÇIKMALARININ YASAKLANMASI

Dârülbedayi-i Osmanî Tiyatrosu'nun Kadıköyü'ndeki temsillerinde Makbûle, Afife, ve sair İslâm kadınlarının açık saçık ve erkeklerle beraber sahneye çıktıkları, bu durumun İslâmiyet'in ve Hilâfet'in şanına yakışmadığından bahsedilen kadınların bundan sonra sahneye çıkmasının yasaklanmasına dair Üsküdar Kadılığı, Dârülhikmet-i İslâmiye ve Şehremaneti'nin yazıları

7 Mart 1921

[Üsküdar]Mahkeme-i Şer'iiyesi

Aded

732

Huzur-ı Sâmi-i Cenâb-ı Meşihat-penâhi'ye

Ma'rûz-ı dâ'i-i dirineleridir

Vatan-ı mukaddes ve muazzezimizin envâ'-ı mesâib ve felâkete dâ'ir olduğu şu sırada kulüb-ı müslimîni cerihadâr ve yâr u ağyâr nazarında İslâmiyeti leke-dâr edecek bir suret-i müstekrehede Kadıköyü'nde Dârülbedayi denilen tiyatro hey'eti tarafından öteden beri aynı hristiyan kadınlarının vaz' u tavrıyla ve tamamıyla açık bir suretde biri Makbûle ve saire nâmlarında İslâm kadınlarının sahneye çıkarıldığı bütün Üsküdar ve Kadıköy ahalisi tarafından müşâhede olunmuş olduğundan hiçbir vechile ne dinen ne ahlâken şeref-i İslâmiyet'le kâbil-i te'lif olmayan şu hâl-i elimin ba'demâ devamına mahal bırakılmayarak hemen men'i esbâbının istikmâline müsaade-i celile-i cenâb-ı Meşihat-penâhilerinin şeref-erzâni buyurulması bâbında ve her hâlde emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fi 16 Cumâdelülâ 1339 ve fi 26 Kânûn-ı Sâni [1]337

[Mühür]

Üsküdar Kadılığı

[Mühür]

Ed-dâ'i

Hasan Lütfi

Numara/16

Üsküdar Kadılığı'ndan makam-ı sâmi-i cenâb-ı Meşihat-penâhileri'ne ref ü takdim olunup hey'et-i dâiyanemize havale buyurulan işbu arıza kemâl-i teessürle mütâlâa olundu. Din ve ahlâk gibi kuyûd ve revâbit-ı mukaddese ile mukayyed olmayan ve muhadderât unvanını taşımağa da pek selâhiyet-dâr bulunmayan bazı nisvân tarafından memleketde vahim bir ahlâksızlık teşkilâtı vücuda getirildiğine ve bir taraftan gösterilen tesâmüh ve lâ-kaydi ve diğer cihetden görenek denilen âmil-i müessirin yardımı ile gitdikçe şiddet ve savletini arttıran bu hafi ve elîm cereyânın önün[de] bilerek bilmeyerek ne kadar çok ırzların mahv u heder olduğunu hey'etimiz tevârih-i muhtelifede mükerreren makam-ı sâmi-i fetva-penâhilerine arz eylemiş ve ez-cümle kıyafet-i nisvân nâmıyla her gün yeni bir şekilde meydana atılarak âdeta hıristiyan kadınlarını bile dücâr-ı nefret ve hayret eden fezâyihin ma'tûf olduğu maksad ve gayeyi keşf ü tahmin ile bunların şediden men'lerini istihâm eylemiş idi.

Üsküdar Kadılığı'ndan takdim olunan bu arıza da gösteriyor ki bu vadide artık tedâbir-i ciddiye ve kat'îye ittihâz ve tatbiki zamanı gelmiş ve hatta geçmekte bulunmuştur. Malum-ı sâmi-i cenâb-ı Meşihat-penâhileri bulunduğu üzere hicab-ı nisvân şer'-i âli-i İslâmın nasûs-ı kâtî'asıyla ta'ayyün etmiş bir farıza olmakla bunun muhafazasına ihtimâm edilmesi hususunun vezâif-i mühimme-i devl[etin] birini teşkil ve şe'âir-i İslâmiyenin hâmisî olan Hilâfet-i Muazzama'nın merkezinde bu vazife-i celilenin mecburiyet-i ifası tezâüf edeceği nezd-i âli-i veliyyü'n-ni'âmilerinde müsellemler bulunduğu cihetle bu ve bu gibi şer'-i şerifin bazı şe'arini istihfâf kasd ve manasını tazammun eden hareketlerin tevessü'üne katiyen meydan verilmeyerek kavânin-i devletin tecvîz eylediği her nev' vesâil-i zecriyeye bi't-tevessül hemen imha ve itfâ edilmeleri hususunun Dahiliye Nezâret-i Celilesi'ne bir kere daha iş'arı cihetinin makam-ı sâmi-i fetvâ-panâhilerine arzına karar verilmiş olmakla ol bâbda emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fî 23 Cumâdelûlâ [1]339 / fî 2 Şubat [1]337

[Mühür]

Dârü'l-Hikmeti'l-İslâmiye

Şehremaneti
Hey'et-i Tahririye Müdüriyeti
Tahrir Şubesi
Aded: 71

Dahiliye Nezâreti Vekâlet-i Celilesi'ne

Devletli efendim hazretleri

Emniyet-i Umumiye Müdüriyeti ifadesiyle reside-i dest-i ta'zîm olan 20 Şubat sene [13]37 ve 5 Mart sene [13]37 tarihli ve 65/84 numaralı tezkire-i celile-i nezâret-penâhileri arıza-i cevabiyesidir.

Dârülbedayi hey'etinin Kadıköyü'ndeki temsillerinde sahneye çıkarılan Makbûle, Afife ve sair nâmlarındaki İslâm kadınlarının hey'et miyânından hemen ihracı ve tebligât-ı vâkı'a ısgâ edilmediği takdirde polisçe icra-yı lu'biyâta müsaade olunmamakla beraber emanet-i acizice verilmekde olan tahsisâtın dahi kat'ı mukarrer bulunduğu bu kere de te'kiden dâr-ı mezkûr riyâsetine tebliğ edilmiş ve cevap vürûdunda derhal arz-ı malumât edileceği tabii bulunmuş olmakla ol bâbda emr u fermân hazret-i men lehül-emrindir.

Fi 29 Cumâdelâhire sene 1339 ve fi 7 Mart sene [1]337.

Şehremini Vekili
Mehmed Ali

Haseki Hastanesi'nde Kadın Hastalar

Belgelerle Osmanlı Toplumunda Kadın,

Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Yayını, İstanbul 2014, s. 69

KADIN VE SAĞLIK

HANIMLARA KAPLICA TAHSİSİ

Rüstem Paşa Evkafı'ndan Yeni Kaplıca'nın eskiden olduğu gibi haftada bir gün hanımlara tahsis edilmesi

12 Haziran 1618'

Bâ-hatt-ı Hüseyin Efendi.

Bursa kâdisına hüküm ki:

Müteveffâ Rüstem Paşa'nın evkâfı mütevellisi olan Ali *zîde mecdühü* arz-ı hâl gönderip; mahrûse-i Bursa'da müşârun-ileyhin evkâfından Yeni Kaplıca, yetmiş-seksen yıldan beri haftada bir gün havâtûn taifesine işlenügelmiş iken bazı ehl-i garaz ilkâsıyla men' olunmağla vakfa gadrolduğun bildirip sâyir kaplıcalar işlediği üzere haftada bir gün hâtûnlara işletmek bâbında emr-i şerifim recâsına i'âm eylediği ecilden **buyurdum ki:**

Vusûl buldukda, bu bâbda kadîmden olıgeldiği üzere sâyir kaplıcalar işlediği üzere müteveffâ-yı müşârunileyhin evkâfından olan zikrolunan kaplıcada haftada bir gün havâtûn taifesine işletdürüp kadîmden olıgelene mugâyir hilâfına cevâz göstermeyesin; şer'-i şerife ve kadîmden olıgelene muhâlif kimesneye iş etdürmeyesin.

¹ Defterde 88. sayfanın başındaki 18 Cemâziyelâhir 1027 tarihi esas alınmıştır.

کتابخانه

ضبطه مشیری و تالیف صفیه

[illegible]

تصحيح (م) و (ن) على

MEKTEB-İ TİBBİYE'DEN MEZÛN OLMAYANLARA EBELİK YAPTIRILMAMASI

Dersaâdet ve Bilâd-ı Selâse'deki (Üsküdar, Galata ve Eyüp) ebelerin Mekteb-i Tıbbiye'de eğitim görüp izinnâme almaları gerektiği, izinnâmesi olmayanlara ebelik yaptırılmaması hakkında Zabtiye müşirine yazılan yazı

28 Ekim 1859

Zabtiye müşiri devletli paşa hazretlerine

Dersaâdet ve Bilâd-ı Selâse'de olan İslâm ve reâyâ ebelerinden henüz ebelik fennini talim ve tahsil etmemiş ve yedlerine izinnâme almamış olanların Mekteb-i Tıbbiye-i Şahane'ye devam ile istihsâl-i malumât eylemeleri ve devam etmeyip icazetnâme almayanlara bundan böyle ebelik etdirilmeyeceği mukaddemâ lâzım gelenlere bildirilip bunlardan ekserisi gelip tahsil-i malumât ederek icazetnâme almış ise de bazıları gelmeyip fenn-i mezkûru dahi lâyıkiyla bilmedikleri hâlde ebelik ederek bazı mertebe sakatlık vuku bulmakda olduğuna ve bu dahi tecvîz olunamayacağına binâen keyfiyetin iktizâ edenlere tenbih kılınması Mekteb-i Tıbbiye nazırı atûfetli efendi hazretleri tarafından bâ-takrîr inhâ olunmuş ve bu madde pek dikkat edecek şey olduğundan yedlerine izinnâme almamış olan ebelerin mekteb-i mezkûra devam ile istihsâl-i malumât eylemeleri lâzımeden bulunmuş olmakla keyfiyetin lâzım gelenlere tefhîmi zımnında Dersaâdet ve bilâd-ı selâsede kâin e'imme ve mahallâta tenbihât-ı ekîdenin icrasına himmet buyurular deyu fermân-ı âlî.

Fi Selh-i Ra [Rebiülevvel] [12]67

Gönderildi Fi gurre-i R[ebiülâhir] [12]67

عظمتانو
اقدم حضرتي
مجلس عالی نظامیه فقہ الذبہ اور اقلیم نظریہ عالی جو ریاضیہ کجہ و عرصہ و تقسیم قضاہ مضبوطہ و متعارف و اربعین و جمیع باب فیضیہ و محسوس اولیاد ف ختمہ لکچرہ خطیہ و ازہ سہ اولیاد
ختمہ خاندان اولیادین جہد ملک سالہ و نہ ہونہ قایم ختمہ لری مشہور اولیادری ملک ختمہ خاندانہ حیفہ عقدہ اولیادین و اسلام قایمیزمہ مخصوص لکچرہ برکات اولیادین و رجبا سہ جہد
مجلس اولیادین ختمہ لکچرہ خارجہ حیفہ لکچرہ ایلم ضابطہ علم مخدجہ کجہ بہ مستقیم اولیادین بناد اہل ہدوہ نظیری بقدر اولیادین مکمل محسوس و ختمہ خاندان لکچرہ بنہ بقدر ختمہ شرفہ شہدایک لکچرہ
محسوس اولیادین ختمہ لکچرہ خارجہ حیفہ لکچرہ ایلم ضابطہ علم مخدجہ کجہ بہ مستقیم اولیادین بناد اہل ہدوہ نظیری بقدر اولیادین مکمل محسوس و ختمہ خاندان لکچرہ بنہ بقدر ختمہ شرفہ شہدایک لکچرہ
و ملک سالہ نو ہونہ محسوس اولیادین ختمہ لری قنونی اولیادہ مناجای خانہ بنجار و ختمہ خاندانہ اصولہ خطیہ ایلم لکچرہ خطیہ لکچرہ ختمہ خاندان لکچرہ بنہ بقدر ختمہ شرفہ شہدایک لکچرہ
اقدم انقسم اولیادین ختمہ لکچرہ خارجہ حیفہ لکچرہ ایلم ضابطہ علم مخدجہ کجہ بہ مستقیم اولیادین بناد اہل ہدوہ نظیری بقدر اولیادین مکمل محسوس و ختمہ خاندان لکچرہ بنہ بقدر ختمہ شرفہ شہدایک لکچرہ

موقوفه علیہ ابراہیم
اعلیٰ مقامات و اولاد بہ شمول تمام موقوفہ دارانہ سوانہ و منافع و حقوق
الذاتیہ و عیالہ و ذلک در تیس سالہ و پندرہ روز و چھ گھنٹہ و سی و دو دقیقہ و
چوالیس ثانیہ سند و تصرف و بیع و صلہ و ہب و صدقہ و عین و نفع و حق و مالکیت
دارد و داد و دقت و فیوض و غنیات و اقارب و اعراض و انفس و اجزاء و ارکان

حفظت علیہ ابراہیم

MAHPUS KADINLAR İÇİN HASTANE YAPILMASI

Bâb-ı Zabtiye’de mahpus kadınlar için Zabtiye dairesinde uygun binalar olmadığından
iki hâne kiralanarak hastane yapılması hakkında irâde

5 Mart 1860

Atûfetli efendim hazretleri

Meclis-i Âli-i Tanzimat’dan kaleme alınıp evrakıyla manzûr-ı âli buyurulmak için arz ve takdim kılınan mazbatadan müstefâd olduğu vechile Bâb-ı Zabtiye’de mahbus olan nisâ hastalar için Zabtiye Dairesi’nde elverişli hastahâneler olmadığı cihetle milel-i saireden bulunan karılar hastaları mensub oldukları milletin hastahânesine çıkarılmakda olduğuna ve İslâm kadınlarına mahsus hiçbir mahal olmadığına ve bir cinayet ve cünhaya mebnî mahbus olanların hastalıklarında harice çıkarılmaları ise zâbitaca mahzur-ı külliyyi müstelzim idüğüne binâen ileride tanzimi mukarrer olan mükemmel mahbes ve hastahânelerin bi-mennihi Teâlâ hitâmına kadar şimdilik İslâm ve milel-i saire nisvânından mahbus olanların hastaları konulmak üzere münasib iki hâne isticâr ve hastahâne usulünde tanzim etdirilmesi hususunun Zabtiye Müşiri devletli paşa hazretlerine havalesi tezekkür olunmuş ise de ol bâbda her ne vechile irâde-i seniyye-i hazret-i mülûkâne müte’allik ve şeref-sudûr buyurulur ise ona göre hareket olunacağı beyânıyla tezkire-i senâverî terkîmine ibtidâr olundu efendim.

Fi 11 Ş[aban] 1276

Ma’rûz-ı câker-i kemîneleridir ki

Enmile-pîrâ-yı ihtirâm olan işbu tezkire-i sâmiye-i âsafâneleriyle evrak-ı ma’rûza manzûr-ı âli-i hazret-i şahane buyurulmuş ve tezekkür ve istizân buyurulduğu vechile husus-ı mezkûrun müşîr-i müşârünileyh hazretlerine havalesi müte’allik ve şeref-sudûr buyurulan emr u irâde-i seniyye-i cenâb-ı mülûkâne muktezâ-yı münifinden olarak evrak-ı merkûme yine savb-ı âli-i Sadâret-penâhilerine iade kılınmış olmakla ol bâbda emr u fermân hazret-i veliyyü’l-emrindir.

Fi 12 Ş[aban] [12]76

42

KADINLARA MAHSUS YENİ BİR HASTANE YAPILMASI

Yenibahçe'de eski Baruthâne olarak bilinen yere kadınlara mahsus bir hastane yapılacağından sözü edilen yerin senedinin padişah adına tanzim edilmesi

18 Ekim 1863

Maliye Nezâret-i Celîlesi'ne

Mehd-i ulyâ-yı Saltanat-ı Seniyye devletli ismetli sultan-ı aliyyeti'ş-şân efendimiz hazretleri Yenibahçe'de kâin gureba hastanesinin arka tarafında vâki emlâk-ı hümayûndan atik baruthâne nâmıyla müştehir olan mahalle taife-i nisâya mahsus olmak üzere bir hastahâne inşası arzusunda bulunduklarından mahall-i mezkûr senedinin sultan-ı müşârunileyhâ hazretlerinin uhde-i aliyyelerine olarak tanzimi hususuna emr u fermân-ı cenâb-ı hümayûn-ı Padişahî şeref-sünûh ve sudûr buyurulmuş olmakla iktizâsının icrasıyla mezkûr senedin tanzim etdirilerek seri'an Bâbîâlî'ye irsâline himmet buyurula deyu.

Fi 5 Ca [Cemâziyelevvel] [12]80

چو سر و

عجزه و سواد خفگان
اولدرد و قه و عابدی اولد
و قوت و قوت و اولد
اما خنده و سواد
و قه و عابدی اولد
و قه و عابدی اولد
اما خنده و سواد
و قه و عابدی اولد

HASEKİ NİSÂ HASTANESİ'NİN ŞEHREMANETİ'NE BAĞLANMASI

Aceze, kimsesiz fakir kadınlarla yetimlerin tedavisi için kurulan ve Bâb-ı Zabtiye'ye bağlı olan Haseki Nisâ Hastanesi'nin Şehremaneti'ne bağlanması ve kuruluş amacına uygun olarak faaliyet göstermesi hakkında yazı

20 Şubat 1881

Numara

24

Polis Kalemî'nde mukayyed olan Dahiliye Nezâret-i Celîlesi'nden mevrûd tezkire suretidir

Bâb-ı Zabtiye'ye merbûten idare olunmakda olan Haseki Nisâ Hastahânesi'nin ta'alluk ve kaide-i umumiyesi icabınca doksân altı senesi Mart'ından itibaren Şehremanet-i Celîlesi'ne rabtı ve mezkûr hastahâne muhassasâtı olarak Zabtiye muvâzenesinde dahil bulunan iki yüz kırk dört bin kûşur kuruşun dahi emanet veznesine nakl ve ilâvesi hakkında emanet-i müşârunileyhâ ve nezâret-i behiyyeleriyle cereyân eden muhaberât evrakının leffen takdimiyle icra-yı icabı Başvekalet Makam-ı Celîlesi'nden istizân olunmakdan nâşi Dersâadet'de bir Nisâ Hastahânesi te'sisi çoktan beri arzu edilerek bi'd-defaât esbâb-ı lâzîmesine de teşebbüs kılınmış iken nasılsa muvaffakiyet hâsıl olamayıp şimdiki hâlde bi-çâregân nisvân zikrolunan Haseki Hastahânesi'nde tedavi olunmakda bulunduğu cihetle bunun muhafaza-i devamı lâzım ve her yerde bu misillü memleket hastahâneleri devâir-i belediye ma'rifetiyle idare olunageldiği cihetle mezkûr hastahâne idaresinin dahi emanet-i müşârunileyhâya havalesi münasib olduğu gibi masârıfının dahi belediye vâridâtından tesviyesi lâzım geleceğinden ve emanet vâridâtı buna müsâid görüldüğünden Zabtiye muvâzenesine dahil olan sâlifü'z-zikr iki yüz kırk bu kadar bin kûşur kuruşun emanet veznesine idhalinden sarf-ı nazarla sair memâlik-i mütemeddinede olduğu misillü masârıf-ı vâkı'ası vâridât-ı belediyeden ifa ve bir yandan ikmâl-i intizâmına sa'y ve itina olunmak üzere mezkûr hastahânenin şimdiden Şehremanet-i Celîlesi'ne tahvil-i irtibâtı ve bir de işbu hastahâne derûnunda bir odada alil ve muhtac bazı aceze-i nisvân ikame etdirilmekte olduğu gibi başkaca bir de tevkifhâne olup gerek bunların infâkı ve gerek hastahânenin idaresi için iâneten Matbah-ı Âmire'den de bir mikdar tayin verilmekde bulunduğu siyâk-ı iş'ârâtdan anlaşıldığından ve bunların içinde hakikaten muhtac olanların infâk ve iâşeleri dahi belediyeye aid ise de tevkifhânenin idaresi nezâret-i behiyyelerine râcî olup bir de Zabtiyece taht-ı tevkifde bulunup da icabına göre berây-ı müdâvât hastahâneye gönderilecek aceze-i nisvânın tedavi masraflarının dahi vilâyâtda cereyân eden usule tevfikân nezâret-i behiyyelerince hapishâne masârıfı miyânında olarak başkaca hastahâneye te'diye ve ibkâsı iktizâ edeceğinden hastahâne ile müteferri'atı masârıfının Emanet'in Şûrâ-yı Devletçe derdest-i tedkik olan bütçesine ilâvesi Şûrâ-yı Devlet Riyâset-i Celîlesi'ne ve Anbar-ı Âmire'den ihsân buyurulan erzakın kemâ-kân i'tâsı Hazine-i Hassa Nezâret-i Behiyyesi'ne bildirilmiş ve sâlifü'l-beyân hastahânedeki bulunan hastagânın suret-i idarenin adem-i takarrüründen nâşi aç bi-ilaç kaldıkları maa't-teessüf mesmû' olmasına binâen bunların bütçenin ikmâl-i tedkikâtıyla mevkî-i icraya vaz'ına değin bir kat daha dûçâr-ı sefalet olmakdan muhafazaan hastahâne levâzımı hemen şimdiden emanet-i müşârunileyhâca tedarik ve tesviye olunmak üzere Zabtiye muvâzenesine dahil olan sâlifü'z-zikr iki yüz kırk bin kuruşdan geçen Mart aylığına isabet eden yirmi bin kuruşun cânib-i hazineeden Emanet veznesine i'tâsı Maliye Nezâret-i Celîlesi'ne iş'âr kılınmış olduğu beyânıyla icra-yı icabı irâde ve izbâr

buyurulmuş ve suret-i hâl Emanet-i müşârunileyhâya dahi tebliğ edilmiş olmakla nezâretce de ona göre muamele-i lâzîmenin ifa ve inbâsına himmet buyurulması siyâkında tezkire-i senâverî terkîm kılındı efendim.

Fi 10 Ca [Cemâziyelevvel][1]297 ve fi 8 Şubat [12]96

Şehremanet-i Celîlesi'nden vârid olup Polis Kalemî'nde mukayyed olan tezkire suretidir

Aceze-i nisvân hastagânı için te'sis buyurulmuş olup bu kere emr u idaresi Şehremaneti'ne rabt ve ilhâk buyurulan Haseki civarında kâin hastahâne mücerred bi-kes ve bi-kudret olarak velî ve hâmleri olmayan aceze-i nisvân ile eytâma mahsus ve münhasır bulunduğu hâlde şimdiye kadar bazı ashâb-ı servet ve iktidar hizmetçi ve ma'tûkaları dahi i'zâm ve kabul olunmakda olduğundan maksad-ı te'sise mugayir olan bu gibi ahvâlin men'-i vuku'uyla mezkûr hastahâne idare-i umumiyesinin bir kaide-yi âdile tahtında cereyânı zımnında cânib-i Emanet'den memur edilen komisyon tarafından tanzim olunan lâyiha mücebince minba'd zikrolunan hastahâneye kabul olunacakların ber-vech-i muharrer erbâb-ı fakr ü ihtiyaç ile velî ve hâmleri olmayan acezeye münhasır olması için hastahâneye vürûd edeceklerin o misillülerden olup olmadığı bilinmek üzere sâkine oldukları mahalle cânibinden verilip daire-i belediyesi cânibinden tasdik olunmuş ilmuhaberleri hâmil olmaları hususunun usul ittihâzı lüzumu mezkûr komisyondan bâ-mazbata ifade ve keyfiyet evrak-ı havâdisle ilân ve iş'a kılınmış olmakla esna-yı mahbusiyetlerinde hastalananlardan dahi yalnız kudret ve kimsesi olmayanların i'zâmı lâzım geleceğinin iktizâ edenlere emr ü tenbih buyurulması hususuna dair.

Fi 26 Şaban [12]97 ve fi 22 Temmuz [12]96

Haseki Nisa Hastanesi
Belgelerle Osmanlı Toplumunda Kadın,
Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü
Yayını, İstanbul 2014, s. 68

143

KADIN HASTALIKLARI VE EBELİK BİLİMİ KONGRESİ'NE TEMSİLCİ GÖNDERİLMESİ

Brüksel'de düzenlenecek Kadın Hastalıkları ve Ebelik Bilimi Kongresi'ne Osmanlı Devleti adına Mekteb-i Tıbbiye-i Şahane muallimlerinden Binbaşı Salih Bey ve Kolağası Doktor Besim Ömer Efendi ile Meclis-i Tıbbiye-i Mülkiye azâsından Doktor Pavlaki Bey'in katılacakları

1 Ağustos 1892

Bâb-ı Âli

Tercüme Odası

Mütercim: Re'fet

20 Temmuz 1308

Nev'-i Tercüme: Brüksel'de in'ikâd edecek ilm-i emrâz-ı nisâ ve fenn-i kıbâle muhtelit kongresine cânib-i Hükümet-i Seniyye'den tayin olunan zevâta dair fi 27 Haziran [18]92 tarihli ve 28 numaralı tahrirâta cevab

Hariciye Nezâreti'ne 19 Temmuz [18]92 tarihiyle Brüksel Sefâret-i Seniyyesi'nden vârid olan 108 numaralı tahrirâtn tercümesidir.

Belçika Hükûmeti tarafından vuku bulan davete icabetle gelecek Eylül'de Brüksel'de in'ikâd edecek ilm-i emrâz-ı nisâ ve fenn-i kıbâle muhtelit kongresine Mâbeyn-i Hümâyun-ı Cenâb-ı Mülûkâne etibbâsından ve Mekteb-i Tıbbiye-i Şahane muallimlerinden Binbaşı rif'atli Salih Bey ve Kolağası Doktor fütüvvetli Besim Ömer Efendi ile Meclis-i Tıbbiye-i Mülkiye azâsından Doktor izzetli Pavlaki Bey'in memur tayin buyurulduğunu müş'ir fi 27 Haziran [18]92 tarihli ve yirmi sekiz numaralı tahrirât-ı aliyye-i âsafânelerini alır almaz keyfiyeti Belçika Hükûmeti'ne iş'âra müsâra'at eyledim emr u fermân.

[illegible]

الحمد لله رب العالمين

دولتو افتم حققت
نویس مقفاه اوده حققت مقفاه اوده
انسانا ایچره یی عینه غایب حققت
دولتو افتم حققت غایب حققت
نویس مقفاه اوده حققت مقفاه اوده
انسانا ایچره یی عینه غایب حققت
دولتو افتم حققت غایب حققت

İSTANBUL AKIL HASTANESİ'NİN KADINLAR DAİRESİNİN GENİŞLETİLMESİ

Akıl hastanesinin genişletilen kadınlar dairesinin, yüz yatak kapasiteli ve teneffüşhâne, yemekhâne, hastane gibi müstemilatıyla beraber inşaatının tamamlanarak açıldığı hakkında

17 Ocak 1895

Şehremaneti
Mektubî Kalemi
Aded
693

Dahiliye Nezâret-i Celîlesi Cânib-i Âlîsi'ne

Devletli efendim hazretleri

Tevsi'î muktezâ-yı irâde-i seniyye-i hazret-i Hilâfet-penâhiden bulunan bimarhânenin inâs dairesi teneffüşhâne ve yemekhâne ve hastahânesi misillü müstemilatıyla yüz elli yatak isti'âb etmek üzere inşa ve ikmâl edilerek leyle-i pür-meymene-i Regaib'e hürmeten bugün bimarhâne-i mezkûr imamı tarafından kırâet olunan bir duayı müteâkib resm-i küşâdının icra ve bu vesile ile de dua-yı tezâyüd-i ömr ü ikbâl ve tevâfûr-i şân u iclâl-i hazret-i Hilâfet-penâhi tilâvet ve eda kılındığı zikrolunan bimarhâne etıbbâ ve hey'et-i idaresi tarafından bâ-mazbata inbâ kılınmış olmakla ol bâbda emr u fermân hazret-i men lehül-emrindir.

Fi 6 Receb [1]312 ve fi 22 Kânûn-ı Evvel [1]310

Şehremini
Bende
[İmza]
Rıdvan

Daire-i Sadâret
Amedi-i Divan-ı Hümâyûn
2777

Tevsi'î emr u fermân-ı hümâyûn-ı hazret-i Hilâfet-penâhi muktezâ-yı âlisinden olan bimarhânenin inâs dairesinin inşaatı hitâm bularak resm-i küşâdı icra ve bu vesile ile dahi davât-ı mefrûza-i hazret-i hilâfet-penâhinin eda ve ifa kılındığını hâvi Dahiliye Nezâret-i Celîlesi'nden meb'ûs tezkire manzûr-ı âli buyurulmak için melfûfuyla ma'an arz ve takdim kılındı efendim.

Fi 20 Receb [1]312 / fi 5 Kânûn-ı Sâni [1]310

Sadrıazam ve Yâver-i Ekrem
Cevad

İSTANBUL'DA BİR DOĞUMHÂNE AÇILMASI

Mekteb-i Tıbbiye doğum ve ebeler muallimi Mirlivâ Besim Ömer Paşa'nın İstanbul'da bir doğumhâne açılması hakkındaki talebi

8 Haziran 1902

Sadâret Mektubî Kalemî

Taraf-ı Sâmi-i Hazret-i Müsteşârî'den

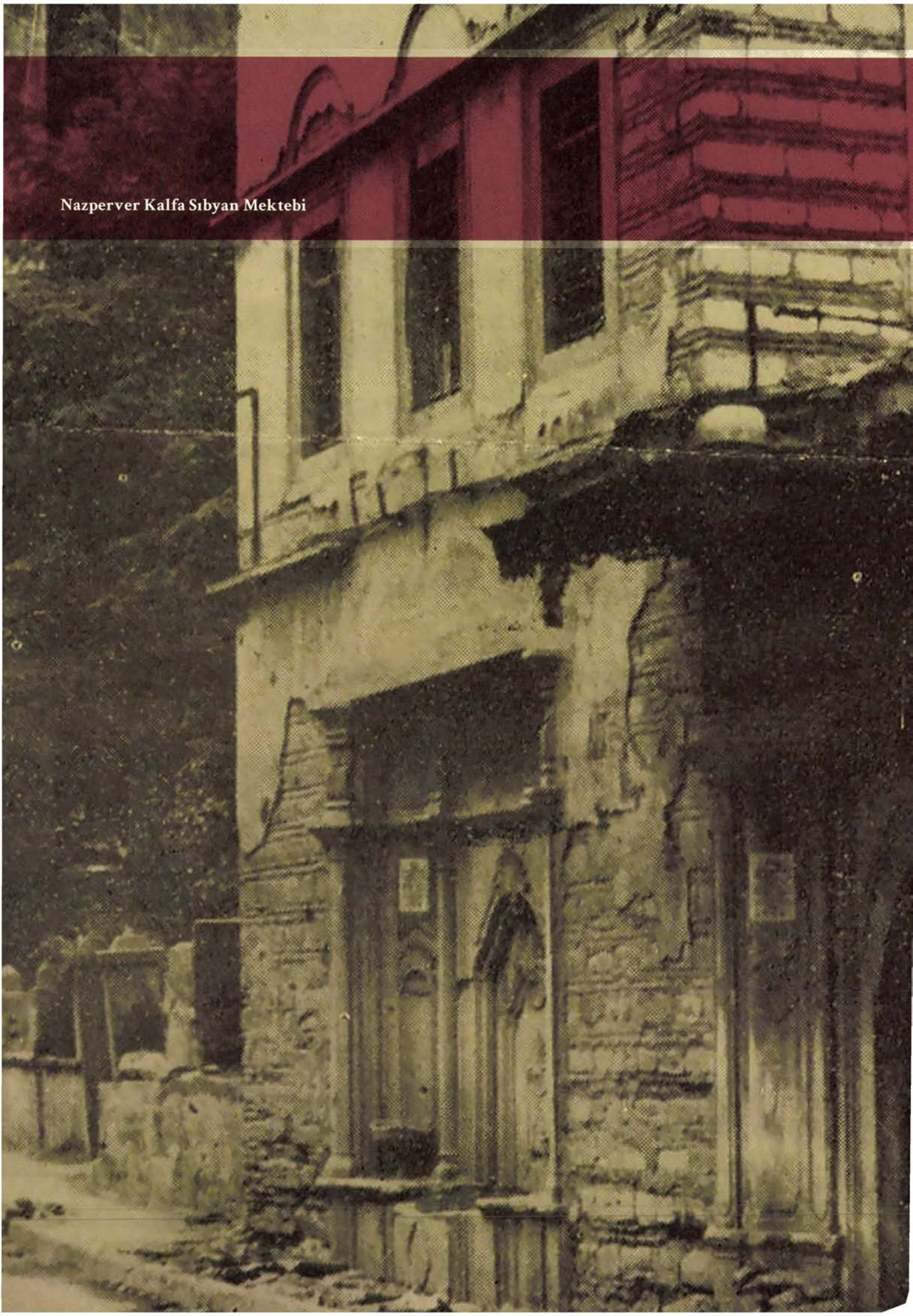
Mekâtib-i Askeriye-i Şahane Nezâret-i Celîlesi'ne

22 Muharrem tarihli ve 118 numaralı tezkire-i aliyye-i kerimanelerine cevabdır. Avrupa'nın her tarafında olduğu gibi pâyitaht-ı Saltanat-ı Seniyye'de dahi bir vilâdethâne te'sisi mukarrer olduğu hâlde her nasılsa şimdiye kadar icabı icra olunmadığından bahisle Maârif Nezâretince iki üç bin lira sarfıyla mahallât-ı İslâmiye arasında ve mesela Şehzade Cami-i Şerifi karşısındaki hâli arsa gibi münasib mahalde o vechile bir vilâdethâne te'sis ve inşası hakkında Mekteb-i Tıbbiye-i Şahane fenn-i vilâde ve kâbileler Muallimi Mirlivâ saadetli Besim Ömer Paşa tarafından mukaddemâ arz-ı hâk-i pâ-y-i âli kılınan arzuhâl ile melfûfu olan lâyiha icab-ı keyfiyete Bâbîâlîce bakılmak üzere ber-mantûk-ı emr u fermân-ı hümayûn-ı şahane 16 Şaban [1]311 tarihinde Mâbeyn-i Hümayûn Başkitâbet-i Celîlesi'nden bâ-tezkire-i hususiye irsâl olunarak keyfiyetin 6 Muharrem [1]313 tarihinde Dahiliye Nezâret-i Celîlesi'ne tebliğ edildiği kayden anlaşılmış olmakla ol bâbda.

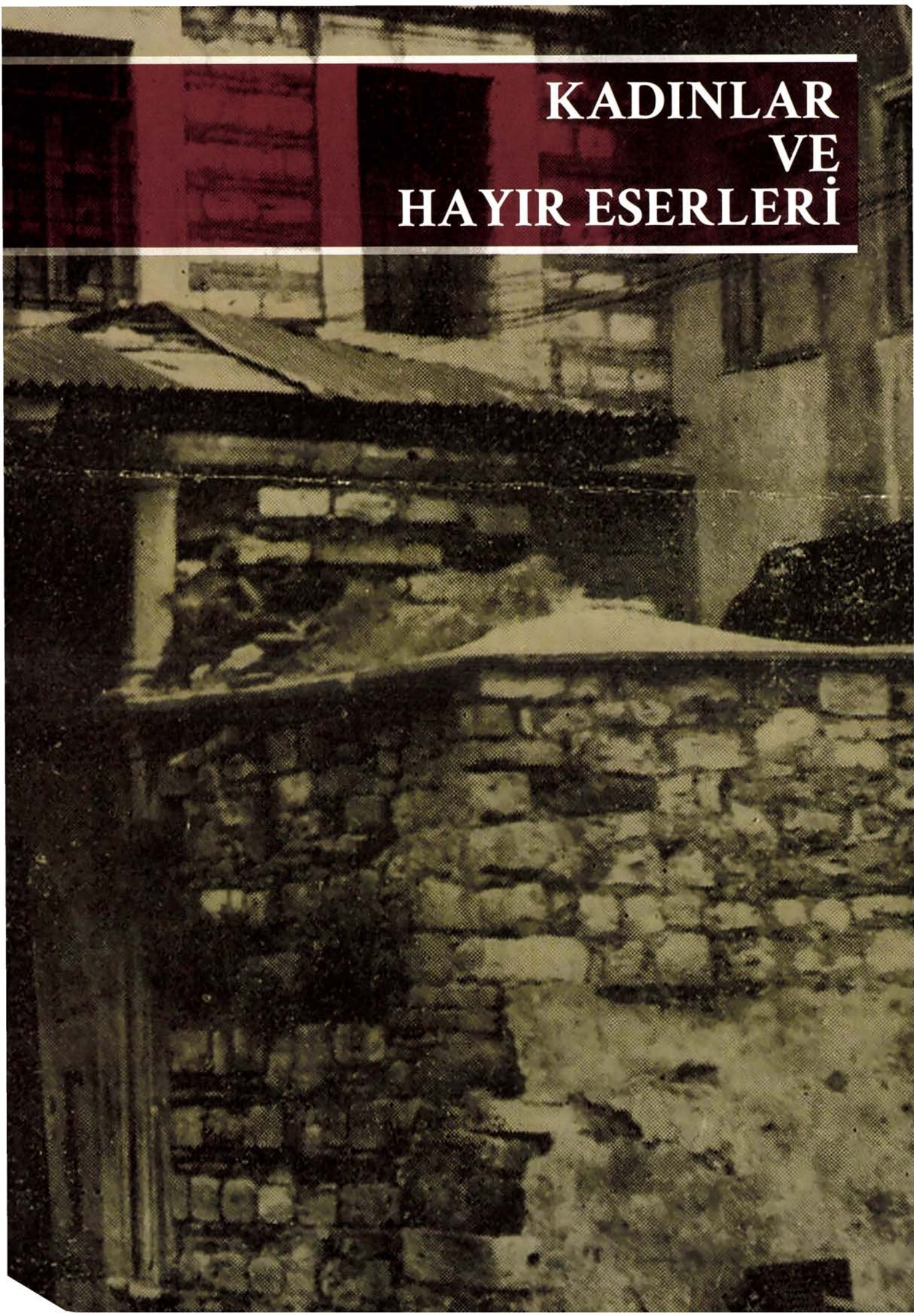
Evrak Odası hulefâsından Ömer Beyefendi tarafından tebliğ olunan emr-i âli-i hazret-i müsteşârî mücebince

Fi 2 Ra.[Rebiülevvel] [1]320 / fi 26 Mayıs [1]318

Nazperver Kalfa Sıbyan Mektebi

KADINLAR VE HAYIR ESERLERİ

MENTEŞE'DE VALİDE SULTAN DÂRÜŞŞİFASI'NA DOKTOR TAYİNİ

Menteşe'de Vâlîde Sultan Dârüşşifası'nın ikinci doktoru Mevlânâ Mehmed'in feragatinden dolayı yerine Mevlânâ Şeyh Mehmed'in tayini hakkında Reisületibba Mevlânâ Bedreddin Efendi'nin mektubu üzerine buyruldu

31 Ağustos 1556¹

Reis-i etibbâ Mevlânâ Bedreddin Efendi mektub gönderip, mahruse-i Menteşe'de merhume ve mağfure Sultân hazretlerinin bina eyledikleri dârüşşifâda tabib-i sâni olan Mevlânâ Mehmed hüsn-i ihtiyarıyla ferâgat edip, şart-ı vâkıf mucebince yevmî on akçe ulûfe ile Mevlânâ Şeyh Mehmed için mahaldir deyu arz edip buyuruldu.

¹ 140 numaralı sayfanın başındaki 24 Şevval 963 tarihi esas alınmıştır.

[illegible]

MİHRİMAH SULTAN'IN EDİRNEKAPI'DA BİR HAMAM YAPTIRMASI

Mihrimah Sultan'a, Edirnekapı'da yaptırdığı caminin yanına bir de hamam yaptırma izni verildiğinden, kendisine müdahale edilmemesi hakkında İstanbul kadısına hüküm

8 Ağustos 1565¹

Yazıldı.

İstanbul Kadısına hüküm ki:

Hâliyâ sa'îdetü'l-muhâdderât Sultan dâmet ismetuhâ cânibinden Dârü's-saltanatı'l-Aliyye Mahmiyye-i Kostantıniyye hamâha'llâhu Teâlâ ani'l-beliyyede Edirne Kapısı'nın iç yüzünde müceddeden bina olunan camii kurbünde hammâm binâ etmek isticâze ettiği ecilden izn-i şerifim mukârin olup buyurdum ki:

Zikr olunan cami kurbünde mülk yerinde mûmâileyhimâ cânibinden hammâm binâ istedikde şer'-i şerife muhâlif kimesneye dahl ü ta'arruz etdirmeyesin.

¹ 124. sayfada, 62 numaralı hükümden önce yazılan 11 Muharrem 973 tarihi esas alınmıştır.

لوقه صوم

محمدي

توقاد قضاي نائينك عرضيود

نوع
فواجه احمد محلندن واقع مسجدي صاحبه الخيرات بجان نام خانوخ كذي مائيله حسبه
جامع الملك مراد بمكة اذن هما بوزيري اذناني بيورلي بانبه ضابت رجا سنده عرفت
اروزمان شوخو وكرستلو ومهاتلو پادشاهكدر

دفتره قضاي نائينك
مهمه توقاد قضاي نائينك
مهمه توقاد قضاي نائينك

درودن كنيه عرفت اعني كنيه اولادك منته توقاد واقع خواجه مسجدي صاحب الخيرات بجان نام خانوخ كذي مائيله حسبه
توسيع مچنانا بئير كنيه مسجدي بوضع بئر افاقتا مسجد بئر خواجه اولادني بجان نام خانوخ كذي مائيله حسبه
فكان بيورلي بجان سنده درودن كنيه عرفت اعني كنيه اولادك منته توقاد واقع خواجه مسجدي صاحب الخيرات بجان نام خانوخ كذي مائيله حسبه
العبد المذنب
احمد بن محمد الكحلاني

OSMANLI ARŞIVI		
HAT		
1653	98	

TOKAT'TA BALABAN HATUN'UN TAMİR ETTİRDİĞİ MESCİDİN CAMİYE ÇEVİRİLMESİ

Balaban Hatun'un kendi malıyla tamir edip genişlettiği Tokat'ta Hoca Ahmet mahallesindeki mescidin camiye çevrilmesine izin verildiği

16 Temmuz 1681

İzin verile.

Telhîs:

Tokad kazası nâibinin arzıdır.

Hoca Ahmed mahallesinde vâki mescidi sahibetü'l-hayrat Balaban nâm hatun kendi malıyla hasbeten lillâhi Teâlâ cami eylemek murad etmekle izn-i hümayûnları erzânî buyurulmak bâbında inâyet ricasına arz eder. Emr u fermân şevketli, kerâmetli ve mehâbetli padişahımındır.

Vakf-ı mezbûr Hazine-i Âmire defterlerine henüz kayd olunmamışdır. Fermân saadetli sultanımındır.

Fi Gurre-i Ca. [Cemâziyelevvel] 1092

Buyuruldu

Fi Evâhir-i Ca. [Cemâziyelevvel] [10]92

Der-i devlet-mekine arz-ı dâ'i-i kemîne oldur ki

Medine-i Tokad'da vâki Hoca Ahmed mahallesi mescid-i şerifi sahibetü'l-hayrat ve'l-hasenât Balaban nâm hatun li-vechillâhi Teâlâ kendi malı ile tevsî' ve müceddeden bina ve tamir etmeğin mescid-i mezbûra vaz'-ı minber ve ikamet-i cumaya muhtac olduğunu cemaat-i müslimîn ihbar etmekle izn-i hümayûn-ı saadet-makrûn sadaka ve ihsân buyurulmak ricasına der-i devlet-medâra arz olundu. Bâkî fermân der-adlindir.

Tahrîran fi evâil-i şehri-i Rebîülâhir li-sene isneyn ve tis'in ve elf.

El-abdü'd-dâ'i li'd-Devleti'l-Aliyye
Ahmed bin Mehmed el-Müvellâ-hilâfe bi-medine-i Tokad

مجلس

[illegible]

ADANA'DA SARI KADIN EVKAFI TEVLİYETİNİN TEVCİHİ

Adana'da bulunan Sarı Kadın Evkafı tevliyet görevini Hâfız Ali ile ortaklaşa tasarruf eden Muhammed'in ölümü üzerine hissesinin Mehmed Efendi'ye tevcîh edilmesi hakkında buyruldu

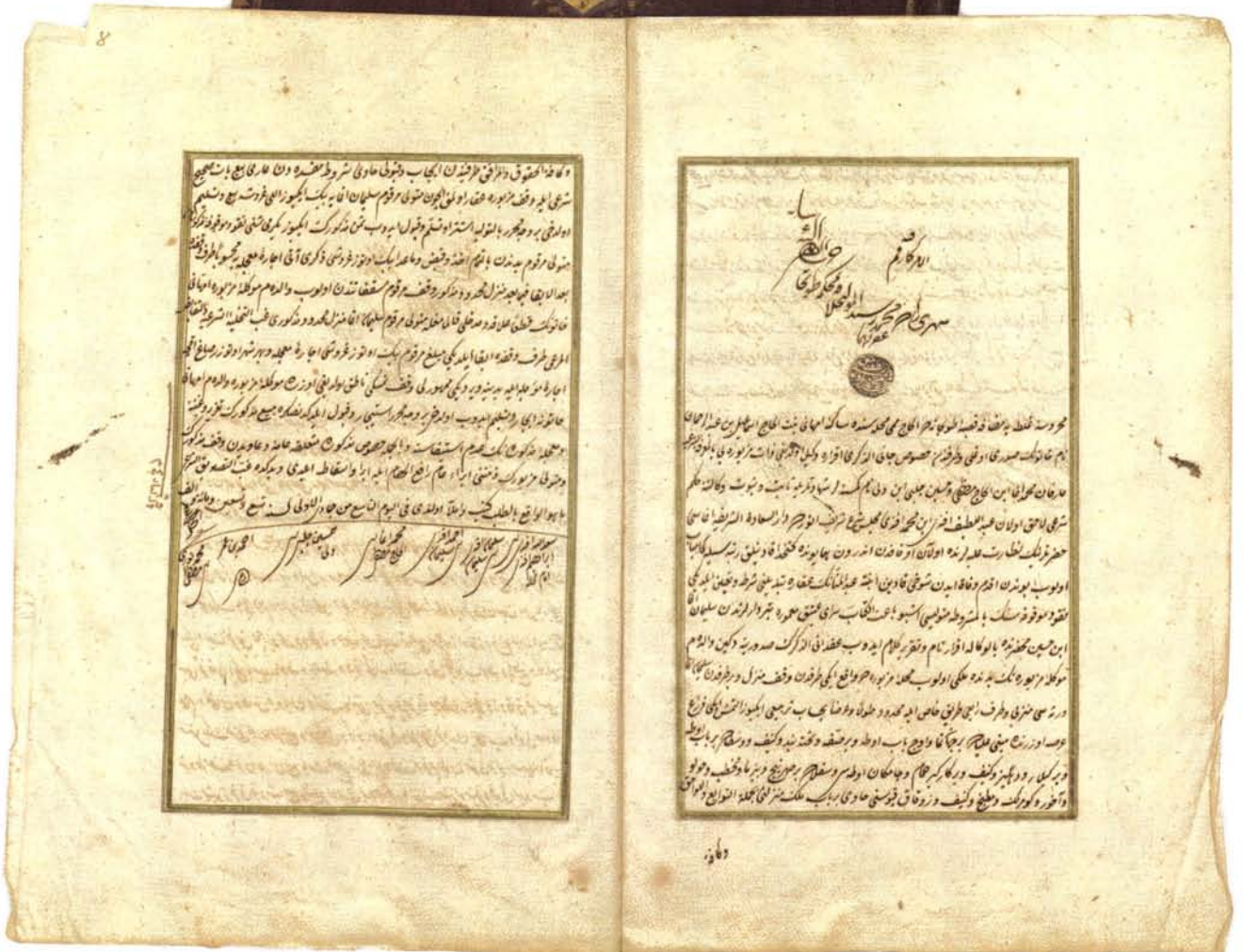
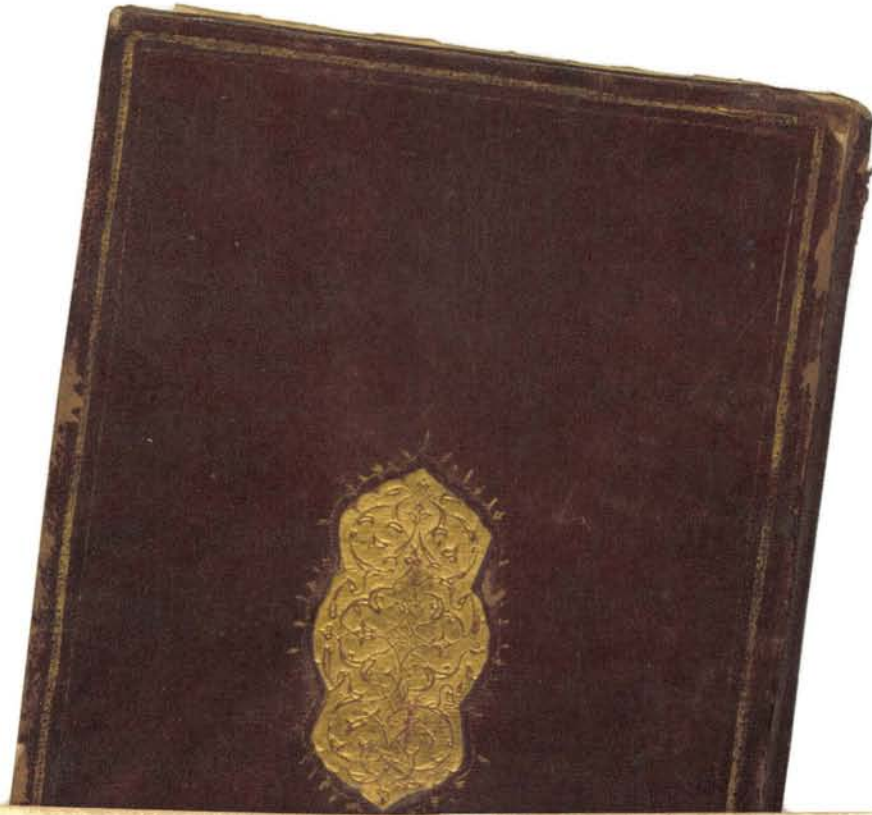
24 Ekim 1716

Der-i devlet mekîne arz-ı bende-i kemîne budur ki Adana'da vâki merhum Sarı Kadın Evkafı'nın tevliyetine ber-vech-i iştirak Muhammed ve Hâfız Ali mutasarrıflar iken merkûm Muhammed bi-emrillahi Teâlâ fevt olmakla vakf-ı mezbûrun mevâcibât ve ihracâtından mâadâ gallesinden hâsıl olan fazla mütevellî-i vakf yedleriyle ber-vech-i surre Medine-i Münevvere mücâvirlerinden evlâd u ıyâl Adanavî Mustafa Halifeye irsâl olunmak şartıyla tevliyet-i mezkûrda müteveffâ-yı merkûmun hissesi işbu bin yüz yirmi sekiz senesi Zilkadesi gurrelerinden zabt eylemek üzere bâis-i arz ve siyâkında Mehmed Efendi bendelerine tevcih ve inâyet buyurulmak ricasına der-i devlet-medara arz olundu.

Mûcebince tevcih olunmak buyuruldu

8 Za [Zilkade] [1]128

[İmza]

KETHUDA ŞUHÎ KADIN NÜKÛD VAKFI'NA MÜLK SATIŞI

Tophâne'de Hacı Memi mahallesinde bulunan Ümmühânî Hanım'ın evinin müştemilatıyla beraber Kethuda Şuhî Kadın Nükûd Vakfı'na satışı

20 Mart 1785

El-emru kemâ rukime fih.

Harrerehül'-fakîru ileyh-i azze şânuhu

Şehrîzâde Mehmed Reşid el-müvellâ-hilâfeten bi-mahkemeti Tophâne

Gufire lehümâ

(mühür)

Mehammed Reşid

hemîşe ez lutf-i hakk bâd

Mahrûse-i Galata'ya muzâfe kasaba-i Tophâne'de el-Hâc Memi mahallesinde sâkine Ümmühânî bint-i el-Hac İsmail bin Abdurrahman nâm hatunun sadri oğlu ve tarafından husûs-ı câi'z-zikri ikrara vekil olduğu zât-ı mezbûreyi bi'l-ma'rifet-i şer'iyye ârifân Mehmed Ağa ibn-i el-Hâc Mustafa ve Hüseyin Çelebi ibn-i Veli nâm kimesneler şehâdetleriyle sâbit ve sübût-ı vekâletine hükm-i şer'i lâhık olan Abdullatif Efendi ibn-i Mehmed Efendi meclis-i şer'-i şerif-i enverde Dârüssaadeti's-Şerife Ağası hazretlerinin nezâret-i aliyyelerinde olan evkafdan Enderun-ı Hümâyûn'da kethüda kadınlık rütbesiyle kâm-yâb olup bundan akdem vefat eden Şuhî Kadın ibneti Abdulmennan'ın akâra tebdilini şart ve tayin eylediği nükûd-ı mevkûfesinin bi'l-meşrûta mütevellisi işbu bâ'isü'l-kitâb Saray-ı Atik-i Ma'mure teberdârlarından Süleyman Ağa ibn-i Hüseyin mahzarında bi'l-vekâle ikrar-ı tâm ve takrir-i kelâm edip akd-i âti'z-zikrin sudûruna değin vâlidem müvekkile-i mezbûrenin yedinde mülkü olup mahalle-i mezbûrede vâki iki taraftan vakıf menzil ve bir taraftan Süleyman Ağa veresesi menzili ve taraf-ı râbî'i tarik-ı hâs ile mahdûd tûlen ve arzan be-hesâb-ı terbî'i iki yüz altmış iki zirâ' arsa üzerinde mebnî ulyâda bir cihân-nümâ ve üç bâb oda ve bir suffa ve tahta bend ve kenif ve vustâda bir bâb oda ve bir kiler ve dehliz ve kenif ve bir kârgir hamam ve camekan odası ve süflâda bir saharınc ve bi'r-i mâ ve mahtab ve havlu ve ahur ve kömürlük ve matbah ve kenif ve sokak kapusunu hâvî bir bâb mülk menziline bi-cümleti't-tevâbi' ve'l-levâhık ve kâffeti'l-hukuk ve'l-merâfık tarafeynden icâb ve kabulü hâvî şurût-ı müfsideden

âri bey'-i bâ't-ı sahih-i şer'i ile vakf-ı mezbûra akâr olmak için mütevellî-i merkûm Süleyman Ağa'ya bin iki yüz elli kuruşa bey' ve teslim ol dahi ber-vech-i muharrer bi't-tevliye iştirâ ve tesellüm ve kabul edip semen-i mezkûrun iki yüz yirmi [kuru]şunu nükûd-ı mevkûfe-i mezkûreden mütevellî-i merkûm yedinden bi't-tamam ahz u kabz ve mâadâ bin otuz kuruşu zikr-i âti icâre-i mü'accele mahsûben taraf-ı vakfda ba'de'l-ibkâ fimâ-ba'd menzil-i mahdûd-ı mezkûr vakf-ı merkûm müsakkafâtından olup vâlidem müvekkile-i mezbûre Ümmühâni Hatun'un kat'an alâka ve medhali kalmamağla mütevellî-i merkûm Süleyman Ağa menzil-i mahdûd-ı mezkûru gıbbe't-tahliyeti's-şer'iyye ve't-tekâbuzı'l- mer'î taraf-ı vakfda ibka eylediği meblağ-ı merkûm bin otuz kuruşu icâre-i mü'accele ve beher şehir otuzar sağ akçe icâre-i mü'eccele ile yedine verdiği memhûrlu¹ vakıf temessükü nâtik olduğu üzere müvekkile-i mezbûre vâlidem Ümmühâni Hatun'a icar ve teslim edip ol dahi ber-vech-i muharrer isticâr ve kabul eyledikten sonra mebi'-i mezkûrun tagrîr u gabnına ve mü'accele-i mezkûrenin adem-i istifâsına ve bi'l-cümle husus-ı mezkûra müte'allika âmme-i de'âviden vakf-ı mezkûrun ve mütevellî-i mezbûrun zimmetini ibrâ-i âmm-ı râfi'ü'l-hısâm ile ibrâ ve ıskât eyledi ve dedikde gıbbe't-tasdikı's-şer'i mâ hüve'l-vâki bi't-taleb ketb ü imlâ olundu. Fî'l-yevmi't-tâsi' min Cumâdelûlâ li-sene tis'a ve tis'in ve miete ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Sadullah						
Efendi bin	Süleyman	Ahmed	Mehmed Ağa	Hüseyin	Ahmed bin	Mustafa
İbrahim	Efendi bin	Efendi bin	bin el-Hac	Çelebi bin	Ömer	Nuri bin
Efendi,	Süleyman	Süleyman	Mustafa	Veli		Mustafa
İmam-ı						
Mahalle						

Ve gayruhu.^{*2}

¹ Doğru kullanışı "memhûr ya da mühürlü" şeklindedir.

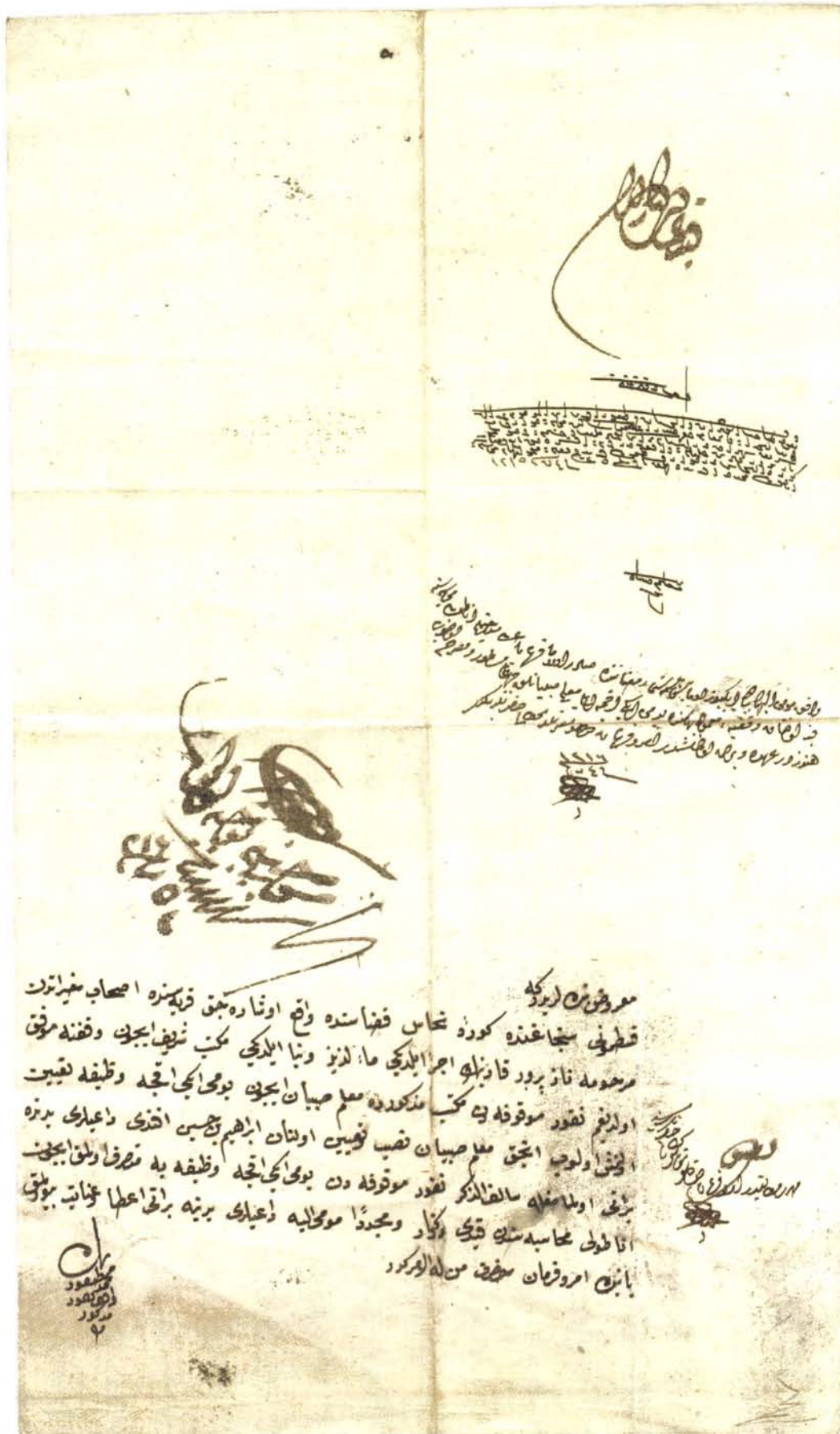
² Bu belge, I.Abdülhamid'in haremde kethüdâ kadınlık yapmış olan Şûhî Kadın ibneti Abdülmennan'ın nükûd vakfının vakfiyesinin kayıtlı bulunduğu defterin müteâkib sayfalarında (varak 7-b/8-a) yer almaktadır.

Salut
de

CONSTANTINOPLE

2 Dames turques causant à la fenètre

NAZPERVER KADIN'IN KÜRE KAZASINDAKİ HAYIR ESERLERİ

Kastamonu sancağının Küre-i Nühas kazası Avşaracık köyünde hayırsever Nazperver Kadın'ın içme suyu getirdiği ve bina ettiği mektebe muallim olarak tayin edilen İbrahim bin Hüseyin Efendi'ye verilecek yevmiye için para vakfettiği

15 Ağustos 1801

Ma'rûz-ı çâker-i kemîneleridir ki

Kastamonu sancağında Küre-i Nühas kazasında vâki Avşaracık karyesinde ashâb-ı hayrâtdan merhume Nazperver Kadın'ın icra eylediği mâ-i leziz ve bina eylediği mekteb-i şerif için vakfına muvaffak olduğum nukûd-ı mevkufeden mekteb-i mezkûrda muallim-i sıbyân için yevmî iki akçe vazife tayin olunmuş olup ancak muallim-i sıbyân nasb ve tayin olunan İbrahim bin Hüseyin Efendi dâileri yedinde berâtı olmamakla sâlifü'z-zikr nukûd-ı mevkûfeden yevmî iki akçe vazifeye mutasarrıf olmak için Anadolu Muhasebesi'nden kaydı derkenar ve müceddeden mûmâileyh dâ'ileri yedine berâtı i'tâ ve inâyet buyurulmak bâbında emr u fermân hazret-i men lehül-emrindir.

Bende

Mehmed Tayfur

Vâkıf-ı nukûd-ı mezkûr

Kaydı derkenar ola

Ber-müceb-i defter-i hazine

Vakf-ı nukûd-ı sahibül-hayrât ve'l-hasenât Mehmed Tayfur Efendi ibnül-merhum Abdullah kâtib-i kethüdâ-i kaymakam-ı hazret-i sadrıazamî sâkin-i mahalle-i civâr-ı cami-i şerif-i Şehzade der Âsitâne berâ-yı tamir-i mekteb ve çeşme-i merhume Nazperver Kadın halile-i vâkıf der-karye-i Avşaracık tâbi-i kaza-i Küretü'n-nühâs der-civar-ı Kastamonu kayd şud ve vakfiye-i ma'mûlün bihâ muhasebe-i Anadolu müceddeden kayd şude fermûde bâ-fermân-ı âli fi 4 N [Ramazan] 1215

Be- cihet-i muallim-i sıbyân

Yevmiye

İki (2)

Vâkıf-ı mûmâileyhin bin iki yüz on beş senesi Ramazanında sâdır olan fermân-ı âli mücebince Anadolu Muhasebesi'ne kayd olunan vakfiye-i mâmulün-bihâsında yevmî iki akçe ile muallim-i sıbyânlık ciheti mastûr ve musarrah olup henüz deruhde ve berât olunmamıştır. Emr u fermân devletli saadetli sultanım hazretlerindir. 4 R[ebîülâhir] 1216

Tatbik

Mührü mutabıkdır. Emr u fermân devletli saadetli sultanım hazretlerindir.

Mücebince tevcih olunmak buyuruldu

5 R[ebîülâhir] [1]216

Kayd şud

446

KASTAMONU'DA ARİFE KADIN'IN BİNA ETTİRDİĞİ NUMANİYE MEDRESESİ

Kastamonu'da Arife Kadın'ın bina ettirdiği Numaniye Medresesi'nin müderrislik görevinin imtihanda başarılı olan Mehmed Abdullah'a tevcih edilmesi

13 Ekim 1813

Devletli inâyetli kâffe-i ibâda merhametli veliyy-i ni'am kesirü'l-kerem efendim sultanım hazretleri devlet-i ikbâl ile sağ olsun

Arzuhâl-i kullarıdır ki medine-i Kastamonu'da Hâcc[e] Arife Kadın bina ve ihdâs eylediği medrese-i Numaniyenin müderrisi Hâfız Numan Efendi bilâ-veled fevt olup ve cihet-i mezbûre mahlûle ve hizmet-i lâzimesi mu'attıla olmakla lede'l-imtihan bu kullarının istihkâkı nümâyan olduğunda eltâf-ı kerimâne-i rahimânelerinden mütazarrı' ve müstercâdır ki cihet-i mezbûreyi bu kullarına tevcih ve ihsân ile hâssaten çerağları zümresine idrâc buyurmaları niyazıyla arzuhâle cesaret kılındı. Bâki emr u fermân lutf u ihsân devletli inâyetli veliyy-i ni'am kesirü'l-kerem efendim sultanım hazretlerininindir.

Kulları
Mehmed bin Abdullah
Kastamonu'dan

Kaydı aklâmdan görüle

Haremeyn-i Şerifeyn Muhasebesi'nde kaydı bulunmamıştır. Fermân devletli sultanım hazretlerininindir.

10 L.[Şevval] 1228

Anadolu Muhasebesi'nde dahi kaydı bulunmamıştır. Lâkin cihet-i mezkûrun medâr-ı aslisi ilm-i şerif olmakla faziletli semâhatli Şeyhülislâm Mevlânâ Efendi hazretlerinin işaret-i aliyyelerine muhtacdır. Emr u fermân devletli saadetli sultanım hazretlerininindir.

10 L.[Şevval] 1228

Ber-mantûk-ı arzuhâl Haremeyn-i Şerifeyn Mukataası'nda dahi kaydı bulunmamıştır. Emr u fermân devletli saadetli sultanım hazretlerininindir.

10 L.[Şevval] 1228

Ber-mantûk-ı arzuhâl Küçük Evkâf Muhasebesi'nde dahi kaydı bulunmamıştır. Emr u fermân saadetli sultanımınindir.

10 L.[Şevval] 1228

Askeriden ve Nişan-ı Hümayûn'dan

Ber-mantûk-ı arzuhâl kaydı bulunmamıştır. Emr u fermân devletli saadetli sultanım hazretlerininindir.
11 L.[Şevval] 1228

[Mühür]

Sah

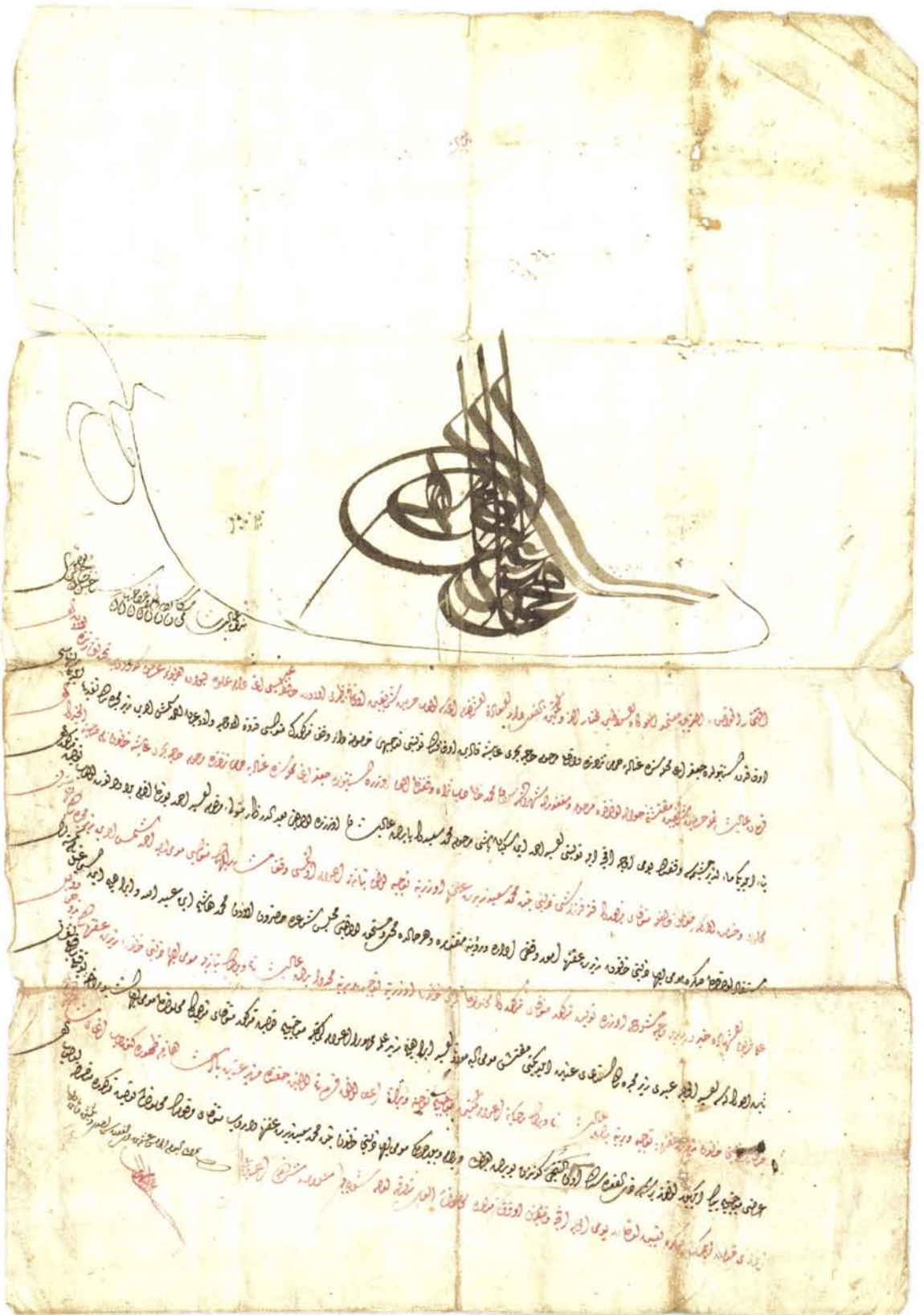
Ber-mantûk-ı arzuhâl Nişan-ı Hümayûn tarafında dahi kaydı bulunmamıştır. Fermân devletli sultanım hazretlerininindir.

İşaretleri mücebince tevcih olunmak buyuruldu

17 L.[Şevval] [1]228

Lede'l-ımtihan istihkâkı zâhir olmakla tevcih buyurulmak mercûdur. Ed-Dâ'i Dürrizâde Es-Seyyid Abdullah Hakkı

HÂCCE BAHRİ AYŞE HATUN EVKAFI

İstanbul'da Cafer Ağa mahallesinde Hâce Bahri Ayşe Hatun Evkafı'nın tevliyetinin
Mehmed Said kızı Züleyha Hatun'a tevcih olunduğuna dair berat

17 Ekim 1816

(Tuğra)

Mahmud Han bin Abdulhamid el-muzaffer dâimâ

Nişân-ı şerif-i âlişân-ı sâmi mekân-ı sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihân-sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki

İftihârül-havass ve'l-mukarrebîn, mu'temedül-mülûk ve's-selâtin, muhtârül-izzî ve't-temkin bi'l-fi'l Dârüssaâdetü's-şerifem ağası olup Haremeynü's-Şerifeyn Evkafı nâzırı olan Hafız İsa Ağa dâme ulüvvühü Divân-ı Hümayunuma arz gönderip taht-ı nezâretinde olan evkafdan İstanbul'da Cafer Ağa mahallesinde İnadiye Hamamı nezdinde vâki merhûme Hâce Bahri Ayşe Kadın Evkafı'nın tevliyeti tevcihi hususuna dair vakf-ı mezkûrun mütevellisi kıdvetül-emacid ve'l-a'yân Ahmed Şemseddin zide mecduhûnun takdim eylediği inhâsı fermân-ı âlişânımla Heremeyn-i Şerifeyn müfettişine havale olundukda merhum ve mağfurun-leh Şehzade Sultan Mehmed Han tâbe serâhu vakfından almak üzere İstanbul'da Cafer Ağa mahallesinde İnadiye Hamamı nezdinde merhume Hâce Bahri Ayşe Hatun nâm sâhibetül-hayrın binâ eylediği mâ-i leziz çeşmesi vakfının yevmî üç akçe ile tevliyeti es-Seyyid Ahmed ibn-i Sekbanbaşı merhum Mehmed Said'in bâ-berât-ı âlişân üzerinde olduğu bade'd-derkenar mütevellî-i merkûm es-Seyyid Ahmed bundan akdem bilâ-veled fevt olup tevliyet-i mezkûr mahlûl ve hizmet-i lâzimesi mu'attal kalmakla müteveffâ-yı mezbûrun kız karındaşı Züleyha bint-i Mehmed Said zide iffetuhâ üzerine tevcih olunmak niyazıyla ilâm olunması vakf-ı müşârunileyhin mütevellisi mûmâileyh Ahmed Şemseddin zide mecduhûnun inhâsından müstefâd oldukdan sonra mûmâileyhâ Züleyha Hatun zide iffetuhâ umûr-ı vakfı idare ve rû'yet'e muktedire ve her halde mahall ü müstahik olduğu meclis-i şer' de hâzirûn olan Mehmed Haşim ibn-i Abdullah ve İbrahim ibn-i İsmail nâm kimesnelerin ale't-tarik-i şehâde haber vermeleriyle vech-i meşrûh üzere tevliyet-i mezkûr müteveffâ-yı mezkûrun mahlûlünden Züleyha Hatun üzerine tevcih ve yedine müceddeden berât-ı âlişânım verilmek niyazıyla mûmâileyhâ Züleyha Hatun zidet-iffetuhânın zevci ve vekil-i sâbitül-vekâlesi es-Seyyid el-Hac Abdi zide mecduhunun istid'â-yı inâyet eylediğini müfettiş-i mûmâileyh Mevlânâ es-Seyyid İbrahim zide ilmuhu memhûren ilâm etmekle mücebince tevliyet-i mezkûr müteveffâ-yı mezbûrun mahlûlünden mûmâileyhâ işbu râfi-i tevkî-i refi'ü's-şân-ı hakânî Züleyha Hatun zidet iffetuhâya tevcih ve yedine berât-ı âlişânım verilmek ricasına ilâm etmeğin mücebince tevcih ve berâtı i'tâ olunmak fermânım olmağın hakkında mezid-i inâyet-i padişâhânem zuhura getirip ağa-yı müşârunileyhin arzı mücebince bin iki yüz otuz bir senesi Zilkade'sinin on altıncı gününden bu berât-ı hümayûnu verdim ve buyurdum ki mûmâileyhâ Züleyha Hatun bint-i Mehmed Said zidet iffetuhâ varıp müteveffâ-yı merkûmun mahlûlünden tevliyet-i mezkûra mutasarrıfe olup eda-yı hizmet eyledikten sonra tayin olunan yevmî üç akçe vazifesin evkaf-ı mezkûre mahlûlünden alıp mutasarrıfe ola. Şöyle bilesiz, âlâmet-i şerife itimad kılasız.

Tahriren fi'l-yevmi'l-hâmis ısrin [min şehri] Zilkade sene ihdâ ve selâsin ve mieteyn ve elf.

Be-makam-ı Kostantıniyye el-mahrûsa

452

SİLİVRİ'DE HATİCE RUHŞAH KADIN VAKFI'NIN TEVLİYETİ

Silivri'de bulunan Hatice Ruhşah Kadın Vakfı'nın tevliyet (vakıf işlerine bakma vazifesi) görevi kendisine verilen Nefise Hanım'ın berâtını almak için gerekli olan mazbatanın tanzim edilmesi talebi

24 Mart 1913

Dahiliye Nezâreti

Muhaberât-ı Umumiye Dairesi

Şube 1

Çatalca Mutasarrıfı'na

Silivri kazası dahilinde Haremeyn-i Şerifeyn'e mülhak Hatice Ruhşah Kadın Vakfı'nın cihet-i tevliyeti uhdesine tevcih olunarak bu bâbda sâdır olan ilâm Fetvahâne-i Âli'den tasdike iktirân eylemiş ise de kaza-i mezkûr meclis-i idaresi ahvâl-i malumeden dolayı hâl-i ictimâda bulunmaması hasebiyle berât istihsâli için muktezî mazbatanın liva meclis-i idaresince tanzim ve itâsı istid'âsına dair vakf-ı mezkûr mütevelliyesi Nefise mührüyle verilen arzuhâl melfûfuyla irsâl kılınmakla suret-i istid'âya nazaran muktezâ-yı nizamîsinin ifası bâbında.

11 Mart [1]329

DİZİN

A

- Abdi Paşa
Bender Muhafızı 225
- Abdülaziz Han, Sultan 286
- Abdülhamid Han-ı sâni, Sultan 278, 286, 287
- Abdülkerim Efendi
Kevâkibîzâde, Seyyid 228
Tırhala Kadısı 260
- Abdullah Efendi
İstanbul'da Bâb Naibi 25
- Abdullah Nâsih Efendi
Kütahya Mekteb-i İdadisi Müdürü 359
- Abdülmecid Han, Sultan 286
- Abdülmennan Bey
Adana Eşrafından 354
- Açık fayton 95
- Adabük Köyü
Espiye 253
- Adâlet-nâme-i hümayûn 219
- Adana 169, 353, 439
- Adana hâdisât-ı elîmesi 169
- Adana İnas Rüşdiyesi 289
- Adana Muhadderât-ı İslâmiye İane Komisyonu 353, 354
- Adlî tıp Kurumu 155
- Adliye Nezâreti 135, 155, 249
- Adviye Hanım
Kız Sanayi Mektebi Müdiresi 347
- Afife
Tiyatro oyuncusu 407, 409
- Agobhan fabrikası 141
- Agustin rahibelerinin mektebi 284
- Ahmed
Yeniçeri Ağası 225
- Ahmed Cevad Bey, Dârüşşafaka Müdür Muavini 304
- Ahmed Efendi, Şeyh, Akovalızade
Tırhalada Hayır Sahibi 259
- Ahmed Kemal Bey
Mülkiye doktorluğundan mütekaid 155
- Ahmed Şükrü Bey
Maarif Nazırı 311
- Aişe, Hz. 280
- Akâid-i İslâmiye 291
- Akdoğan Mahallesi
Tırhala 259
- akidnâme 49
- Akıl hastanesi 427
- Aksaray
İstanbul 291
- Aksaray İnas Mektebi Rüşdiyesi 291
- Ali
Rüstem Paşa Evkafı Mütevellisi 413
- Ali bin Hişam, Halife 281
- Ali Rıza Paşa
Dahiliye Nazırı 313
- Alman İnas Mektepleri 285
- Almanya Devleti 285
- Altıncı Daire-i Belediye Müdüriyeti 95
- Amerika 395
- Amerika misyonerleri 285
- Amerikan bezi 185
- Anadolu 169, 207
- Anadolu Kadınları Müdafaa-i Vatan Cemiyeti Nizamnamesi 207, 208
- Anadolu Muhasebesi 233, 445, 447
- Anbar-ı Âmire 421
- Ankara 31
- Ankara Sancağı 32
- Arab kadınları 79
- Araplar 79
- Arife Kadın
Kastamonu Numaniye Medresesi'nin banisi 447
- Âsitane-i Saadet 57, 223
- Asiya
Firavun'un zevcesi 280
- Asker Ailelerine Yardımcı Hanımlar Cemiyeti 363, 364
- Askerî dikimhâneler 245
- Askerî melbusât dikimhânesi 245
- Asr-ı Muhammedî 280
- Atina Dârülfünûnu 283
- Avrupa 429
- Avşaracık köyü
Kastamonu Küre 445
- Ayastefanos Hastahânesi 371, 372
- Aydın Valiliği 313
- Aydın Vilâyeti 73, 74, 299, 333
- Aydın Vilâyeti İdare-i Hususiyesi 313, 314
- Aydın Vilâyeti muvâzene-i hususiyesi 313

B

Bâbiâli 243
 Bâb-ı Zabtiye 325, 326, 329, 330, 417, 421
 Badra kadısı 55
 Bahri Ayşe Hatun
 Hayrat sahibi 451
 Bahriye Dikimhânesi 157, 158
 Bahriye Nezâreti 158
 Balaban Hatun
 Tokat'ta mescid bânisi 437
 Balat Mektebi 286
 Balayan fabrikasının 141
 Başkadinefendi 173
 Başlık parası 35
 Bayezid
 İstanbul 109
 Bâyin talâk 13, 19, 49
 Bedreddin Efendi, Mevlânâ
 Reis-i Etibba 433
 Bedriye Hanım
 Harbiye Nezâret-i Celîlesi Muhasebât Müdür-i Umûmîsi
 Hacı Muhyiddin Bey'in eşi 361
 Behiyye
 Müdafaa-i Milliye Cemiyeti Kadıköy Merkezi Hanımlar
 Şubesi Reisesi 185
 Belçika Hükûmeti 425
 Belkis Hanım
 İkinci Ordu Tabiblerinden Doktor Tevfik Bey'in eşi 372
 Bender Kalesi 225
 Bereketzâde Mahallesi
 Galata 59
 Bern Sefâret-i Seniyyesi 314
 Besim Ömer, Doktor
 Osmanlı Hilal-i Ahmer Cemiyeti Reis-i Sanisi 363
 Besim Ömer Efendi, Kolağası Doktor
 Mekteb-i Tıbbiye-i Şahane muallimlerinden 425
 Besim Ömer Paşa
 Sıhhiye Müdürü, Tıp Fakültesi Müderrisi 304
 Besim Ömer Paşa, Mirlivâ
 Mekteb-i Tıbbiye Doğum ve Ebeler Muallimi 429
 Beynelmilel Anneler Cemiyeti İslâm Merkezi 203
 Beynelmilel Kadınlar Müessesesi-i Hayriyesi 201
 Beyoğlu 95, 284, 285, 325
 Beyoğlu Daire-i Belediyesi 201
 Beyoğlu Mutasarrıflığı 95
 Beyrut 105, 106
 Bezzâzistan kethüdaları 88
 Bilâd-ı Selâse 415
 Bimarhâne 427
 Birinci Kanal hücumu 367
 Bitlis Vilâyeti 43, 45
 Boduroğlu Agop'un fabrikası 140

Boduroğlu Simonik Ağa fabrikası 140
 Boğaziçi 91
 Boğaziçi vapur-ı hümâyûnları 91
 Boğdan 223
 Boğdanlı kadınlar 223
 Boğdan reayâsı 223
 Bolu Sancağı 57
 Bordet Kotesi, Madam
 Beyoğlu İngiliz İnas Mektebi Kurucusu 285
 Bostancıbaşı 82, 88
 Boyabad 357
 Brüksel 425
 Bursa 63, 131, 139, 141, 219, 413
 Bursa ipek fabrikaları 143

C-Ç

Cafer Ağa Mahallesi
 İstanbul 451
 Cafer-i Sâdık 281
 Çamaşırcı kadınlar 115
 Câmeşuyî avretler (çamaşırcı kadınlar) 115
 Câmeşuyîlik (çamaşırcılık) 115
 Cami-i Kebîr Mahallesi
 Kasımpaşa 295
 Çavuşbaşı 319
 Cebecibaşı 88
 Celîle Hikmet Hanım
 Asker Ailelerine Yarımcı Hanımlar Cemiyeti azasından
 364
 Çeltik Karyesi
 Bursa, Hüdavendigâr Gazi Evkafı köylerinden 63
 Cemile Hanım
 Sakız Mutasarrıflığından Mütেকaid Cemal Bey'in eşi 372
 Cemîl Paşa
 Şehremini 201
 Cemiyet-i Rûsûmiye 131
 Cenevre 301, 313, 314
 Çengelköyü 117
 Çerkes câriyeler 286
 Chichago 277
 Chichago Maârif-i Umumiye Konferansı 277
 Çorum İdare Meclisi 349
 Çorum İnas Mektebi 349, 350

D

Dağhamamı Mektebi 286
 Dahiliye Nezâreti 102, 106, 109, 126, 135, 147, 213, 247,
 249, 250, 282, 293, 335, 337, 397, 398, 408, 421, 427
 Daire-i Maârif 269
 Dârülaceze 125, 126, 250, 293
 Dârülaceze hademesi 125, 126
 Dârülaceze hey'et-i idaresi 126

Dârülbedayi heyeti 409
 Dârülbedayi-i Osmanî Tiyatrosu 407
 Dârülfünûn 303, 309
 Dârülfünûn Konferans Salonu 303, 311
 Dârülfünûn Müdüriyet-i Umumiyesi 309
 Dârülhikmet-i İslâmiye 109, 407, 408
 Dârü'l-Hilâfeti'l-Âliyye (İstanbul) 109
 Dârülmuallimât 267, 269, 282, 289, 291, 299
 Dârülmuallimîn 299, 303
 Dârüssaâde ağası 441, 451
 Dârüşşafaka 304
 Dârüşşifâ 433
 Değirmenderesi köyü
 İznikmid 25
 Dereçi sıbyan mektebi
 Fındıklı 137
 Dereköy
 Garbî Karaağaç 73, 74
 Dersaâdet 32, 121, 137, 149, 150, 165, 187, 225, 277, 278,
 282, 284, 287, 291, 323, 395, 415, 421
 Dersaâdet Bidayet Müdde-i Umumîliği 250
 Dersaâdet Emniyet Sandığı 275
 Dersaâdet Mülhakatı Rûsûmat Nezâreti 131
 Devlet-i Âliyye-i Osmaniyye 208
 Devlet-i Âliyye vapurları 91
 Didar Arif Hanım
 Asker Ailelerine Yardımcı Hanımlar Cemiyeti azasından
 364
 Dilencilik 203
 Dingilyan fabrikası 140
 Divan-ı Hümâyûn 55, 57
 Divan-ı Muhasebât Riyâseti 157, 158
 Doğanbaba
 Garbî Karaağaç 73, 74
 Dolmabahçe 263
 Donanma Cemiyeti Riyâseti 361
 Donanma Madalyası 361
 Donizetti
 Musika-i Hümayun Müdürü 286
 Dördüncü Top Ustası 233
 Dul Kadın ve Yetim Çocuklara İmdad Cemiyeti 215

E

Ebelik 415
 Ebelik fenni 415
 Ebe Mektebi 137
 Edhem Bey
 Beyrut Valisi 105
 Dahiliye Nazırı Vekili 201
 Edirne 81
 Edirne İnas Mekteb-i Rüşdiyesi 289
 Edirnekapı 435

Eğdir
 Garbî Karaağaç 73, 74
 Elbise anbarı (Sultanahmette) 122
 Emine Hanım
 Esbak Mısır Hidivi İsmail Paşa'nın kızı 287
 Emine Reşid Hanım
 Asker Ailelerine Yardımcı Hanımlar Cemiyeti azasından
 364
 Emine Semiha Hanım
 Müellife 282
 Emniyet-i Umumiye Müdüriyeti 199, 201, 205, 211
 Emniyet-i Umumiye Takibât-ı Adliye Şubesi 337
 Enderun-ı Hümâyûn 441
 Ereğli maden havzası 71
 Ereğli Maden-i Hümâyûnu Müdüriyeti 71
 Ermenilik 208
 Ermeni Maârifperver Kadınlar Cemiyeti 169
 Ermeni Mektepleri 285
 Ermeni milleti 39
 Eruh kazası 43
 Erzurum 23
 Esir 223
 Esmâ
 Hz. Aîşe'nin hemşiresi 281
 Esmeralda Servantes, Matmazel 277
 Espiye 253, 254
 Evkâf-ı Hümâyûn Hazinesi 263
 Eyüb İnas Mekteb-i Rüşdiyesi muallime-i ûlâlığı 291

F

Fatıma, Hz. 280
 Fatma Aliye Hanım 278, 282, 395
 Fatma Hanım
 Galatasaray Sultanîsi Hat Muallimi Ahmed Bey'in eşi
 372
 Fatma İfakat Hanım
 Şam Nisvan Muavenet-i Milliye Cemiyeti Reisesi 369
 Fatma Melek Hanım
 Hariciye Memurlarından Cafer Tevfik Bey'in eşi 372
 Fayton 95
 Fermân 36
 Fetvahâne 453
 Filingiri köyü 15
 Fitnat Hanım
 Şaire 281
 Fındıklı 137
 Foçateyn kazası 333
 Först Bismark Vapuru 395
 Frenkler 85

G

Galata 27, 59, 325, 441
 Galata Bâb-ı Mahkemesi 27
 Galata Mektebi 286
 Garbî Karaağaç kazası 73, 74
 Gavatelli Paşa
 Musika-i Hümayun Müdürü 286
 Georges Ohnet 282
 Giovi Goviel [?] Cemiyeti 175
 Godlova Köyü
 Razlık 133
 Grev 143
 Gülfem Kadın İnas Rüşdiyesi 269
 Gülhane Parkı 307
 Gülnar Hanım
 Müellife 282
 Gümüş Donanma Madalyası 361
 Gureba hastanesi 419
 Güzide Hanım
 Çanakkale Kumandanı Nihat Paşa'nın eşi 371

H

Hâcce Bahri Ayşe Hatun Evkafı 451
 Hâcegân-ı Divân-ı Hümayûn 29
 Hacı Memi Mahallesi
 Tophane 441
 Hacı Minas fabrikası 141
 Hacı Ömer Hilmi Efendi
 Adana Telgraf ve Posta Başmüdürü 354
 Hadice, Hz. 280
 Hadiye Selim Sırrı Hanım
 Asker Ailelerine Yardımcı Hanımlar Cemiyeti azasından 364
 Hâfız Paşa odaları
 İstanbul 19
 Haleb 227
 Haleb gümrüğü 227
 Hâlet Zeki Hanım
 Asker Ailelerine Yardımcı Hanımlar Cemiyeti azasından 364
 Halife-i Râbi' Muhasebe-i Cizye 29
 Halı tezgâhları 129
 Halı ve ipek fabrikaları
 Bursa 143
 Hamdi Paşa
 Adana Redif Liva Kumandanı 354
 Hanımlara Mahsus Eşya Pazarı Osmanlı Anonim Şirketi 149
 Hanımlara Mahsus Gazete 397, 398
 Haraççı Mahallesi
 İstanbul 53
 Haraççı Mescidi
 İstanbul 53
 Haraççı Muhyiddin Mahallesi 25
 Harb-i Umumî 371
 Haremeyn-i Şerifeyn Muhasebesi 447
 Haremeyn-i Şerifeyn Mukataası 447
 Harem-i Hümayûn 286
 Harem-i Şerif
 Kudüs 79
 Hariciye Nezâreti 313
 Hariciye Nezâreti İane Komisyonu 183, 185
 Hariciye Nezâreti Muâvenet-i Mecrûhîn Komisyonu 179
 Harir Bostanı 63
 Harkof şehri
 Rusya 277
 Harun Er-Reşid
 Halife 281
 Haseki
 İstanbul 329, 422
 Haseki Hapishanesi 330
 Haseki Hastanesi 421
 Haseki Nisâ Hastanesi 421
 Hasköy Mektebi 286
 Hâssa bostancıbaşı 81
 Hatice Hatun, Hâcce
 Hallebli, Kevâkibîzâde neslinden 227
 Hatice Nuriye
 Çorum İnas Mektebi Muallimesi 349, 350
 Hatice Ruhşah Kadın Vakfı 453
 Hatt-ı hümayûn 233
 Hayriye Talat Hanım
 Asker Ailelerine Yardımcı Hanımlar Cemiyeti azasından, Talat Paşa'nın eşi 364
 Hazine-i Celile 235, 314, 329
 Hazine-i Hassa Nezâreti 421
 Hicaz Demiryolu 353
 Hicaz Demiryolu Madalyası 353
 Hilâl-i Ahmer Cemiyeti Hanımlar Merkez-i Umumiyesi 375
 Hilâl-i Ahmer Hanımlar Dârüssınaası 375
 Hilâl-i Ahmer Madalyası 363, 371
 Hristiyan evleri 129
 Hoca Ahmet Mahallesi
 Tokat 437
 Hora
 Tekirdağ 27
 Hüdavendigâr Gazi Evkafı 63
 Hukuk-ı Aile Kararnâmesi 47
 Hulefâ-i Mektûbî-i Sadr-ı âlî 29
 Hüsam Efendi, Hacı
 Ebniye-i Mîriye Müdürü 325
 Hüseyin, Hz. 281
 Hüsniye

H. Cafer-i Sadık'ın eşi 281
Hüsrev Paşa
Veziriazam 59
Hz. İsa'nın ayak izi 79
Hz. Meryem'in kabri 79

I-İ

İane Komisyonu 185
İbrahim Çavuş Mahallesi
Yayla, İstanbul 235
İbrahim el-Haydarî
Şeyhülislam 109
İbrahim Paşa Mektebi
İstanbul 329, 330
İddet nafakası 17, 29
İftihar Madalyası 349, 350
İhtiyar heyeti 47
İmam-ı Şafiî 281
İnas Sultanî Mektebi Müdüriyeti 307
İngiliz İnas Mektepleri
İstanbul 285
İngiltere Sefâreti 285
İpek fabrikaları 139, 141
İrfan Bedri Hanım
Asker Ailelerine Yardımcı Hanımlar Cemiyeti Veznedarı 364
İsa Ağa, Hafız
Dârüssaade Ağası, Haremeyn-i Şerife'nin Evkafı Nazırı 451
İsa, Hz. 79
İsevî 47
İsevîler 48
İslâmbol kadınları 87
İslâm hanımları 111, 165, 208
İslâm kız ve kadınları 129
İslâm ve Hristiyan kızları 139
İsmail Hakkı
Kadınları Çalıştırma Cemiyeti Müdür-i Umumîsi 192
İsmail Hakkı Bey
Dârülfünun ve Dârümuallimîn Fenn-i Terbiye Müderrisi 304
Musiki-i Osmanî Hanımlar Dersanesi kurcusu 109
İsmail Paşa
Mısır Hidivi 287
İsparta 129
İspartalı İskeleyi
İzmir 176
İsparta Mutasarrıflığı 129
İstanbul 81, 93, 109, 115, 121, 187, 203, 223, 323, 451
İstanbul Bidayet Müdde-i Umumîliği 249
İstanbul Gümrüğü 233

İstanbul Polis Müdüriyeti 147, 245
istihbarat memurları 147
İstihlâk-ı Millî Kadınlar Cemiyeti Hastahânesi 179
İsviçre 313
İsviçre kambiyesi 314
İtilaf Devletleri 208
İttifak-ı Umumî-i İsraili Cemiyeti 286
İzdin kazası 55
İzmir 39, 61, 74, 175, 176, 313, 404
İzmit 237, 323
İznikmid kazası 25

K

Kâbile (ebe) 137
Kâbile Mektebi 137
Kadı'asker (Kazasker) 319
Kadıköy ahalisi 407
Kadıköy Botter Hastahânesi 185
Kadıköyü 284, 407, 409
Kadınhanım Derbendi
Saidili 233
Kadın Hastalıkları ve Ebelik Bilimi Kongresi 425
Kadın işçiler 143
Kadın kolcu 131
Kadınları Çalıştırma Cemiyet-i İslâmiyesi 187
Kadın terziler 157
Kadın ticareti 337
Kağıdhâne 95
Kalkancı Mahallesi
İstanbul 319
Kamer Hanım
Müellife 282
Kaplucalar 413
Kapudan paşa 88
Karaburun Kazası
İzmir 39
Karadeniz şaykası 223
Karadoğan Mahallesi
Tırhala 259
Karaferiye 163
Kara Mustafa Paşa Evkafı 29
Karataş
İzmir 176
Kasımpaşa 25, 265, 295, 325
Kasr-ı Hümayûn 141
Kassar Mahallesi
Siirt 45
Kastamonu 247, 445, 447
Kâtibe (işçibaşı, ustabaşı) 157, 158

Kavala tütün fabrikaları 141
 Kayadibi 74
 Garbî Karaağaç 73
 Kayseri 337
 Kazımirski, Albert De Biberstein
 Fransızca Kuran Mealî Yazarı 280
 Kefalet 67, 68
 Kengiri (Çankırı) 31, 32
 Kerîme Hanım
 Yusuf Ruhsar Bey'in eşi 372
 Kethuda Şûhî Kadın Nûkûd Vakfı 441
 Kitab-ı Hüsniye 281
 Kıbtî taifesi 25
 Kırılı
 Garbî Karaağaç 73, 74
 Kırmızıyan Karabet Ağa fabrikası 140
 Kız Sanayi Mektebi 271, 272, 283, 347
 Koçvil Kadınlar Cemiyeti 175
 Köleyan İpek Fabrikası 140
 Konservatuvar Dö Müzik 286
 Konya Vilâyeti 97, 137
 Kostanbay İpek Fabrikası 140
 Kostantniyye (İstanbul) 17, 21, 53, 82, 435, 451
 Koza 139
 Kozlu 71
 Krom madeni 74
 Küçükçekmece 335
 Küçük Evkaf Muhasebesi 260, 447
 Küçükhamam caddesi
 Kasımpaşa, Cami-i Kebir Mahallesi 295
 Kudûs-i Şerif 79
 Kur'an-ı Kerîm 278, 280
 Küre-i Nühas kazası 445
 Kütahya Mekteb-i İdadîsi 359
 Kuzât-ı erba'a (İstanbul, Gala, Eyüp ve Üsküdar kadınları) 88

L

La Bien Faisant Ortaköy Kadın Cemiyeti 205
 Leyla
 Osmanlı Kadınlar Cemiyeti Reisesi 183
 Leyla Hanım
 Şaire 281, 383
 Şaire, İsmail Paşa'nın kızı 282
 Leylî Kız Sanayi Mektebi 122
 Londra Dârülmua'llimâtı 285

M

Maârif Hediye-i Harbiye Hey'eti 359
 Maârif Nezâreti 291, 313, 429
 Madam Dov ve Şafez'in Mektebi 284

Madrid ve Barselona Cemiyet-i Sanayi ve Raksîyeleri 277
 Mahalle imamları 87
 Mahkeme-i Şer'îye
 Siirt 43
 Mahmud Esad Efendi
 Defter-i Hakanî Nazırı. Dârülfünun Müderrislerinden 304
 Mahmud, II
 Padişah 233
 Makbûle
 Tiyatro oyuncusu 407, 409
 Makbûle Hanım
 Haseki Hastahânesi Başhekimi Ahmet Nureddin Bey'in eşi 371
 Müellife 282
 Mâlikâne Halifesi 29
 Maliye Hazinesi 325
 Matbah-ı Âmire 421
 Matbûât-ı Dahiliye İdaresi 398
 Matbûât-ı Umumiye Müdüriyeti 109
 Meclis-i Âli-i Tanzimat 417
 Meclis-i Hâss-ı Vûkelâ 157
 Meclis-i Maârif 267, 299
 Meclis-i Mahsus-ı Vûkelâ 97, 101, 157, 158, 241, 313
 Meclis-i Mebûsân 165
 Meclis-i Vâlâ 91, 117, 235, 329, 330
 Meclis-i Vûkelâ 71, 150, 153
 Mediha Hanım
 Yahya Hayati Paşa'nın kızı 73, 74
 Mehîr 13, 15, 17
 Mehmed
 Rumeli Kazaskeri 59
 Mehmed Cemaleddin
 Şeyhülislam 106
 Mehmed Hâdî
 Ticaret ve Ziraat Nazırı 73
 Mehmed, Mevlânâ
 Tabib-i sâni 433
 Mehmed Paşa
 Veziriazam 23
 Zabtiye Müşiri 325
 Mehmed Paşa, Azmzâde
 Şam Mebusu 369
 Mehmed Said Galib Efendi, Seyyid
 Mektubî Sadriazamî Hulefasından 29
 Mehmed Tahir
 Tarik Gazetesi Başyazarı 397, 398
 Mehmed Talat
 Dahiliye Nazırı 195
 Mehr-i mu'accel 35
 Mehr-i müeccel 17, 19, 21, 25, 35
 Mekâtib-i bahriye talebesi 157

Mekâtib-i Rüşdiye İdaresi 122
 Mekâtib-i Rüşdiye Müdüriyeti 291
 Mekteb-i Fünûn-ı Tıbbiye-i Şahane 137
 Mekteb-i Saadet 201
 Mekteb-i Tıbbiye-i Şahane 343, 344, 415, 425, 429
 Mekteb-i Tıbbiye nazırı 415
 Mektûbî-i Sadriazamî hulefâsı 29
 Melek
 İstihlak-ı Millî Kadınlar Cemiyeti Reisesi 180
 Melek Hanım
 Ziraat Şube Müdürlerinden Hasib Bey'in eşi 372
 Meliha Kasım İzzeddin Hanım
 Asker Ailelerine Yarımçı Hanımlar Cemiyeti azasından 364
 Menteşe 433
 Meram
 Georges Ohnet'in Romanı 282
 Meryem, Hz. 79, 280
 Mescid-i Aksâ 79
 Meşihat 101, 102
 Meşrutiyet idaresi 139
 Mevhibe Hanım
 Yahya Hayati Paşa'nın kızı 73, 74
 Mihaliç 23
 Mihal Voyvoda
 Boğdan Voyvodası 223
 Mihrimah Sultan 435
 Mihrimah Sultan Camii
 Edirnekapı 435
 Mihrimah Sultan Hamamı
 Edirnekapı 435
 Mihrimah Sultan Mahallesi
 İstanbul 21
 Mihrünnisâ Hanım
 Müellife 282
 Mısır 221
 Mısırlılar 280
 Mösyö Pol fabrikası 140
 Muâvenet-i Mecrûhîn Komisyonu 179
 Müdafaa-i Milliye Cemiyeti Kadıköy Merkezi Hanımlar Şubesi 185
 Mudanya iskelesi 131
 Muhadderât-ı İslâmiye 95, 101, 102, 105, 106, 165
 Muhadderât-ı Osmaniyye Cemiyet-i Hayriyesi 163
 Muhâla'a 15, 17, 29
 Muhammed, Hz. 281
 Muhasebe-i Cizye 29
 Muhsine Hanım'
 Halet Paşa'nın kızı 282
 Muhyiddin Bey, Hacı
 Harbiye Nezareti Muhasebat Müdür-i Umumîsi 361
 Muhyiddin, Mevlana

Müderri 319
 Mukavelât Muharrirliği 68
 Mülkiye doktorluğu 155
 Musevî inâs mektepleri 286
 Musevî mektepleri 286
 Musika-i Hümayûn 286
 Musiki-i Osmanî Hanımlar Dershânesi 109
 Müslüman Kadını Birliği Cemiyeti 199
 Mustafa Efendi, Vidinli
 Ders Mukarriri 383
 Mustafa Paşa
 Veziriazam Mehmed Paşa'nın oğlu 23
 Mustafa Paşa, Vezir
 Erzurum muhafazasında 23
 Musul Vilayeti 67

N

Naci Paşa, Mirliva
 Adana Muhadderât-ı Osmaniye İane Komisyonu Azasından 354
 Naciye Sultan
 Enver Paşa'nın eşi 187
 Nafaka 19, 45
 Nâfia Nezâreti 141
 Nakkaşpaşa İnâs Mekteb-i Rüşdiyesi muallimeliği 291
 Nazperver Kadın
 Küre Avşarcık köyünden, hayrat sahibi 445
 Nevnihal Hanım
 Karakaş Rüşdü Bey'in eşi 372
 Nezihe Hanım
 Tercüman-ı Hakikat gazetesi yazarlarından 403
 Niğde sancağı 137
 Nihad Efendi
 Kütahya Mekteb-i İdadisi Ulum-ı Riyaziye Muallimi 359
 Nikâh akdi 48
 Nikâh cemiyeti 40
 Nikâh evrakı 47
 Nikâh ilmuhaberi 47
 Nisâ hapishaneleri 247
 Nisâ Hastanesi 421
 Nişan boğçası 40
 Nisâ terzhânesi 121, 122
 Nisâ tevkifhânesi 333
 Siirt 43
 Nisvân-ı İslâm
 Fatma Aliye Hanım'ın kitabı 278, 282
 Niyazlar
 Garbî Karaağaç 73, 74
 Notr Dam Sion Mektebi 284
 Numan Efendi, Hâfız
 Müderri 447

Numaniye Medresesi
Kastamonu 447
Nuriye İsmail Canbolat Hanım
Asker Ailelerine Yardımcı Hanımlar Cemiyeti Reisesi
364
Nurullah Paşa
Hüdavendigâr Sancağı Mutasarrıfı 63

O-Ö

Ömer bin El-Hattab
Halife 105
Ordu-yı Hümâyûn 57
Ortaköy Kadın Cemiyeti 205
Ortaköy Mektebi 286
Osman Efendi
Ebniye-i Miriye Sabık Müdürü 325
Osman Fevzi Efendi fabrikası 141
Osmanlı donanması 361
Osmanlı gazileri 183, 185
Osmanlı Hilâl-i Ahmer Cemiyeti 173, 364, 372
Osmanlı Hilâl-i Ahmer Cemiyeti'nin Kadınlar Şubesi 173
Osmanlı Kadınlar Cemiyeti 183
Osmanlı Kadınları Şefkat Cemiyeti 165, 166
Osmanlı kalıçeleri 282
Osmanlı Türk Hanımları Esirgeme Derneği 213
Oyun yerleri 93

P

Pakize
Müdafaa-i Milliye Cemiyeti Kadıköy Merkezi Hanımlar
Şubesi Reise-i Saniyesi 185
Pallas Rum İnas Mektebi 283
Pangaltı 183
Pangaltı Rus Hastanesi 183
Pansiyona De Notr Dam Dö Sion İnas Mektebi
İstanbul 284
Pavlaki Bey, Doktor
Meclis-i Tıbbiye-i Mülkiye azasından 425
Pera Palas 169
Polis Müdüriyet-i Umumiyesi 111

R

Rabia Hanım, Şerife
Hattat 381
Rabîa-i Adeviye 281
Rahmi Bey
İzmir esbak valisi 404
Ramazan-ı şerif 93
Rapik İpek Fabrikası 140
Raşid Bey

Esbak Maarif Nazırı 313
Râziye Hanım
Vezir Mustafa Paşa'nın hemşiresi 23
Razlık 133
Refia Hanım
Çorum İnas Mektebi Fahri Muallimesi 349, 350
Dârülmuallimât Müdiresi 341
Refika Hanım
Dârülmuallimat Müdiresi 282
Refik Bey
Ticaret Müdürü 272
Resim atölyesi 309
Resm-i Damga Kanunu 215
Ribab
Hz. Hüseyin'in kızı 281
Rüesâ-yı rûhâniye 48
Rûmili Kâdî-askeri 59
Rum inâs mektepleri 283
Rumluk 208
Rus Hastahânesi
Pangaltı 183
Rüstem Paşa evkâfı 413
Rüsûmât Emaneti 131, 133
Rûûs-i Hümâyûn Kalemî' 233

S

Sabiha Hanım
Donanma Cemiyeti Müdür-i Umumîsi Ziya Bey'in eşi
361
Sabiha Nuri Hanım 364
Safder Hanım
Divan-ı Muhasebat azasından Hakkı Bey'in eşi 372
Sahratullah 79
Sâ'id Ağa, Seyyid
Sivas Sancağı Mütesellimi 36
Sâ'id Bey
Esbak Maarif Nazırı, Dârülfünun Müderrislerinden 304
Saidili kazası 233
Salde
Garbî Karaağaç 73, 74
Salih Bey, Binbaşı
Mekteb-i Tıbbiye-i Şahane muallimlerinden 425
Sâlih Zeki Beyefendi
Dârülfünun Müdürü 304
Sanayi Madalyası 343, 344, 347
Sarı Kadın Evkafı 439
Adana 439
Sekine
Hz. Hüseyin'in kızı 281
Selanik 163, 165, 166
Sen Jozef rahibelerinin mektebi 284
Sen Vinsan Dö Pol rahibelerinin mektebi 284

Sepetçilik 45
 Ser kassâbân 61
 Seyyid Abdullah Hakkı
 Şeyhülislam 448
 Seyyid Ali Mahallesi
 Kasımpaşa 265
 Siird Bidayet Mahkemesi Hukuk Dairesi 43, 45
 Silivri 453
 Silivri kazası 453
 Sinan Paşa, Vezir 221
 Sinema 105
 Sinematograf 106
 Sinematografhân 105
 Sivas 36, 207
 Sıhhiye Dairesi 343
 Sıhhiye Nezâreti 153
 Sıyamî-i Rumî, Monla
 Kudüs mücavirlerinden 79
 Société Du Croissant Rouge Ottoman 364, 372
 Subhi Bey
 Adana Eşrafından ve İdare Meclisi azasından 354
 Subhi Paşa 282
 Süleyman
 İzmir Valisi 39
 Süleyman Ağa
 Taberdar 441
 Süleymaniye Mahallesi
 Dolmabahçe 263
 Sultanahmed
 İstanbul 121, 122
 Sultangîr Camii Mahallesi 319
 Suriye 195
 Suriye Nisvân Umûr-ı Hayriye Cemiyeti 195, 196
 Suriye Vilayeti 67, 195

Ş

Şakir Efendi
 Şam 195
 Şam Nisvân Muâvenet-i Milliye Cemiyeti 369
 Şarkî Rumeli 133
 Şefkat Cemiyet-i Hayriyesi 165
 Şefkat Nişanı 341, 347, 349, 369, 391
 Şehremaneti 97, 102, 407, 421, 422
 Şehremini (semt) 235
 Şehzade Camii 429
 Şehzade İnas Mekteb-i Rüşdiyesi muallime-i sânilîği 291
 Şehzade Sultan Mehmed Han Vakfı 451
 Şemsi Paşa, Üsküdârî
 Bolu Sancağı Mutasarıfı 57
 Şeref Hanım
 Şaire 383, 384, 387
 Şeyh Ahmed Efendi Mektebi

Tırhala 259
 Şeyh Halef Mahallesi
 Siirt 43
 Şeyhülislâmlık makamı 105
 Şikago (Chichago) 277
 Şuhî Kadın
 Enderun-ı Hümayunda Kethüda Kadın 441
 Şûrâ-yı Devlet 68, 71, 74, 143, 144, 150, 171, 195, 196, 213, 271
 Şûrâ-yı Devlet Maliye ve Nâfia Dairesi 71, 74, 149
 Şûrâ-yı Devlet Mülkiye ve Maârif Dairesi 196
 Şûrâ-yı Devlet Nâfi'a ve Maârif Dairesi 68
 Şûrâ-yı Devlet Tanzimat Dairesi 67, 97, 241

T

Tahlisiye Madalyası 357
 Tanzimat Dairesi 271
 Tarîk gazetesi 397
 Taş mekteb
 İstanbul Aksaray 291
 Teâlî-i Vatan Osmanlı Hanımlar Cemiyeti 171
 Teberdâr 441
 Tekâüd sandığı 243
 Teke
 Garbî Karaağaç 73, 74
 Tekfurdağı 27
 Tercüman-ı Hakikat gazetesi 282, 403
 Terzi esnafı 88
 Teşekkürnâme 359
 Teselya 163
 Tezkire-i Osmaniyye 47, 137
 Tezkiretü'l- Evliya 281
 Ticaret ve Nâfia Nezâreti 68, 143, 144
 Ticaret ve Sanayi ve Ziraat Nezâreti 271, 272
 Ticaret ve Ziraat Nazırı 73, 150
 Ticaret ve Ziraat Nezâreti 71, 73, 74, 149, 272, 275
 Tillo köyü
 Siirt 45
 Tirebolu 253
 Tiyatro 93, 111
 Tiyatro mahalleri 93
 Tiyatro sahneleri 111
 Tıbb-ı Adlî Müessesesi (Adlî Tıp Kurumu) 155
 Tıp Fakültesi 304
 Tırhala 119, 259
 Tırhala Meclisi 119
 Tokad Mukataası 381
 Tokad naibi 437
 Tokat 437
 Topçubaşı 88
 Tophâne 441
 Topkapı Mektebi 291

Top ustası 233
 Tunç Hilâl-i Ahmer Madalyası 371
 Türk Ocağı Konferans Salonu 109
 Tuzla köyü 15

U-Ü

Ulviye Hanım
 Hilâl-i Ahmer Hanımlar Dârüssınaası Nakış Muallimesi
 375, 376
 Umum Mekâtib-i Askeriye-i Şahane Nezâreti 343
 Uncuzâde Mahallesi
 İstanbul 17
 Üsküp İnas Rüşdiyesi 289
 Üsküdar 91, 269, 282, 285
 Üsküdar ahalisi 407
 Üsküdar Kadılığı 407, 408
 Üsküdar kolcusu 117

V

Vahdet-i Nisvân Cemiyeti 211
 Vâlîde Sultan Dârüşşifası
 Menteşe 433
 Vapur-ı hümayun 91
 Vatan hastaneleri 369
 Vefa İnas İbtidaiye Mektebi 291
 Vefa İnas Mekteb-i İbtidâiyesi muallimeliği 291
 Velime ta'âmı 40

Y

Yahudi Koçvil -Giovi Goviel [?] Kadınlar Cemiyeti 175
 Yahudi milleti 39
 Yahya Efendi Camii 265
 Yahya Hayati Paşa 73, 74
 Yahya Kethüdâ odaları
 Kasımpaşa 25
 Yayla
 İstanbul 235
 Yemeni 82, 87
 Yenibahçe
 İstanbul 419
 Yeniçeri ağası 81, 82, 88, 225
 Yeni Kapluca
 Bursa 413
 Yenişehir
 Yunanistan 163
 Yıldırım Bayezid Han Evkafı 63
 Yunânîler 313
 Yusuf, Hz. 280
 Yusuf İzzeddin Efendi
 Veliahd 401
 Yuvakimyon Rum İnas Mektebi 283

Z

Zabıt kâtibi 48
 Zabtiye Dairesi 417
 Zabtiye Meclisi 329
 Zabtiye muvâzenesi 421
 Zabtiye Nezâreti 102, 296
 Zafer Hanım
 Müellife 282
 Zakarya fabrikası 141
 Zapyon Rum İnas Mektebi 283
 Zehra Hanım
 Şaire, Yalvaç Kaymakamı Asaf Bey'in eşi 391
 Zeliha
 Hz. Yusuf'un zevcesi 280
 Ziraat Bankası 67
 Ziya Bey
 Donanma Cemiyeti Müdür-i Umumîsi 361
 Zühdü Paşa
 Maârif-i Umumiye Nazırı 277
 Zü'l-kelâ' El-Hımyerî 281